

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

KEMI-TORNION SEUTUKUNNAN
HYVINVOINTIBAROMETRI 2005

Erkki Saari & Leena Viinämäki

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisu
Sarja A. Raportteja ja tutkimuksia 4/2006

Kemi 2006

Vastaava toimittaja	Marjatta Puustinen
Taitto	Erkki Saari ja Elina Kangas
ISBN	952-9785-50-X (PDF)
ISSN	1236-0570

KONTAKTI:
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Kirjasto- ja tietopalvelu
PL 504, 94101 Kemi (Valtakatu 22)
(016) *258 400

SISÄLLYS	3
KUVIOLUETTELO	4
TAULUKKOLUETTELO	7
LIITELUETTELO	7
SAATTEEKSI	8
TEKIJÖIDEN ALKUSANAT	9
TIIVISTELMÄ	10
1. KEMI-TORNION SEUTUKUNNAN HYVINVOINTIBAROMETRI 2005	11
2. KEMI-TORNION SEUTUKUNTA TILASTOJEN VALOSSA	20
2.1 Perustietoja seutukunnasta ja väestön elinoloista	22
2.2 Demografinen katsaus	25
2.3 Koulutus- ja työmarkkinakatsaus	33
2.4 Väestön hyvin-/pahoinvointikatsaus	43
3. KEMI-TORNION SEUTUKUNTA KUNTALAISKYSELYN VALOSSA	52
3.1 Taustamuuttajat	54
3.2 Seutukuntalaisten arviot hyvinvoinnistaan	58
3.3 Seutukuntalaisten arviot hyvinvointipalveluista ja tukimuodoista	96
4. KEMI-TORNION SEUTUKUNTA ASIAANTUNTIJAKYSELYN VALOSSA	103
4.1 Taustamuuttajat	105
4.2 Asiantuntijoiden arviot seutukunnan väestön hyvinvoinnista	106
4.3 Asiantuntijoiden arviot seutukunnan hyvinvointipalveluista	108
4.4 Asiantuntijoiden arviot seutukunnan yleisestä kehityksestä	112
5. VUODEN 2005 HYVINVOINTIBAROMETRIN SALDO	123
5.1 Barometrin tulosten arviointi	123
5.2 Barometrin laatimisprosessin arviointi	126
LÄHTEET	132
LIITTEET	136

KUVIOLUETTELO

LUKU 1

Kuvio 1.	Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin perusideaa hahmottava ”tutkimuskartta”	16
----------	--	----

LUKU 2

Kuvio 2.	Lapin maakunta, seutukunnat ja kunnat	22
Kuvio 3.	Kunnan nettokustannukset yhteensä (€/asukas) vuosina 1995–2004	23
Kuvio 4.	Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004	24
Kuvio 5.	Seutukunnan väestö (31.12.) vuosina 1995–2004	25
Kuvio 6.	0–6-vuotiaiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004	26
Kuvio 7.	7–15-vuotiaiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004	27
Kuvio 8.	16–64-vuotiaiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004	28
Kuvio 9.	65 vuotta täyttäneiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004	29
Kuvio 10.	Kunnan nettomuutto (henkeä/1000 asukasta) vuosina 1995–2004	30
Kuvio 11.	Elatussuhde vuosina 1995–2003	31
Kuvio 12.	Huoltosuhde vuosina 1995–2004	32
Kuvio 13.	Tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vuosina 1998–2004	33
Kuvio 14.	Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vuosina 1998–2004	34
Kuvio 15.	Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vuosina 1998–2004	35
Kuvio 16.	Työvoima vuosina 1995–2003	36
Kuvio 17.	Työlliset vuosina 1995–2003	37
Kuvio 18.	Työvoiman ulkopuolella olevat vuosina 1995–2003	38
Kuvio 19.	Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25–64-vuotiaat (henkilöä 1000 vastaavan ikäistä kohti) vuosina 1996–2004	39
Kuvio 20.	Työttömät (% työvoimasta) vuosina 1995–2004	40
Kuvio 21.	Nuorisotyöttömät (% 15–24-vuotiaasta työvoimasta) vuosina 1995–2004	41
Kuvio 22.	Pitkäaikaistyöttömät (% työttömistä) vuosina 1995–2004	42
Kuvio 23.	Ahtaasti asuvat asuntokunnat (% kaikista asuntokunnista) vuosina 1995–2004	43
Kuvio 24.	Kaikki poliisiin tietoon tulleet rikokset vuosina 1995–2004	44
Kuvio 25.	Sairastavuusindeksi (ikävakioitu) vuosina 1995–2004	45
Kuvio 26.	Toimeentulotukea saaneet vuoden aikana (% asukkaista) vuosina 1995–2004	46
Kuvio 27.	Sairauspäivärahaa saaneet työkäiset tuhatta 16–64-vuotiasta kohti vuosina 1995–2004	47
Kuvio 28.	Sosiaalitoimen nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004	48
Kuvio 29.	Perusterveydenhuollon (ml. hammashuolto) nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004	49
Kuvio 30.	Erikoissairaanhoidon nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004	50
Kuvio 31.	Terveystoimen nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004	51

LUKU 3

Kuvio 32.	Tyytyväisyys nykyiseen elämäntilanteeseen	58
Kuvio 33.	Tyytyväisyys nykyiseen asumisväljyyteen	59
Kuvio 34.	Tyytyväisyys nykyiseen asunnon varustetasoon	60
Kuvio 35.	Tyytyväisyys nykyiseen asunnon sijaintiin	61
Kuvio 36.	Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen viihtyisyyteen	62

Kuvio 37.	Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen rauhallisuuteen	63
Kuvio 38.	Tyytyväisyys nykyisiin asuinalueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin	64
Kuvio 39.	Tyytyväisyys nykyisiin asuinalueen naapuruussuhteisiin	65
Kuvio 40.	Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen yhteishenkeen	66
Kuvio 41.	Yksinäisyyden tunteminen	67
Kuvio 42.	Omaisuusrikosten aiheuttama turvattomuus	68
Kuvio 43.	Väkivaltarikosten aiheuttama turvattomuus	69
Kuvio 44.	Alkoholin käytön aiheuttama turvattomuus	70
Kuvio 45.	Huumeiden käytön aiheuttama turvattomuus	71
Kuvio 46.	Järjestyshäiriöiden aiheuttama turvattomuus	72
Kuvio 47.	Kauppapalvelujen käyttäminen	73
Kuvio 48.	Pankkipalvelujen käyttäminen	74
Kuvio 49.	Postipalvelujen käyttäminen	75
Kuvio 50.	Koulutuspalvelujen käyttäminen	76
Kuvio 51.	Kulttuuripalvelujen käyttäminen	77
Kuvio 52.	Liikuntapalvelujen käyttäminen	78
Kuvio 53.	Terveyspalvelujen käyttäminen	79
Kuvio 54.	Apteekkipalvelujen käyttäminen	80
Kuvio 55.	Työvoimatoimiston palvelujen käyttäminen	81
Kuvio 56.	Kansaneläkelaitoksen palvelujen käyttäminen	82
Kuvio 57.	Sosiaalipalvelujen käyttäminen	83
Kuvio 58.	Julkisten liikennepalvelujen käyttäminen	84
Kuvio 59.	Kotitalouden nykyinen taloudellinen tilanne	85
Kuvio 60.	Kotitalouden taloudellinen tilanne viime vuoteen verrattuna	86
Kuvio 61.	Kotitalouden taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua	87
Kuvio 62.	Vastaajan työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua	88
Kuvio 63.	Asuinkunnan työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua	89
Kuvio 64.	Fyysinen terveys ja toimintakyky	90
Kuvio 65.	Henkinen vireys ja mieliala	91
Kuvio 66.	Asuinkunnan huolehtiminen kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä	92
Kuvio 67.	Mahdollisuudet vaikuttaa asuinkunnan kehittämiseen	93
Kuvio 68.	Harkinnut muuttamista pois seutukunnasta	94
Kuvio 69.	Kiinnittynyt nykyiseen asuinkuntaansa	95
Kuvio 70.	Eri tahojen merkitys tilapäisen tai jatkuvamman työ- tai hoitoavun antajana	96
Kuvio 71.	Eri tahojen merkitys tilapäisen tai jatkuvamman taloudellisen tuen antajana	97
Kuvio 72.	Järjestöjen, yhdistysten ym. kansalaistoiminnan merkitys	98
Kuvio 73.	Tyytyväisyys eri sosiaali- ja terveyspalveluihin	99
Kuvio 74.	Tyytyväisyys eri työvoimatoimiston palveluihin	100
Kuvio 75.	Tyytyväisyys eri Kansaneläkelaitoksen palveluihin	101
Kuvio 76.	Tyytyväisyys eri kunnan tai seutukunnan palveluihin	102
<i>LUKU 4</i>		
Kuvio 77.	Väestön yleinen hyvinvointi kolmen vuoden takaiseen verrattuna	106
Kuvio 78.	Väestön yleisen hyvinvoinnin kehitys seuraavien kolmen vuoden kuluessa	107
Kuvio 79.	Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkitys väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden takaiseen verrattuna	108

Kuvio 80.	Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkitys väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden kuluttua	109
Kuvio 81.	Eri väestöryhmien palvelutilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna	110
Kuvio 82.	Eri väestöryhmien palvelutilanne kolmen vuoden kuluttua	111
Kuvio 83.	Yleinen taloudellinen tilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna	112
Kuvio 84.	Yleinen taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua	113
Kuvio 85.	Seutukunnan kehitystä pahimmin uhkaavat muutokset	114
Kuvio 86.	Oman toimialan taloudellinen tilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna	115
Kuvio 87.	Oman toimialan taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua	116
Kuvio 88.	Asukkaiden tyytyväisyydessä hyvinvointiinsa vaikuttaviin eri asioihin viimeisten kolmen vuoden kuluessa tapahtuneet muutokset	117
Kuvio 89.	Asukkaiden tyytyväisyydessä hyvinvointiinsa vaikuttaviin eri asioihin seuraavien kolmen vuoden kuluessa tapahtuvat muutokset	118
Kuvio 90.	Asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavien eri asioiden tila kolmen vuoden takaiseen verrattuna	119
Kuvio 91.	Asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavien eri asioiden tila kolmen vuoden kuluttua	120
Kuvio 92.	Seutukunnan yleinen vetovoimaisuus alueen ulkopuolelta katsottuna	121
Kuvio 93.	Keskeisimmät seutukunnan vetovoimaisuutta lisäävät tekijät	122
Kuvio 94.	Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin laatimisen strategisten osavaiheiden ideaalijaotus	129

TAULUKKOLUETTELO*LUKU 1*

Taulukko 1.	Kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit vuosina 2003 ja 2005	10
Taulukko 2.	Vuosien 2003 ja 2005 hyvinvointibarometriä toteuttamisen puitteet	15
Taulukko 3.	Hyvinvointibarometrin osa-alueet, aineistot ja indikaattorit	18

LUKU 3

Taulukko 4.	Kuntalaiskyselyn otos, vastanneet ja vastausprosentti vuosina 2003 ja 2005	53
Taulukko 5.	Vuoden 2005 kuntalaiskyselyn katoanalyysi	53
Taulukko 6.	Kuntalaiskyselyyn vastanneiden sukupuoli, ikäluokka ja matka keskustaan	54
Taulukko 7.	Kuntalaiskyselyyn vastanneiden asumistapa, kotitaloudessa asuvin määrä ja asunnon hallintatapa	55
Taulukko 8.	Kuntalaiskyselyyn vastanneiden työmarkkina-asema, työsuhdetyyppi ja työsuhteiden määrä viimeisen kolmen vuoden aikana	56
Taulukko 9.	Kuntalaiskyselyyn vastanneiden ammatillinen koulutus ja puolison työmarkkina-asema	57

LUKU 4

Taulukko 10.	Asiantuntijakyselyn saaneet, vastanneet ja vastausprosentti vuosina 2003 ja 2005	104
Taulukko 11.	Vuoden 2005 asiantuntijakyselyn katoanalyysi	104
Taulukko 12.	Asiantuntijakyselyyn vastanneiden taustaorganisaation ”yhteiskunnallinen asema” ja toimiala sekä vastaajan asema organisaatiossa	105

LUKU 5

Taulukko 13.	Kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit ja vastaajien määrät vuosina 2003 ja 2005	123
Taulukko 14.	Kuntalais- ja asiantuntijakyselylomakkeiden uudelleenmuokkaustarpeet	127

LIITELUETTELO

Liite 1.	Kuntalaiskyselyn lomake	136
Liite 2.	Asiantuntijakyselyn lomake	144
Liite 3.	Maistraattiin toimitettu osoitetietojen pyyntöä koskeva lomake	151
Liite 4.	Tilastokatsauksen liitekuviot	152
Liite 5.	Kuntalaiskyselyn liitetaulukot	155
Liite 6.	Asiantuntijakyselyn liitetaulukot	172
Liite 7.	Hyvinvointibarometrin laatimisesta saatujen kokemusten dokumentointiin käytetyt lomakkeet	183
Liite 8.	Hyvinvointibarometrin toisen laatimiskerran osavaiheet	184
Liite 9.	Informaatio- ja koulutuspäivän ”työvälineet”	185

SAATTEEKSI

Ajantasaisen, aluetta kuvaavan tiedon merkitys on kasvanut muutosten nopeuden ja määrän lisääntymisen myötä. Julkishallinnossa, erityisesti hyvinvointisektorilla, meneillään oleva palvelurakenteen uudistusprosessi edellyttää päätöksenteon tueksi relevantin tiedon saamista siitä, mihin suuntaan kehitys on kulkenut ja missä nyt ollaan. Tähän tarpeeseen vastaamaan Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu kehitti seutukunnallinen hyvinvointibarometrin yhteistyössä alueen toimijoiden ja päätöksentekijöiden kanssa. Barometrimalli luotiin vuonna 2003 osana ESR-rahoitteista HumanNet -hanketta. Tässä raportoitava toinen barometri toteutettiin vuonna 2005 Lapin Liiton avustuksella osana Kemi-Tornion seutukunnan aluekeskushanketta. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu on toiminut barometrin kehittäjänä ja toteuttajana. Näin ammattikorkeakoulu on toteuttanut aluekehitystehtävänsä osana tutkimus- ja kehitystyötä.

Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvoinnin tilaa on nyt selvitetty seutukunnallisella hyvinvointibarometrillä toisen kerran. Barometrissä kerätään kyselytutkimuksella näkemykset hyvinvoinnin tilasta ja kehityksestä sekä alueen väestöltä että lähinnä hyvinvointisektorin asiantuntijoilta. Kehitetyn mallin mukaan seutukunnan hyvinvoinnin tilaa verrataan myös Lapin läänin ja koko Suomen vastaaviin tilastolukuihin. Näin saadaan kokonaiskuva siitä, miten omalla seutukunnalla hyvinvoinnin tilan kehitys koetaan ja samalla tilastollinen analyysi antaa tietoa hyvinvointi-indikaattoreiden kehityksestä. Barometri on tarkoitus toistaa kahden vuoden välein ja kerätä näin alueen tilaa kuvaava aikasarjamateriaali tukemaan päätöksentekoa alueen hyvinvoinnin osalta.

Vuoden 2005 barometriaineiston koonnan ja analyysin on toteuttanut projektitutkija, HTM Erkki Saari. Barometriraportin koostamiseen sekä mallin arviointiin ja kehittämiseen on osallistunut yliopettaja, YTT Leena Viinamäki. Lämmin kiitos heille molemmille ja kaikille muille barometrityöhön osallistuneille, myös Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun omille opiskelijoille, ansiokkaasta tutkimustyöstä. Toivottavasti Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometriä käytetään apuna alueen vaativassa päätöksentekoprosessissa.

Kemissä 12.5.2006
Leena Leväsvirta, toimialajohtaja (YTT)
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala

TEKIJÖIDEN ALKUSANAT

Olemme kokeneet hektisen ja mielenkiintoisen periodin tehdessämme Kemi-Tornion seutukunnan toista hyvinvointibarometria. Barometrin tekemisen haasteellisuutta on lisännyt erityisesti tilastojen ja kuntalais- sekä asiantuntijakyselyn analysointiin käytettävissä olleen ajan tiukkuus sekä kyselyiden toistamisen mahdollisuuteen liittyneet rajoitukset.

Olemme kirjoittaneet barometrin kollektiivista prosessikirjoittamisen ideaa soveltaen. *Erkki Saari* on vastannut hyvinvointibarometrin käytännön toteuttamisen organisoimisesta. Hän on vastannut barometrin kirjoittamisen lisäksi kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen toteuttamisesta ja hyvinvointibarometrin kuvioden ja taulukoiden muokkaamisesta. *Leena Viinamäki*, joka osallistui kommentoijan roolissa myös vuoden 2003 barometrin toteuttamiseen, on päävastuussa barometrin toteuttamismallin arvioimisesta ja jatkokehittämisestä. Tämän barometrin tekemiseen hän on osallistunut pääasiassa vapaaehtoisena talkoolaisena.

Barometrin suunnittelusta ja sen toteuttamispuitteiden luomisesta ovat vastanneet toimialajohdaja *Leena Leväsvirta*, kehittämispäällikkö *Arto Rautajoki* ja koulutusohjelmavastaava *Heli Arola*. Sosionomiopiskelijat *Pauliina Akola*, *Terhi Paldanius*, *Simo Rasmussen*, *Markus Runtti* ja *Laura Siiri* toimivat joustavina ja asiantuntevina tutkimusapulaisina, joita ilman barometri ei olisi valmistunut toteutuneessa aikataulussa. Pauliina, Terhi, Simo, Markus ja Laura ovat onnistuneesti yhdistäneet tutkimusapulaisena toimimisen opiskeluunsa yhtenä lukuvuoden kiireisimmistä ajankohdista. Sosionomiopiskelija *Hannu Alaniemi* on osallistunut hyvinvointibarometrin tekemiseen koodaamalla seutukuntalaisten muuttoaikeita koskevan kysymyksen yhdistäen tämän Kemi-Tornion seutukunnan nuorten aikuisten seutukunnassa asumis- tai muualle muuttamisproblematiikkaa käsittelevän opinnäytetyönsä tekemiseen. Kiitämme myös Lapin liiton aluesuunnittelija *Juha Piisilää* nopeasta ja asiantuntevasta avusta. Suuri kiitos kuuluu Kemi-Tornion seutukunnan kuntalaisille ja asiantuntijoille vastaamisesta varsin monipolvisiksi luonnehdittuihin kyselylomakkeisiimme vuotuisten elämisen-, työ- ja muiden kiireittensä keskellä.

Kemissä 31.3.2006
Erkki Saari
 Projektitutkija (HTM)

Leena Viinamäki
 Sosiaalian koulutusohjelman yliopettaja (YTT)

TIIVISTELMÄ

Kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen matalien vastausprosenttien vuoksi (taulukko 1.) voidaan vuoden 2005 hyvinvointibarometrissä esitettyjä tuloksia pitää ainoastaan suuntaa antavina.

Taulukko 1. Kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit vuosina 2003 ja 2005.

	2003		2005	
	Vastausprosentti	Vastaaajia	Vastausprosentti	Vastaaajia
Kuntalaiskysely	(N=2150) 46 %	992	(N=2357) 46,3 %	1092
Asiantuntijakysely	(N=82) 62 %	51	(N=78) 46,0 %	36

Tilastoidindikaattorit

Kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen matalien vastausprosenttien vuoksi kartoitettiin tässä barometrissä Kemi-Tornion seutukunnan väestön hyvinvointia myös keskeisten tilastoidindikaattorien avulla. Indikaattorien valintaa ohjasivat kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen teemat. Rakenteellisia muutoksia on kuvattu esittämällä Kemi-Tornion seutukuntaa ja sen yksittäisiä kuntia, Lapin lääniä sekä koko maata koskevia tilastoja väestön ikä- ja koulutusrakenteesta, työvoimasta, kuntalaisten hyvinvoinnista/pahoinvoinnista sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotannon kustannuskehityksestä pääsääntöisesti vuosilta 1995–2004. Näiden vuosien aikana Kemi-Tornion seutukunnan väestön määrä on vähentynyt, keski-ikä noussut ja sairastavuus lisääntynyt. Seutukunnan väestön koulutustaso on pysynyt Lapin lääniä ja koko maata matalampana. Sekä seutukunnan nettokustannukset että sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset ovat nousseet. Väestökehityksen, nettomuuton ja työvoiman määrää lukuun ottamatta Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtuneet muutokset myötäilevät kuitenkin koko maassa tapahtunutta kehitystä.

Kuntalais- ja asiantuntijakyselyt

Kuntalais- ja asiantuntijakyselyissä Kemi-Tornion seutukuntalaisilta tiedusteltuja hyvinvoinnin osa-alueita olivat heidän elämänhallintaansa vaikuttavat tekijät kuten terveys, toimeentulo, työelämä, asuminen, palvelut, sosiaalinen aktiivisuus, vapaa-aika, turvallisuus, aluekehitys- ja -identiteetti. Kuntalaiskyselyyn vastanneet **kuntalaiset** olivat tyytyväisiä nykyiseen elämäntilanteeseensa, yleiseen elintasoonsa ja fyysiseen sekä psyykkiseen terveydentilaansa. He suhtautuivat luottavaisesti tulevaan taloudelliseen ja työllisyystilanteeseensa. Heidän yksinäisyyskokemuksensa olivat harvinaisia, eikä heistä ollut kovinkaan merkittävä määrä harkinnut asuinpaikkakunnan vaihtamista. Perhepiirin tuki oli varsin monelle heistä tärkeää tilapäisen tai jatkuvamman avun tarpeen kohdatessa. Heistä moni oli kuitenkin varsin tyytymätön mahdollisuuksiinsa vaikuttaa asuinkuntansa kehittämiseen. Sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta moni ilmaisi olevansa tyytymätön palveluista tiedottamiseen ja neuvontaan sekä lääkärin vastaanotolla käyntiin liittyviin asioihin. Useimmat asiantuntijakyselyyn vastanneet **asiantuntijat** arvioivat, että Kemi-Tornion seutukunnan väestön hyvinvointia välillisesti tai välittömästi rakenteistavat tekijät pysyvät ennallaan. Juuri mikään osatekijä ei heidän mukaansa tule huonontumaan tai parantumaan dramaattisesti. Eniten asiantuntijat kantoivat huolta jo syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien väestöryhmien tarvitsemien hyvinvointipalvelujen sekä kunnallisten sosiaali- ja terveyspalvelujen toimivuudesta ja riittävydestä myös jatkossa. Vastaukset kietoutuvat Kemi-Tornion seutukunnan kustannuksellisen noidankehän realisoitumiseen, jossa hyvinvointipalvelujärjestelmän infrastruktuuriin kohdistuu rakenteellisten pakkojen aiheuttamia uudelleen rakenteistumisen paineita.

Hyvinvointibarometri 2005:n arviointia

Seutukunnallisen hyvinvointibarometrin tyyppiset kartoitukset relevantteine tilastokatsauksineen mahdollistavat suhteellisen nopean tiedon tuottamisen maantieteellisesti rajatulla alueella asuvan väestön hyvinvoinnin tilasta niin hyvinvointipalveluja tuottavien tahojen kuin palveluja käyttävien näkökulmasta. Kahdesta Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin toteuttamisesta saatujen kokemusten perusteella barometrin rahoittaja- ja toteuttajatahojen olisi syytä organisoida yhdessä yhden päivän kestävä informaatio- ja koulutuspäivä saatujen keskeisten tulosten konkreettisesta ja systemaattisesta hyödyntämisestä kehitettäessä seutukunnan tai muun maantieteellisesti rajatun alueen hyvinvointipalveluja.

1. KEMI-TORNION SEUTUKUNNAN HYVINVOINTIBAROMETRI 2005

Kansallinen hyvinvointipolitiikka ja hyvinvointivaltiollisen, kolmannen sektorin sekä markkinälähtöisen yksityisen sektorin muodostama palveluinfrastruktuuri määrittävät viimekädessä kansalaisten saamien hyvinvointipalvelujen määrän ja laadun. Hyvinvointipalveluiden kysyntä ja tarjonta ovat alkaneet eriytyä asuinalueittain, kunnittain, seutukunnittain ja lääneittäin 1990-luvun puolivälistä lähtien myötäillen maassamme tapahtunutta muuttoliikettä (Raivio 2001). Muuttovoittoalueilla joudutaan pohtimaan muun muassa päivähoitopaikkojen riittävyyttä ja samaan aikaan muuttotappioalueilla pohditaan muun muassa yksin asuvien vanhus-ten laitos- ja avohoitopalvelujen saatavuutta. Suomen pitkät maatieteelliset etäisyydet asettavat omat haasteensa ja reunaehdonsa hyvinvointipalvelujärjestelmälle (ml. julkinen, yksityinen ja kolmas sektori). Sama työskentelymalli ei välttämättä sovi muuttovoittoalueelle kuin muuttotappioalueelle tai maaseudulle kuin kaupunkiin. Kolmannen ja yksityisen sektorin mahdollisuudet tuottaa hyvinvointipalveluja voivat vaihdella alueellisesti varsin huomattavasti potentiaalisen paikallisen asiakaskunnan määrän mukaisesti – käytettävissä oleva raha ei pelkästään ratkaise palvelujen saatavuutta.

Suomalaisen ns. pohjoismaisen hyvinvointivaltiomallin ja kansalaisten tarvitsemien sosiaalipalvelujen taustalla ovat eurooppalaisittain verraten nopeat elinkeino- ja aluerakennemuutokset sekä 1990-luvun sosiaalisen liikkuvuuden uudet ulottuvuudet. (ks. esim. Anttonen & Sipilä 2000; Esping-Andersen 2002). Aina 1990-luvun alkuun asti julkisen sektorin kasvu ja yritysten johtoasemien lisääntyminen loivat edellytyksiä vertikaaliselle uraliikkuvuudelle (eli uralalla etenemiselle) ja sen myötä väestön sukupolvittaiselle sosiaalisen statuksen nousulle. 1990-luvulla uraliikkuvuudesta tuli enemmän horisontaalista (esim. alueellista liikkuvuutta) kuin vertikaalista. (Melin 1999, 25, 35–39). 1990-luvun alkupuolen jälkeen keskittymiskehitys ja alueellinen erilaistuminen alkoivat Suomessa voimistua uudelleen Itä- ja Pohjois-Suomen menettäessä väestöään ja erityisesti pääkaupunkiseudun sekä muiden kaupunkikasvukeskusten (mm. Oulu, Tampere) saadessa muuttovoittoa. (Ahvenjärvi 2001, 39–131.) Nämä sosiaalisen liikkuvuuden määrällisten ja laadullisten painopisteiden muutokset yhdessä muiden alueellisten muutosten (esim. väestön demografinen kehitys, muuttoliikkeen suunta ja voimakkuus, työllisyys- ja työttömyysaste) kanssa asettivat uusia haasteita vuosituhannen vaihteessa Suomen hyvinvointipalvelujärjestelmän piirissä välittömästi (välitöntä asiakaspalvelua tekevä henkilöstö) tai välillisesti toimiville (suunnittelu-, kehittämis- ja johtavissa työpaikkahierarkkisissa asemissa oleva henkilöstö) työntekijäryhmille. Esimerkiksi

Manuel Castellsin ja Pekka Himasen (2001, 114–117) mukaan Suomessa oli aiemmin onnistuttu yhdistämään tietoyhteiskunnan kehitys pohjoismaiseen hyvinvointiyhteiskuntamalliin. Tietoyhteiskunnan kehityksen jatkuminen on kuitenkin alkanut asettaa hyvinvointipalvelujen tuottamiselle ja kansalaisten syrjäytymisen ehkäisylle omia haasteitaan (Ahlquist 2003, 17–19).

1990-lukua ja 2000-luvun alkua on luonnehtinut kansalaisten yhteiskunnallisen osallisuuden riskien lisääntyminen, jossa koulutus- ja työmarkkinakansalaisuus on alkanut määrittää yhä pidemmälle hyvinvointiyhteiskuntakansalaisuuden (esim. Saari 2004; ks. myös Rinne & Vanttaja 1999; Suikkanen & Viinamäki 1999; Viinamäki & Saari 2001; Saari & Viinamäki 2003). Potentiaalinen kansalaisen negatiivisesti kumuloituva osallisuuden (eli osattomuuden) noidankehä asettaa uudentyyppisiä haasteita hyvinvointipalvelujärjestelmälle, sosiaali- ja terveysalojen koulutukselle ja hyvinvointipalvelujärjestelmän työntekijöiden korjaavalle ja ennaltaehkäisevälle työlle. Niihin vastaamisessa voidaan hyödyntää muun muassa seutukunnallisten hyvinvointibarometriä kaltaisia kartoituksia. Ne mahdollistavat suhteellisen nopean poikkileikkaustiedon tuottamisen maantieteellisesti rajatulla alueella asuvan väestön hyvinvoinnin tilasta hyvinvointipalveluja tuottavien tahojen ja niitä käyttävien näkökulmista. Näin saatua informaatiota voidaan suhteuttaa kulloinkin toteutettavan kartoituksen luonteeseen sopiviin tilastotietoihin (ks. esim. Kuopion lähiörakenteen elinvoimaisuus 1999; Kurkinen 2004; Seudullinen hyvinvointi Oulunkaarella...2005).

Onnistuneimmillaan barometrityyppiset seutukunnalliset kartoitukset tuottavat käytännön työvälineitä paikallisen ja seudullisen hyvinvointipalvelujärjestelmän kehittämiseksi ja sen toimivuuden arvioimiseksi myös yksittäisten kuntalaisten näkökulmasta. Vastaavasti epäonnistuneimmillaan ne tuottavat mediahakuisia tuloksia ilman niiden konkreettisia hyödyntämismahdollisuuksia. Esimerkiksi Lasse Siuralan (1995) mukaan barometrityyppisille tutkimuksille on olemassa spesifi paikkansa. Ne tuottavat tuloksia varsin nopeasti ollen siten tuoreita ja niissä esitettyjä mielipidejakaumia on helppo ymmärtää ja uutisoida. Usein raskaiksi mielletty erilaiset elinolosuhteita koskevat perustutkimukset ovat barometreja kalliimpia, niiden tekeminen vie enemmän aikaa ja niiden tuloksia on usein vaikeampi ymmärtää kuin barometreissa saatua tuloksia. (Emt., 3) Edellä mainitusta kritiikistä huolimatta on erilaisille hyvinvointibarometreille kysyntää muun muassa hyvinvointistrategisessä suunnittelussa, koska siinä tarvitaan ajan tasalla olevaa tietoa, jota ei saada esimerkiksi vain ns. virallisiin tilastoihin turvautumalla. Myös alueiden erilaistuminen on tekemässä pelkkien tilasto- ja rekiste-

riaineistojen avulla tehtävästä hyvinvointistrategisesta, etenkin seutu- ja kunnallisella tasolla tapahtuvasta, suunnittelutyöstä entistäkin vaikeampaa (Kinnunen 1998; Kurkinen 2004, 7–10; ks. myös Kainulainen & Rintala & Heikkilä 2001; vrt. Paananen & Juntto & Sauli 1998; Alastalo 2005). Kiinnostusta hyvinvointibarometrejä kohtaan lisää myös nykyisin usein korostettu vaatimus, että tutkimuksia sekä tutkimustyyppisiä kartoituksia ja selvityksiä tehtäessä on kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota saatujen tulosten välittömään hyvinvointipalveluorganisaatioissa tapahtuvaan käytäntöön soveltamiseen (Satka & Karvinen-Niinikoski & Nylund & Hoikkala 2005). Muun muassa näihin haasteisiin olemme pyrkineet vastaamaan myös tätä Kemi-Tornion seutukunnan vuoden 2005 hyvinvointibarometriä laatiessamme.

Kemi-Tornion seutukunnan vuoden 2005 hyvinvointibarometrin tausta

Yhtenä osoituksena, että barometrityyppiset erilaisiin kyselyihin perustuvat kartoitukset elävät menestyskauttaan, on Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrille sisällöllisesti ja määrällisesti runsas vertaisbarometrien kavalkadi. Jo cursorinen Internet-hakumme tuotti seuraavat 69 erityyppistä Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometriin välittömästi tai välillisesti rinnasteista ”vertaisbarometria”: *alkoholibarometri, aluebarometri, asennebarometri, asiakasbarometri, asiantuntijabarometri, asukasbarometri, asumisbarometri, asuntobarometri, elinkeinobarometri, ennakointialuebarometri, henkilöstöbarometri, hyvinvointibarometri, ikäbarometri, imagobarometri, järjestöbarometri, kehitysvammabarometri, Kela barometri, kirkkobarometri, koulubarometri, koulutusbarometri, koulutustarvebarometri, kuluttajabarometri, kulttuuribarometri, kuntabarometri, kuntoutusbarometri, kyläbarometri, laatubarometri, lapsibarometri, liikuntabarometri, liikennebarometri, luomubarometri, lääkebarometri, maakuntabarometri, maaseutubarometri, matkailubarometri, mielenterveysbarometri, nuorisobarometri, osaamisbarometri, opiskelijabarometri, palvelubarometri, pankkibarometri, perhebarometri, pohjoismainen asennebarometri, poliisibarometri, päihdebarometri, sosiaalibarometri, suhdannebarometri, talousbarometri, terveysbarometri, tiedebarometri, tonttibarometri, tulevaisuusbarometri, turvallisuusbarometri, tutkimusbarometri, tutkintobarometri, tykybarometri, työbarometri, työelämän asennebarometri, työllisyysbarometri, työolobarometri, työmarkkinabarometri, työnantajabarometri, työterveysbarometri, vanhusbarometri, viihtyvyysbarometri, ympäristöbarometri, yrittäjyysasennebarometri, yritysbarometri ja yrittäjäbarometri* (ks. myös Pietarinen 2002, 58–69).

Nyt toista kertaa laadittava Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometri pyrkii vastaamaan barometreille tyypillisesti asetettuihin vaatimuksiin. Sen ”juuret” löytyvät Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointipalvelujen osaamisverkoston (HumanNet) vuosina 2002–2004 toteuttamasta Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektista, jonka tavoitteena oli:

- tukea Kemi-Tornion seutukunnan kuntien hyvinvointipalvelujen tuottamista yhteistyötä, verkostoitumista sekä osaamista ja palvelujen laatua edistävällä tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminnalla
- tuottaa päätöksenteon, arvioinnin ja työkäytäntöjen kehittämiseksi hyvinvointipalvelujen tarpeen määräästä ja laadusta ennakoitietoa, seutukunnallinen hyvinvointibarometrimalli ja hyvinvointitilinpäätös malli
- edistää koulutustoiminnalla hyvinvointibarometrimallin ja tutkimustiedon käyttöönottoa ja hyödyntämistä sekä sosiaali- ja terveystieteiden yhteistyötä ja verkostoitumista kuntien, 3. sektorin toimijoiden ja yksityisten palvelujen tuottajien välillä. (Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin...2003.)

HumanNet on määritelty yhdeksi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun neljästä strategisesta osaamis- ja innovaatioympäristöstä (Digipolis, HumanNet, Mediapolis, Jaloteräs). Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu pyrkii osallistumaan sen kautta Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointipalvelujen tuottamisjärjestelmää kehittävän julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyöhön perustuvan verkoston rakentamiseen. Perustavoitteena on edistää seutukunnan ja sen asukkaiden hyvinvointia laaja-alaisesti. Osana tätä pyritään siihen, että Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometri vakiintuisi luontevaksi osaksi seutukunnan hyvinvointistrategista suunnittelua ja päätöksentekojärjestelmää. (Emt.) Tämän onnistumiseksi on tärkeää dokumentoida riittävän tarkasti se, kuinka barometrin laatimisprosessi etenee. Näin voidaan saavuttaa ns. optimaaliset toisto-olosuhteet, joissa esimerkiksi barometrin rahoittaja-, toteuttaja- ja tekijätahojen yhteistyö on sujuvaa. Tämä edistää myös muun muassa tutkimuseettisiin kysymyksiin perehtyneen Marja Simonsuuri-Sorsan (2002, 121; ks. myös Heikkilä 2002, 165–176; Hyvä tieteellinen käytäntö...2002) korostamien tutkimuksen raportoinnin, huolellisuuden ja tarkkuuden sekä tutkimuksen lähtökohtien selkeyden saavuttamista, mikä on tärkeää tasaisin väliajoin toistettavien barometrityyppisten kartoitusten teossa.

Vuoden 2005 barometri jatkaa vuonna 2003 aloitettua Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrien laatimisen sarjaa. Barometri kartoittaa Kemi-Tornion seutukuntalaisten elämää määrittäviä olosuhteita kuntalaisten (Liite 1.) ja heidän käyttämien hyvinvointipalvelujen osalta asiantuntijoina (Liite 2.) pidettävien organisaatioiden näkökulmista. (Ks. Savikuja & Tissari 2004.) Kuntalais- ja asiantuntijakyselyt olemme toistaneet barometrin rahoittajatahon toivomalla tavalla pitäen lomakkeiden sisällöt ennallaan. Niissä olevat kysymykset olemme kuitenkin tiivistäneet vähemmän tilaa vieviksi säästääksemme painatus- ja postituskustannuksia,

jotka olivat nousseet vuodesta 2003 vuoteen 2005 enemmän kuin barometrin toistamista suunniteltaessa oli ennakoitu. Taulukko 2. kuvaa hyvinvointibarometriä toteuttamisessa vuonna 2003 ja 2005 tehdyt keskeisimmät ratkaisut ja niiden perusteet kuten kuntalaiskyselyjen kohdejoukot, otosten perustana olleet seutukunnan väkiluvut ja otosten suuruudet, kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit ja toteuttamisajankohdat ja barometrin toteuttamiseen käytettävissä olleen ajan sekä tutkija-, tutkimusapulaisten yms. resurssit.

Taulukko 2. Vuosien 2003 ja 2005 hyvinvointibarometriä toteuttamisen puitteet.

Toteuttamisen puitteet	Hyvinvointibarometri 2003	Hyvinvointibarometri 2005
Kuntalaiskyselyn otoksen kohdejoukko	• 18–75-vuotiaat Kemi-Tornion seutukuntalaiset	• 18-vuotiaat ja sitä vanhemmat Kemi-Tornion seutukuntalaiset
Kuntalaiskyselyn otoksen perustana ollut väestö ¹	• Vuodenvaihe 2002/2003 N=61 829	• Vuodenvaihe 2004/2005 N=61 399
Otoksen ottamisen periaate ²	• kunnittain tehty tasaväliotanta, otokseen 5 % kunnittain lasketusta em. kriteerien mukaisesta väestöstä	• kunnittain tehty satunnaisotanta, otokseen 5 % kunnittain lasketusta em. kriteerien mukaisesta väestöstä
Otokseen kuuluneita	• N=2 150	• 2 357 henkilöä
Vastaus-% • kuntalaiskysely • asiantuntijakysely	• (N=2 150) 46 % • (N=82) 62 %	• (N= 2 357) 46,3 % • (N= 78) 46,0 %
Käytettävissä ollut aika	• marraskuu 2002 – maaliskuu 2004	• syyskuu 2005 – tammikuu 2006
Kyselyjen toteuttaminen • kuntalaiskysely • asiantuntijakysely	• kesä – heinäkuu 2003 • loka – marraskuu 2003	• loka – marraskuu 2005 • loka – marraskuu 2005
Tutkijat	• 2 osa-aikaista tutkijaa, joista toinen osallistui erityisesti asiantuntijakyselyn analysointiin	• 2 osa-aikaista tutkijaa, joista toinen pääasiassa vapaaehtoisena talkoolaisena
Tutkimusapulaiset • kuntalaiskysely • asiantuntijakysely	• 3 tutkimusapulaista • 3 tutkimusapulaista, joista yksi sama kuin kuntalaiskyselyssä	• 5 tutkimusapulaista • samat 5 tutkimusapulaista kuin kuntalaiskyselyssä
Projektipäällikkö	kyllä	ei
Projektisihteeri	kyllä	ei
Ohjausryhmä	kyllä	kyllä
Julkaisun taivastamivastuu	palkattu sosionomi (AMK)	tutkijat

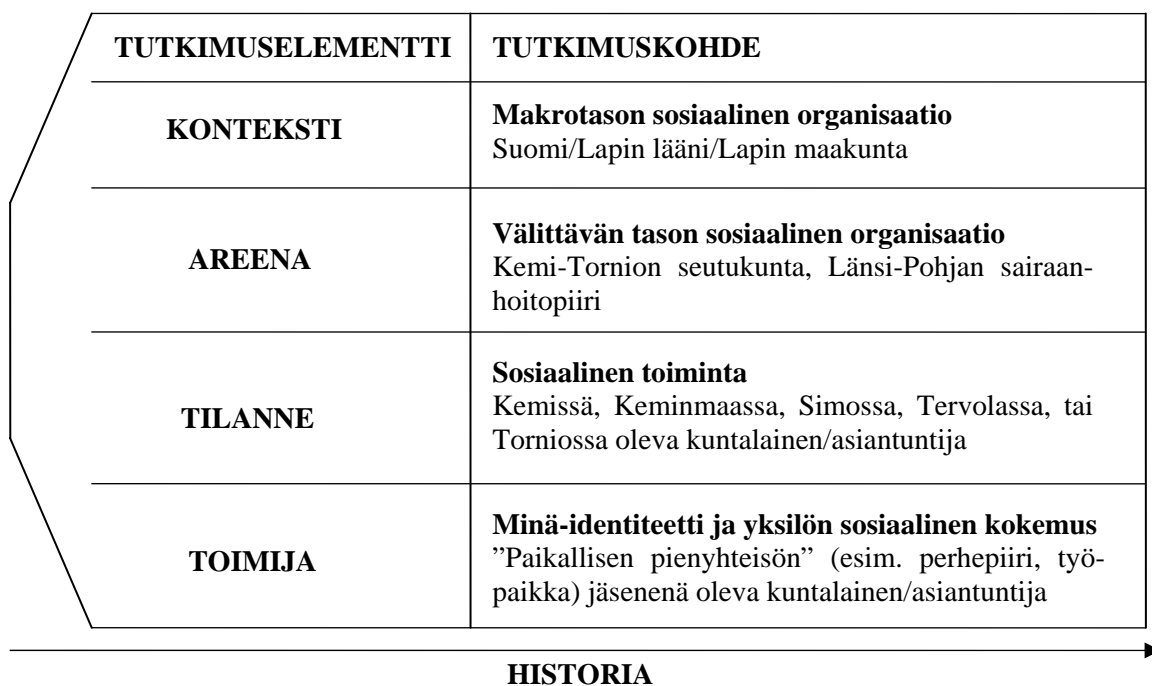
Hyvinvointibarometrin toteuttamisen ajankohta vaikuttaa selvästi siihen, miten barometrin tekeminen etenee. Se vaikuttaa niin tutkimusapulaisten toimivien opiskelijoiden, jotka huolehtivat kyselyjen vastausten tallentamisesta SPSS-tiedostoihin, kuin kuntalais- ja asiantunti-

1 Tiedot saatu Kemin kihlakunnasta Pirkko Leskiöltä.

2 Tiedot perustuvat maistraatille tehtyyn tiedonpyyntölomakkeen tietoon (Liite 3.).

jakuselyn saavien kuntalaisten ja asiantuntijoiden mahdollisuuksiin sitoutua barometrin toteuttamisessa tehtävään yhteistyöhön. Tärkeää on tällöin pohtia sitä, miten barometrin toteuttaminen suhteutuu heidän opiskeluun, työhön ja muihin elämisen sfääreihin liittyviin aikatauluihin, joita he joutuvat sovittamaan toisiinsa. Hyvinvointibarometrin toteuttamisen kannalta on tärkeää myös se, miten sen toteuttaminen kyetään kytkemään sopivan erillisprojektin toteuttamiseen. Esimerkiksi vuoden 2003 hyvinvointibarometrin kytkeminen Hyvinvointiosaimisen kehittämisen -projektiin näytti tarjoavan mahdollisuuksia hyödyntää runsaampia tutkimuksellisia perusinfra palveluja kuin vuoden 2005 barometriä laadittaessa.

Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin perusidean hahmottamisessa voidaan hyödyntää Derek Layderin (1993, 71–106) ”tutkimuskarttaa”, jolla hän havainnollistaa sosiaalitutkimuksen kohteena olevan ihmisten toiminnan jakaantumista toisiinsa kytkeytyvään neljään tutkimuselementtiin. Sen mukaan ihmisten toimintaa tutkittaessa voi ensisijaisena tutkimuskohteena olla makro- tai välittävän tason sosiaalinen organisaatio, sosiaalinen toiminta tai minä-identiteetti ja yksilön sosiaalinen kokemus. Ihmisten toiminnan ymmärtäminen edellyttää kuitenkin näihin elementteihin kuuluvien tutkimuskohteiden vuorovaikutuksen huomioimista. Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrissa tähän pyritään hyödyntämällä seutukunnan hyvinvointipalvelujärjestelmän toiminnan kontekstia kuvaavia tilastoja sekä kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen tuomaa tietoa. (Ks. myös Rolin 2002, 92–104; Kuvio 1.)

Kuvio 1. Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin perusideaa hahmottava ”tutkimuskartta” (vrt. Layder 1993, 72).

Kuntalaisten hyvinvoinnin/pahoinvoinnin kokemuksia ei voi ymmärtää tutkimalla vain esimerkiksi heidän perhepiirinsä jäsenenä saamia kokemuksiaan (minä-identiteetti ja sosiaalinen kokemus). Sen lisäksi on syytä tutkia heidän kotikuntansa (sosiaalinen toiminta), seutukunnan (välittävä sosiaalinen organisaatio) ja yhteiskunnan eli Lapin läänin ja Suomen hyvinvointipalvelujärjestelmän toimintaa (makrotason sosiaalinen organisaatio) analysoiden, kuinka ne vaikuttavat heidän hyvinvointiinsa/pahoinvointiinsa. Kuinka siihen vaikuttaa esimerkiksi Suomen sosiaaliturvajärjestelmän perustaksi nähdyn pohjoismaisille hyvinvointivaltioille tyyppillisen turvaverkoston, jolla pyritään tukemaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja terveydellisesti huono-osaisia, alkaneeksi katsottu mureneminen (esim. Vähätalo 1998; Anttonen & Sipilä 2000)? Entä kuinka siihen vaikuttaa Suomen hyvinvointipalvelujärjestelmää yhä enemmän luonnehtivaksi nähty ns. welfare-mix -malli, jossa hyvinvointipalveluja tuottavat yksityinen, julkinen ja kolmas sektori (esim. Julkunen & Kangas & Kinnunen & Sipilä & Suikkanen & Urponen 1993; Kantola & Kautto 2002; Puuronen 2004; Taipale 2004)?

Edellä mainitut kysymykset liittyvät yhteiskunnan sosiaaliturvajärjestelmän ja kansalaisten hyvinvointia turvaavien tukiverkostojen keskeiseen tehtävään olla ehkäisemässä ja lievittämässä riskitilanteissa (mm. työpaikan menettäminen, sairastuminen) elävien kansalaisten pahimmillaan kumuloituvaksi ja heidän elämänhallintaansa heikentäväksi kärjistyvää huono-osaisuutta (Raitasalo 1995). Kohtaamistaan riskitilanteista selviytyäkseen kansalaisten on voitava turvautua sekä läheistensä että hyvinvointipalvelujärjestelmän antamaan ulkoiseen tukeen, koska heidän ulkoiset ja sisäiset elämänhallinnan resurssinsa kytkeytyvät kiinteästi toisiinsa. (Ek & Saari & Viinamäki & Sovio & Järvelin 2003.) Yhteiskunnan sosiaaliturvajärjestelmän roolina voidaan sanoa olevan taata kansalaisille riittävä määrä materiaalista, sosiaalista ja kulttuurista pääomaa (resursseja), jotta heillä olisi riittävät mahdollisuudet toimia täysivaltaisina yhteiskunnan jäseninä (Bourdieu 1986; 1998).

Taulukko 3. esittää Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin osa-alueet, aineistot ja indikaattorit, joiden avulla kuvaamme seutukuntalaisten hyvinvoinnin/pahoinvoinnin tilaa vuonna 2005. Kemi-Tornion seutukuntalaisten hyvinvoinnin tilan selvittämiseksi suhteutamme seutukunnan kuntalais- ja asiantuntijakyselyihin perustuvat hyvinvoinnin resursseja kuvaavat indikaattorit yhteiskunnan rakenteellisista muutoksista kertovien väestö-, elinkeino-, koulutus- ja työmarkkina- ym. barometrin kannalta relevantteihin tilastoihin taulukossa 3. esitettävällä tavalla. (Vrt. Savikuja & Tissari 2004, 16.)

Taulukko 3. Hyvinvointibarometrin osa-alueet, aineistot ja indikaattorit.

Osa-alue	Aineistot		
	Kuntalaiskysely Indikaattorit	Asiantuntijakysely Indikaattorit	Tilastot Indikaattorit
Terveys	<ul style="list-style-type: none"> koettu terveydentila 		<ul style="list-style-type: none"> sairauspäivärahaa saaneet sairastavuusindeksi terveystoimen nettokustannukset erikoissairaanhoidon nettokustannukset perusterveydenhuollon nettokustannukset
Toimeentulo	<ul style="list-style-type: none"> koettu taloustilanne 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio kuntalaisten ja oman toimialan taloudellisesta kehityksestä 	<ul style="list-style-type: none"> toimeentulotukea saaneet sosiaalitoimen nettokustannukset
Työelämä	<ul style="list-style-type: none"> työllisyysodotukset 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio työllisyyskehityksestä 	<ul style="list-style-type: none"> työttömyys nuorisotyöttömyys pitkäaikaistyöttömyys tutkintotaso työvoima työlliset työvoiman ulkopuolella olevat työkyvyttömyyseläkeläiset
Asunto ja asuinalue	<ul style="list-style-type: none"> tyytyväisyys asuntoon ja asuinalueeseen 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio viihtyvyydestä 	<ul style="list-style-type: none"> ahtaasti asuvat
Palvelut	<ul style="list-style-type: none"> palvelujen saatavuus palvelutyytyväisyys 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio palvelujen saatavuudesta ja tyytyväisyydestä 	<ul style="list-style-type: none"> kunnan nettokustannukset sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset
Sosiaalinen aktiivisuus	<ul style="list-style-type: none"> tyytyväisyys naapureihin ja asuinalueen yhteishenkeen yksinäisyys 		
Vapaa-aika	<ul style="list-style-type: none"> tyytyväisyys asuinalueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluista 	
Turvallisuus	<ul style="list-style-type: none"> turvattomuuskokemukset 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio turvallisuudesta 	<ul style="list-style-type: none"> rikollisuus
Aluekehitys & alueidentiteetti	<ul style="list-style-type: none"> arvio asuinkunnan toiminnasta omat vaikutusmahdollisuudet asuinpaikkakuntaan kiinnittyminen muuttoaiheet 	<ul style="list-style-type: none"> asiantuntijoiden arvio seutukunnan vetovoimatekijöistä asiantuntijoiden arvio kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista 	<ul style="list-style-type: none"> väestökehitys väestöjakauma ikäryhmittäin nettomuutto elatussuhde huoltosuhde

Taulukon 3. kuvaamien hyvinvoinnin indikaattorien taustalla on toisaalta Pierre Bourdieun tapa käsitteellistää ihmisen hyvinvointi kokonaispääomaksi, joka koostuu materiaalisesta,

sosiaalisesta ja kulttuurisesta ”osa-pääomista” (Bourdieu 1986; 1998) sekä toisaalta Erik Allardtın esittämä pohjosmaisessa hyvinvointitutkimustraditiossa yleisesti käytetty tapa jakaa ihmisen hyvinvointi having-, loving- ja being -ulottuvuuksiin (Allardt 1976; 1989; 1998). Allardtın mukaan ihminen saavuttaa hyvinvoinnin having-ulottuvuudella saadessaan eloonjäämisen ja kurjuuden välttämisen kannalta välttämättömät materiaaliset tarpeensa riittävässä määrin tyydyttyä (esim. elintaso, terveydentila). Hyvinvoinnin saavuttaminen loving-ulottuvuudella edellyttää, että hän kykenee tyydyttämään yhdessä olemisen ja sosiaalisen identiteetin muodostamisen tarpeensa muiden ihmisten (esim. ystäväpiiri) parissa toimimalla. Hän saavuttaa hyvinvoinnin being-ulottuvuudella saadessaan tyydyttyä yhteiskuntaan integroitumisen tarpeensa hankkimalla riittävän korkean statuksen muihin ihmisiin nähden (esim. yleissivistävä ja ammatillinen tutkinto). Positiivisessa tapauksessa ihminen kasvaa hyvinvoivana yhteisönsä jäsenenä ja negatiivisessa tapauksessa hänestä tulee pahoinvoiva yhteisöstä vieraantunut ihminen. (Emt.) Useissa hyvinvointitutkimuksissa ihmisen hyvinvointia on tarkasteltu mittaamalla edellä kuvatulle hyvinvoinnin ulottuvuuksille sijoitettavia asioita (esim. terveydentila, taloudellisten resurssien määrä, koulutustaso, sosiaalisten suhteiden määrä, työllisyystilanne sekä asumis- ja työolosuhteet).

Pyrimme esittämään tähän vuoden 2005 Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometriin kuuluvien tilastokatsauksen ja kuntalais- sekä asiantuntijakyselyjen tulokset sekä mahdollisimman havainnollisesti että riittävän yksityiskohtaisesti, jotta barometrin hyödyntäminen eri intressitahojen keskuudessa optimoituisi. Esitämme jokaisen tilastokatsauksen valitsemastamme tilastosta tietosisällön (mitä kyseinen indikaattori kuvaa) ja tarpeen vaatiessa relevantit käsitelmääritykset. Esitämme tilastot sekä kuvioina että numerotiedot sisältävinä arvotaulukoina. Olemme valinneet tilastot kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen teemoja vastaaviksi. Esitämme kuntalais- ja asiantuntijakyselyn tulokset kuviona kertoen, mistä kyselyjen kysymyksestä kukin kuvio on laadittu. Esitämme kyselyjen tulokset havainnollisuuden vuoksi suhteellisina jakaumina lukuun ottamatta taulukoina esittämiämme vastaajaprofiileja. Lisäksi esitämme liitetaulukossa barometrin tekstiosuuden kuvioita vastaavat kyselyjen vastausten absoluuttiset ja suhteelliset jakaumat. Barometrin tekijöinä emme ole arvottaneet kysymyksiä analysoitaviin ja analysoimattomiin, vaan esitämme kaikkien kysymysten osalta alustavat analyysit.

2. KEMI-TORNION SEUTUKUNTA TILASTOJEN VALOSSA

Kuvaamme tässä Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin tilastollisessa osiossa yhteiskuntarakenteellisissa piirteissä vuosina 1995–2004 tapahtuneita muutoksia. Esitämme tilastojen avulla, mitä muutoksia Kemi-Tornion seutukunnan ja sen yksittäisten kuntien sekä Lapin läänin ja koko maan väestö- ja koulutusrakenteessa, työvoiman määrässä ja kuntalaisten hyvinvoinnissa sekä sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tuottamiskustannuksissa tapahtui näiden vuosien aikana. Esitämme näitä muutoksia kuvaavat trendit pääsääntöisesti vuosilta 1995–2004. Tilastoimiskäytäntöjen vuoksi osa tiedoista kattaa hieman tästä poikkeavan ajanjakson, mikä käy ilmi kunkin trendin erittelyn yhteydessä.

Suomessa on varsin hyvät mahdollisuudet hyödyntää monenlaisten rekisterien pohjalta laadittavia tilastoja niin tutkimuksia kuin erilaisia suunnittelu- ja strategiatöissä tarvittavia selvityksiä tehtäessä. Niitä voi hyödyntää erityisesti, kun on tarvetta tarkastella erilaisia yhteiskunnallisia kehitystrendejä. Eri rekistereistä saatavien tietojen yhdistely monipuolistaa näitä mahdollisuuksia entisestään. Henkilötunnusjärjestelmän käyttöön ottaminen on tehnyt eri rekistereissä olevien tietojen yhdistämisen suhteellisen helpoksi ja luotettavaksi vuodesta 1970 lähtien, mikä on osaltaan lisännyt tietojen yhdistämiseen perustuvan tutkimuksen tekoa maassamme 1980-luvun alusta lähtien. Myös haastattelu- ja kyselytutkimuksissa käytettäviä tietoja voidaan täydentää yhdistämällä niihin rekistereistä saatavia tietoja kuten teemme tässä Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrissa. (Hytti 1998, 123; Rantalaiho 1998, 11–20; Valkonen & Koskinen & Martelin 1998, 13–17).

Monista hyödyntämismahdollisuuksistaan huolimatta liittyy tilasto- ja rekisteritietojen käyttöön tutkimuksissa ja selvityksissä myös monia rajoituksia. Niitä käytettäessä saadaan tarkasteltavasta ilmiöstä tiedot sisältävien rekisterien ylläpitäjien tekemien määrittelyjen ja luokitusten rajoissa pysyvä kuva. Koska rekisterien ylläpitäjät noudattavat tietoja kerätessään omia tarkoituksiaan palvelevia määrittelyjä ja luokituksia, joita he voivat tarpeen vaatiessa ajan kuluessa myös muuttaa, on esimerkiksi eri väestöryhmiä tai ajankohtia koskevien tietojen vertailussa oltava riittävän tarkka ja varovainen. Tavallisimmin rekistereiden ylläpitäjät ovat omista tarpeistaan lähteviä hallintoviranomaisia, jotka eivät kerää tietoja ensisijaisesti tutkimusten ja selvitysten tekemistä varten. Siksi tutkimuksia ja selvityksiä suunniteltaessa on tärkeää perehtyä tilastojen ja niiden pohjana olevien rekisterien ylläpitäjien tekemiin määrittelyihin ja luokituksiin. (Emt.)

Selvittämällä hyödynnettävien tilastojen ja rekisteritietojen käytön mahdollisuudet ja rajoitukset voidaan välttää tietojen tutkimuksellista väärinkäyttöä ja niiden pohjalta tehtäviä virhetulintoja (esim. Keinänen 1998a, 5–9; OECD-maiden koulutuspolitiikan analyysi 1997, 68.) Muun muassa Tilastokeskuksen laatimissa tilastoissa käytettävät käsitteet vaikuttavat toisiinsa niin arkisilta, ettei niitä lukiessa aina tiedosteta, mitä käsitteet lopulta tarkoittavat. Vaikka arkipäivän kannalta asia saattaa näyttää vähäiseltä, ei tilastoinnin kannalta ole yhdentekevää esimerkiksi se, miten ”työtön” tai ”perhe” määritellään, ketkä määrittelyjen perusteella luokitellaan työttömiksi tai perheellisiksi ja ketkä näistä luokitteluista päättävät. Se, miten ”työtön” määritellään, vaikuttaa esimerkiksi työttömyyden aikaisesta toimeentulosta huolehtimaan tarkoitettujen tukien saamiseen ja sitä kautta niiden maksamisen aiheuttamien kustannusten muodostumiseen joko suuriksi, kohtuullisiksi tai pieniksi (Keinänen 1998b, 43–56).

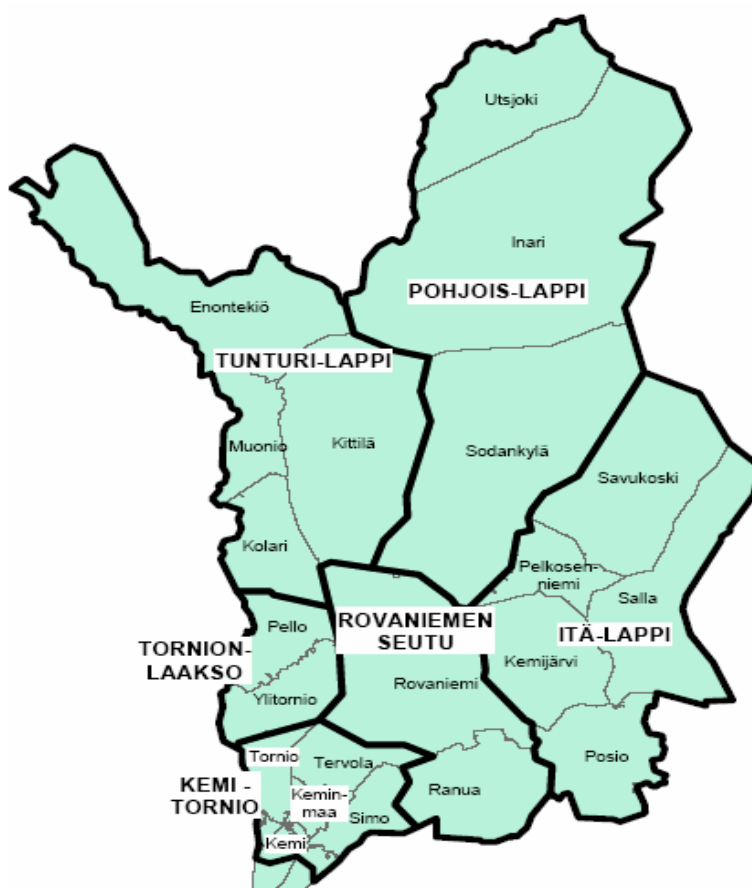
Olemme koonneet tähän Kemi-Tornion seutukunnan vuoden 2005 hyvinvointibarometriin laajemman tilastoihin perustuvan katsauksen kuin vastaavaa vuoden 2003 barometriä laatineet tekivät (ks. Savikuja & Tissari 2004). Pyrimme sen avulla kontekstoimaan kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastauksia ja tarjoamaan sekä seutukunnan hyvinvointipalveluja käyttäviä että niiden tarjonnasta vastaavia tahoja hyödyntävän tilastokatsauksen Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvoinnin/pahoinvoinnin tilasta. Pyrimme näin luomaan edellytyksiä sille, että seutukunnassa tehtävät hyvinvointipalvelujärjestelmää koskevat ratkaisut olisivat Raahen seudun hyvinvoinnin tilaa kartoittanutta Jorma Kurkista (2004) lainaten onnistuneita. Hänen mukaansa näiden ratkaisujen tekeminen edellyttää, että niiden perustana on relevanttia ja ajankohtaista tietoa seutukunnan väestön hyvinvoinnista ja siihen kuuluvien paikallisten toimintaympäristöjen välisistä eroista sekä niissä tapahtuvista muutoksista (emt., 12). Laajan tilastokatsauksen kokoaminen tähän Kemi-Tornion seutukunnan vuoden 2005 barometriin on ollut mielestämme tarpeen, koska kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit jäivät suhteellisen mataliksi. Katsauksen kokoaminen on ollut mahdollista etenkin maksuttoman SOTKANet -verkkopalvelun³ ansiosta. Palvelun avulla olemme saaneet hankittua varsin kattavan kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen teemoista lähtevän tilastoaineiston täydentämään Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvoinnista/pahoinvoinnista saatavaa kuvaa.

---

³ 14.3.2005 avattu Stakesin tuottama maksuton SOTKANet-verkkopalvelu (www.sotkanet.fi) sisältää tilasto-, rekisteri- ja kyselytietoihin perustuvaa tietoa väestön hyvinvoinnista ja terveydestä vuodesta 1990 alkaen. Tietoja löytyy Suomen kaikista kunnista, mutta tietoja voidaan hyödyntää myös seutu- ja maakunta-, lääni-, sairaanhoitopiiri- ja koko maan tasolla. Palvelusta saa tietoa joko numeroina, graafisina kuvioina tai karttoina suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. (Puhakka 2006.)

2.1 Perustietoja seutukunnasta ja väestön elinoloista

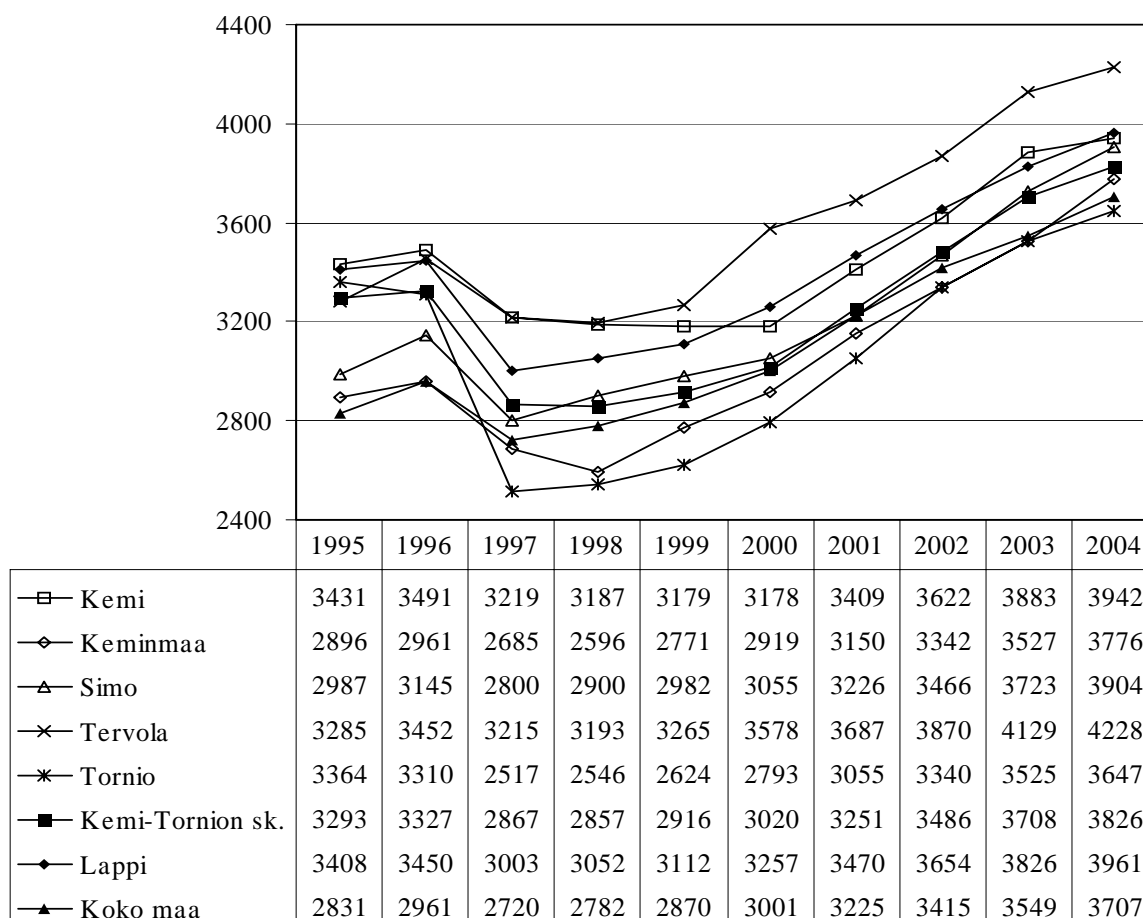
Kemi-Tornion seutukunta on pinta-alaltaan toiseksi pienin Lapin läänin kuudesta seutukunnasta. Se on ainoa mereen rajoittuva läänin seutukunta. (Kuvio 2.) Seutukuntaan on keskittynyt suurin osa läänin suurteollisuudesta. Viime vuosien ajan seutukunnan väestön määrä on laskenut ja keski-ikä noussut, muuttoliike ollut valikoivaa ja työttömyysaste varsin korkea. Suomen kaupunkiseutuja tarkasteltaessa seutukuntaa ja sen kehitystä vastaavat lähinnä Rauman ja Kokkolan seudut (Antikainen & Vartiainen 2001, 8–13). Kuntatalouden kiristyminen henkilöstön vähentämisineen, kuntien hyvinvointipalvelujärjestelmien rakenteelliset muutokset ja suurten ikäluokkien eläköityminen ovat lisänneet niin työssä jaksamiseen liittyvien kysymysten ratkaisemisen kuin sosiaali- ja terveysalan työvoiman tarvetta Kemi-Tornion seutukunnassa kuten koko maassakin. (Antikainen & Vartiainen 2001; Kujala & Lehtinen 2001; Lehtinen & Myllylä & Suikkanen 2001; Vähäkainu 2003; Savikuja & Tissari 2004). Tarkastelemme seuraavassa pääosin vuosia 1995–2004 koskevia kuvioita 3.–31. analysoiden tarkemmin näitä seutukunnan hyvinvoinnin tilassa tapahtuneita muutoksia.

Kuvio 2. Lapin maakunta, seutukunnat ja kunnat.⁴

⁴ Kartta: Juha Piisilä, Lapin liitto.

Kunnan nettokustannukset⁵

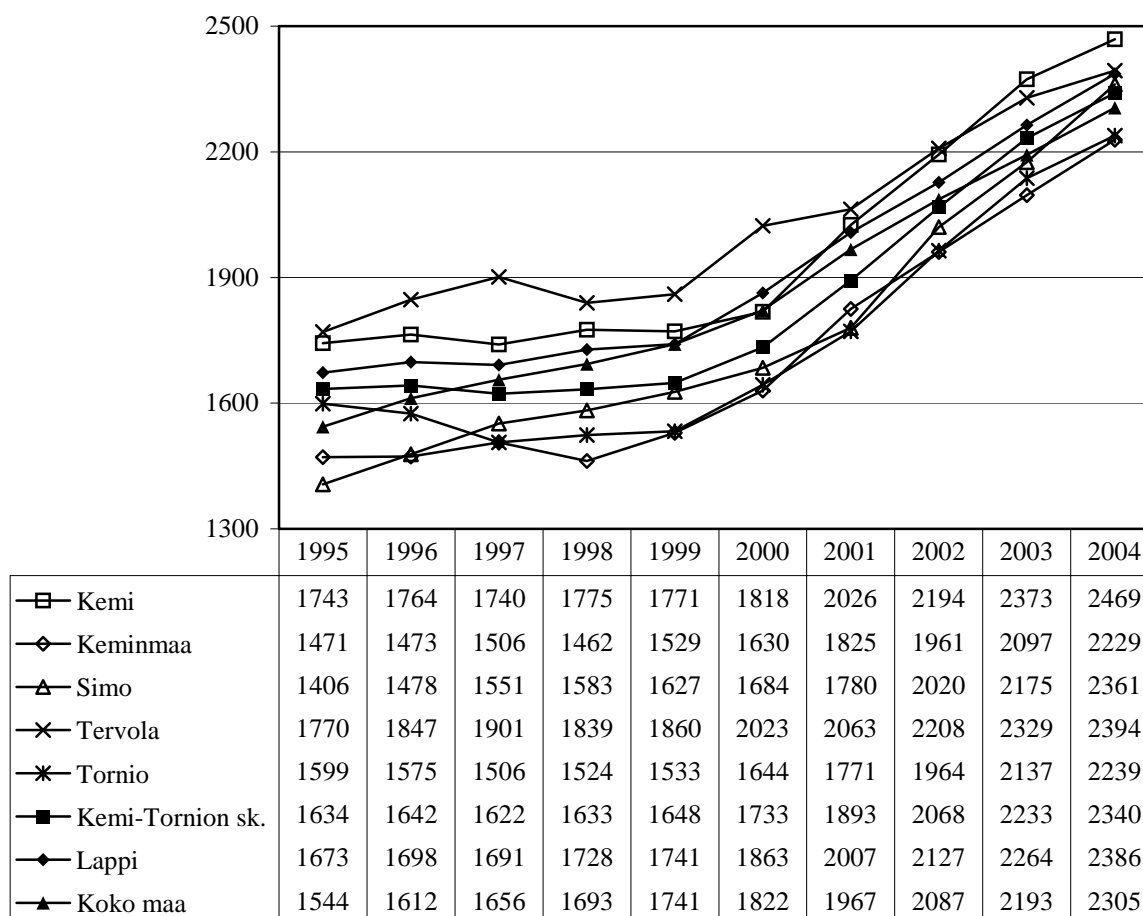

Kuvio 3. Kunnan nettokustannukset yhteensä (€/asukas) vuosina 1995–2004.

Asukasta kohti lasketut kunnan käyttötalouden nettokustannukset olivat Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1995–2004 alhaisemmat kuin Lapin maakunnassa, mutta korkeammat kuin koko maassa. Vuonna 1997 tapahtunut kustannustason lasku selittynee kuntien ja kuntayhtymien siirtymisestä uuteen kirjanpitojärjestelmään sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusuudistuksesta kustannusten jatkaessa sen jälkeen nousuaan niin, että vuoden 1996 taso ylittyi koko maassa vuonna 2000 ja seutukunnassa sekä Lapin maakunnassa vuonna 2001. Kuntavertailun mukaan asukasta kohti lasketut kunnan käyttötalouden nettokustannukset olivat vuonna 1995 pienimmät Keminmaassa (2 896 €) ja suurimmat Kemissä (3 431 €) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienimmät Torniossa (3 647 €) ja suurimmat Tervolassa (4 228 €).

⁵ **Lähde:** Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005. Kuvio esittää kuntien käyttötalouden nettokustannukset asukasta kohti. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalennukset ja vyörytyserät, käyttötuottoihin toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötuotot. Kuvio esittää vain kuntien tilinpäätöksiin sisältyvät tiedot. Niissä ovat mukana kuntien maksut kuntayhtymille, mutta eivät muut kuntayhtymien tulot tai menot.

Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset⁶

Kuvio 4. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004.

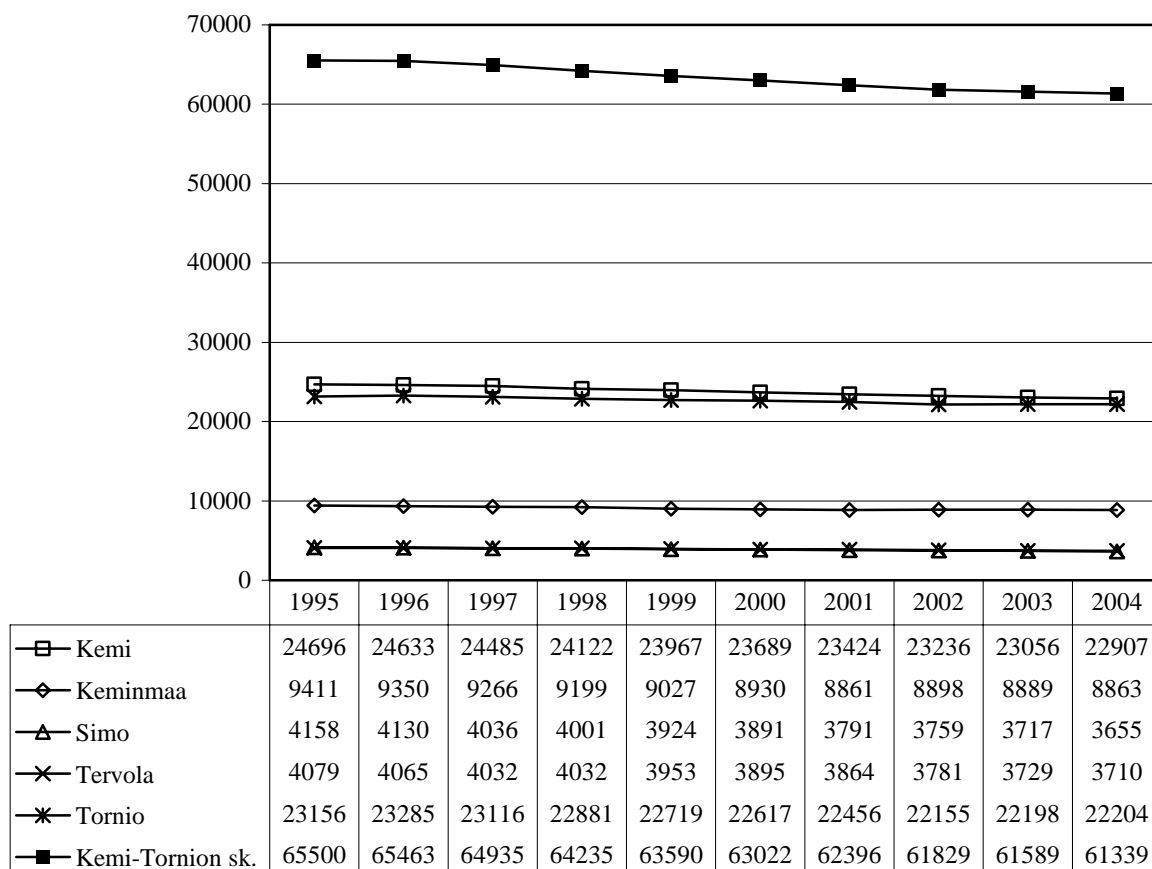
Asukasta kohti lasketut kunnan sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset olivat Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1995–2004 alhaisemmat kuin Lapin maakunnassa, mutta korkeammat kuin koko maassa. Kuntien ja kuntayhtymien siirtyminen uuteen kirjanpitojärjestelmään selittänee seutukunnassa ja Lapin maakunnassa vuodesta 1996 vuoteen 1997 tapahtuneen kustannusten alenemisen, sillä sen jälkeen ne jatkoivat nousuaan koko maan kustannusten tapaan. Kuntavertailun mukaan asukasta kohti lasketut kunnan sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset olivat kuntavertailun mukaan vuonna 1995 pienimmät Simossa (1 406 €) ja suurimmat Tervolassa (1 770 €) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienimmät Keminmaassa (2 229 €) ja suurimmat Kemissä (2 469 €).

⁶ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää kuntien sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset asukasta kohti. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalentumiset ja vyörytyserät, käyttötuottoihin toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötuotot. Kuvio esittää vain kuntien tilinpäätöksiin sisältyvät tiedot. Niissä ovat mukana kuntien maksut kuntayhtymille, mutta eivät muut kuntayhtymien tulot tai menot.

2.2 Demografinen katsaus

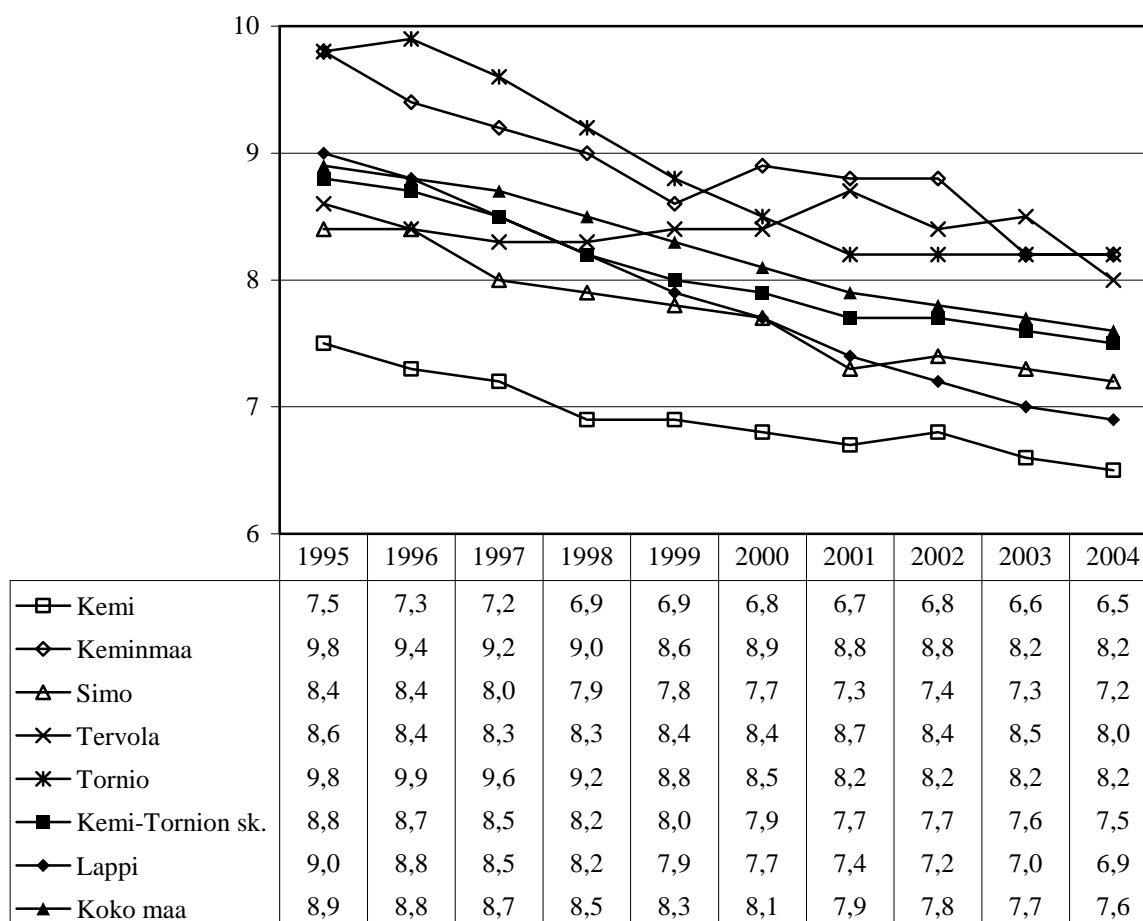
Väestö 31.12.⁷

Kuvio 5. Seutukunnan väestö (31.12.) vuosina 1995–2004. (Ks. myös liitekuviot 1. ja 2.)

Kemi-Tornion seutukunnan väkimäärä laski vuoden 1995 lopusta vuoden 2004 loppuun 4 161 hengellä eli 6,3 %. Sen suhteellinen väestötappio oli reilun prosenttiyksikön pienempi kuin Lapin maakunnan vastaavana ajanjaksona kokema 14 968 hengen eli 7,4 %:n tappio (Liitekuvio 1.). Seutukunnan ja maakunnan väestön vähenemisen sijaan koko maan väkimäärä kasvoi vastaavana ajanjaksona 119 786 hengellä eli 2,3 % (Liitekuvio 2.). Kuntavertailun mukaan suhteellinen väestötappio oli vuosina 1995–2004 suurinta Simossa (12,1 %) ja pienintä Torniossa (4,1 %). Kemin suhteellinen väestötappio (7,2 %) oli kolmanneksi suurinta, vaikka sen absoluuttinen väestötappio (1 789 henkeä) olikin suurempaa kuin muiden seutukunnan kuntien.

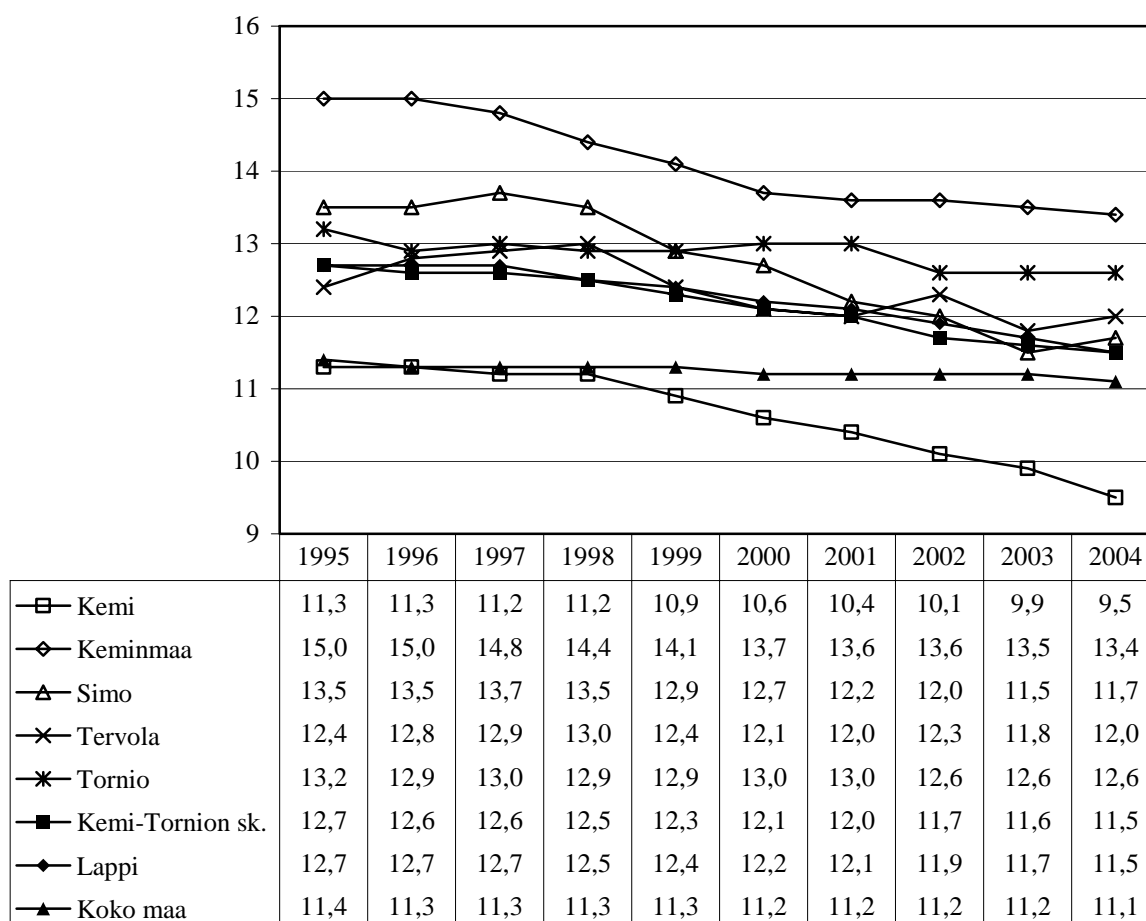
⁷ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää kunnassa vakinaisesti asuvan väestön (miehet ja naiset yhteensä) lukumäärän vuoden viimeisenä päivänä. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan oli kotipaikka Suomessa vuoden lopussa, kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta samoin kuin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla.

0–6-vuotiaiden osuus väestöstä⁸

Kuvio 6. 0–6-vuotiaiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004.

Kemi-Tornion seutukunnan väestöön kuului vuonna 1995 suhteellisesti vähemmän 0–6-vuotiaita kuin Lapin maakunnan ja koko maan väestöön. Sen sijaan vuonna 2004 ikäluokan väestöosuus oli seutukunnassa yhä pienempi kuin koko maassa, mutta suurempi kuin Lapin maakunnassa. Ikäluokan väestöosuudessa Kemi-Tornion seutukunnassa ja koko maassa vuosina 1995–2004 tapahtunut lasku (1,3 %-yksikköä) oli näin ollen pienempi kuin Lapin maakunnassa (2,1 %-yksikköä). Kuntavertailun mukaan 0–6-vuotiaiden väestöosuus oli sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 pienin Kemissä (7,5 % ja 6,5 %) ja suurin Keminmaassa ja Torniossa (9,8 % ja 8,2 %).

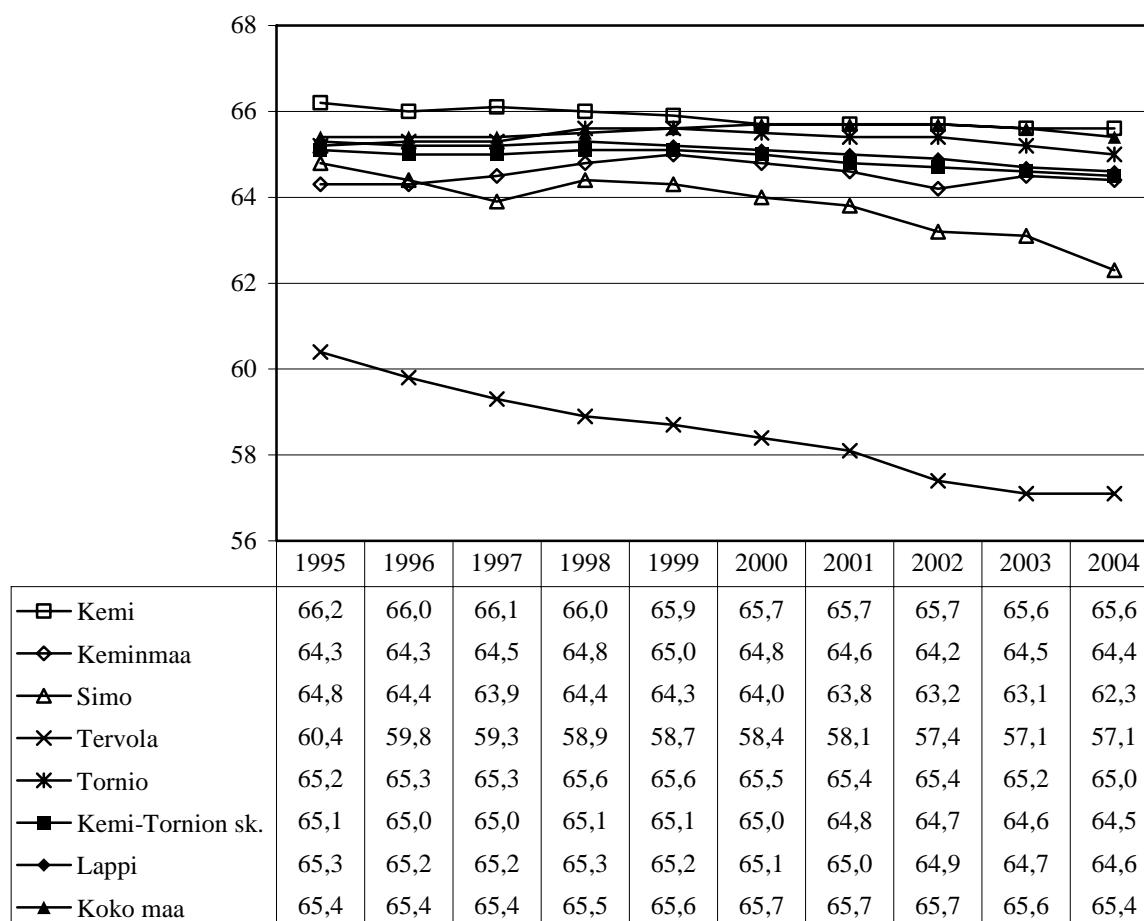
⁸ **Lähde:** Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005 Kuvio esittää ikäryhmän 0–6-vuotiaat osuuden prosentteina koko väestöstä (miehet ja naiset yhteensä) vuoden viimeisenä päivänä.

7–15-vuotiaiden osuus väestöstä⁹

Kuvio 7. 7–15-vuotiaiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004.

Kemi-Tornion seutukunnan ja Lapin maakunnan väestöön kuului sekä vuonna 1995 että 2004 suhteellisesti yhtä paljon 7–15-vuotiaita. Sen sijaan koko maassa ikäluokan väestöosuus oli molempina vuosina näitä pienempi. Ikäluokan väestöosuudessa Kemi-Tornion seutukunnassa ja Lapin maakunnassa vuosina 1995–2004 tapahtunut lasku oli kuitenkin suurempi (1,2 %-yksikköä) kuin koko maassa (0,3 %-yksikköä). Kuntavertailun mukaan 7–15-vuotiaiden väestöosuus oli sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 pienin Kemissä (11,3 % ja 9,5 %) ja suurin Keminmaassa (15,0 % ja 13,4 %).

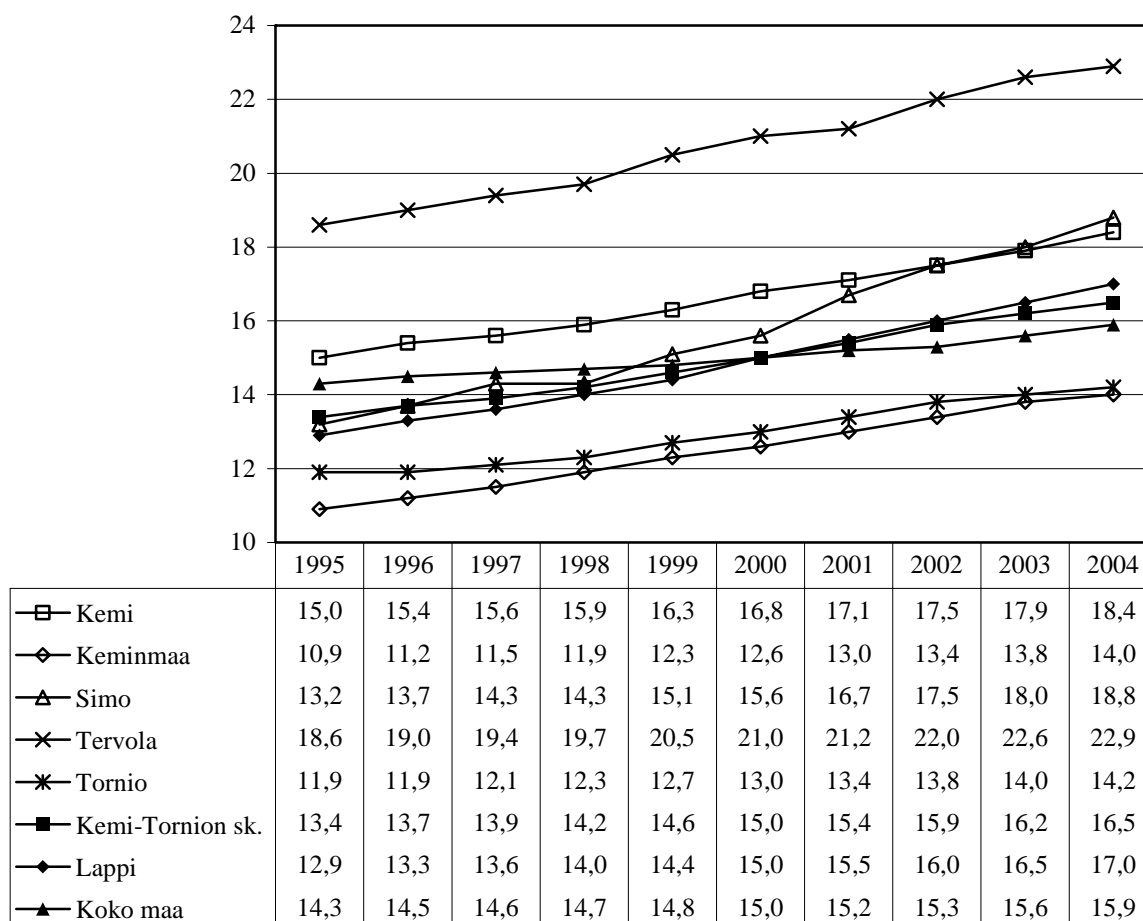
⁹ **Lähde:** Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005. Kuvio esittää ikäryhmän 7–15-vuotiaat osuuden prosentteina koko väestöstä (miehet ja naiset yhteensä) vuoden viimeisenä päivänä.

16–64-vuotiaiden osuus väestöstä¹⁰

Kuvio 8. 16–64-vuotiaiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004.

Kemi-Tornion seutukunnan väestöön kuului sekä vuonna 1995 että 2004 suhteellisesti vähemmän 16–64-vuotiaita kuin Lapin maakunnan ja koko maan väestöön. Ikäluokan väestöosuudessa Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1995–2004 tapahtunut lasku (0,6 %-yksikköä) oli pienempi kuin Lapin maakunnassa (0,7 %-yksikköä). Koko maassa ikäluokan väestöosuus oli vuonna 2004 yhtä suuri kuin vuonna 1995. Kuntavertailun mukaan 16–64-vuotiaiden väestöosuus oli sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 pienin Tervolassa (60,4 % ja 57,1 %) ja suurin Kemissä (66,2 % ja 65,6 %).

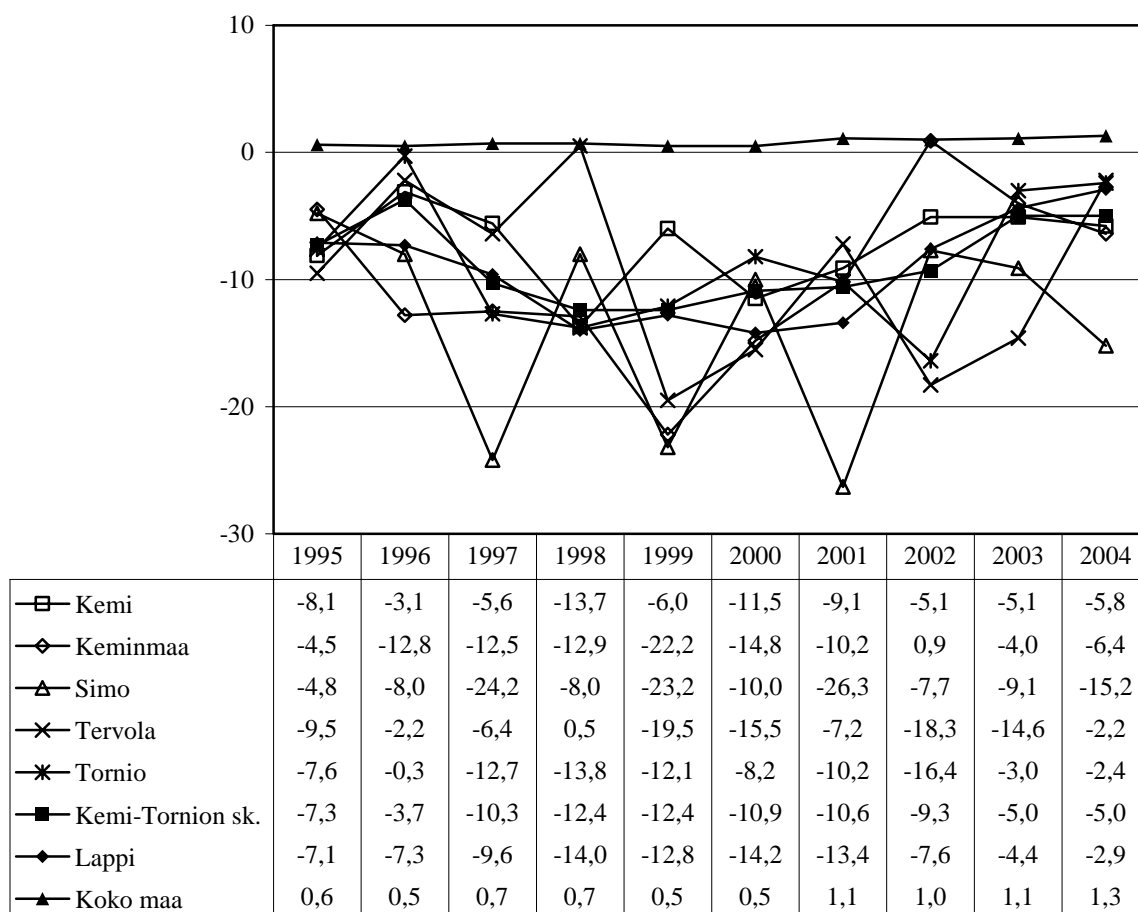
¹⁰ **Lähde:** Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005. Kuvio esittää ikäryhmän 16–64-vuotiaat osuuden prosentteina koko väestöstä (miehet ja naiset yhteensä) vuoden viimeisenä päivänä.

65 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä¹¹

Kuvio 9. 65 vuotta täyttäneiden osuus (%) väestöstä vuosina 1995–2004.

Kemi-Tornion seutukunnan väestöön kuului vuonna 1995 suhteellisesti enemmän 65 vuotta täyttäneitä tai sitä vanhempia kuin Lapin maakunnan väestöön, mutta vähemmän kuin koko maan väestöön. Sen sijaan vuonna 2004 ikäluokan väestöosuus oli Kemi-Tornion seutukunnassa pienempi kuin Lapin maakunnassa, mutta suurempi kuin koko maassa. Ikäluokan väestöosuudessa Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1995–2004 tapahtunut nousu (3,1 %-yksikköä) oli pienempi kuin Lapin maakunnassa (4,1 %-yksikköä), mutta suurempi kuin koko maassa (1,6 %-yksikköä). Kuntavertailun mukaan 65 vuotta täyttäneiden tai sitä vanhempien väestöosuus oli sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 pienin Keminmaassa (10,9 % ja 14,0 %) ja suurin Tervolassa (18,6 % ja 22,9 %).

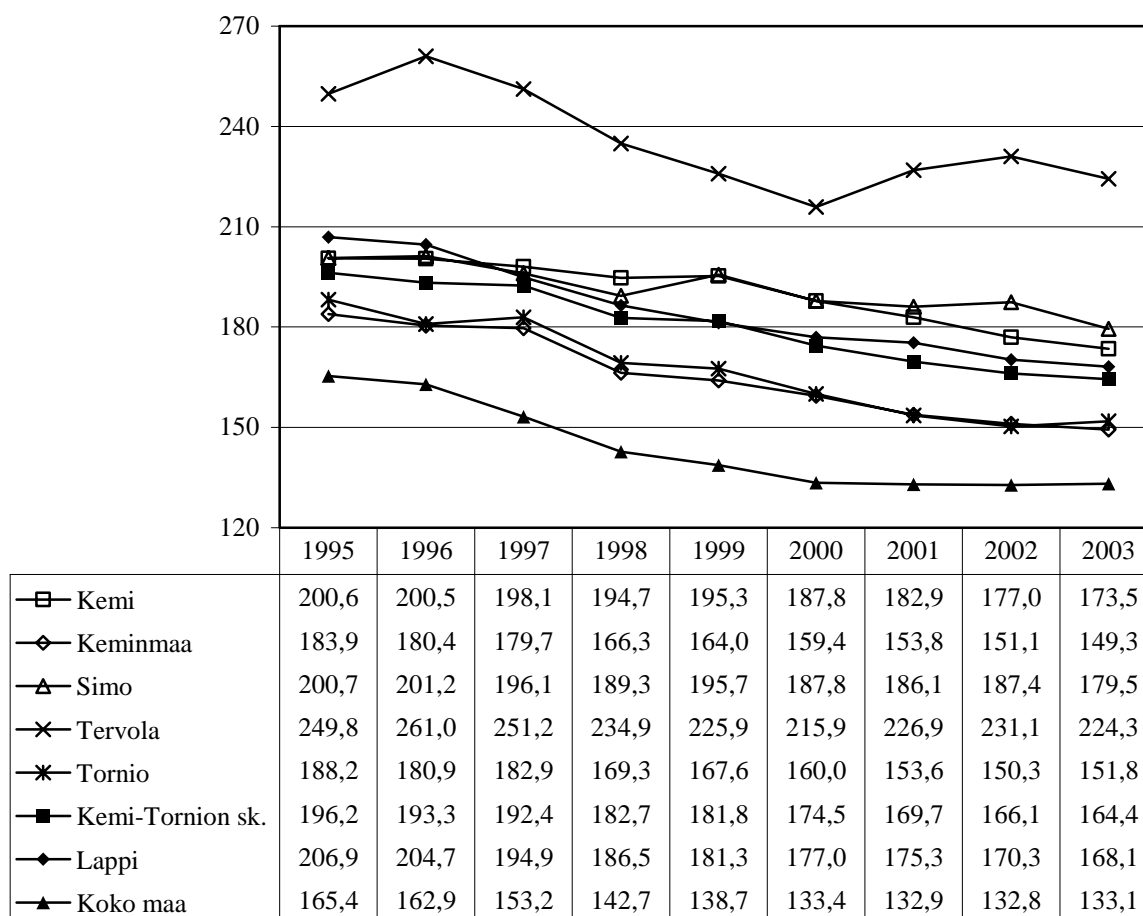
¹¹ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää ikäryhmän 65 vuotta täyttäneet osuuden prosentteina koko väestöstä (miehet ja naiset yhteensä) vuoden viimeisenä päivänä.

Nettomuutto¹²

Kuvio 10. Kunnan nettomuutto (henkeä/1000 asukasta) vuosina 1995–2004.

Kemi-Tornion seutukunta ja Lapin maakunta olivat jokaisena tarkasteluajanjakson 1995–2004 vuotena selvästi väestöään menettäneitä muuttotappioalueita. Sen sijaan koko maa sai joka vuosi pientä muuttovoittoa. Suurimmillaan asukaslukuun suhteutettu nettomuuttotappio (= *pienin nettomuuttoluku*) oli seutukunnassa vuosina 1998 ja 1999 (-12,4) ja Lapin maakunnassa vuonna 2000 (-14,2). Suurimmallaan koko maan asukaslukuun suhteutettu nettomuuttovoitto (= *suurin nettomuuttoluku*) oli puolestaan vuonna 2004 (1,3). Kuntavertailun mukaan asukaslukuun suhteutettu nettomuuttotappio oli vuonna 1995 suurinta Tervolassa (-9,5) ja pienintä Keminmaassa (-4,5) sekä vastaavasti vuonna 2004 suurinta Simossa (-15,2) ja pienintä Tervolassa (-2,2).

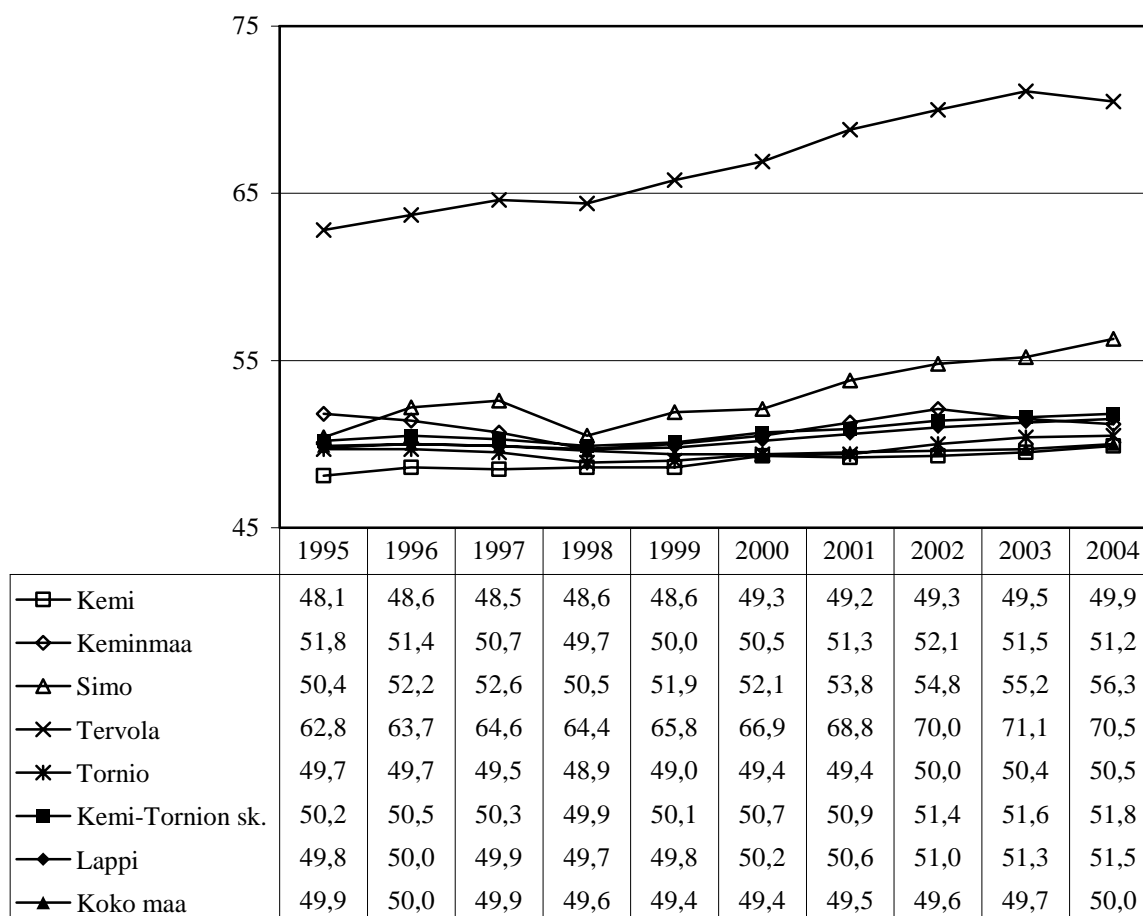
¹² **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää kunnan nettomuuton tuhatta asukasta kohti. Väestötietona on käytetty keskiväkilukua. Nettomuutto saadaan vähentämällä kuntaan muuttaneista (tulomuuttajat) kunnasta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Nettomuutto on näin ollen positiivinen, jos kuntaan on muuttanut enemmän kuin sieltä on muuttanut pois.

Elatussuhde¹³

Kuvio 11. Elatussuhde vuosina 1995–2003.

Elatussuhde oli vuosina 1995–2003 Kemi-Tornion seutukunnassa hieman pienempi kuin Lapin maakunnassa vuotta 1999 lukuun ottamatta ja selvästi suurempi kuin koko maassa. Elatussuhde aleni niissä kaikissa niin, että pienimmillään se oli sekä seutukunnassa (164,4) että Lapin maakunnassa (168,1) vuonna 2003 ja koko maassa vuonna 2002 (132,8). Kuntavertailun mukaan elatussuhde oli sekä vuonna 1995 että vuonna 2003 pienin Keminmaassa (183,9 ja 149,3) ja suurin Tervolassa (249,8 ja 224,3).

¹³ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää taloudellisen huoltosuhteen eli elatussuhteen, joka ilmaisee työvoiman ulkopuolella ja työttömänä olevien määrän sataa työllistä kohti. Työttömiin ja työvoiman ulkopuolisiin lukeutuu ei-työllinen väestö eli työttömät, eläkeläiset, lapset ja omaa kotitaloutta hoitavat. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin (työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman). Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Rekisteripohjaisessa tietojenkeruussa henkilön subjektiivinen käsitys omasta toiminnastaan ei saa samaa painoarvoa kuin lomakekyselyyn pohjautuvassa. Henkilö, joka tekee töitä opiskelun ohessa saattaa lomakekyselyssä tulla luokitelluksi opiskelijaksi, mutta rekisteripohjaisessa tietojenkeruussa työlliseksi, mikäli hänen työnteoksensa on ilmoitettu rekistereihin. "Pimeä" työntekeä jää rekisterikeruun ulkopuolelle. Voidaan toisaalta olettaa, että verottajalta salaa tehty työ jää usein myös lomakekyselyssä ilmoittamatta.

Huoltosuhde¹⁴

Kuvio 12. Huoltosuhde vuosina 1995–2004.

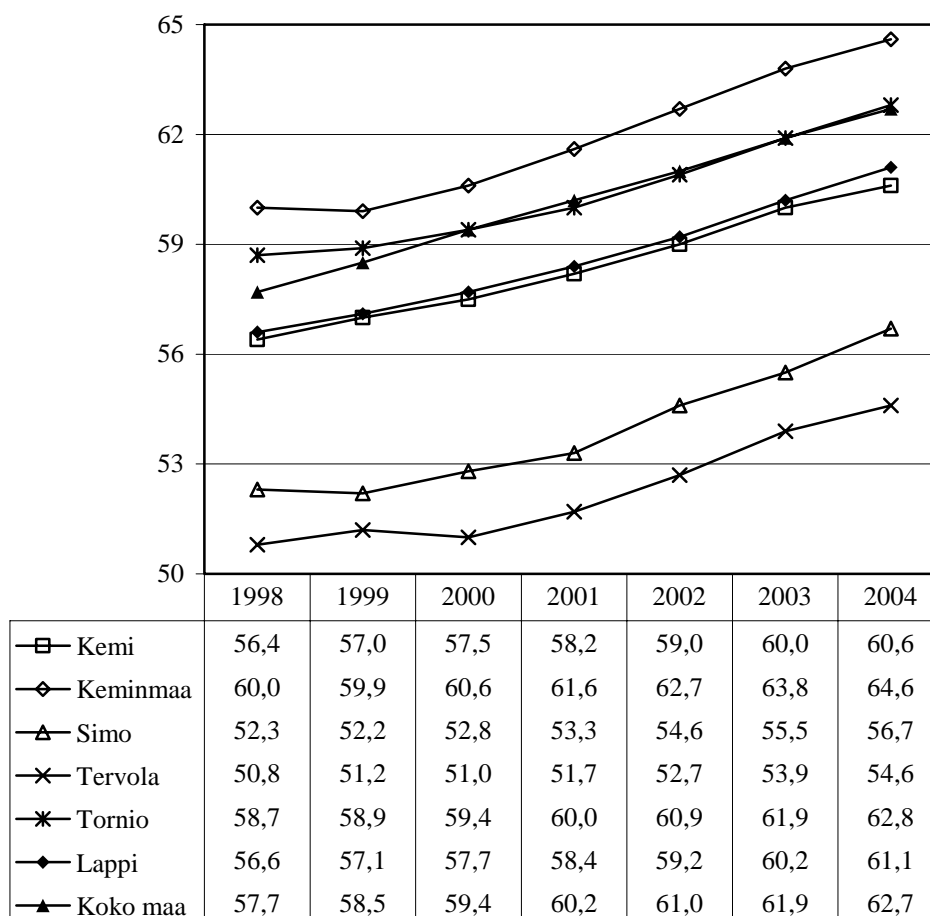
Huoltosuhde oli vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa suurempi kuin Lapin maakunnassa ja koko maassa. Seutukunnassa ja Lapin maakunnassa huoltosuhde nousi hienoisesti niin, että suurimmillaan se oli sekä seutukunnassa (51,8) että Lapin maakunnassa (51,5) vuonna 2004. Koko maassa huoltosuhde pysyi sen sijaan lähes samalla tasolla vaihdellen vuosien 1999 ja 2000 pienimmästä arvostaan (49,4) ja vuosien 1996 ja 2004 suurimpaan arvoonsa (50,0). Kuntavertailun mukaan huoltosuhde oli vuonna sekä 1995 että vuonna 2004 pienin Kemissä (48,1 ja 49,9) ja suurin Tervolassa (62,8 ja 70,5).

¹⁴ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää demografisen huoltosuhteen, joka ilmaisee alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Tietolähteenä käytetyn Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukon muodostaa alueella (koko maa, maakunta, seutukunta) vakinaisesti asuva väestö. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan on vuoden lopussa kotipaikka Suomessa, kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta samoin kuin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla.

2.3 Koulutus- ja työmarkkinakatsaus

Tutkinnon suorittaneiden osuus¹⁵

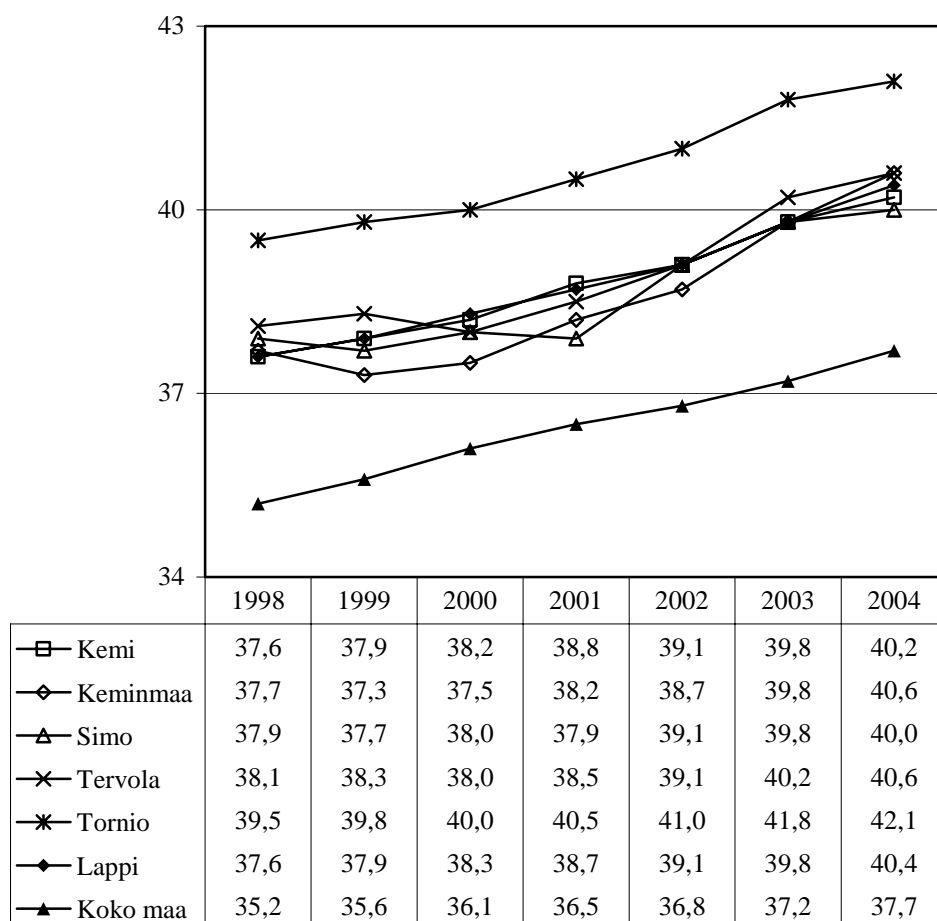

Kuvio 13. Tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vuosina 1998–2004.

Tutkinnon suorittaneiden osuudessa vuosina 1998–2004 sekä Lapin maakunnassa että koko maassa tapahtunut nousu ei pienentänyt niiden välillä ollutta eroa, sillä nousu oli edellisessä pienempi (4,5 %-yksikköä) kuin jälkimmäisessä (5,0 %-yksikköä). Niiden välinen ero kasvoi näin ollen 1,1 %-yksiköstä 1,6 %-yksikköön. Kuntavertailun mukaan tutkinnon suorittaneiden osuus oli sekä vuonna 1998 että vuonna 2004 pienin Tervolassa (50,8 % ja 54,6 %) ja suurin Keminmaassa (60,0 % ja 64,6 %).

¹⁵ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvio esittää perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuuden alueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä. HUOM. Näitä tietoja ei ole saatavilla ilmaiseksi seutukuntatasolla.

Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus¹⁶

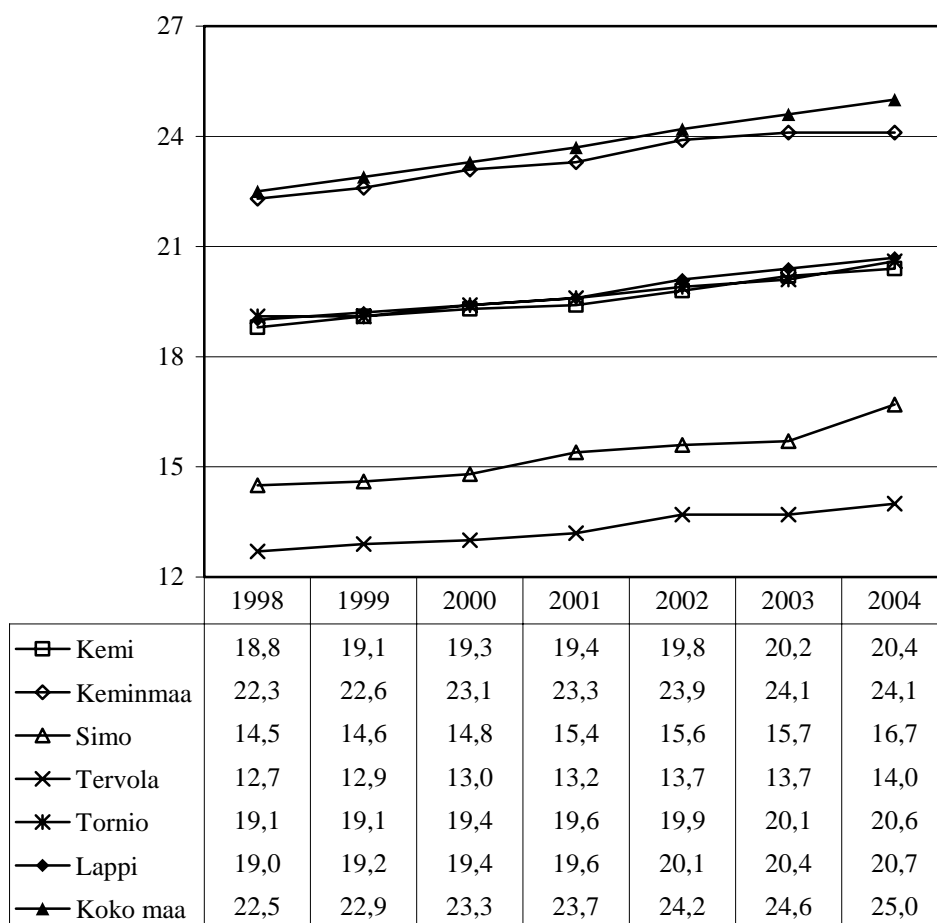

Kuvio 14. Keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vuosina 1998–2004.

Myöskään keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuudessa vuosina 1998–2004 sekä Lapin maakunnassa että koko maassa tapahtunut nousu ei pienentänyt niiden välillä ollutta eroa, sillä nousu oli edellisessä suurempi (2,8 %-yksikköä) kuin jälkimmäisessä (2,5 %-yksikköä). Niiden välinen ero kasvoi näin ollen 2,4 %-yksiköstä 2,7 %-yksikköön. Kuntavertailun mukaan keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli vuonna 1998 pienin Kemissä (37,6 %) ja suurin Torniossa (39,5 %) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienin Simossa (40,0 %) ja suurin Torniossa (42,1 %).

¹⁶ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvio esittää keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuuden alueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä. Keskiasteen tutkintoon kuuluu 2–3 vuoden opinnot peruskoulun päättymisen jälkeen eli yhteensä noin 11–12 vuotta koulutusta peruskoulun aloittamisesta. Niitä ovat ylioppilastutkinnot, 1–3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. HUOM. Näitä tietoja ei ole saatavilla ilmaiseksi seutukuntatasolla.

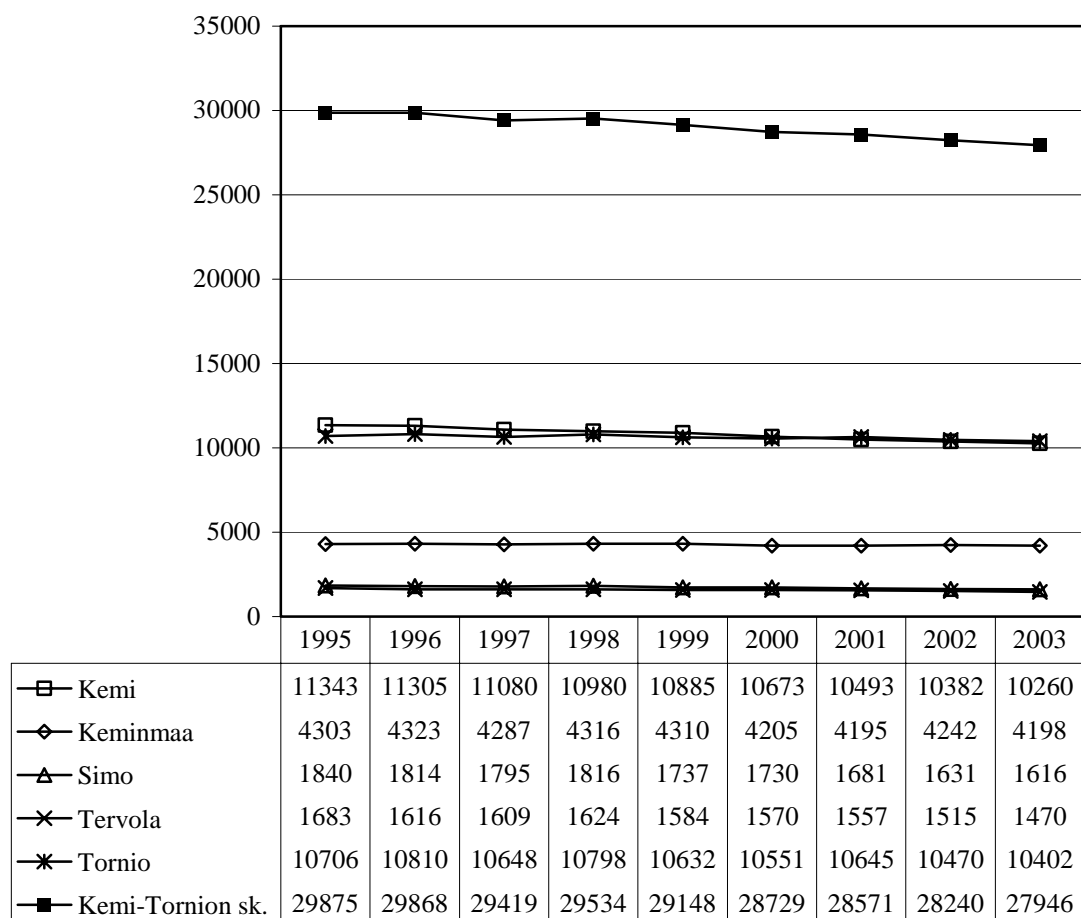
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus¹⁷

Kuvio 15. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus (%) vuosina 1998–2004.

Samoin kuin edellä ei korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuudessa vuosina 1998–2004 sekä Lapin maakunnassa että koko maassa tapahtunut nousu pienentänyt niiden välillä ollutta eroa, sillä nousu oli edellisessä pienempi (1,7 %-yksikköä) kuin jälkimmäisessä (2,5 %-yksikköä). Niiden välinen ero kasvoi näin ollen 3,5 %-yksiköstä 4,3 %-yksikköön. Kuntaverailun mukaan korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli sekä vuonna 1998 että vuonna 2004 pienin Tervolassa (12,7 % ja 14,0 %) ja suurin Keminmaassa (22,3 % ja 24,1 %).

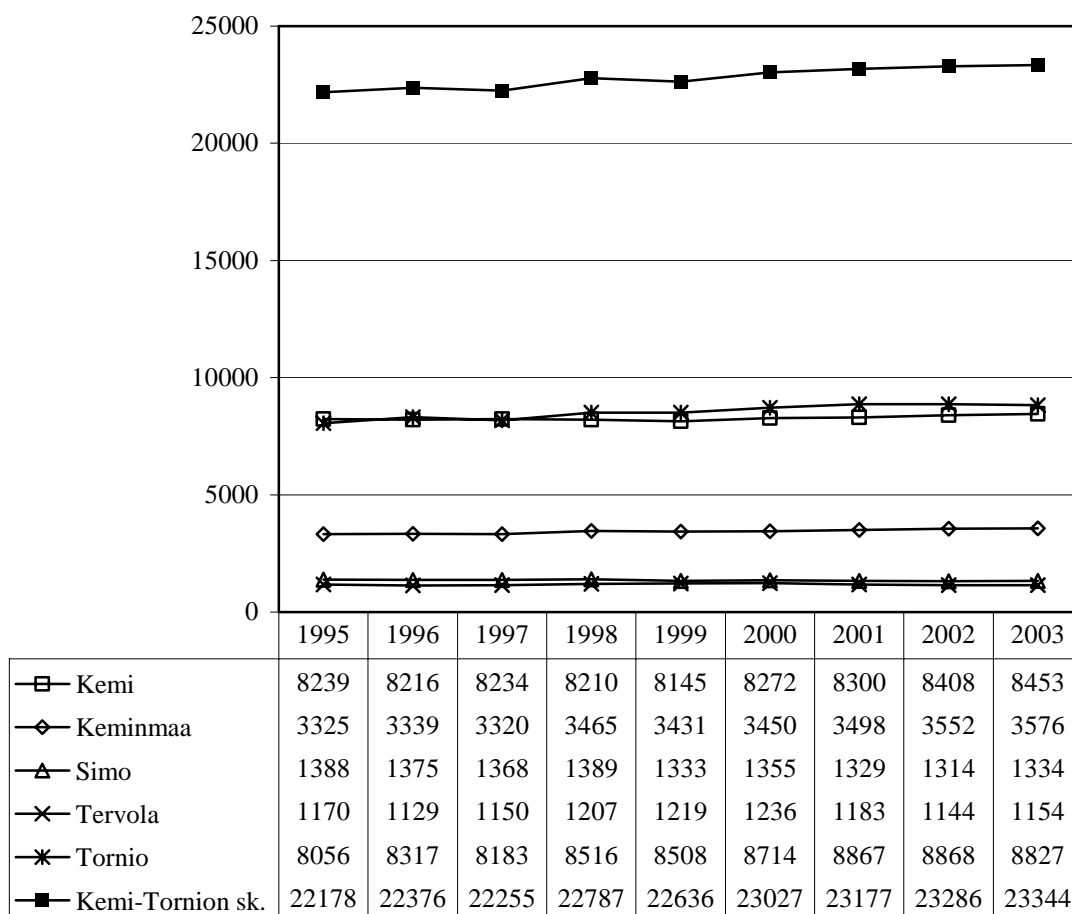
¹⁷ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvio esittää korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuuden alueen 15 vuotta täyttäneestä väestöstä. Korkea-asteen tutkinnot = alimman korkea-asteen tutkinnot + alemman korkeakouluasteen tutkinnot + ylemmän korkeakouluasteen tutkinnot + tutkijakoulutusasteen tutkinnot. HUOM. Näitä tietoja ei ole saatavilla ilmaiseksi seutukuntatasolla.

Työvoima¹⁸

Kuvio 16. Työvoima vuosina 1995–2003. (Ks. myös liitekuviot 3. ja 4.)

Kemi-Tornion seutukunnan työvoiman määrä laski vuodesta 1995 vuoteen 2003 mennessä 1 929 hengellä eli 6,5 %. Sen työvoiman määrässä tapahtunut suhteellinen lasku oli hieman pienempi kuin Lapin maakunnan työvoiman määrässä vastaavina vuosina tapahtunut 6,9 %:n eli 6 427 hengen lasku (ks. Liitekuvio 3.). Sen sijaan koko maan työvoiman määrä nousi vastaavina vuosina 140 215 henkeä eli 5,8 % (ks. Liitekuvio 4.). Kuntavertailun mukaan työvoiman määrä laski suhteellisesti vuosina 1995–2003 vähiten Keminmaassa (2,4 %) ja eniten Tervolassa (12,7 %). Pienin absoluuttinen työvoiman määrän lasku tapahtui näinä vuosina Keminmaassa (105 henkeä) ja suurin Kemissä (1 083 henkeä).

¹⁸ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvion pohjana ovat Työssäkäyntitilaston tiedot väestön pääasiallisesta toiminnasta (mm. työllisistä ja työttömistä). Väestö jaetaan tilastossa pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin (työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman). Luokitus perustuu tietoon henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Työvoimaan kuuluvat ne 15–74-vuotiaat (eli ns. työikäiseen väestöön kuuluvat), jotka ovat työllisiä ja työttömiä.

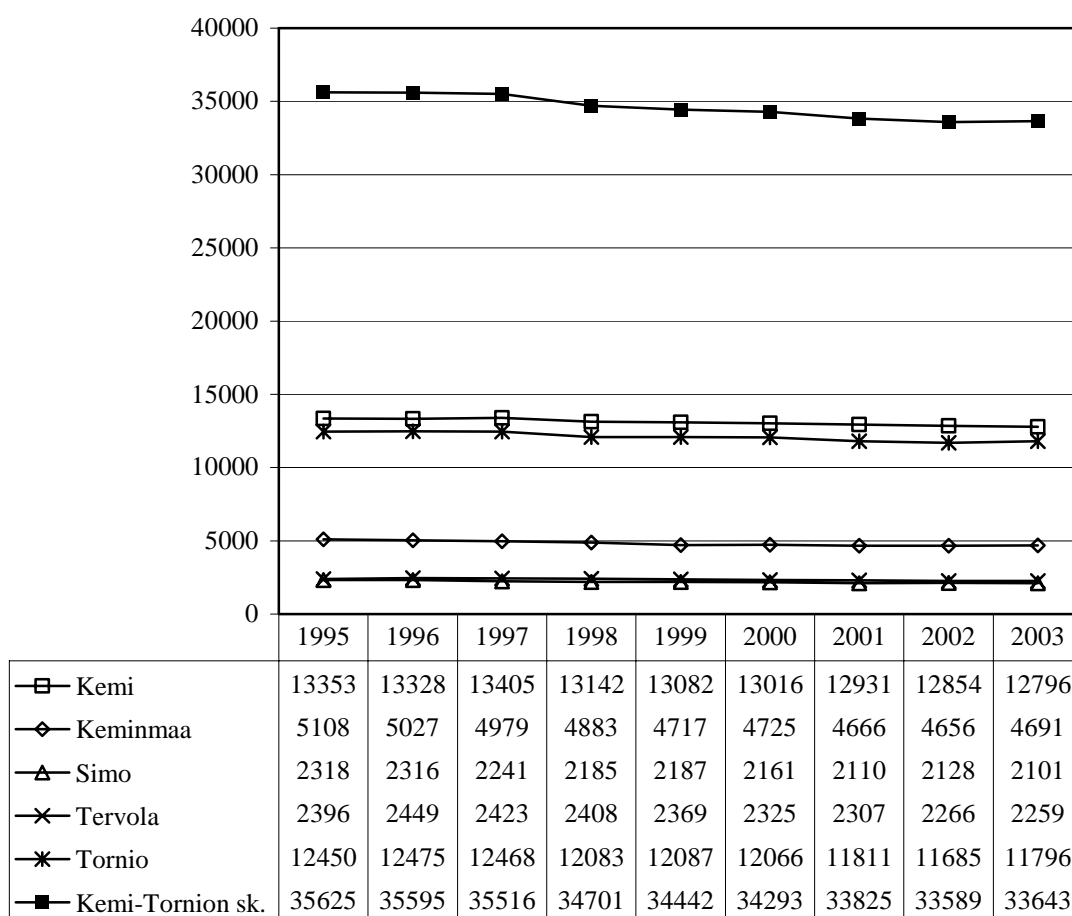
Työlliset¹⁹

Kuvio 17. Työlliset vuosina 1995–2003. (Ks. myös liitekuviot 5. ja 6.)

Kemi-Tornion seutukunnan työllisten määrä nousi vuodesta 1995 vuoteen 2003 mennessä 1 166 hengellä eli 5,3 %. Sen työllisten määrässä tapahtunut suhteellinen nousu oli hieman pienempi kuin Lapin maakunnan työllisten määrässä vastaavina vuosina tapahtunut 6,2 %:n eli 4 079 hengen nousu (ks. Liitekuvio 5.). Koko maan työllisten määrä nousi vastaavina vuosina 313 028 henkeä eli 16,2 % (ks. Liitekuvio 6.). Kuntavertailun mukaan työllisten määrän suhteellinen ja absoluuttinen nousu oli vuosina 1995–2003 suurinta Torniossa (9,6 % eli 771 henkeä) ja vastaavasti suurinta sen lasku oli Simossa (3,9 % eli 54 henkeä).

¹⁹ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvio esittää Työssäkäyntitilaston tiedot väestön pääasiallisesta toiminnasta (mm. työllisistä ja työttömistä). Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin (työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman). Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Työlliseen työvoimaan kuuluvat kaikki 15–74-vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansio-työssä. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja veroviranomaisten tietoihin.

Työvoiman ulkopuolella olevat²⁰

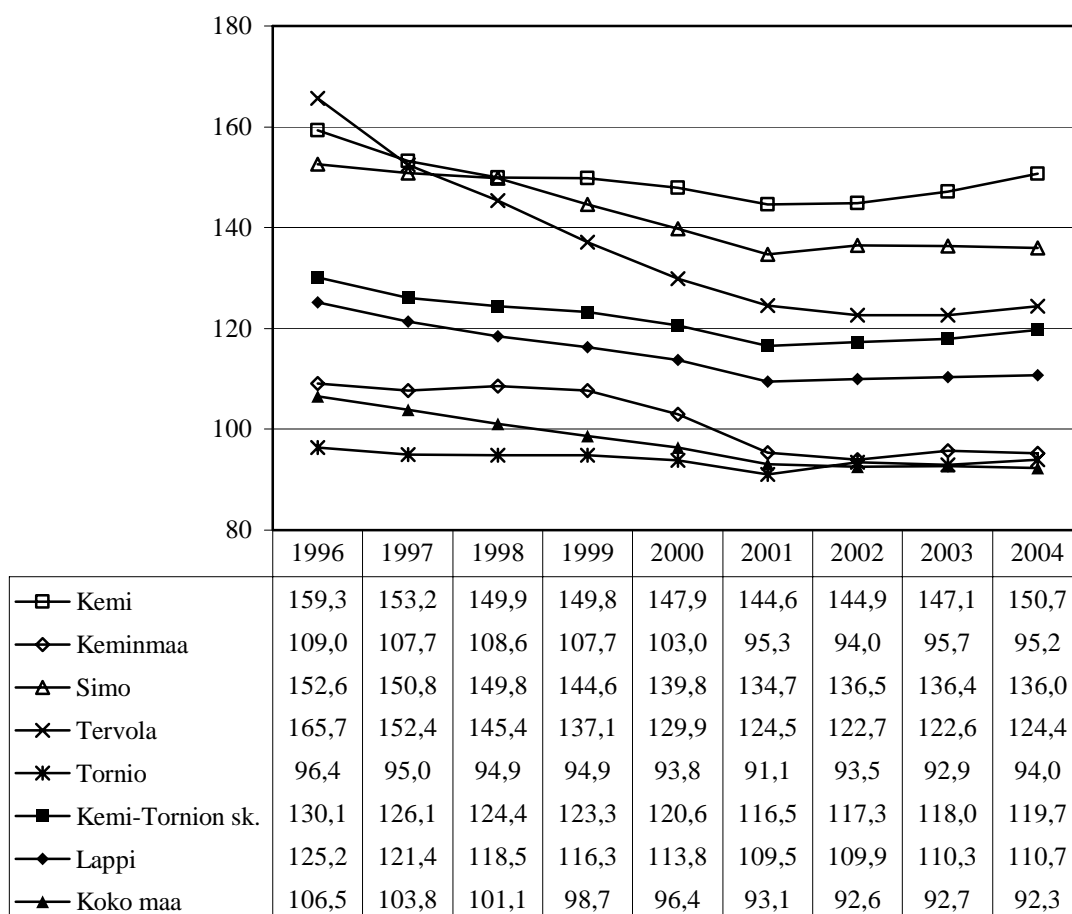

Kuvio 18. Työvoiman ulkopuolella olevat vuosina 1995–2003. (Ks. myös liitekuviot 7. ja 8.)

Kemi-Tornion seutukunnan työvoiman ulkopuolella olevien määrä laski vuodesta 1995 vuoteen 2003 mennessä 1 982 hengellä eli 5,6 %. Sen työvoiman ulkopuolella olevien määrässä tapahtunut suhteellinen lasku oli pienempi kuin Lapin maakunnan työvoiman ulkopuolella olevien määrässä vastaavina vuosina tapahtunut 7,4 %:n eli 8 167 hengen lasku (ks. Liitekuvio 7.). Koko maan työvoiman ulkopuolella olevien määrä laski vastaavina vuosina 37 309 henkeä eli 1,4 % (ks. Liitekuvio 8.). Kuntavertailun mukaan työvoiman määrän suhteellinen lasku oli vuosina 1995–2003 pienintä Kemissä (4,2 %) ja suurinta Simossa (9,4 %). Pienin absoluuttinen työvoiman määrän lasku tapahtui näinä vuosina Tervolassa (137 henkeä) ja suurin Torniossa (654 henkeä).

²⁰ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvio esittää Työssäkäyntitilaston tiedot väestön pääasiallisesta toiminnasta (mm. työllisistä ja työttömistä). Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin (työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman). Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Työvoiman ulkopuolella oleviin luetaan 0–15-vuotiaat, opiskelijat, varusmiehet, eläkeläiset ja muut (kuten kotitaloustyötä tekevät).

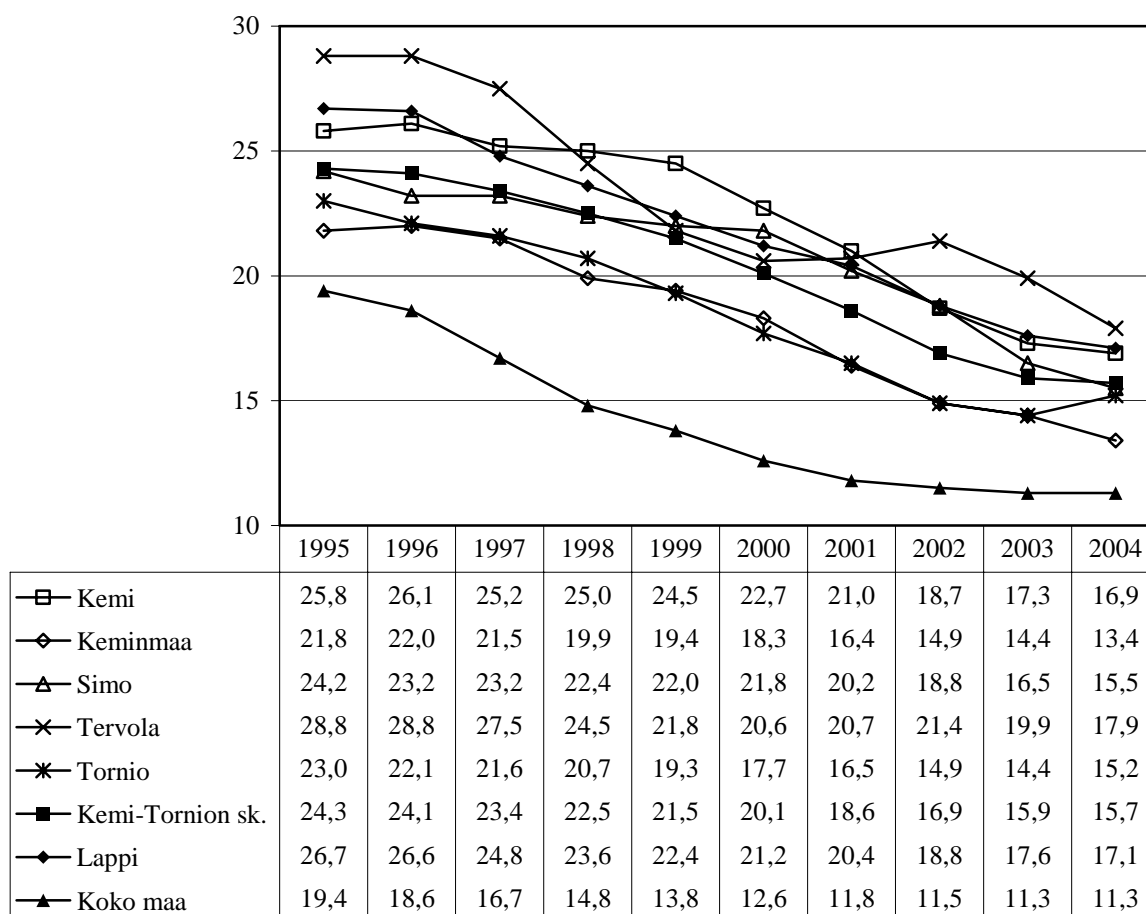
Työkyvyttömyyseläkettä saaneet²¹

Kuvio 19. Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25–64-vuotiaat (henkilöä 1000 vastaavan ikäistä kohti) vuosina 1996–2004.

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden määrässä 1000 vastaavan ikäistä kohti vuosina 1996–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 10,4 %:n lasku oli pienempi kuin vastaava sekä Lapin maakunnassa (14,5 %) että koko maassa (14,2 %) tapahtunut lasku. Kuntavertailun mukaan työkyvyttömyyseläkettä saaneiden määrä 1000 vastaavan ikäistä kohti oli sekä vuonna 1996 että vuonna 2004 pienin Torniossa (96,4 ja 94,0) ja suurin vuonna 1996 Tervolassa (165,7) sekä vuonna 2004 Kemissä (150,7).

²¹ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona on indikaattoripankissa käytetty keskiväkilukua. Tästä syystä luvut poikkeavat jonkin verran ETK:n ja Kelan yhteisjulkaisuista. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Tilastossa ovat mukana henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä.

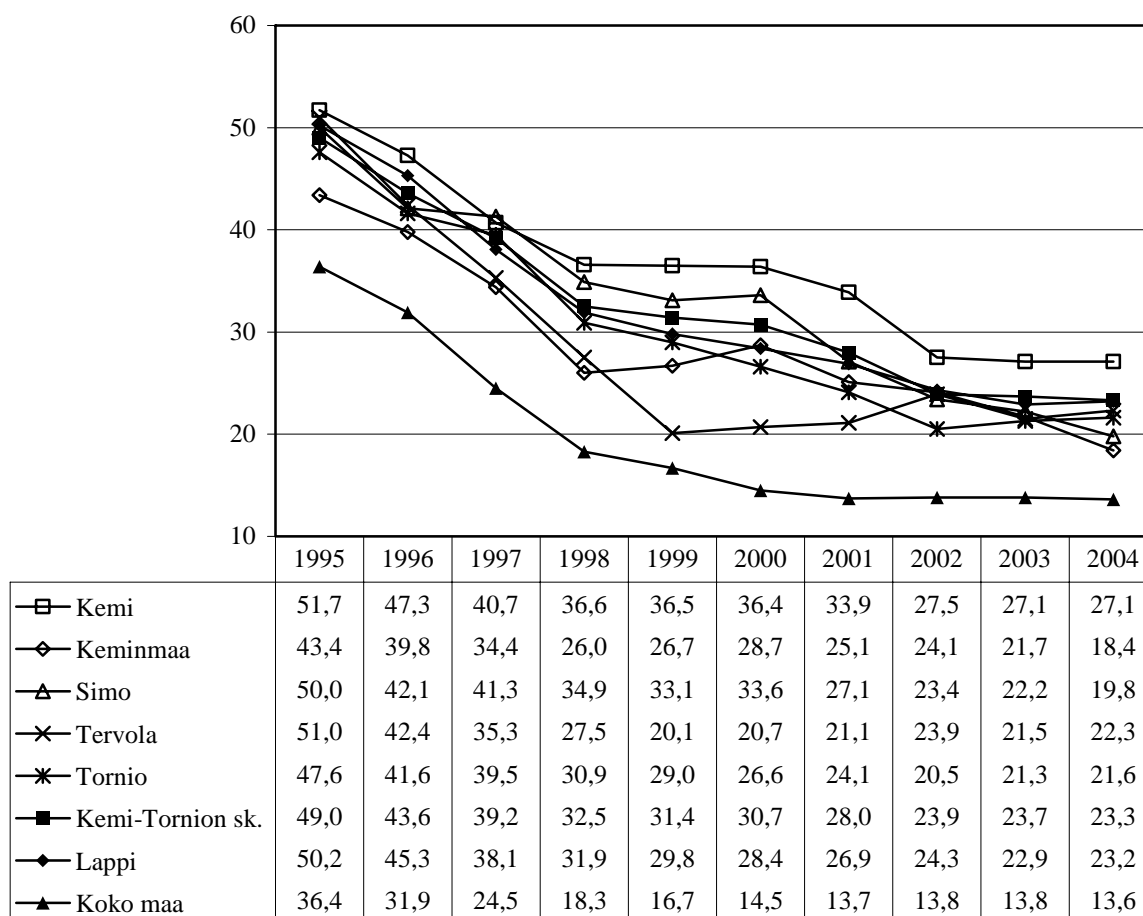
Työttömyys²²

Kuvio 20. Työttömät (% työvoimasta) vuosina 1995–2004.

Työttömien osuudessa työvoimasta vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 8,6 %-yksikön lasku oli pienempi kuin vastaava Lapin maakunnassa (9,6 %-yksikön), mutta suurempi kuin vastaava koko maassa (8,1 %-yksikön) tapahtunut lasku. Tämä ei kuitenkaan muuttanut sitä niiden välistä järjestystä, jonka mukaan työttömien osuus oli korkein Lapin maakunnassa ja matalin koko maassa. Kuntavertailun mukaan työttömien osuus työvoimasta oli sekä vuonna 1995 että 2004 pienin Keminmaassa (21,8 % ja 13,4 %) ja suurin Tervolassa (28,8 % ja 17,9 %).

²² **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää työttömien osuuden prosentteina työvoimasta. Työttömiin luetaan 15–74-vuotiaat työttömät työnhakijat. Työtön työnhakija on henkilö, joka on ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai joka odottaa sovitun työsuhteen alkamista. Myös lomautetut lasketaan työttömiksi. Työttömyyseläkkeen saajia ei lasketa työttömiksi.

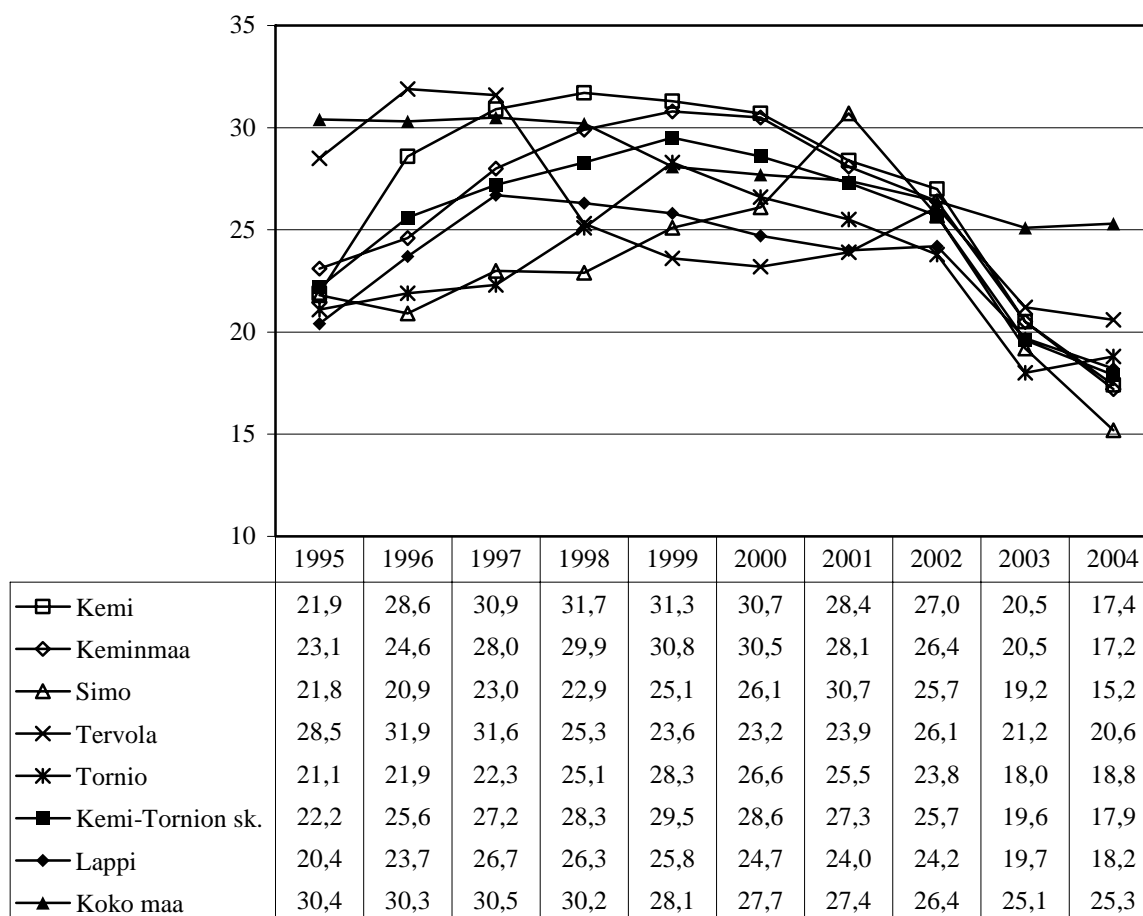
Nuorisotyöttömyys²³

Kuvio 21. Nuorisotyöttömät (% 15–24-vuotiaasta työvoimasta) vuosina 1995–2004.

Nuorisotyöttömien osuudessa 15–24-vuotiaasta työvoimasta vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 25,7 %-yksikön lasku oli pienempi kuin vastaava Lapin maakunnassa (27,0 %-yksikköä), mutta suurempi kuin vastaava koko maassa (22,8 %-yksikköä) tapahtunut lasku. Myös niiden välinen järjestys muuttui, sillä vuonna 1995 nuorisotyöttömien osuus oli suurin Lapin maakunnassa, mutta vuonna 2004 Kemi-Tornion seutukunnassa, sen ollessa molempina vuosina pienin koko maassa. Kuntavertailun mukaan nuorisotyöttömien osuus oli sekä vuonna 1995 että 2004 pienin Keminmaassa (43,4 % ja 18,4 %) ja suurin Kemissä (51,7 % ja 27,1 %).

²³ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää 15–24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina vastaavanikäisestä työvoimasta. Nuorisotyötön on 15–24-vuotias työtön työnhakijat. Työtön työnhakija on henkilö, joka on ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai joka odottaa sovitun työsuhteen alkamista. Myös lomautetut lasketaan työttömiksi. Työttömyyseläkkeen saajia ei lasketa työttömiksi.

Pitkäaikaistyöttömyys²⁴

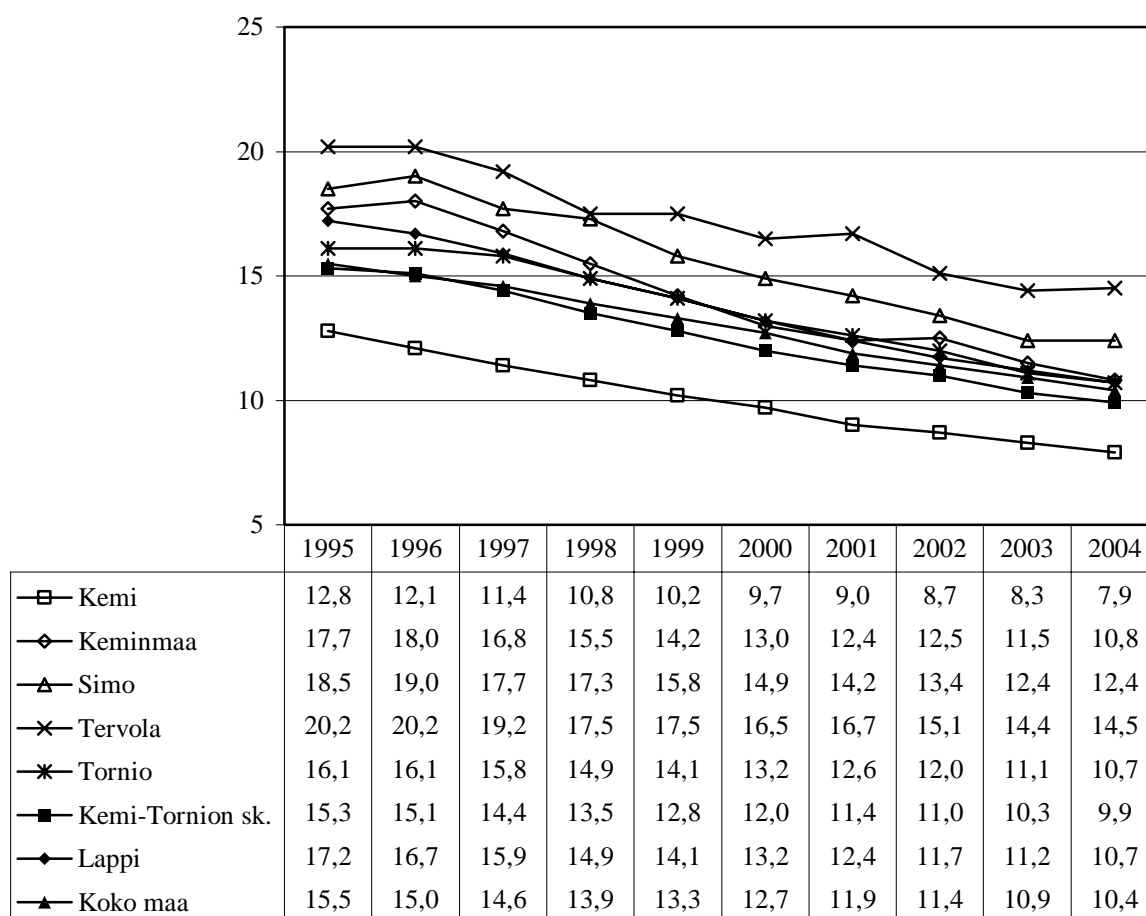
Kuvio 22. Pitkäaikaistyöttömät (% työttömistä) vuosina 1995–2004.

Pitkäaikaistyöttömien osuudessa työvoimasta vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 4,3 %-yksikön lasku oli suurempi kuin vastaava Lapin maakunnassa (2,2 %-yksikköä), mutta pienempi kuin vastaava koko maassa (5,1 %-yksikköä) tapahtunut lasku. Myös niiden keskinäinen järjestys muuttui, sillä vuonna 1995 pitkäaikaistyöttömien osuus oli pienin Lapin maakunnassa, mutta vuonna 2004 Kemi-Tornion seutukunnassa, sen ollessa molempina vuosina suurin koko maassa. Kuntavertailun mukaan pitkäaikaistyöttömien osuus oli vuonna 1995 pienin Torniossa (21,1 %) ja suurin Tervolassa (28,5 %) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienin Simossa (15,2 %) ja suurin Tervolassa (20,6 %).

²⁴ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää pitkäaikaistyöttömien osuuden prosentteina työttömistä. Työttömyyden työvoimaan luetaan 15–74-vuotiaat työttömät. Pitkäaikaistyöttömyyden on työtön työnhakija, joka on ollut työttömänä vähintään 12 kuukautta. Työtön työnhakija on henkilö, joka on ilman työtä ja kokopäivätyöhön käytettävissä tai joka odottaa sovitun työsuhteen alkamista, myös lomautetut lasketaan työttömiksi. Työttömyyseläkkeen saajia ei lasketa työttömiksi.

2.4 Väestön hyvin-/pahoinvointikatsaus

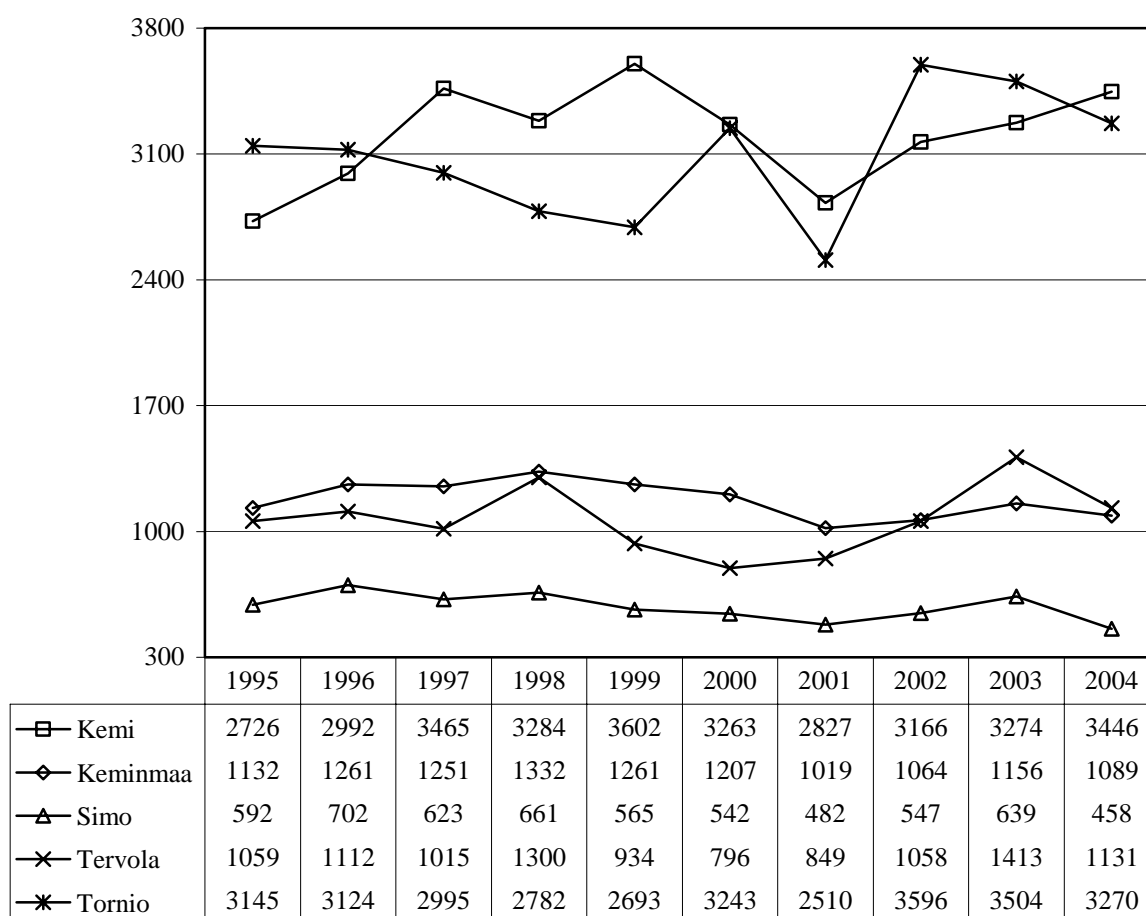
Ahtaasti asuminen²⁵

Kuvio 23. Ahtaasti asuvat asuntokunnat (% kaikista asuntokunnista) vuosina 1995–2004.

Ahtaasti asuvien asuntokuntien osuudessa kaikista asuntokunnista vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 5,4 %-yksikön lasku oli pienempi kuin vastaava Lapin maakunnassa (6,5 %-yksikköä), mutta suurempi kuin vastaava koko maassa (5,1 %-yksikköä) tapahtunut lasku. Tämä ei kuitenkaan muuttanut sitä niiden välistä järjestystä, jonka mukaan ahtaasti asuvien asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista oli pienin Kemi-Tornion seutukunnassa ja suurin Lapin maakunnassa. Kuntavertailun mukaan ahtaasti asuvien asuntokuntien osuus kaikista asuntokunnista oli sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 pienin Kemissä (12,8 % ja 7,9 %) ja suurin Tervolassa (20,2 % ja 14,5 %).

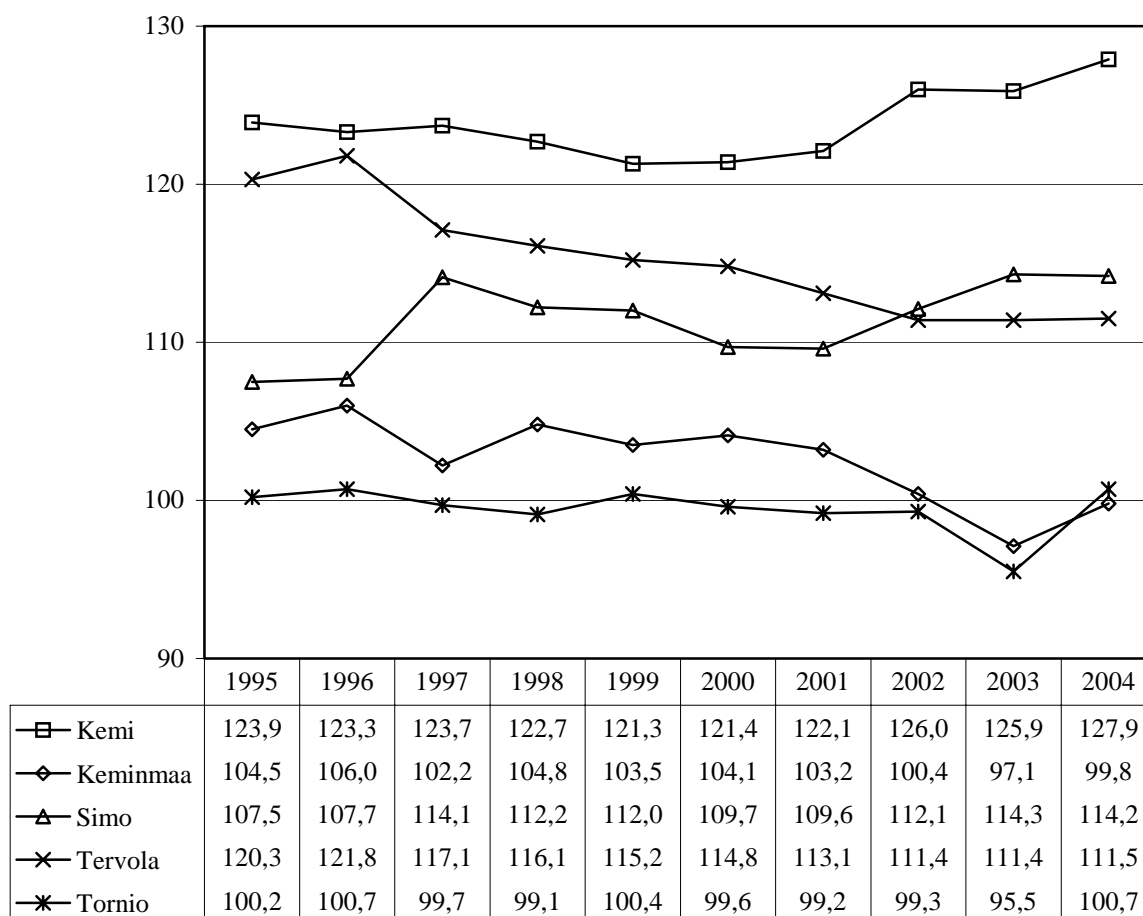
²⁵ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää ahtaasti asuvien asuntokuntien osuuden prosentteina kaikista asuntokunnista. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huoneluukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien). Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Rikollisuus²⁶

Kuvio 24. Kaikki poliisin tietoon tulleet rikokset vuosina 1995–2004. (Ks. myös liitekuvio 9.)

Poliisin tietoon tulleiden kaikkien rikosten määrässä vuosina 1995–2004 tapahtuneita muutoksia näyttää kuvaavan koko maan, Kemin, Tervolan ja Tornion osalta nouseva sekä Keminmaan ja Simon osalta laskeva trendi. Vuonna 2004 niitä tehtiin koko maassa 787 964 kappaletta, mikä oli 4,0 % enemmän kuin vuonna 1995 tehtyjen rikosten määrä (757 465) (ks. Liitekuvio 9.). Kuntavertailun mukaan vuonna 2004 poliisin tietoon tulleita kaikkia rikoksia tehtiin Kemissä 26,4 %, Tervolassa 6,8 % ja Torniossa 4,0 % enemmän sekä Simossa 22,6 % ja Keminmaassa 3,8 % vähemmän kuin vuonna 1995.

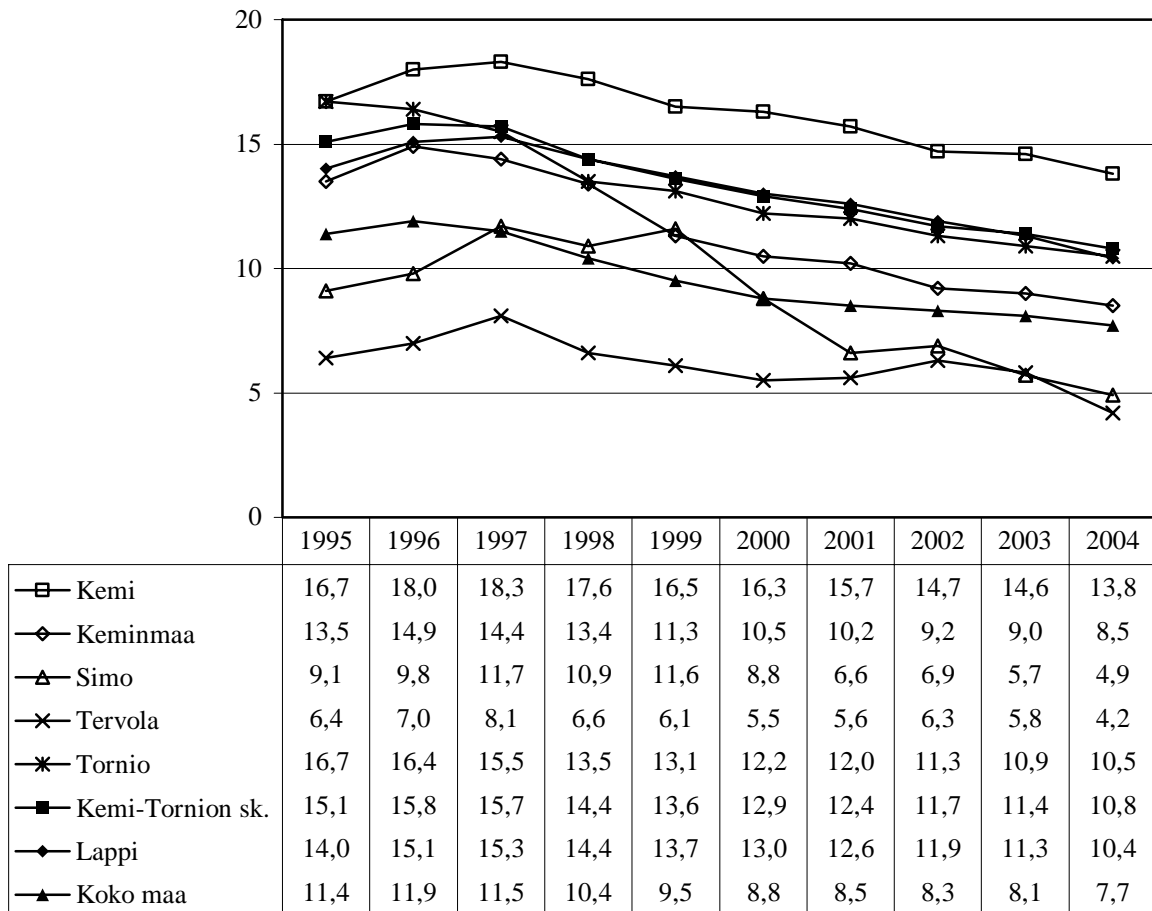
²⁶ **Lähde: Tilastokeskus, StatFin.** Kuvio esittää tilastovuonna poliisin tietoon tulleet rikokset. Kaikki rikokset = sekä rikoslakia että muita lakeja vastaan tehtyt rikokset. Kuvion pohjana oleva tilasto perustuu kokonaisaineistoon, jossa tilastoyksikkönä on rikos. Mikäli useita henkilöitä on yhdessä ryhtynyt samaan rikokseen, rikosten lukumääräksi on merkitty yksi. HUOM. Tietoja tästä tilastosta ei ole ilmaiseksi saatavilla seutukunta-, maakunta- tai läänitasolla.

Sairastavuus²⁷

Kuvio 25. Sairastavuusindeksi (ikävakioitu) vuosina 1995–2004.

Ikävakiointi sairastavuusindeksi oli vuosina 1995–2004 matalin Torniossa lukuun ottamatta vuotta 2004, jolloin se oli matalin Keminmaassa. Korkein se oli koko tarkastelujakson ajan Kemissä. Indeksillä oli vuonna 2004 Simossa 6,7 %, Kemissä 4,0 % ja Torniossa 0,5 % suurempi sekä Tervolassa 8,8 % ja Keminmaassa 4,7 % pienempi kuin vuonna 1995.

²⁷ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää, kuinka tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Kuvion esittämä indeksiluku perustuu kolmeen rekisterimuuttajaan: kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työkäisistä ja erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuteen väestöstä. Kukin muuttujista on suhteutettu erikseen maan väestön keskiarvoon, jota merkitään luvulla 100. Lopullinen indeksi on niiden keskiarvo. HUOM. Tietoja tästä tilastosta ei ole ilmaiseksi saatavilla seutukunta-, maakunta- tai läänitasolla.

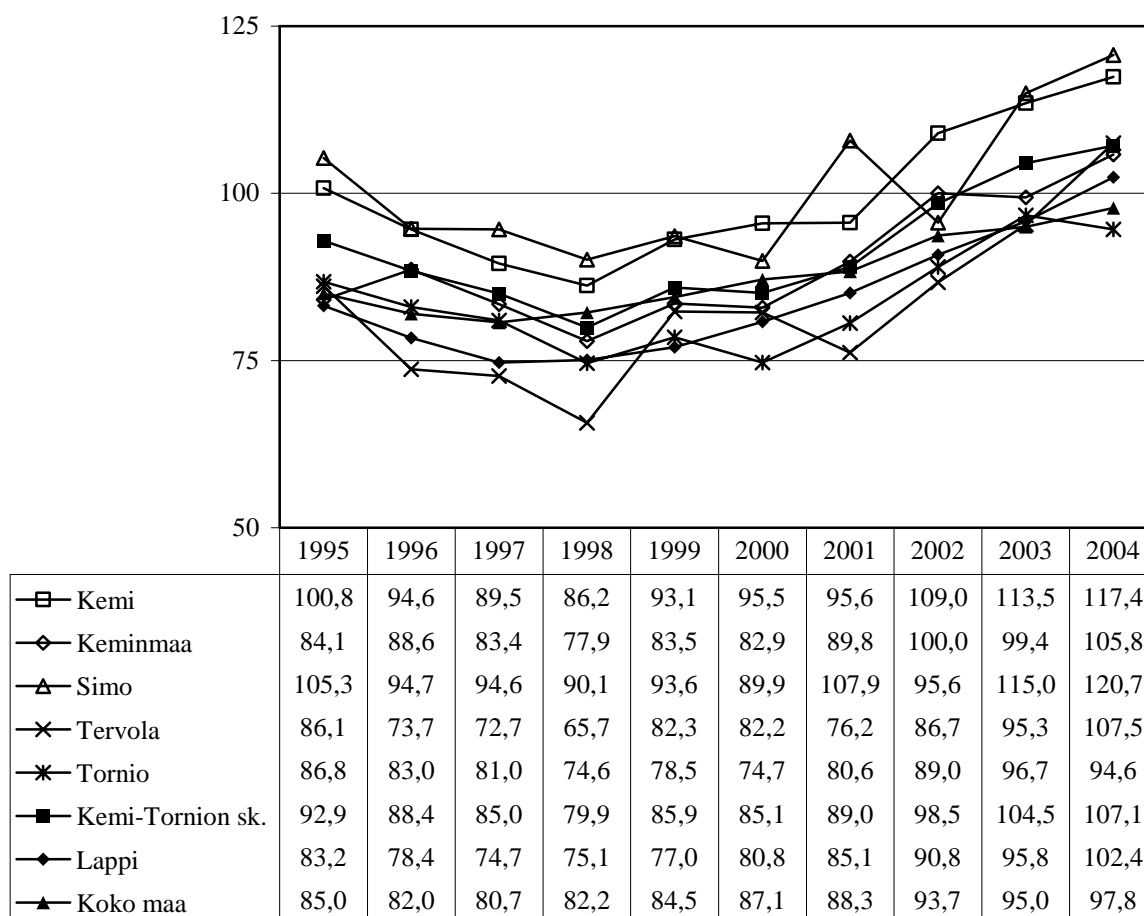
Toimeentulotukea saaneet²⁸

Kuvio 26. Toimeentulotukea saaneet vuoden aikana (% asukkaista) vuosina 1995–2004.

Toimeentulotukea saavien osuudessa kaikista asukkaista vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 4,3 %-yksikön lasku oli suurempi kuin vastaava sekä Lapin maakunnassa (3,6 %-yksikköä) että koko maassa (3,7-% yksikköä) tapahtunut lasku. Tämä ei kuitenkaan muuttanut sitä niiden välistä järjestystä, jonka mukaan toimeentulotukea saavien osuus kaikista asukkaista oli pienin koko maassa ja suurin Kemi-Tornion seutukunnassa. Kuntavertailun mukaan toimeentulotukea saavien osuus oli vuonna 1995 pienin Tervolassa (6,4 %) ja suurin sekä Kemissä että Torniossa (16,7 %) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienin Tervolassa (4,2 %) ja suurin Kemissä (13,8 %).

²⁸ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää kalenterivuoden aikana toimeentulotukea saaneiden henkilöiden osuuden prosentteina väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Sairauspäivärahaa saaneet²⁹

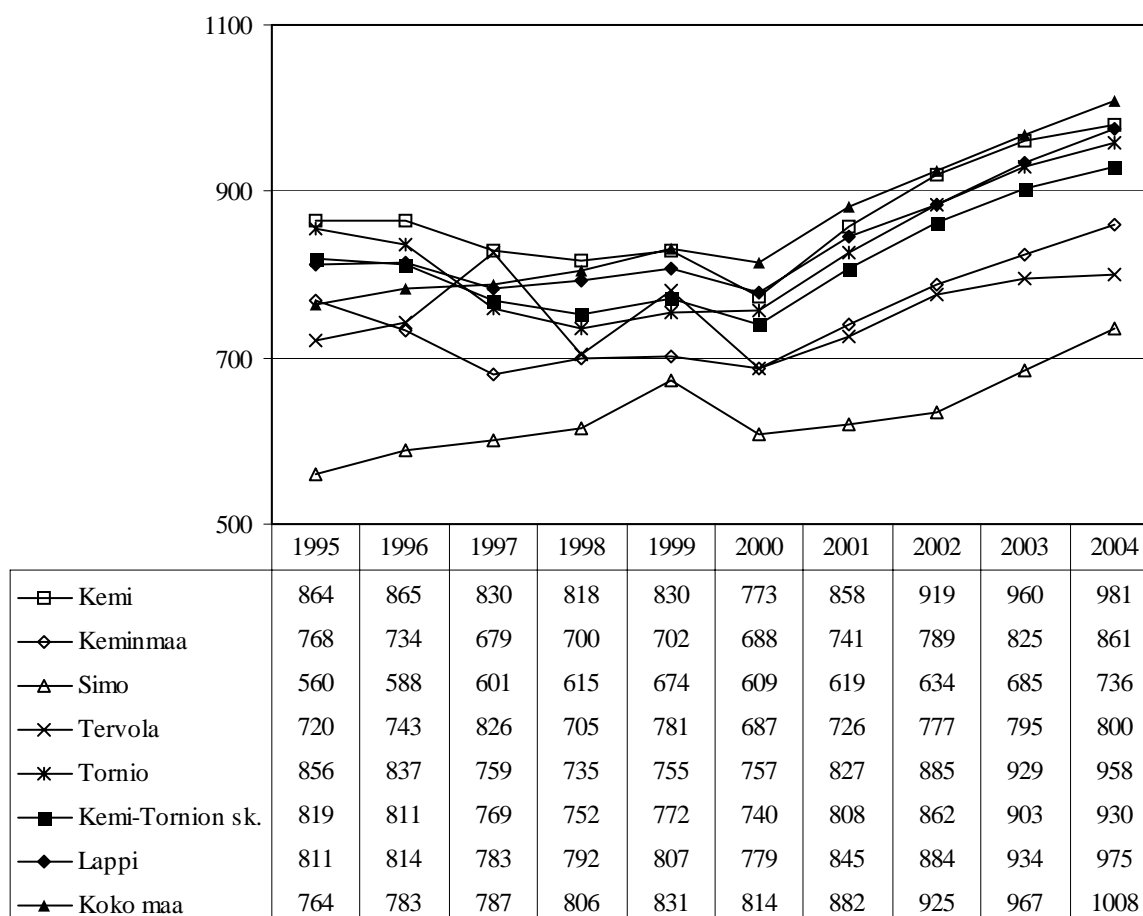

Kuvio 27. Sairauspäivärahaa saaneet työkäiset tuhatta 16–64-vuotiasta kohti vuosina 1995–2004.

Sairauspäivärahaa saavien työkäisten määrässä 1000 16–64-vuotiasta kohti vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 14,2 %-yksikön nousu oli pienempi kuin vastaava Lapin maakunnassa (19,2 %-yksikköä), mutta suurempi kuin koko maassa (12,8 %-yksikköä) tapahtunut nousu. Niiden välinen järjestys muuttui, sillä vuonna 1995 näiden sairauspäivärahaa saavien määrä oli toiseksi suurin koko maassa ja pienin Lapin maakunnassa, mutta vuonna 2004 se oli toiseksi suurin Lapin maakunnassa ja pienin koko maassa. Kuntavertailun mukaan sairauspäivärahaa saavien työkäisten määrä 1000 16–64-vuotiasta kohti oli vuonna 1995 pienin Keminmaassa (84,1) ja suurin Simossa (105,3) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienin Torniossa (94,6) ja suurin Simossa (120,7).

²⁹ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää sairausvakuutuslain mukaista päiväraha korvausta vuoden aikana vähintään yhdeltä päivältä saaneiden 16–64 -vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Sairauspäivärahatilastot eivät kuvaa sellaisia sairaustapauksia, jotka päättyvät sairauspäivärahan karenssin aikana (sairastumispäivä ja 9 sitä seuraavaa arkipäivää). Mittarista on huomattava, että jakajaväestössä ovat mukana myös eläkkeensaajat, joilla yleensä ei ole mahdollisuutta saada sairauspäivärahaa.

Sosiaalitoimen nettokustannukset³⁰

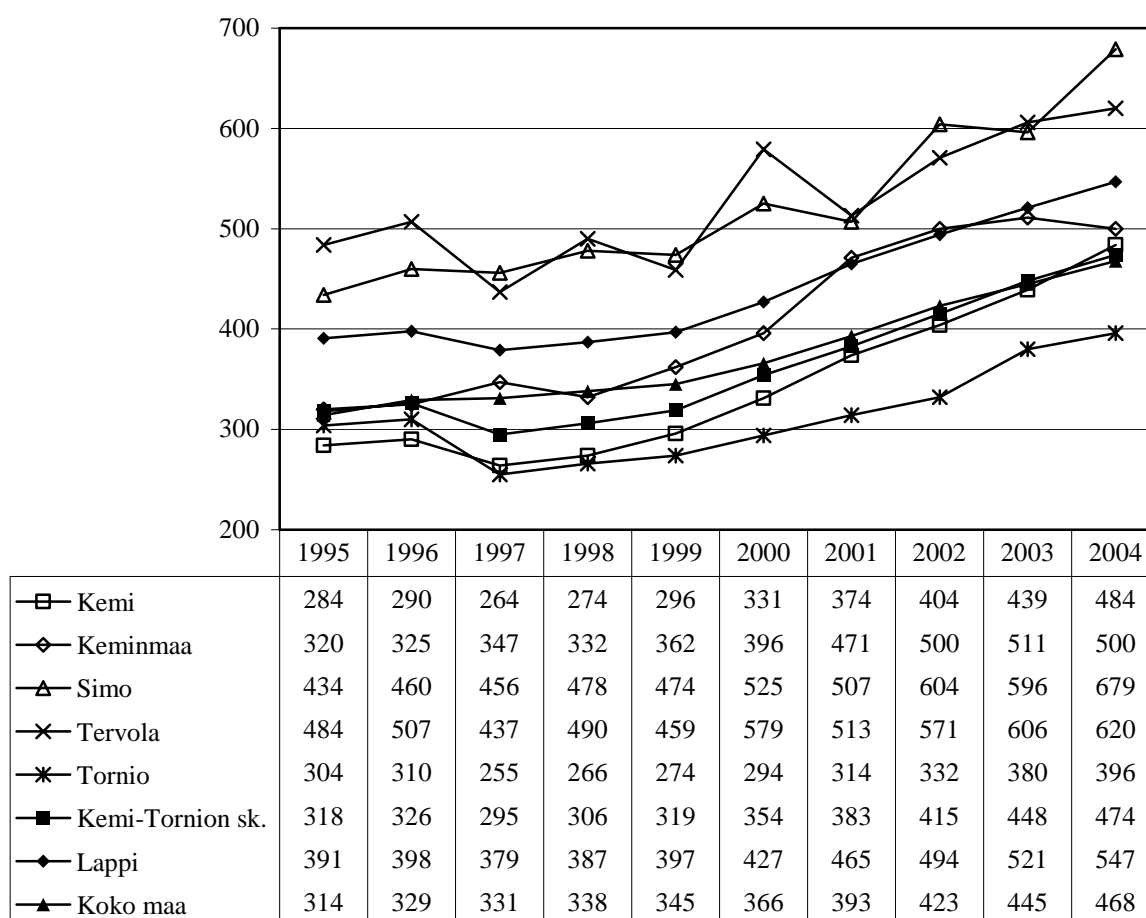
Kuvio 28. Sosiaalitoimen nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004.

Sosiaalitoimen nettokustannuksissa asukasta kohti vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 111 €n nousu oli pienempi kuin vastaava sekä Lapin maakunnassa (164 €) että koko maassa (244 €) tapahtunut nousu. Niiden välinen järjestys muuttui, sillä vuonna 1995 kustannukset olivat suurimmat Kemi-Tornion seutukunnassa ja pienimmät koko maassa, mutta vuonna 2004 ne olivat suurimmat koko maassa ja pienimmät Kemi-Tornion seutukunnassa. Kuntavertailun mukaan kustannukset olivat sekä vuonna 1995 että 2004 pienimmät Simossa (560 € ja 736 €) ja suurimmat Kemissä (864 € ja 981 €).

³⁰ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää laskennallisen kuntien sosiaalitoimen nettokustannukset euroina asukasta kohti. Kuntien taloustilastossa ei kaikkia toimintoja ole eritelty selkeästi sosiaali- tai terveystoimeen, näitä ovat sosiaali- ja terveystoimen hallinto sekä muu sosiaali- ja terveystoimi. Stakesissa on laskennallisesti tehty jako seuraavasti: Sosiaali- ja terveystoimen hallinto on laskettu sosiaalitoimen käyttökustannuksiin. Pääryhmän "Muu sosiaali- ja terveystoimi" käyttökustannukset on jaettu sosiaali- ja terveystoimen kesken siten, että sosiaalitoimen menoihin on muista menoista laskettu avustukset, elatustuet ja toimeentulotuet sekä puolet ylitse jäävästä osuudesta. Toinen puoli on laskettu terveydenhuollon kustannuksiin. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalentumiset ja vyörytyserät. Käyttötuottoihin lasketaan toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötuotot.

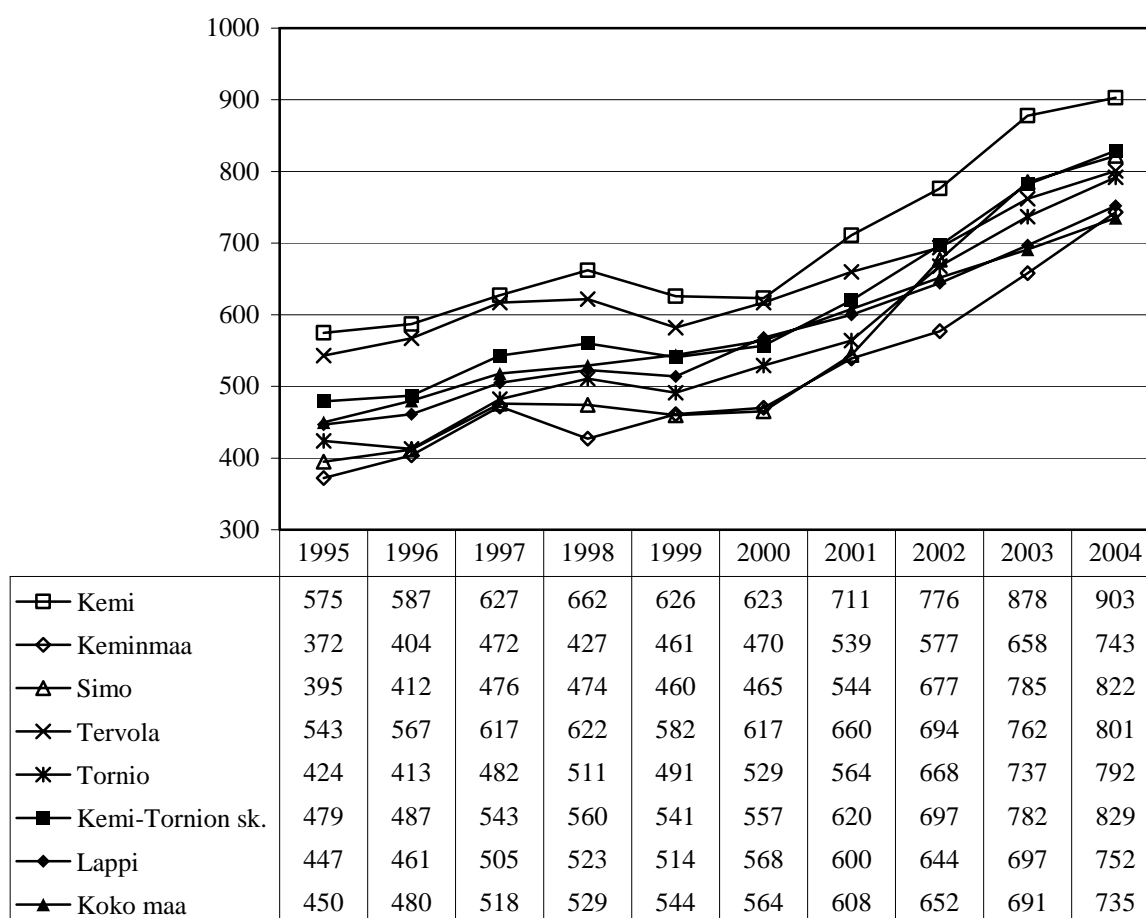
Perusterveydenhuollon nettokustannukset³¹

Kuvio 29. Perusterveydenhuollon (ml. hammashuolto) nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004.

Perusterveydenhuollon nettokustannuksissa asukasta kohti vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 156 €n nousu oli yhtä suuri kuin vastaava Lapin maakunnassa, mutta suurempi kuin koko maassa (154 €) tapahtunut nousu. Niiden välinen järjestys säilyi, sillä kustannukset olivat sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 suurimmat Lapin maakunnassa ja pienimmät koko maassa. Kuntavertailun mukaan kustannukset olivat vuonna 1995 pienimmät Kemissä (284 €) ja suurimmat Tervolassa (484 €) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienimmät Torniossa (396 €) ja suurimmat Tervolassa (620 €).

³¹ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää kuntien perusterveydenhuollon (sisältää myös hammashuollon) nettokustannukset euroina asukasta kohti. Tehtäväluokkaan "Perusterveydenhuolto" sisältyy perusterveydenhuollon vuodeosastohoito ja avohoito ml. hammashuolto, kouluterveydenhuolto ja koulupsykologin toiminta, perusterveydenhuollon ylläpitämät mielenterveys-toimistot tai vastaava toiminta. Jos terveyskeskuksessa toimii erikoissairaanhoidon yksiköitä, niin nämä toiminnot kuuluvat tehtäväluokkaan erikoissairaanhoito, samoin psykiatrian puoliavoimet hoitomuodot. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalentumiset ja vyörytserät. Käyttötuloihin lasketaan toimintatulot ja vyörytserät. Nettokustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötulot.

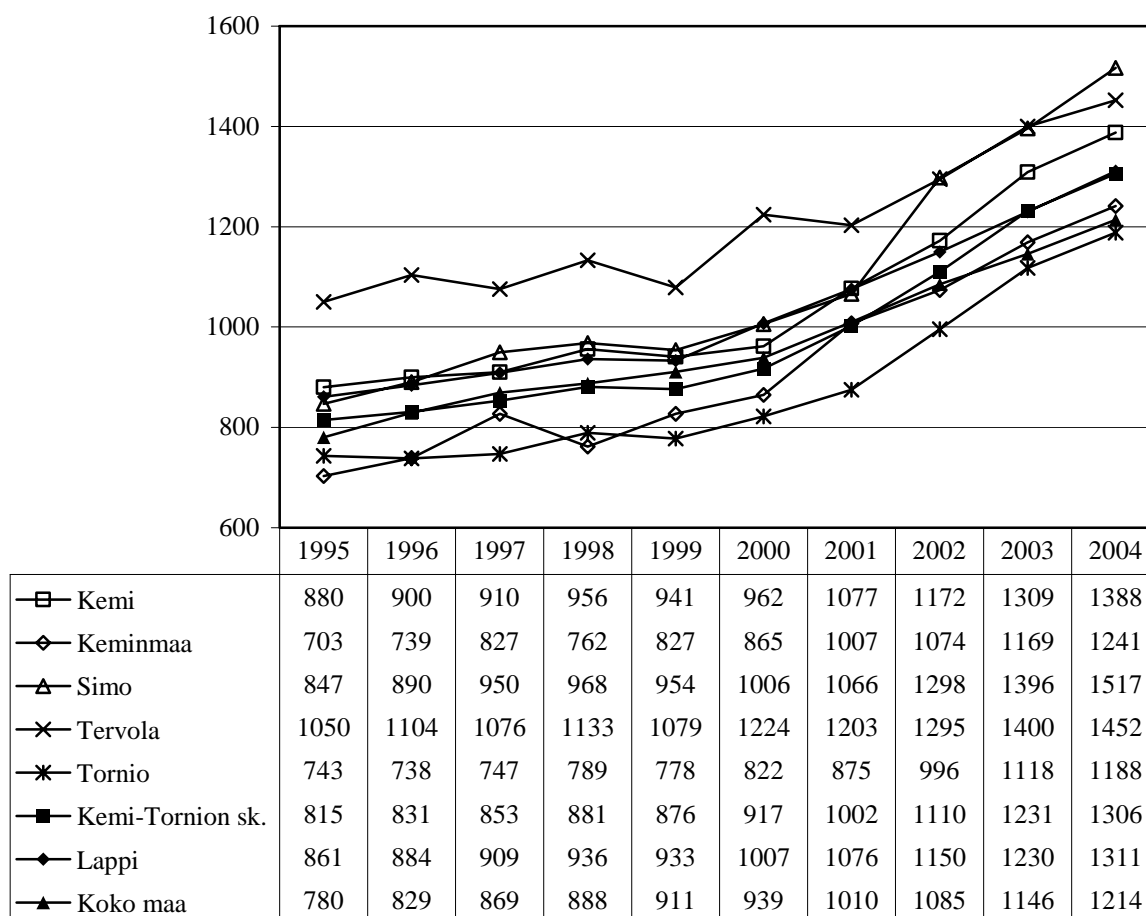
Erikoissairaanhoidon nettokustannukset³²

Kuvio 30. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004.

Erikoissairaanhoidon nettokustannuksissa asukasta kohti vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 350 €n nousu oli suurempi kuin sekä vastaava Lapin maakunnassa (305 €) ja koko maassa (285 €) tapahtunut nousu. Niiden välinen järjestys muuttui, sillä kustannukset olivat vuonna 1995 toiseksi suurimmat koko maassa ja pienimmät Lapin maakunnassa, mutta vuonna 2004 toiseksi suurimmat Lapin maakunnassa ja pienimmät koko maassa. Kuntavertailun mukaan kustannukset olivat sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 pienimmät Keminmaassa (372 € ja 743 €) ja suurimmat Kemissä (575 € ja 903 €).

³² **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää kuntien erikoissairaanhoidon nettokustannukset euroina asukasta kohti. Tehtäväluokkaan "Erikoissairaanhoido" sisältyy erikoissairaanhoidon vuodeosastohoito ml. terveyskeskusten erikoissairaanhoidon yksiköiden vuodeosastotoiminta, erikoissairaanhoidon avosairaanhoido ml. myös terveyskeskusten erikoissairaanhoidon avosairaanhoidotoiminta, erikoissairaanhoidon päivä- ja yösaaraanhoido (kun läsnäoloaika enintään 15 h/vrk.), psykiatrian puoliavoimet hoitomuodot (asuntolat, kuntoutuskodit, pienkodit, perhehoito jne.). Mukaan lukeutuu myös erikoissairaanhoidon palvelujen osto kuntayhtymiltä. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalentumiset ja vyörytyserät. Käyttötuottoihin lasketaan toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötuotot.

Terveystoimen nettokustannukset³³

Kuvio 31. Terveystoimen nettokustannukset (€/asukas) vuosina 1995–2004.

Terveystoimen nettokustannuksissa asukasta kohti vuosina 1995–2004 Kemi-Tornion seutukunnassa tapahtunut 491 €n nousu oli suurempi kuin sekä vastaava Lapin maakunnassa (450 €) ja koko maassa (434 €) tapahtunut nousu. Niiden välinen järjestys säilyi, sillä kustannukset olivat sekä vuonna 1995 että vuonna 2004 suurimmat Lapin maakunnassa ja pienimmät koko maassa. Kuntavertailun mukaan kustannukset olivat vuonna 1995 pienimmät Keminmaassa (703 €) ja suurimmat Tervolassa (1 050 €) sekä vastaavasti vuonna 2004 pienimmät Torniossa (1 188 €) ja suurimmat Simossa (1 517 €).

³³ **Lähde: Stakes, Indikaattoripankki SOTKANet 2005.** Kuvio esittää laskennallisen kuntien terveystoimen nettokustannukset euroina asukasta kohti. Kuntien taloustilastossa ei kaikkia toimintoja ole eritelty selkeästi sosiaali- tai terveystoimeen, näitä ovat sosiaali- ja terveystoimen hallinto sekä muu sosiaali- ja terveystoimi. Stakesissa on laskennallisesti tehty jako seuraavasti: Sosiaali- ja terveystoimen hallinto on laskettu sosiaalitoimen käyttökustannuksiin. Pääryhmän "Muu sosiaali- ja terveystoimi" käyttökustannukset on jaettu sosiaali- ja terveystoimen kesken siten, että sosiaalitoimen menoihin on muista menoista laskettu avustukset, elatustuet ja toimeentulotuet sekä puolet ylitse jäävästä osuudesta. Toinen puoli on laskettu terveydenhuollon kustannuksiin. Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot ja poistot sekä arvonalentumiset ja vyörytyserät. Käyttötuloihin lasketaan toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötulot.

3. KEMI-TORNION SEUTUKUNTA KUNTALAISKYSELYN VALOSSA

Ne hyvinvoinnin osa-alueet, joiden kartoittamiseen Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointi-barometriin liittyvän kuntalaiskyselyn tuli keskittyä, määriteltiin Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin ohjaus- ja asiantuntijaryhmissä (ks. Savikuja & Tissari 2004, SAAT-TEEKSI). Ryhmät päättivät, että kuntalaiskyselyn avulla tiedustellaan seutukuntalaisten mielipiteitä seuraavista ihmisen elämänhallintaan kytkeytyvistä teemoista: terveys, toimeentulo, työssäkäynti, asuminen, erilaiset hyvinvointipalvelut, sosiaalinen aktiivisuus, vapaa-aika, turvallisuus, aluekehitys ja -identiteetti. Kyselyn teemat (ks. Liite 1.) jakaantuvat yksilön ja perheen tasolle, toiminnan tasolle ja ulkoiselle tasolle. Yksilön ja perheen taso (*kuntalaiskyselyn osan I ns. taustatietokysymykset*) tarkoittaa seutukuntalaisen ja hänen perheensä subjektiivista ja sosiaalista elämistilaa. Toiminnan taso (*kuntalaiskyselyn osan II kuntalaisten arviot hyvinvoinnistaan*) tarkoittaa seutukuntalaisen osallistumista ja vaikuttamista hyvinvointinsa toteutumiseen elämäntilanteensa ja mahdollisuuksiensa mukaan vuorovaikutuksessa lähiyhteisön, yhdyskunnan ja paikallisen palvelujärjestelmän kanssa. Uloin taso (*kuntalaiskyselyn osan III kuntalaisten arviot palveluista ja eri tukimuodoista*) tarkoittaa seutukuntalaisen hyvinvoinnin toteutumista raamittavia ulkoisia tekijöitä, joihin kuuluvat paikalliset (kunnalliset ja seutukunnalliset) sisäiset prosessit (esim. paikallinen päätöksenteko, aloitteellisuus, kehittämistoiminta ja sosiaalinen pääoma) sekä kunnan ja seudun rakenteelliset tekijät (esim. väestö-, työpaikka-, elinkeino- ja palvelurakenne). Uloimpaan tasoon kuuluvat myös alueellisen (maakunnallisen) kehityksen vaikutus sekä yhteiskunnallisia, kansallisia ja globaaleja ”megatrendejä”, joiden kautta hyvinvointi kytkeytyy osaksi laajempia poliittisia, taloudellisia, kulttuurisia ja sosiaalisia verkostoja ja järjestelmiä (Ks. Kurkinen 2004, 33; ks. myös Allardt 1976; 1989;1998; Bourdieu 1986; 1998.)

Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin kuntalaiskysely lähetettiin 5 %:n otokselle 18-vuotiaista ja sitä vanhemmista Kemi-Tornion seutukuntalaisista. Otoksen koon perustana käytettiin seutukunnassa vuodenvaihteen 2004/2005 asuvien määrää (61 399 henkilöä). Siitä lasketun 5 %:n otoksen numerukseksi muodostui 2 357 henkilöä. Otokseen tulivat mukaan ns. kunnittaisella satunnaisotannalla poimitut elossa olevat henkilöt, joilla oli 11.10.2005 vakituinen osoite seutukunnassa ja jotka eivät olleet jatkuvassa laitoshoidossa. Kyselyn vastausprosentti oli 46,3 (Taulukko 2.; Taulukko 4.) Kyselyn vastaukset taustamuuttujia lukuun ottamatta esitämme kuvioina varsinaisessa tekstissä. Niitä täsmentävät taulukot olemme laittaneet liitteeseen 5.

Taulukko 4. Kuntalaiskyselyn otos, vastanneet ja vastausprosentti vuosina 2003 ja 2005.

Kunta	Otos		Vastaajia		Vastausprosentti	
	2003	2005	2003	2005	2003	2005
Kemi	827	911	363	399	43,9	43,8
Keminmaa	304	331	141	150	46,4	45,3
Simo	132	139	71	73	53,8	52,5
Tervola	125	140	65	60	52,0	42,9
Tornio	762	836	345	410	45,3	49,0
Ei tietoa	0	0	7	0	-	-
Yhteensä	2 150	2 357	992	1 092	46,0	46,3

Vuosina 2003 ja 2005 toteutettujen kuntalaiskyselyjen vastausprosentit ovat lähes samat. Eriasteisesti täytettyjä vastauslomakkeita palautettiin vuonna 2005 yhteensä 1 092. Joissakin niistä oli muutamaan kysymykseen jätetty vastaamatta tai vastattu niin, että vastausta ei voinut koodata yksiselitteisesti SPSS-tiedostoon. Verrattaessa vuosien 2003 ja 2005 kyselyjen kunnittaisia vastausprosentteja havaitaan, että suurimmat suhteelliset erot ovat Tervolassa ja Torniossa. Tervolassa vastausprosentti oli vuonna 2005 lähes 10 %-yksikköä pienempi kuin vuonna 2003. Esitämme taulukossa 5. vuoden 2005 hyvinvointibarometrin kuntalaiskyselystä pelkkää vastausprosenttia tarkemman katoanalyysin.

Taulukko 5. Vuoden 2005 kuntalaiskyselyn katoanalyysi.

POTENTIAALINEN NUMERUS	2 357
KATO YHTEENSÄ	1 265
Kadon syy	
Osoite tuntematon	4
Muuttanut	3
Lomakkeen saaja ei kyennyt vastaamaan itse	7
Palautettu lomake tyhjä	7
Lomake mennyt ei enää elossa olevalle vastaajalle	1
Ei vastannut	1 243
FAKTUAALINEN NUMERUS	1 092

Suurin yksittäinen kyselyyn vastaamattomuuden syy oli postin palauttamien vastaamattomien kyselylomakkeiden perusteella väärä osoite tai paikkakunnalta muualle muuttaminen. Muutamasta vastauslomakkeesta oli poistettu havaintotunnus ja muutamaan lomakkeeseen oli kirjoitettu, ettei lomakkeen saaja jaksa vastata elämäntilanteensa vuoksi tai ettei vastaamisesta ole kuitenkaan mitään konkreettista hyötyä. (Vrt. Kurkinen 2004, 42–44.)

3.1 Taustamuuttajat

Hahmotamme vuoden 2005 Kemi-Tornion hyvinvointibarometrin kuntalaiskyselyn vastaajien profiilia heiltä kysytyjen taustamuuttajien avulla (ks. Taulukot 6.–9.). Niiden esittäminen auttaa asettamaan kuntalaiskyselyn pohjalta tehtävät kuntakohtaiset ja seutukuntatasoiset johdopäätökset oikeisiin mittasuhteisiin.

Taulukko 6. Kuntalaiskyselyyn vastanneiden sukupuoli, ikäluokka ja matka keskustaan.

			Kemi	Keminmaa	Simo	Tervola	Tornio	Yhteensä
Sukupuoli	Nainen	lkm	226	76	37	36	238	613
		%	56,6	50,7	50,7	60,0	58,0	56,1
	Mies	lkm	173	74	36	24	172	479
		%	43,4	49,3	49,3	40,0	42,0	43,9
	Yhteensä	lkm	399	150	73	60	410	1092
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ikäluokka	18–29	lkm	37	16	7	4	59	123
		%	9,6	10,7	9,7	6,8	14,6	11,5
	30–45	lkm	96	41	10	8	73	228
		%	24,9	27,3	13,9	13,6	18,1	21,3
	46–62	lkm	138	44	32	17	163	394
	%	35,8	29,3	44,4	28,8	40,4	36,9	
	63–	lkm	114	49	23	30	108	324
		%	29,6	32,7	31,9	50,8	26,8	30,3
	Yhteensä	lkm	385	150	72	59	403	1069
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Matka asunnosta keskustaan	Asuu keskustassa	lkm	82	26	10	9	62	189
		%	20,6	17,3	13,7	15,0	15,1	17,3
	Alle 3 km	lkm	154	40	11	9	122	336
		%	38,6	26,7	15,1	15,0	29,8	30,8
	3–10 km	lkm	149	62	22	12	131	376
		%	37,3	41,3	30,1	20,0	32,0	34,4
	10–20 km	lkm	10	18	21	20	48	117
	%	2,5	12,0	28,8	33,3	11,7	10,7	
	Yli 20 km	lkm	0	3	9	10	44	66
		%	0,0	2,0	12,3	16,7	10,7	6,0
	Ei vastausta	lkm	4	1	0	0	3	8
		%	1,0	0,7	0,0	0,0	0,7	0,7
	Yhteensä	lkm	399	150	73	60	410	1092
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kyselyyn vastanneissa oli enemmän naisia kuin miehiä. Iän mukaan suurimman ryhmän heistä muodostivat 46–62-vuotiaat ja matkan asunnosta keskustaan mukaan 3–10 kilometrin päässä keskustasta asuvat.

Taulukko 7. Kuntalaiskyselyyn vastanneiden asumistapa, kotitaloudessa asuvien määrä ja asunnon hallintatapa.

			Kemi	Keminmaa	Simo	Tervola	Tornio	Yhteensä
Asumistapa	Vanhempien kanssa	lkm	11	8	3	5	16	43
		%	2,8	5,3	4,1	8,3	3,9	3,9
	Yksin	lkm	89	29	7	10	76	211
		%	22,3	19,3	9,6	16,7	18,5	19,3
	Avio-/avopari	lkm	162	58	35	26	177	458
		%	40,6	38,7	47,9	43,3	43,2	41,9
	Avio-/avopari ja lapsi/a	lkm	103	47	21	16	114	301
		%	25,8	31,3	28,8	26,7	27,8	27,6
	Lapsen/lapsien kanssa	lkm	17	3	4	1	19	44
%		4,3	2,0	5,5	1,7	4,6	4,0	
Muun/muiden kanssa	lkm	11	4	3	0	3	21	
	%	2,8	2,7	4,1	0,0	0,7	1,9	
Ei vastausta	lkm	6	1	0	2	5	14	
	%	1,5	0,7	0,0	3,3	1,2	1,3	
Yhteensä		lkm	399	150	73	60	410	1092
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kotitaloudessa asuvien määrä	1–2	lkm	278	94	48	40	266	726
		%	70,2	62,7	65,8	66,7	65,0	66,7
	3–5	lkm	115	47	22	18	133	335
		%	29,0	31,3	30,1	30,0	32,5	30,8
	6–8	lkm	3	9	2	1	9	24
		%	0,8	6,0	2,7	1,7	2,2	2,2
9–11	lkm	0	0	1	1	1	3	
	%	0,0	0,0	1,4	1,7	0,2	0,3	
Yhteensä		lkm	396	150	73	60	409	1088
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Asunnon hallintatapa	Velaton omisasunto	lkm	202	74	53	39	194	562
		%	50,8	49,3	72,6	65,0	47,4	51,6
	Velkainen omisasunto	lkm	99	46	12	9	119	285
		%	24,9	30,7	16,4	15,0	29,1	26,1
	Vuokra-asunto	lkm	84	22	6	5	77	194
		%	21,1	14,7	8,2	8,3	18,8	17,8
Joku muu	lkm	13	8	2	7	19	49	
	%	3,3	5,3	2,7	11,7	4,6	4,5	
Yhteensä		lkm	398	150	73	60	409	1090
		%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Asumistavan mukaan suurimman kyselyyn vastanneiden ryhmän muodostivat avio-/avopareina asuvat, kotitaloudessa asuvien määrän mukaan 1–2 hengen kotitaloudessa asuvat ja asunnon hallintatavan mukaan velattomassa omistusasunnossa asuvat.

Taulukko 8. Kuntalaiskyselyyn vastanneiden työmarkkina-asema, työsuhdetyyppi ja työsuh-
teiden määrä viimeisen kolmen vuoden aikana.

			Kemi	Keminmaa	Simo	Tervola	Tornio	Yhteensä
Työmarkkina- asema	Kokopäivä- työ	lkm	139	56	26	13	165	399
		%	34,8	37,3	35,6	21,7	40,3	36,6
	Osa-aikatyö	lkm	10	3	1	1	20	35
		%	2,5	2,0	1,4	1,7	4,9	3,2
	Lomautettu	lkm	1	2	0	0	1	4
		%	0,3	1,3	0,0	0,0	0,2	0,4
	Työtön	lkm	38	14	6	4	32	94
		%	9,5	9,3	8,2	6,7	7,8	8,6
	Äitiys-/van- hempainloma/ hoitovapaa	lkm	8	3	2	1	14	28
		%	2,0	2,0	2,7	1,7	3,4	2,6
	Päätoiminen opiskelija	lkm	21	7	4	1	20	53
	%	5,3	4,7	5,5	1,7	4,9	4,9	
Eläköläinen	lkm	163	54	30	36	144	427	
	%	40,9	36,0	41,1	60,0	35,2	39,1	
Joku muu	lkm	15	11	4	4	11	45	
	%	3,8	7,3	5,5	6,7	2,7	4,1	
Ei vastausta	lkm	4	0	0	0	2	6	
	%	1,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	
Yhteensä	lkm	399	150	73	60	409	1091	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Työsuhde	Vakinainen	lkm	151	55	28	17	167	418
		%	37,8	36,7	38,4	28,3	40,7	38,3
	Määräai- kainen	lkm	19	13	3	2	32	69
		%	4,8	8,7	4,1	3,3	7,8	6,3
	Ei työssä	lkm	199	70	39	37	200	545
	%	49,9	46,7	53,4	61,7	48,8	49,9	
Ei vastausta	lkm	30	12	3	4	11	60	
	%	7,5	8,0	4,1	6,7	2,7	5,5	
Yhteensä	lkm	399	150	73	60	410	1092	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Työsuhtei- den määrä kolmen vii- meisen vuo- den aika- na	0	lkm	171	64	31	34	149	449
		%	43,2	42,7	43,1	56,7	36,7	41,4
	1–3	lkm	214	78	40	25	240	597
		%	54,0	52,0	55,6	41,7	59,1	55,1
	4–6	lkm	3	5	1	1	10	20
		%	0,8	3,3	1,4	1,7	2,5	1,8
7–9	lkm	5	2	0	0	2	9	
	%	1,3	1,3	0,0	0,0	0,5	0,8	
10–	lkm	3	1	0	0	5	9	
	%	0,8	0,7	0,0	0,0	1,2	0,8	
Yhteensä	lkm	396	150	72	60	406	1084	
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Työmarkkina-aseman mukaan suurimman kyselyyn vastanneiden ryhmän muodostivat eläke-
läiset, työsuhteen mukaan ei työssä olevat ja viimeisen kolmen vuoden aikaisten työsuhteiden
määrän mukaan 1–3 työsuhteessa olleet.

Taulukko 9. Kuntalaiskyselyyn vastanneiden ammatillinen koulutus ja puolison työmarkkina-asema.

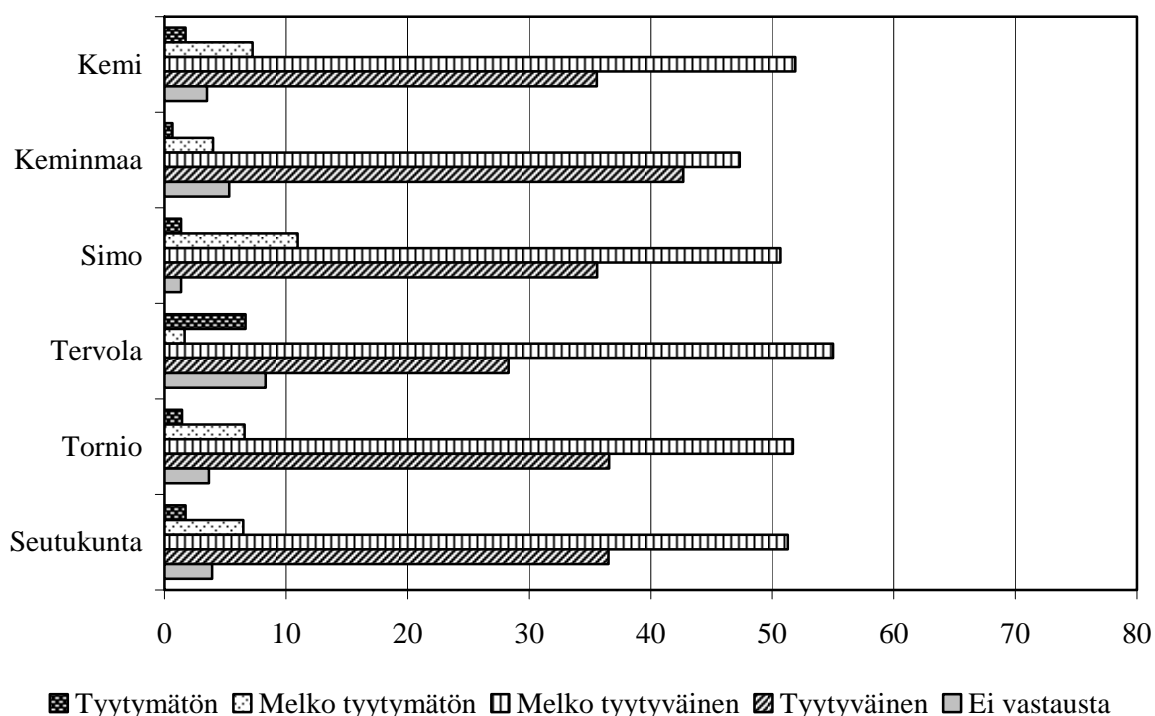
			Kemi	Keminmaa	Simo	Tervola	Tornio	Yhteensä
Ammatillinen koulutus	Ei ammatillis- ta koulutusta	lkm %	89 22,3	33 22,0	22 30,1	23 38,3	100 24,4	267 24,5
	Ammatillinen kurssi	lkm %	39 9,8	21 14,0	13 17,8	11 18,3	57 13,9	141 12,9
	Kansanopisto	lkm %	6 1,5	3 2,0	1 1,4	0 0,0	4 1,0	14 1,3
	Ammattikoulu	lkm %	110 27,6	33 22,0	17 23,3	9 15,0	95 23,2	264 24,2
	Ammatti- opisto	lkm %	76 19,0	34 22,7	15 20,5	7 11,7	75 18,3	207 19,0
	Korkeakoulu-/ yliopisto	lkm %	52 13,0	16 10,7	4 5,5	6 10,0	54 13,2	132 12,1
	Ei vastausta	lkm %	27 6,8	10 6,7	1 1,4	4 6,7	25 6,1	67 6,1
	Yhteensä	lkm %	399 100,0	150 100,0	73 100,0	60 100,0	410 100,0	1092 100,0
	Puolison työ- markkina asema	Kokopäivä- työ	lkm %	122 30,6	52 34,7	23 31,5	10 16,7	162 39,5
Osa-aikatyö		lkm %	13 3,3	6 4,0	3 4,1	1 1,7	12 2,9	35 3,2
Lomautettu		lkm %	2 0,5	0 0,0	1 1,4	0 0,0	2 0,5	5 0,5
Työtön		lkm %	17 4,3	7 4,7	5 6,8	2 3,3	16 3,9	47 4,3
Äitiys-/van- hempainloma/ hoitovapaa		lkm %	5 1,3	2 1,3	2 2,7	1 1,7	4 1,0	14 1,3
Päätoiminen opiskelija		lkm %	7 1,8	4 2,7	1 1,4	0 0,0	7 1,7	19 1,7
Eläkeläinen		lkm %	99 24,8	35 23,3	18 24,7	27 45,0	89 21,7	268 24,5
Joku muu		lkm %	11 2,8	7 4,7	5 6,8	4 6,7	11 2,7	38 3,5
Ei vastausta		lkm %	123 30,8	37 24,7	15 20,5	15 25,0	107 26,1	297 27,2
Yhteensä		lkm %	399 100,0	150 100,0	73 100,0	60 100,0	410 100,0	1092 100,0

Ammatillisen koulutuksen mukaan suurimman kyselyyn vastanneiden ryhmän muodostivat ilman ammatillista koulutusta olevat ja puolison työmarkkina-aseman mukaan kokopäivätyös-
sä olevan puolison kanssa asuvat.

3.2 Seutukuntalaisten arviot hyvinvoinnistaan

Tyytyväisyys elämäntilanteeseen

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat nykyiseen elämäntilanteeseensa, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväinen olette elämäntilanteeseenne tällä hetkellä?* Vastauksen jakaumat käyvät ilmi kuviosta 32.

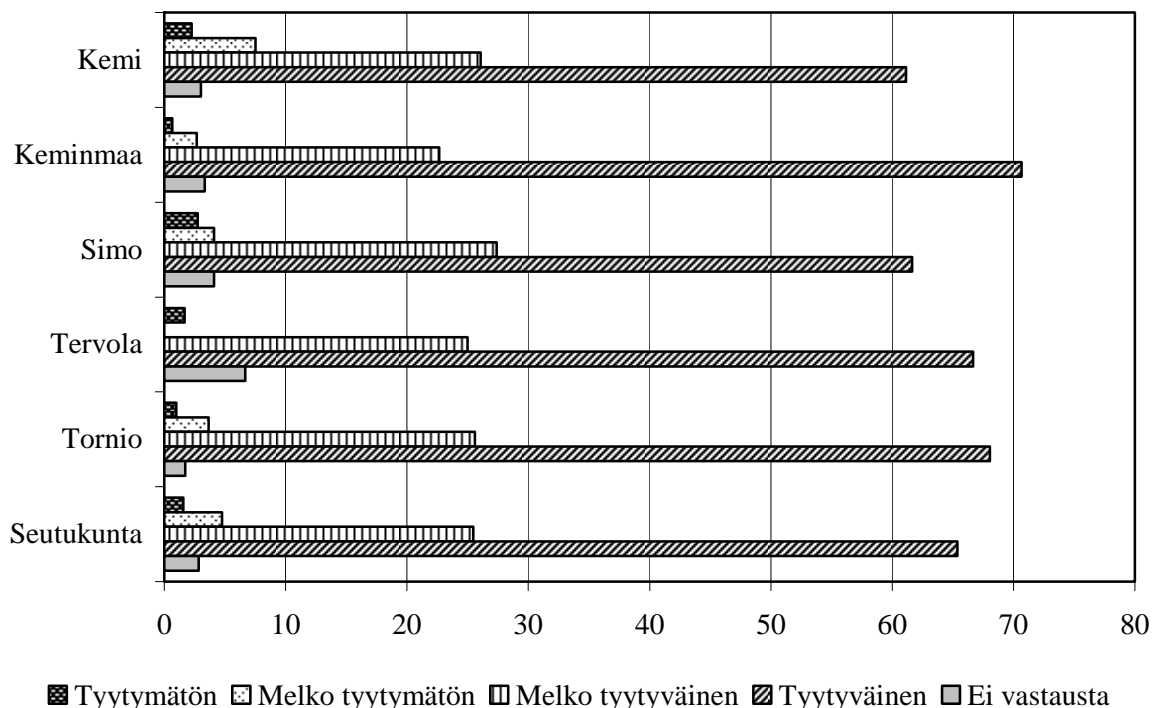
Kuvio 32. Tyytyväisyys nykyiseen elämäntilanteeseen. (Ks. myös Liitetaulukko 1.)

Suurin osa vastaajista oli joko melko tyytyväinen (51,3 %) tai tyytyväinen (36,5 %) nykyiseen elämäntilanteeseensa. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyiseen elämäntilanteeseensa olivat Keminmaan vastaajat (90,0 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Simon vastaajat (12,4 %).

Tyytyväisyys asumiseen

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat nykyiseen asumiseensa liittyvään kuuteen eri asiaan, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväinen olette nykyiseen asumiseenne?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 33.–38.

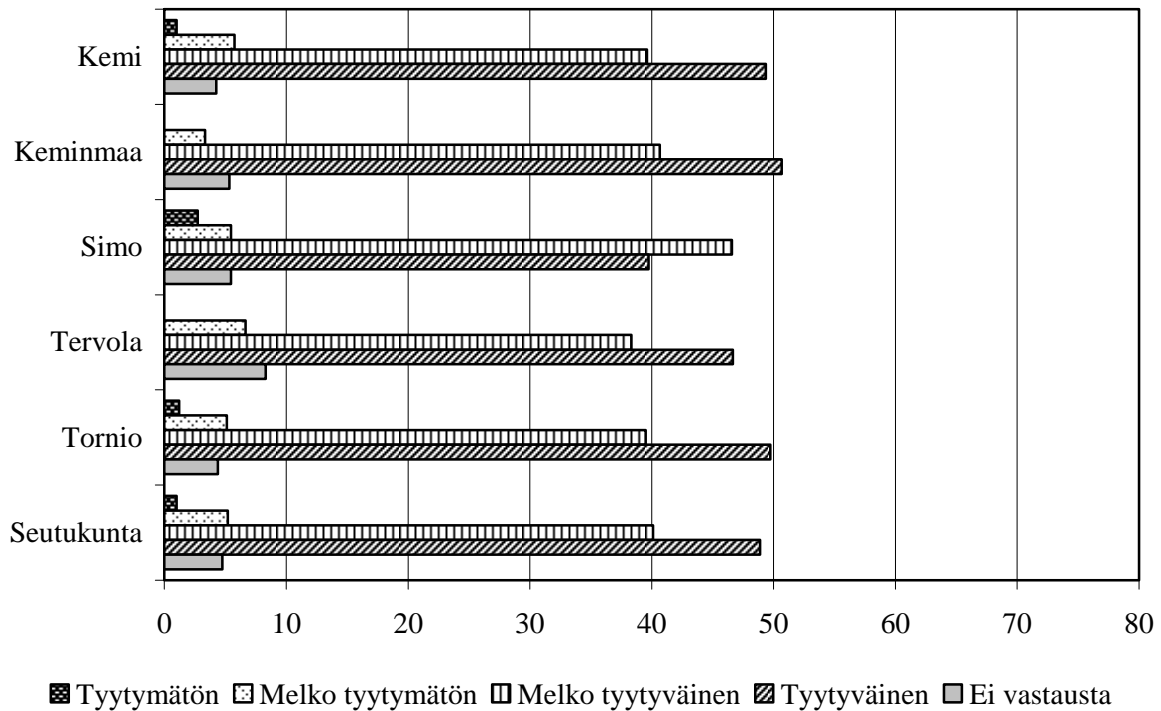
Asumisväljyys

Kuvio 33. Tyytyväisyys nykyiseen asumisväljyyteen (Ks. myös Liitetaulukko 2.)

Suurin osa vastaajista oli joko tyytyväinen (65,4 %) tai melko tyytyväinen (25,5 %) nykyiseen asumisväljyyteensä. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyiseen asumisväljyyteensä olivat Tornion vastaajat (93,6 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Kemin vastaajat (9,8 %).

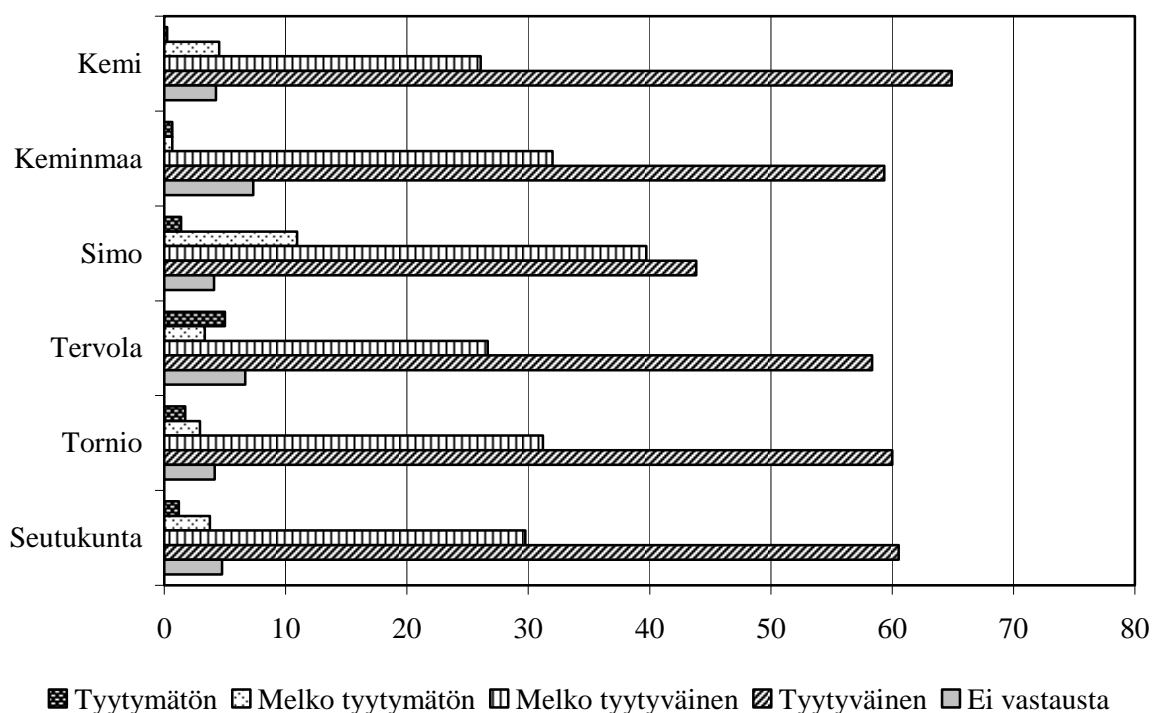
Asunnon varustetaso

Kuvio 34. Tyytyväisyys nykyiseen asunnon varustetasoon. (Ks. myös Liitetaulukko 3.)

Suurin osa vastaajista oli joko tyytyväinen (48,9 %) tai melko tyytyväinen (40,1 %) asuntonsa nykyiseen varustetasoon. Eniten tyytyväisiä asuntonsa nykyiseen varustetasoon (melko tyytyväinen + tyytyväinen) olivat Keminaaman vastaajat (91,4 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Simon vastaajat (8,2 %).

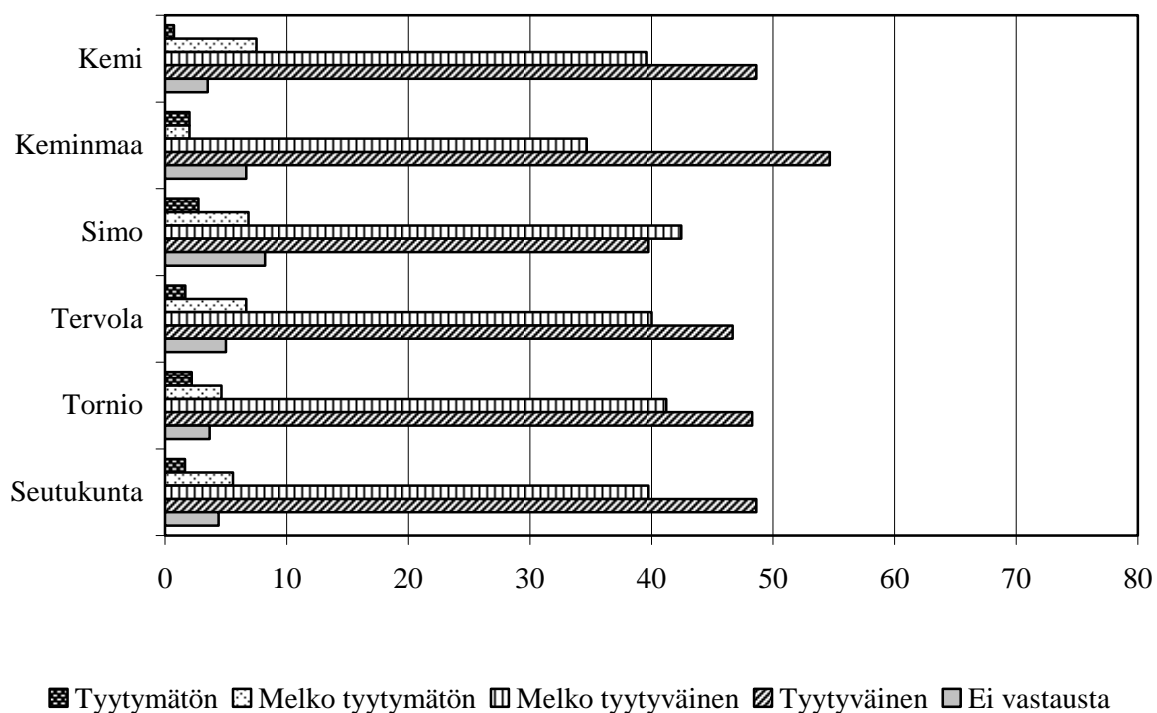
Asunnon sijainti

Kuvio 35. Tyytyväisyys nykyiseen asunnon sijaintiin. (Ks. myös Liitetaulukko 4.)

Suurin osa vastaajista oli joko tyytyväinen (60,5 %) tai melko tyytyväinen (29,8 %) nykyisen asuntonsa sijaintiin. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyisen asuntonsa sijaintiin olivat Keminmaan vastaajat (91,3 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Simon vastaajat (12,4 %).

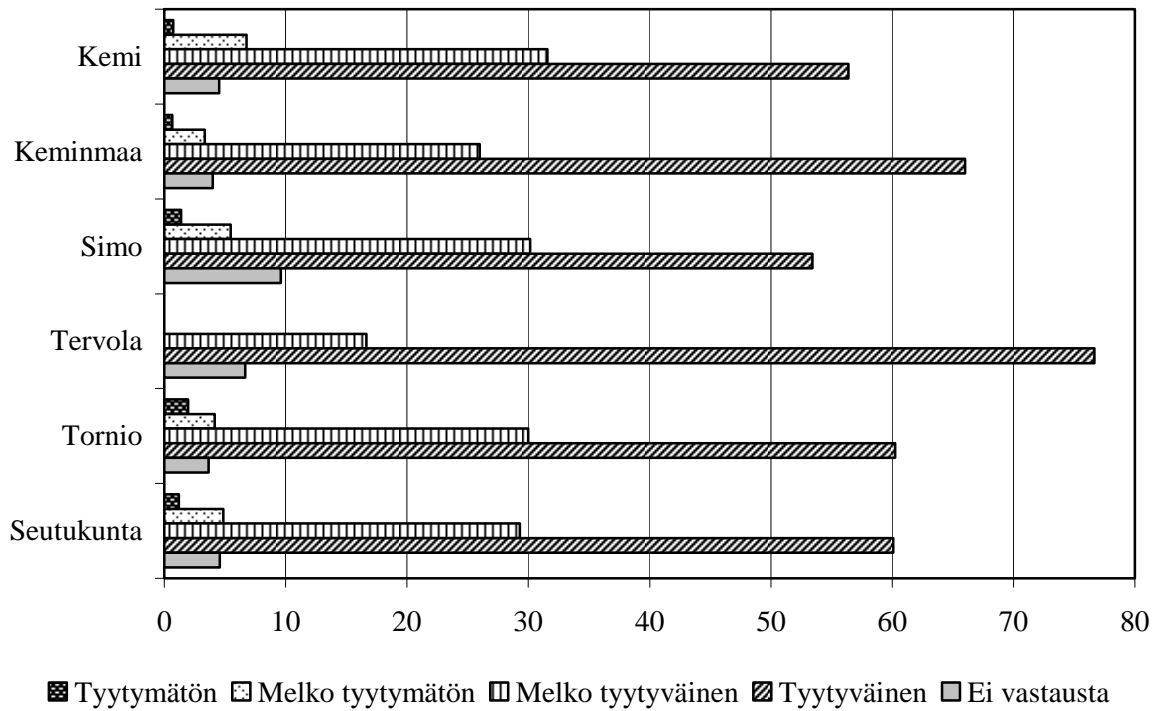
Asuinalueen viihtyisyys

Kuvio 36. Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen viihtyisyyteen. (Ks. myös Liitetaulukko 5.)

Suurin osa vastaajista oli joko tyytyväinen (48,6 %) tai melko tyytyväinen (39,7 %) nykyisen asuinalueensa viihtyisyyteen. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyisen asuinalueensa viihtyisyyteen olivat Tornion vastaajat (89,5 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Simon vastaajat (9,5 %).

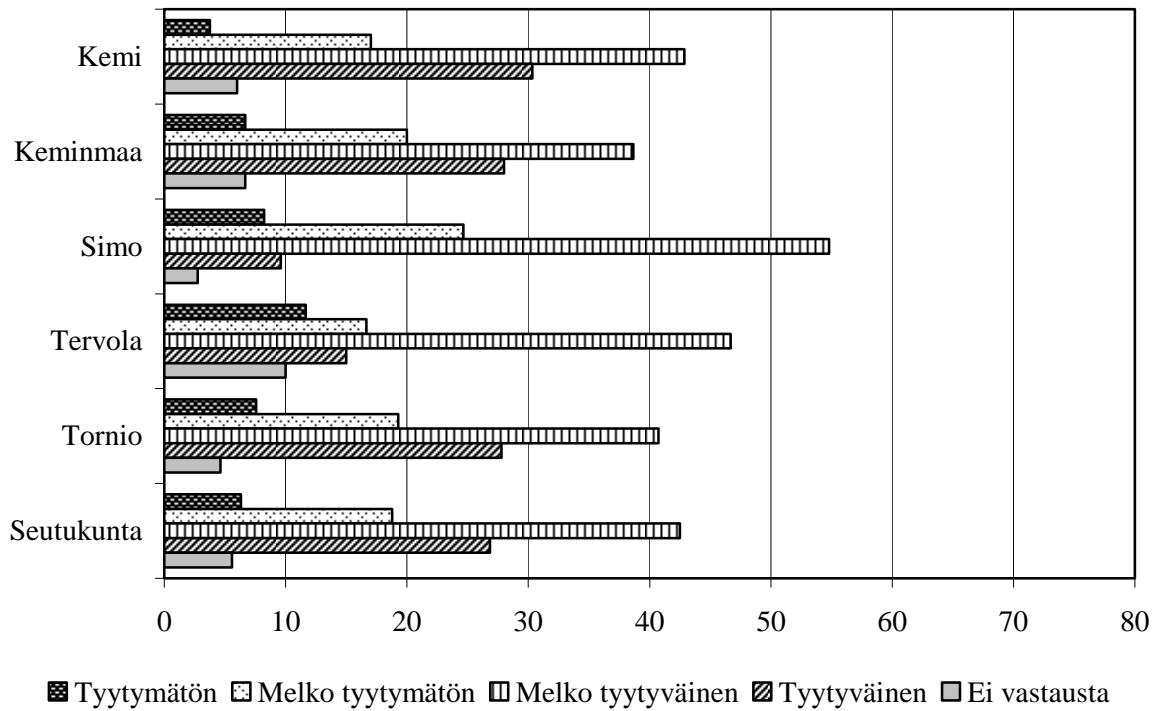
Asuinalueen rauhallisuus

Kuvio 37. Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen rauhallisuuteen. (Ks. myös Liitetaulukko 6.)

Suurin osa vastaajista oli joko tyytyväinen (60,1 %) tai melko tyytyväinen (29,3 %) nykyisen asuinalueensa rauhallisuuteen. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyisen asuinalueensa rauhallisuuteen olivat Keminmaan vastaajat (92 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Kemin vastaajat (7,6 %).

Asuinalueen virkistys- ja harrastusmahdollisuudet

Kuvio 38. Tyytyväisyys nykyisiin asuinalueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin. (Ks. myös Liitetaulukko 7.)

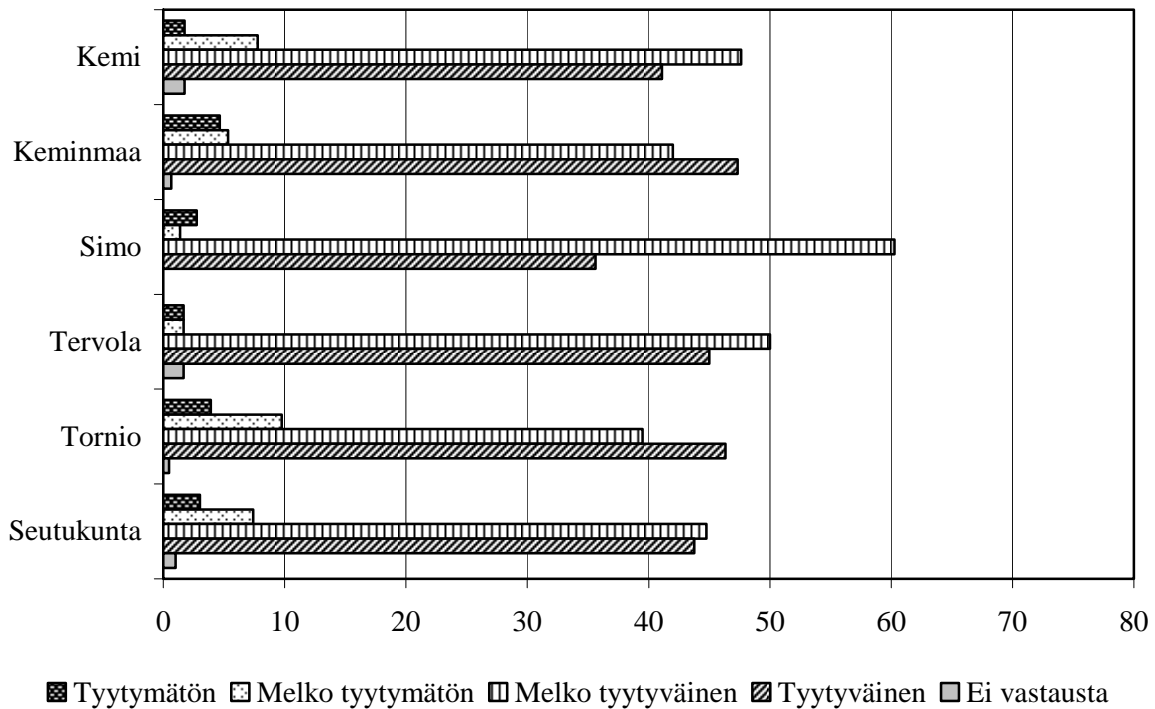
Suurin osa vastaajista oli joko melko tyytyväinen (42,5 %) tai tyytyväinen (26,8 %) nykyisen asuinalueensa virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyisen asuinalueensa virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin olivat Kemin vastaajat (73,2 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Simon vastaajat (32,9 %).

Tyytyväisyys asuinalueen ihmisten kanssakäymiseen

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat asuinalueensa ihmisten naapurisuhteisiin ja asuinalueensa yhteishenkeen, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväinen olette asuinalueenne ihmisten väliseen kanssakäymiseen?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 39.–40.

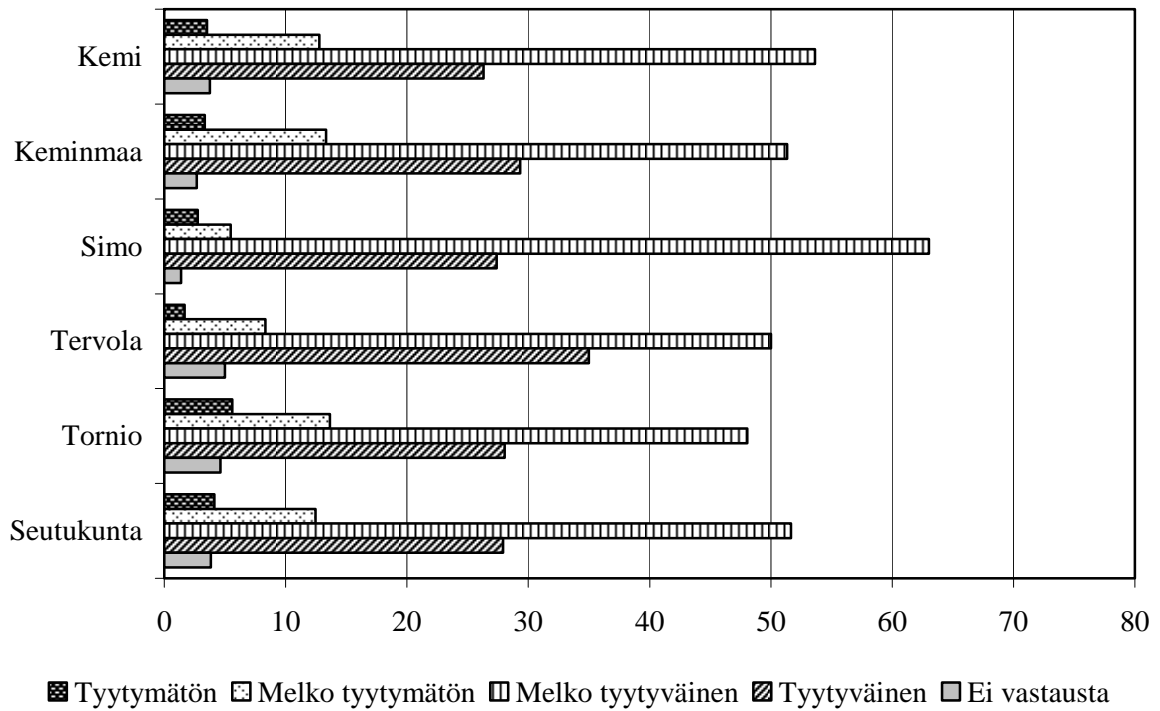
Naapuruussuhteet

Kuvio 39. Tyytyväisyys nykyisiin asuinalueen naapuruussuhteisiin. (Ks. myös Liitetaulukko 8.)

Suurin osa vastaajista oli joko melko tyytyväinen (44,8 %) tai tyytyväinen (43,8 %) nykyisen asuinalueensa naapuruussuhteisiin. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyisen asuinalueensa naapuruussuhteisiin olivat Simon vastaajat (95,9 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) olivat Tornion vastaajat (13,7 %).

Yhteishenki

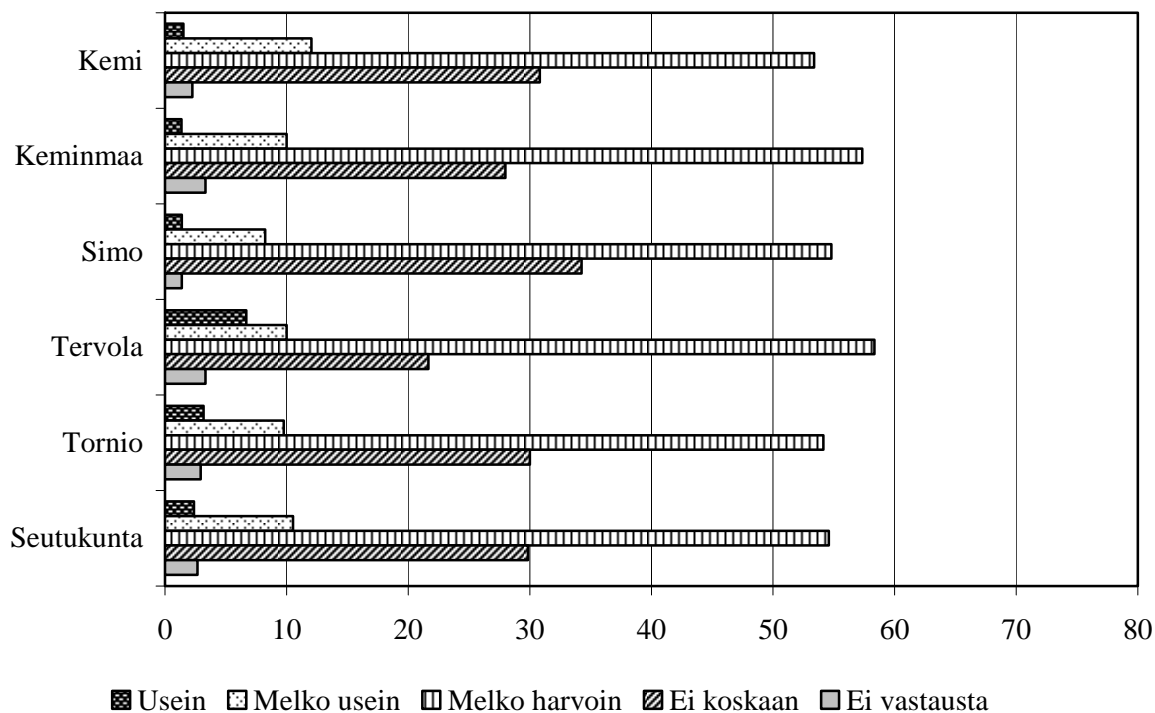

Kuvio 40. Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen yhteishenkeen. (Ks. myös Liitetaulukko 9.)

Suurin osa vastaajista oli joko melko tyytyväisiä (51,6 %) tai tyytyväisiä (27,9 %) nykyisen asuinalueensa yhteishenkeen. Eniten tyytyväisiä (melko tyytyväinen + tyytyväinen) nykyisen asuinalueensa yhteishenkeen olivat Simon vastaajat (90,4 %) ja eniten tyytymättömiä (tyytymätön + melko tyytymätön) Tornion vastaajat (19,3 %).

Yksinäisyyden tunteminen

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka usein he tuntevat yksinäisyyttä, kysymyksellä ”*Kuinka usein tunnette itsenne yksinäiseksi?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 41.

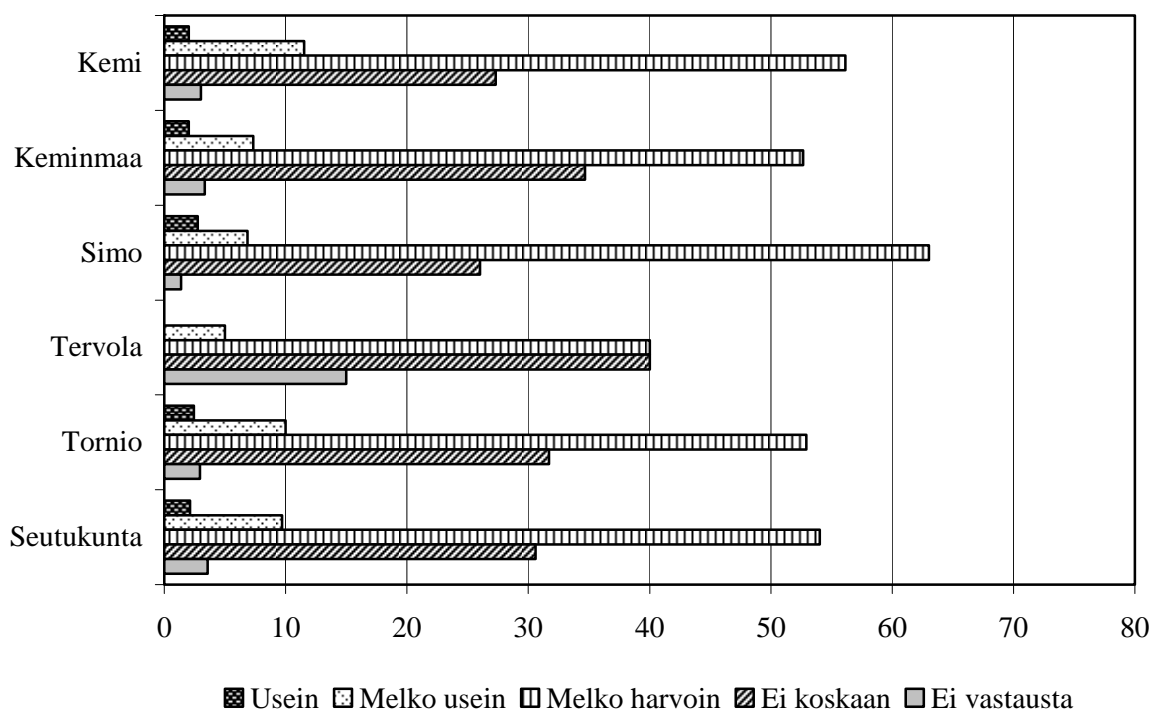
Kuvio 41. Yksinäisyyden tunteminen. (Ks. myös Liitetaulukko 10.)

Suurin osa vastaajista oli tuntenut yksinäisyyttä joko melko harvoin (54,6 %) tai ei koskaan (27,9 %). Vähiten (melko harvoin + ei koskaan) yksinäisyyttä oli tuntenut Simon vastaajat (89,0 %) ja eniten (usein + melko usein) Tervolan vastaajat (16,7 %).

Turvattomuuden tunteminen

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka usein he tuntevat turvattomuutta asuinalueellaan viiden eri asian suhteen, kysymyksellä ”*Kuinka usein tunnetaan asuinalueellanne turvattomuutta seuraavien asioiden suhteen?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 42.–46.

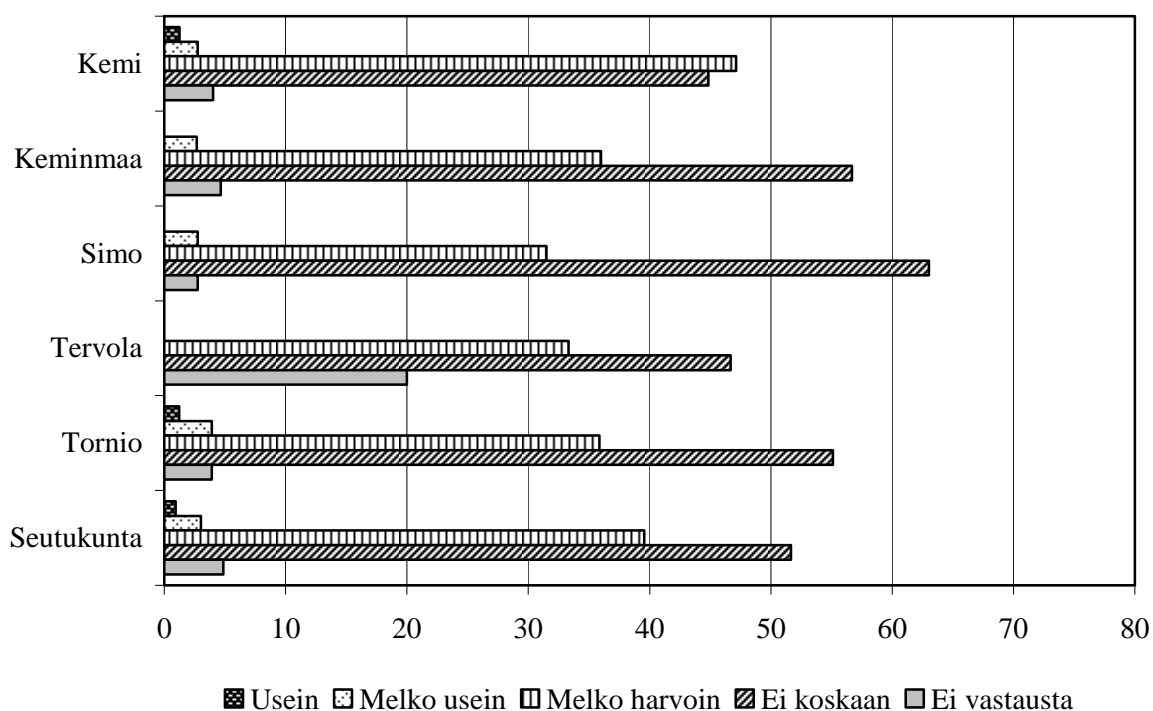
Omaisuusrikokset

Kuvio 42. Omaisuusrikosten aiheuttama turvattomuus. (Ks. myös Liitetaulukko 11.)

Suurin osa vastaajista oli tuntenut omaisuusrikosten aiheuttamaa turvattomuutta joko melko harvoin (54,0 %) tai ei koskaan (30,6 %). Vähiten (melko harvoin + ei koskaan) omaisuusrikosten aiheuttamaa turvattomuutta oli tuntenut Simon vastaajat (89,0 %) ja eniten (usein + melko usein) Kemin vastaajat (13,5 %).

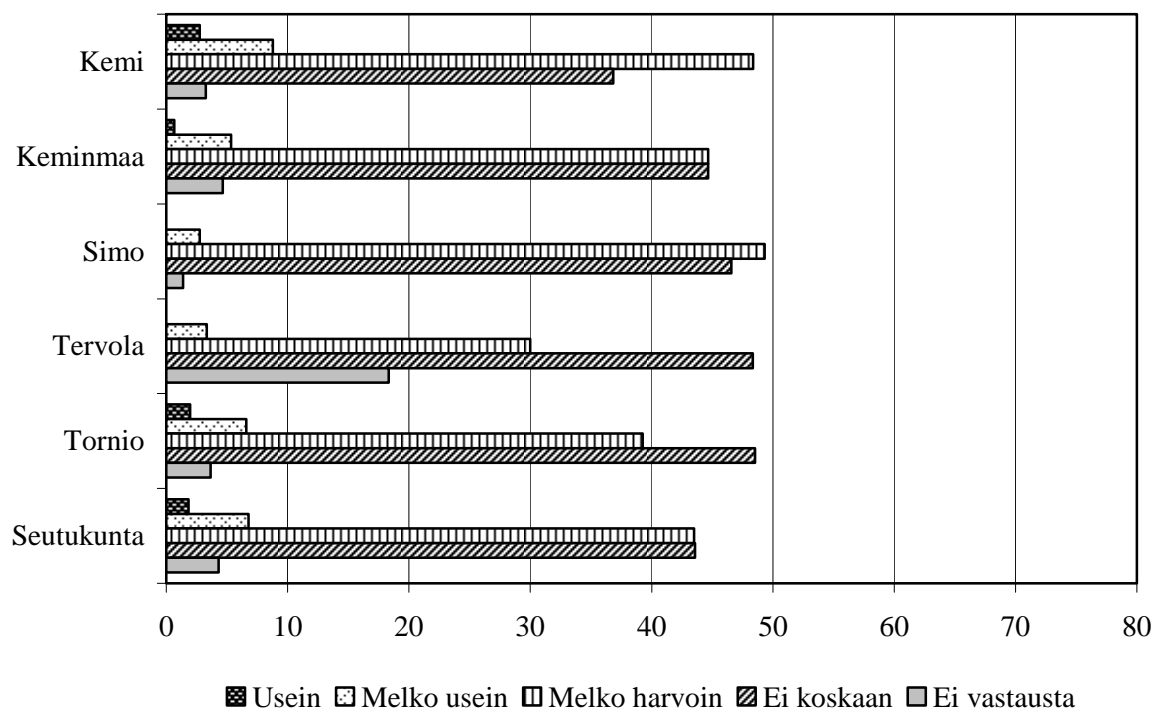
Väkivaltarikokset

Kuvio 43. Väkivaltarikosten aiheuttama turvattomuus. (Ks. myös Liitetaulukko 12.)

Suurin osa vastaajista ei ollut tuntenut koskaan (51,6 %) tai oli tuntenut melko harvoin (39,6 %) väkivaltarikosten aiheuttamaa turvattomuutta. Vähiten (melko harvoin + ei koskaan) väkivaltarikosten aiheuttamaa turvattomuutta oli tuntenut Simon vastaajat (94,5 %) ja eniten (usein + melko usein) Tornion vastaajat (5,1 %).

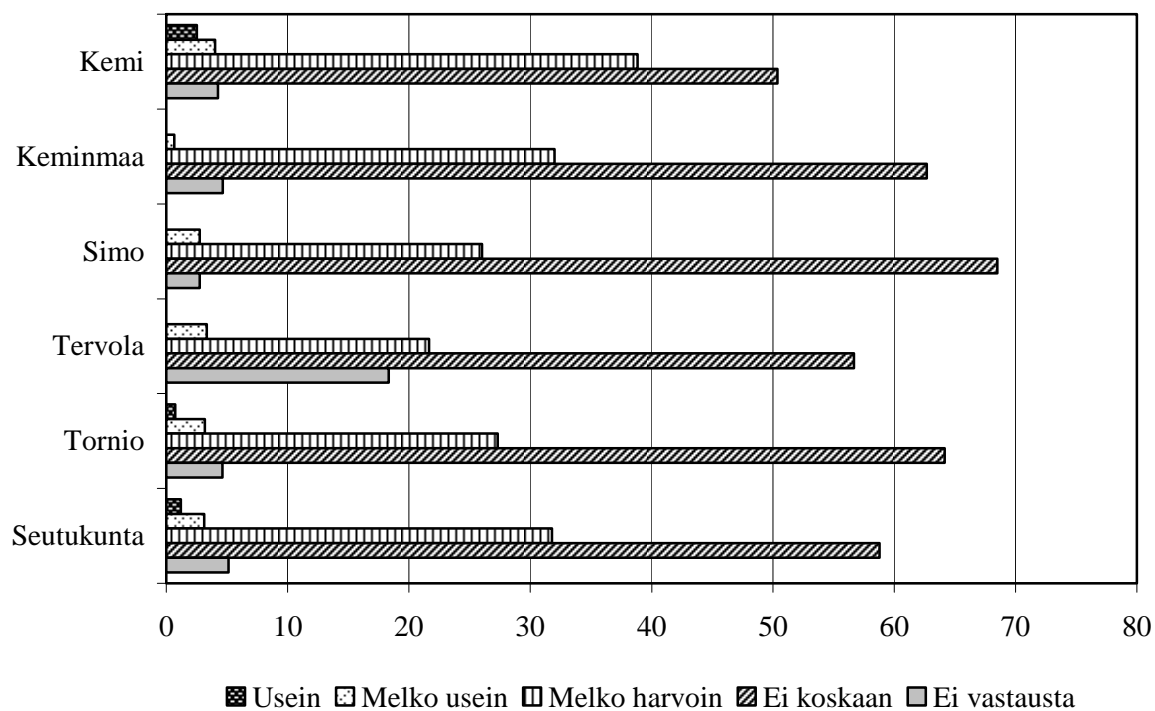
Alkoholin käyttö

Kuvio 44. Alkoholin käytön aiheuttama turvattomuus. (Ks. myös Liitetaulukko 13.)

Suurin osa vastaajista ei ollut tuntenut koskaan (43,6 %) tai oli tuntenut melko harvoin (43,5 %) alkoholin käytön aiheuttamaa turvattomuutta. Vähiten (melko harvoin + ei koskaan) alkoholin käytön aiheuttamaa turvattomuutta oli tuntenut Simon vastaajat (95,9 %) ja eniten (usein + melko usein) Kemin vastaajat (11,6 %).

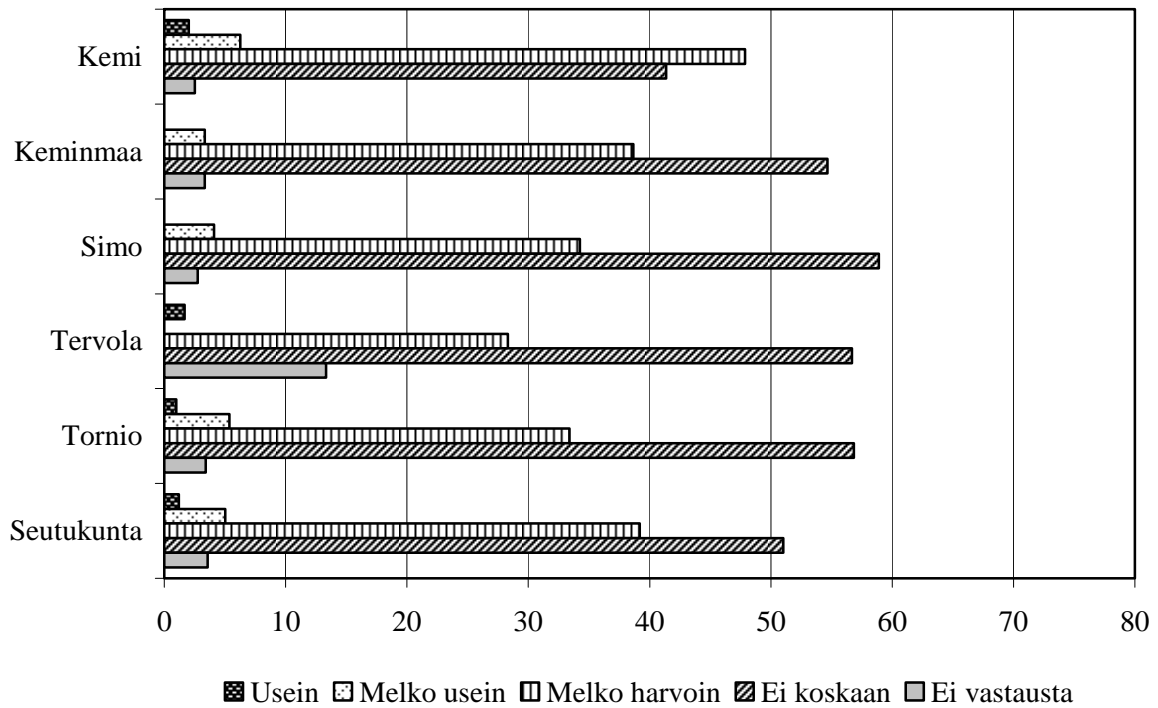
Huumeiden käyttö

Kuvio 45. Huumeiden käytön aiheuttama turvattomuus. (Ks. myös Liitetaulukko 14.)

Suurin osa vastaajista ei ollut tuntenut koskaan (58,8 %) tai oli tuntenut melko harvoin (31,8 %) huumeiden käytön aiheuttamaa turvattomuutta. Vähiten (melko harvoin + ei koskaan) huumeiden käytön aiheuttamaa turvattomuutta oli tuntenut Keminmaan vastaajat (94,7 %) ja eniten (usein + melko usein) Kemin vastaajat (6,5 %).

Järjestyshäiriöt

Kuvio 46. Järjestyshäiriöiden aiheuttama turvattomuus. (Ks. myös Liitetaulukko 15.)

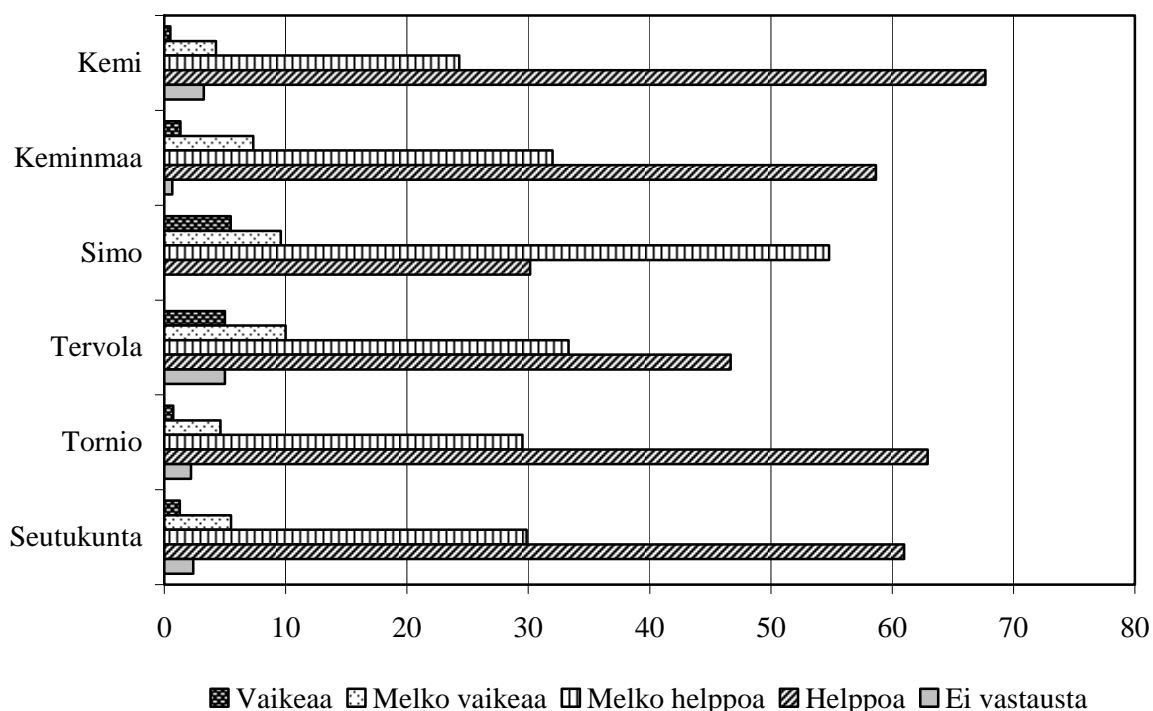
Suurin osa vastaajista ei ollut tuntenut koskaan (51,0 %) tai oli tuntenut melko harvoin (39,2 %) järjestyshäiriöiden aiheuttamaa turvattomuutta. Vähiten (melko harvoin + ei koskaan) järjestyshäiriöiden aiheuttamaa turvattomuutta oli tuntenut Keminmaan vastaajat (93,4 %) ja eniten (usein + melko usein) Kemin vastaajat (8,3 %).

Palvelujen käyttämisen helppous/saatavuus

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka helppoa heidän on käyttää tai saada 12 eri palvelua, kysymyksellä ”*Kuinka helppoa Teillä on käyttää tai saada seuraavia palveluja?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 47.–58.

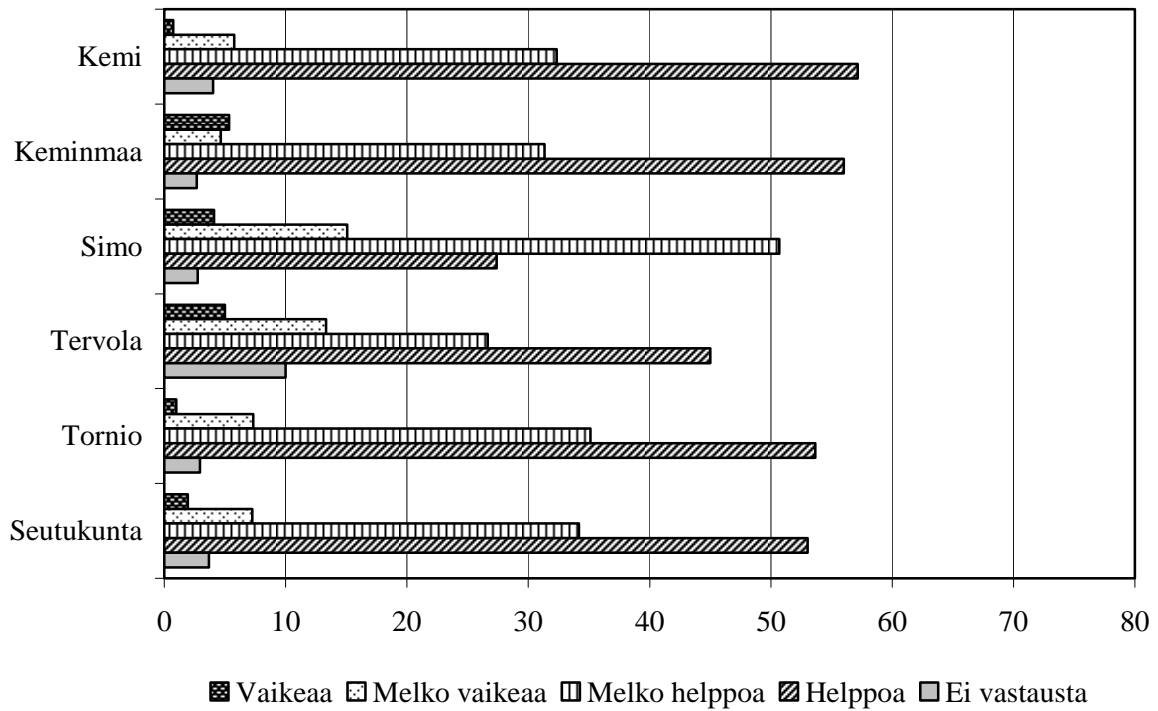
Kauppapalvelut

Kuvio 47. Kauppapalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 16.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa kauppapalvelujen käyttämistä joko helppona (61,0 %) tai melko helppona (29,9 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa kauppapalvelujen käyttäminen oli Tornion vastaajien mielestä (92,4 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (15,1 %).

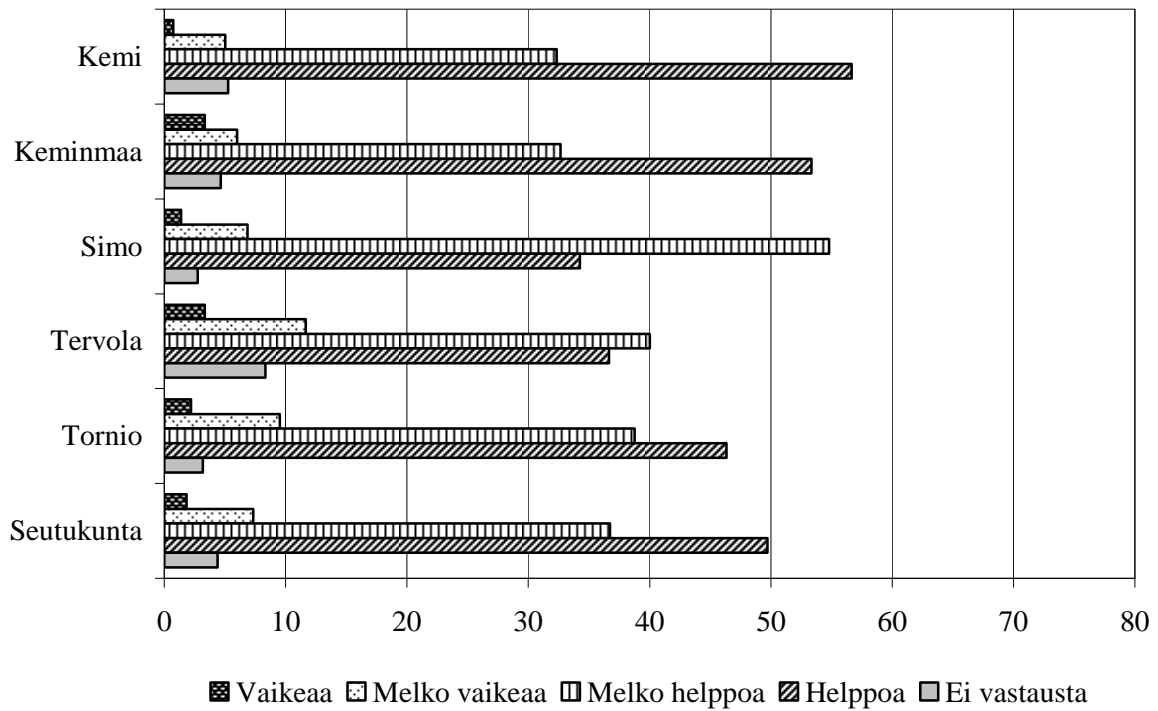
Pankkipalvelut

Kuvio 48. Pankkipalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 17.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa pankkipalvelujen käyttämistä joko helppona (53,0 %) tai melko helppona (34,2 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa pankkipalvelujen käyttäminen oli Kemin vastaajien mielestä (89,4 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simo vastaajien mielestä (19,2 %).

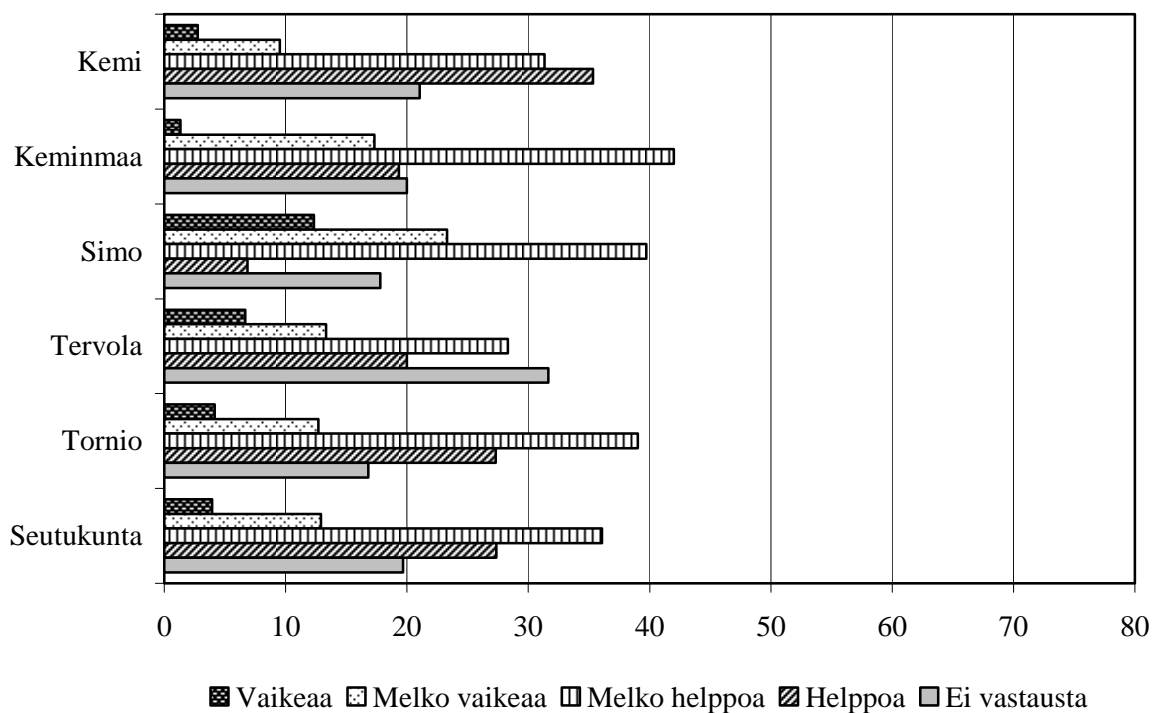
Postipalvelut

Kuvio 49. Postipalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 18.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa postipalvelujen käyttämistä joko helppona (49,7 %) tai melko helppona (36,7 %) käyttä tarvitsemiaan postipalveluja. Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa postipalvelujen käyttäminen oli Simon vastaajien mielestä (89,0 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Tervolan vastaajien mielestä (15,0 %).

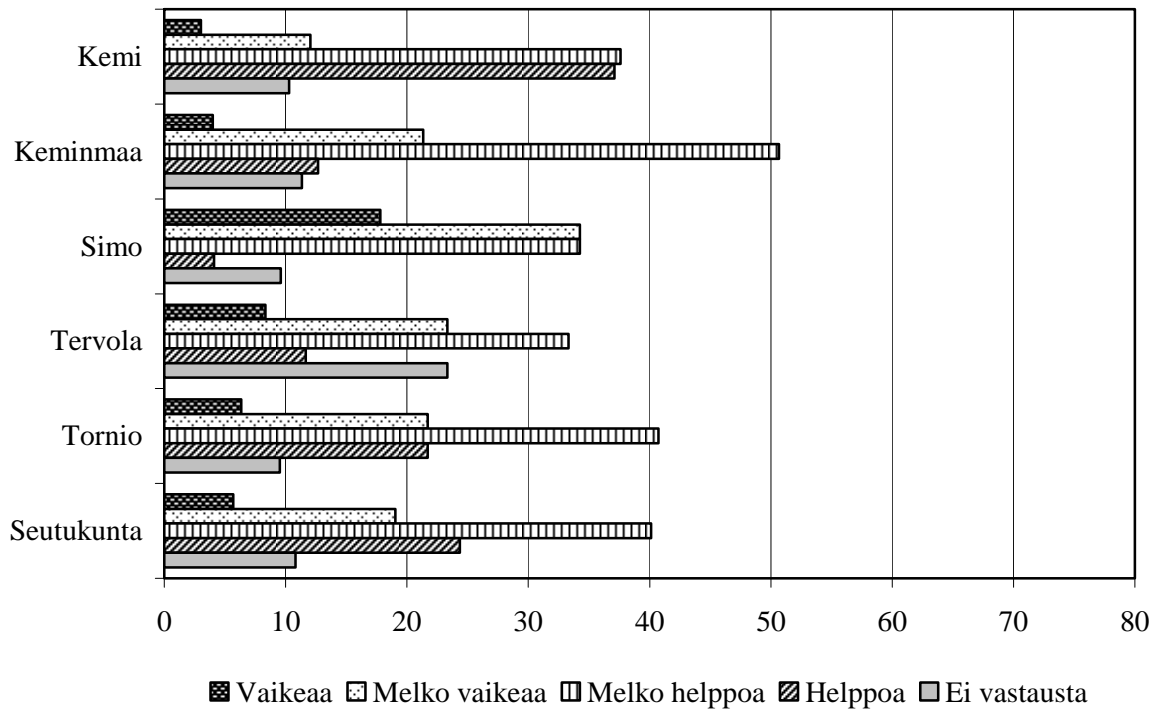
Koulutuspalvelut

Kuvio 50. Koulutuspalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 19.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa koulutuspalvelujen käyttämistä joko melko helppona (36,1 %) tai helppona (27,4 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa koulutuspalvelujen käyttäminen oli Kemin vastaajien mielestä (66,6 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (35,6 %).

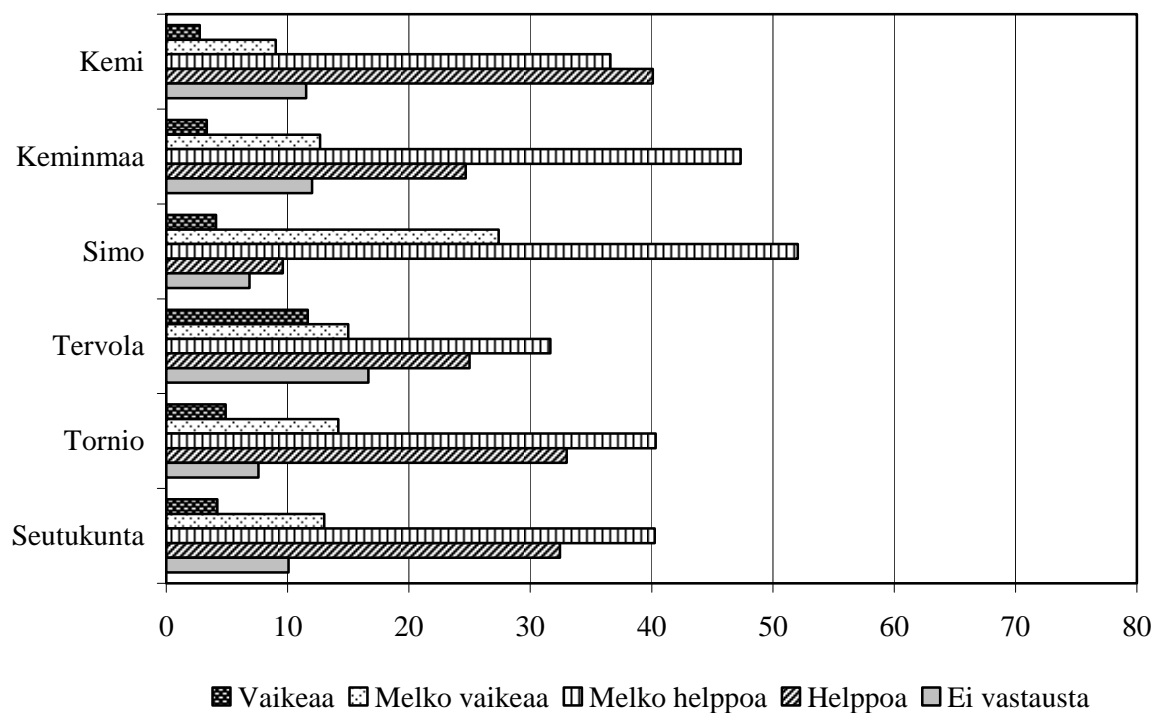
Kulttuuripalvelut

Kuvio 51. Kulttuuripalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 20.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa kulttuuripalvelujen käyttämistä joko melko helppona (40,1 %) tai helppona (24,4 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa kulttuuripalvelujen käyttäminen oli Kemin vastaajien mielestä (74,7 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (52,0 %).

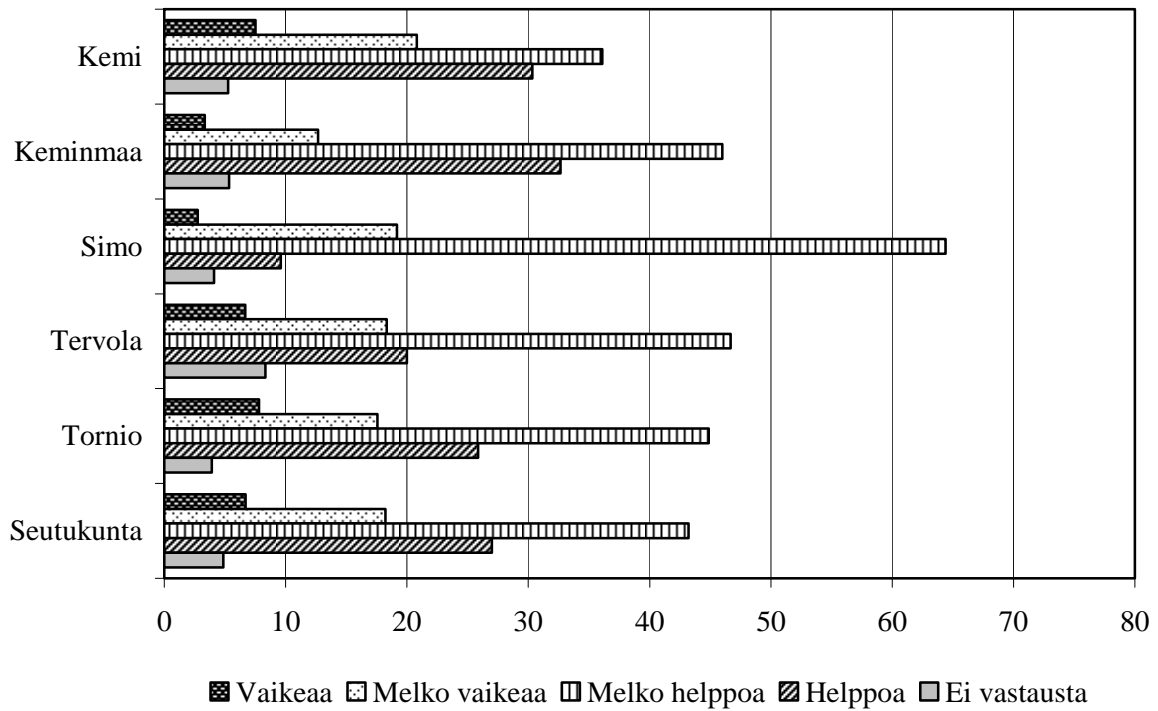
Liikuntapalvelut

Kuvio 52. Liikuntapalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 21.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa liikuntapalvelujen käyttämistä joko melko helppona (40,2 %) tai helppona (32,4 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa liikuntapalvelujen käyttäminen oli Kemin vastaajien mielestä (76,7 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (31,5 %).

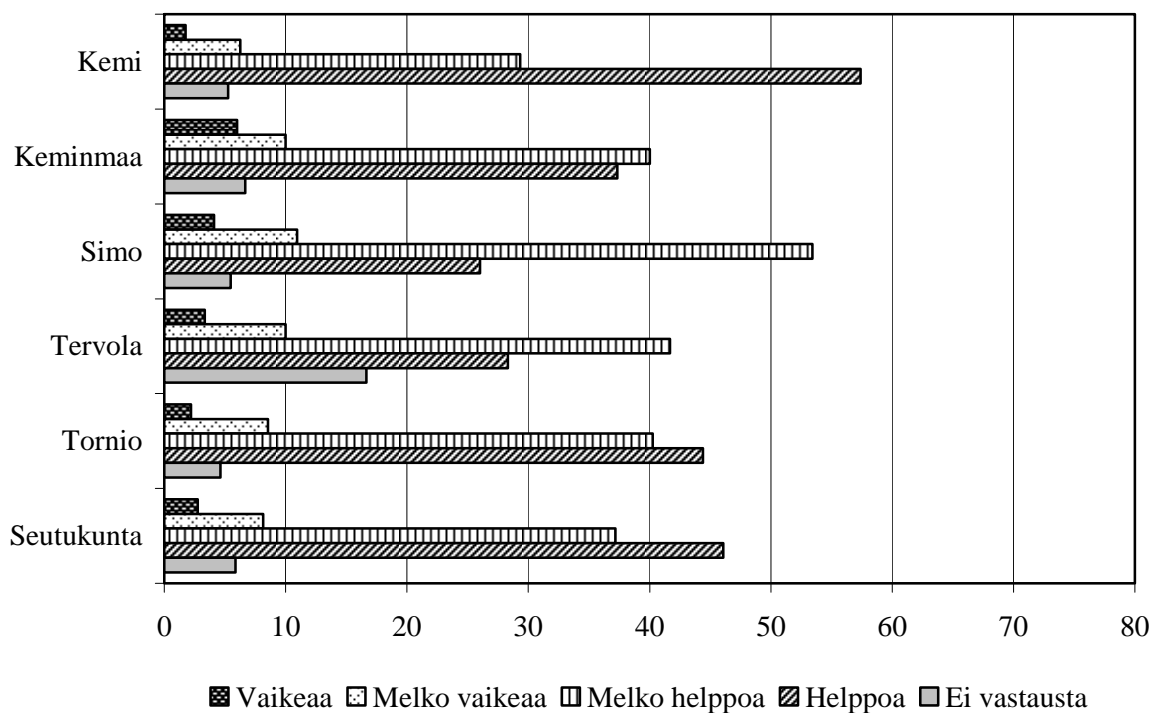
Terveyspalvelut

Kuvio 53. Terveyspalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 22.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa terveyspalvelujen käyttämistä joko melko helppona (43,2 %) tai helppona (27,0 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa liikuntapalvelujen käyttäminen oli Kemijärven vastaajien mielestä (78,7 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Kemin vastaajien mielestä (28,3 %).

Apteekkipalvelut

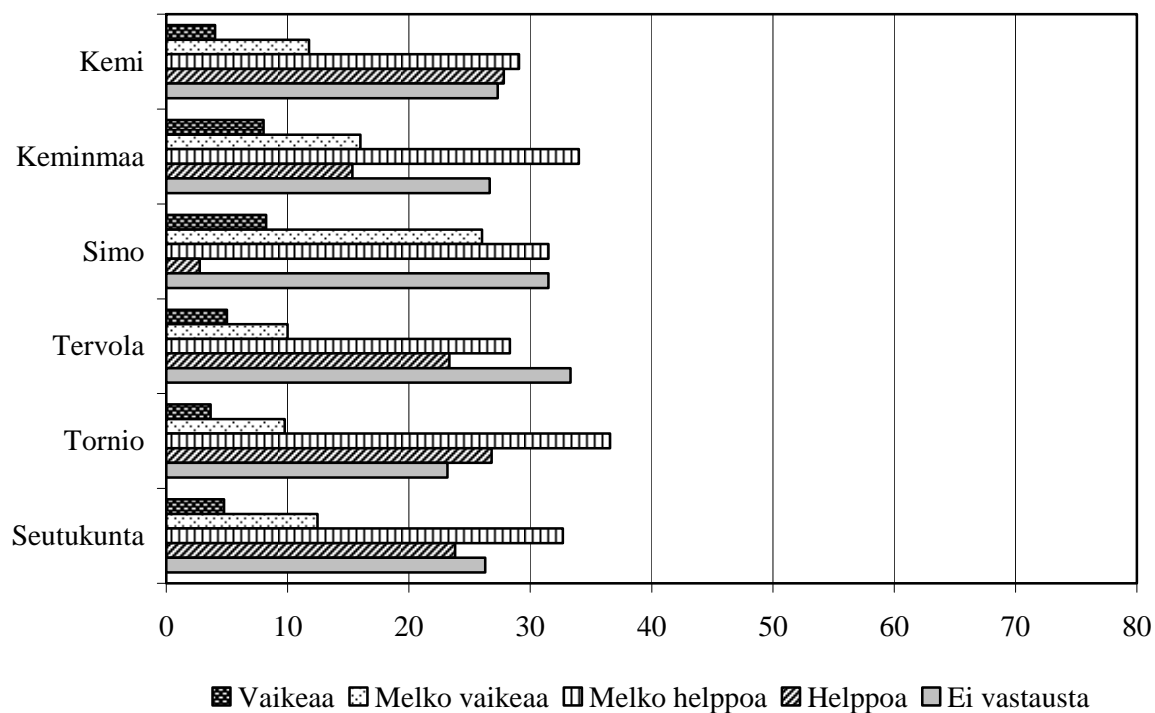

Kuvio 54. Apteekkipalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 23.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa apteekkipalvelujen käyttämistä joko helppona (46,1 %) tai melko helppona (37,2 %). Helpointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa apteekkipalvelujen käyttäminen oli Kemin vastaajien mielestä (86,7 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Keminmaan vastaajien mielestä (16,0 %).

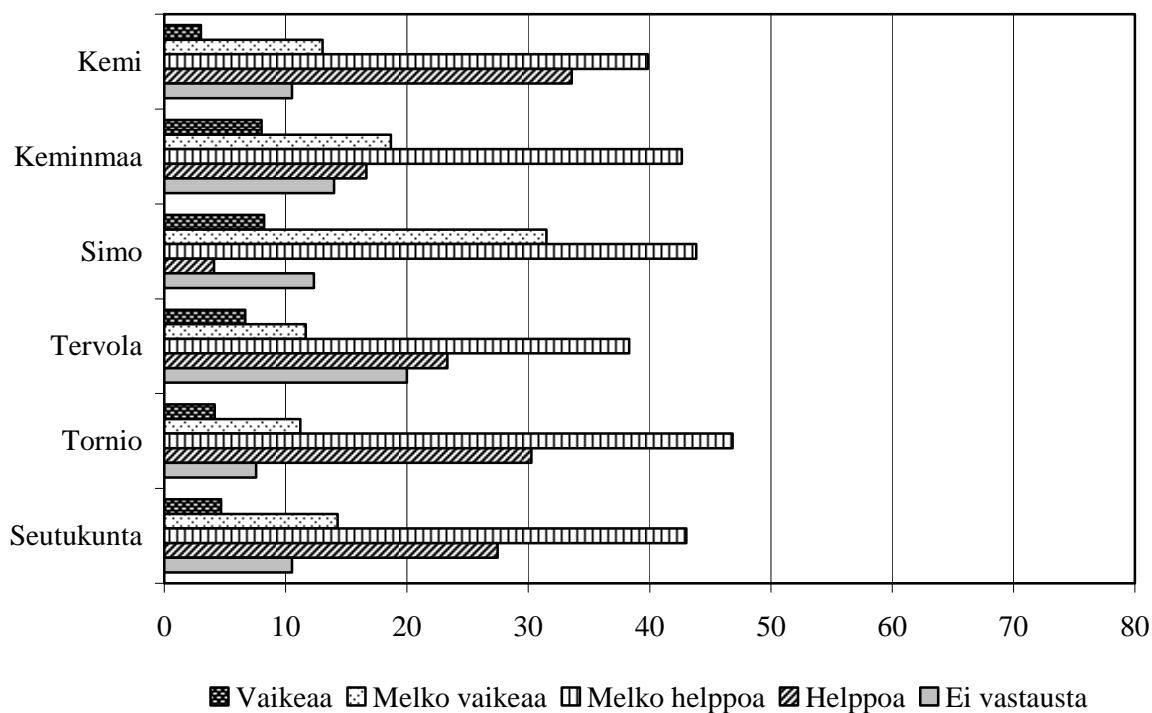
Työvoimatoimiston palvelut

Kuvio 55. Työvoimatoimiston palvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 24.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa työvoimatoimiston palvelujen käyttämistä joko melko helppona (32,7 %) tai helppona (23,8 %). Helpointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa työvoimatoimiston palvelujen käyttäminen oli Kemin vastaajien mielestä (63,4 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (34,2 %).

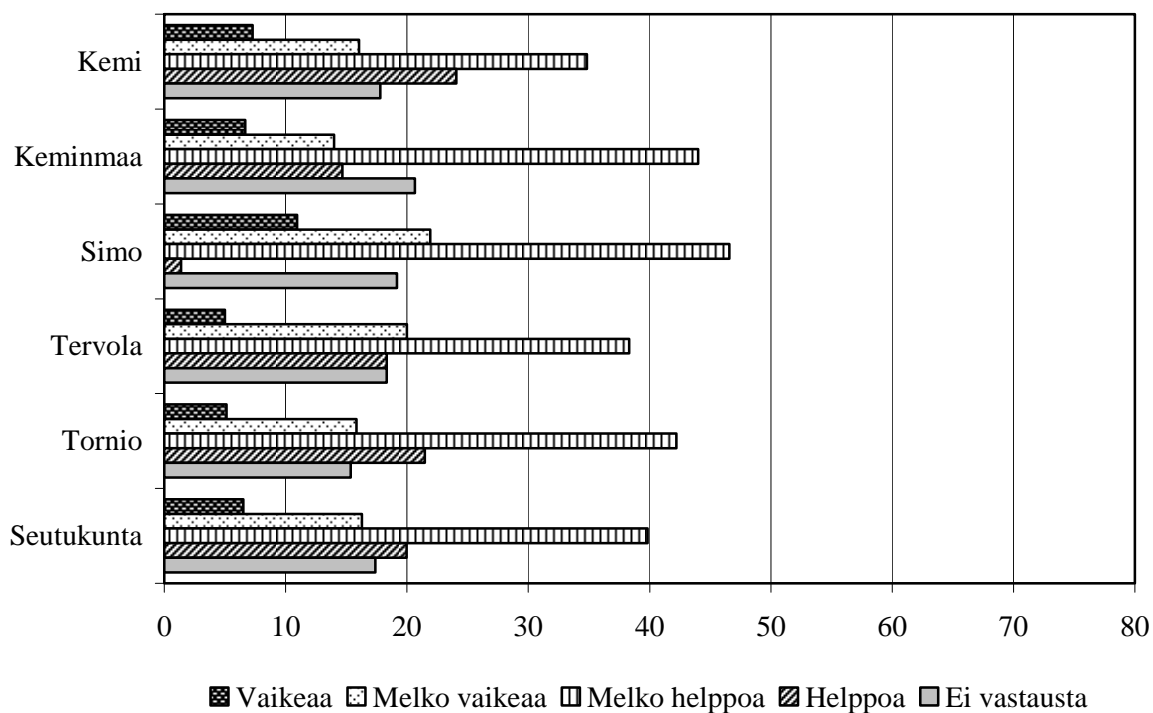
Kansaneläkelaitoksen palvelut

Kuvio 56. Kansaneläkelaitoksen palvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 25.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa Kansaneläkelaitoksen palvelujen käyttämistä joko melko helppona (43,0 %) tai helppona (27,5 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa Kansaneläkelaitoksen palvelujen käyttäminen oli Tornion vastaajien mielestä (77,0 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (39,7 %).

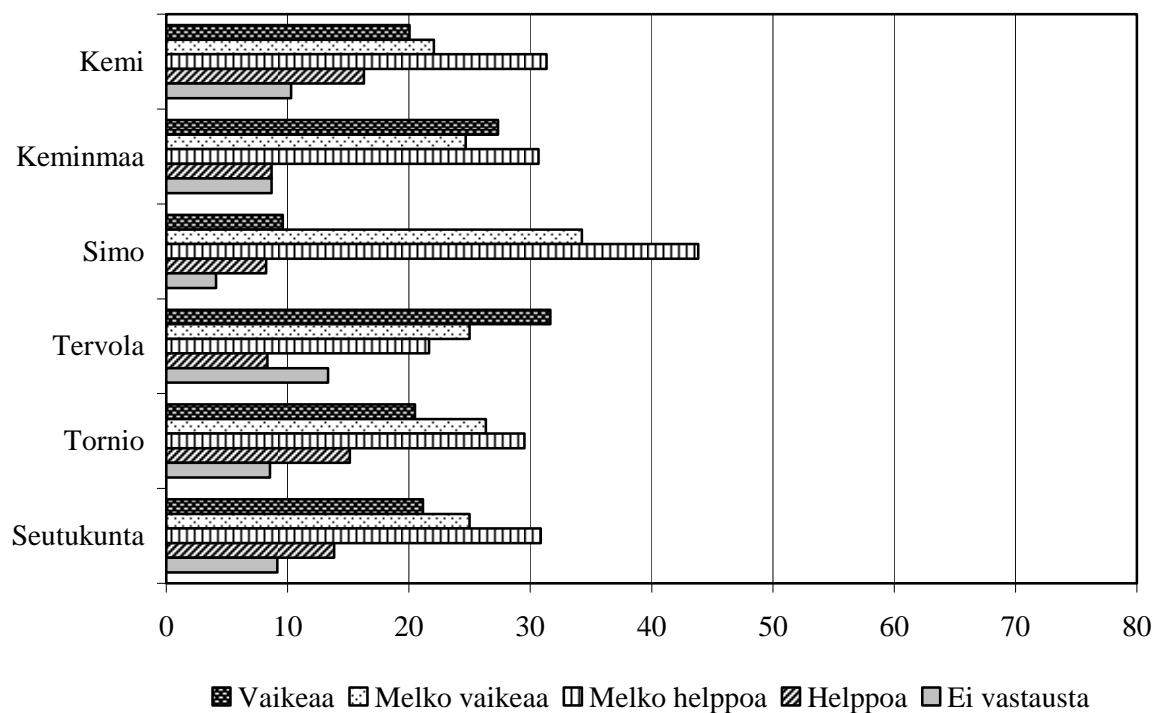
Sosiaalipalvelut

Kuvio 57. Sosiaalipalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 26.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa sosiaalipalvelujen käyttämistä joko melko helppona (39,8 %) tai helppona (20,0 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa sosiaalipalvelujen käyttäminen oli Tornion vastaajien mielestä (63,7 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Simon vastaajien mielestä (32,9 %).

Julkiset liikennepalvelut

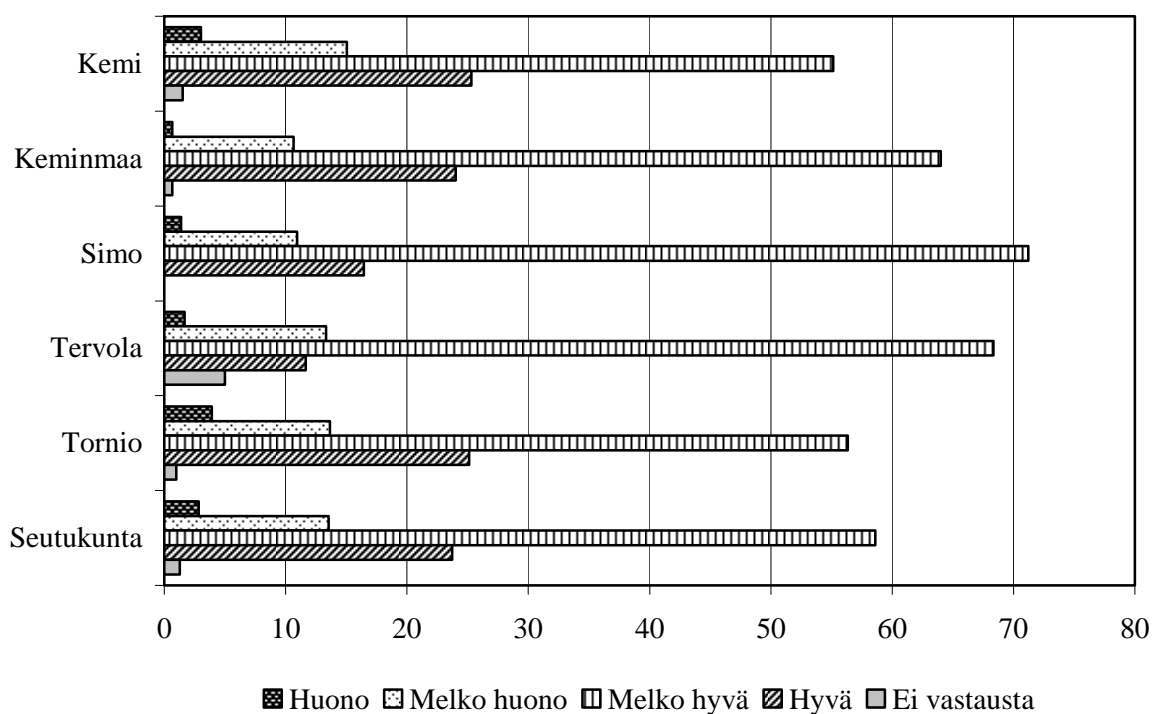

Kuvio 58. Julkisten liikennepalvelujen käyttäminen. (Ks. myös Liitetaulukko 27.)

Suurin osa vastaajista piti tarvitsemiensa julkisia liikennepalvelujen käyttämistä joko melko helppona (30,9 %) tai helppona (13,8 %). Helppointa (melko helppoa + helppoa) tarvitsemiensa julkisten liikennepalvelujen käyttäminen oli Simon vastaajien mielestä (52,0 %) ja vaikeinta (vaikeaa + melko vaikeaa) Tervolan vastaajien mielestä (56,7 %).

Kotitalouden nykyinen taloudellinen tilanne

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millaisena he pitävät kotitaloutensa nykyistä taloudellista tilannetta, kysymyksellä ”*Millaisena pidätte kotitaloutenne tämän hetkistä taloudellista tilannetta?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 59.

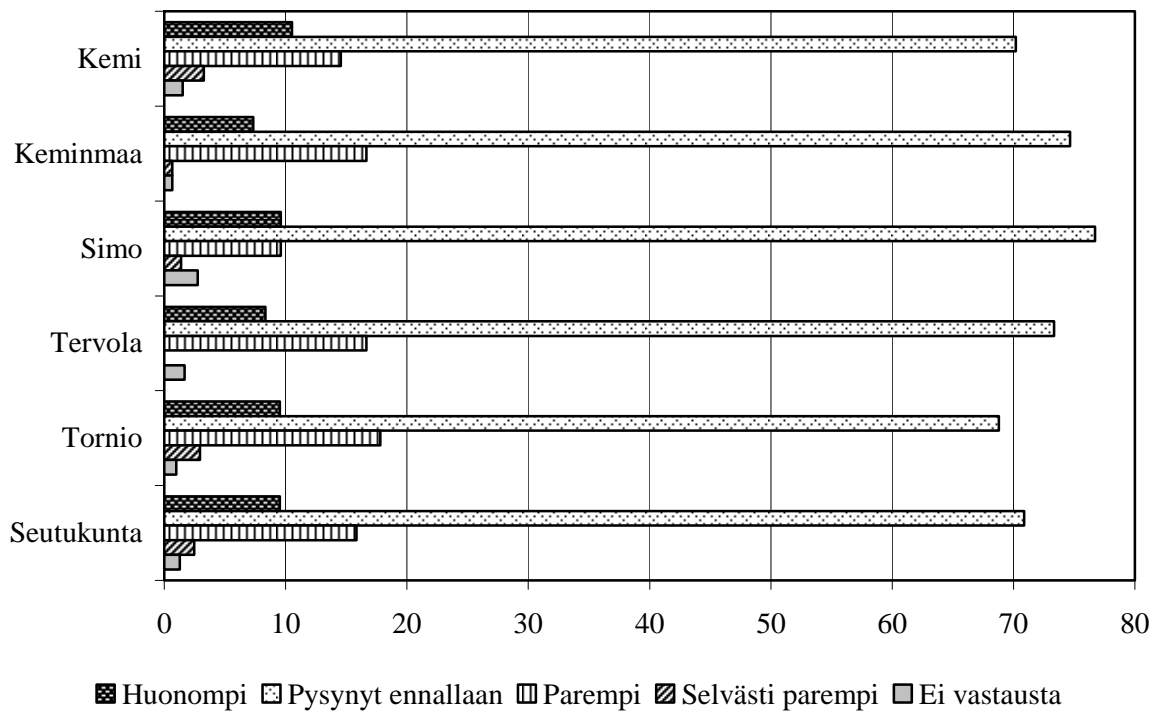

Kuvio 59. Kotitalouden nykyinen taloudellinen tilanne. (Ks. myös Liitetaulukko 28.)

Suurin osa vastaajista piti kotitaloutensa nykyistä taloudellista tilannetta joko melko hyvänä (58,6 %) tai hyvänä (23,7 %). Parhaana (melko hyvä + hyvä) kotitalouden nykyistä taloudellista tilannetta pitivät Keminmaan vastaajat (88,0 %) ja huonoimpana (huono + melko huono) Kemin vastaajat (18,0 %).

Kotitalouden taloudellisen tilanteen muutos

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millainen heidän kotitaloutensa taloudellinen tilanne on edellisvuoteen verrattuna, kysymyksellä ”Onko kotitaloutenne nykyinen taloudellinen tilanne verrattuna viime vuoteen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 60.

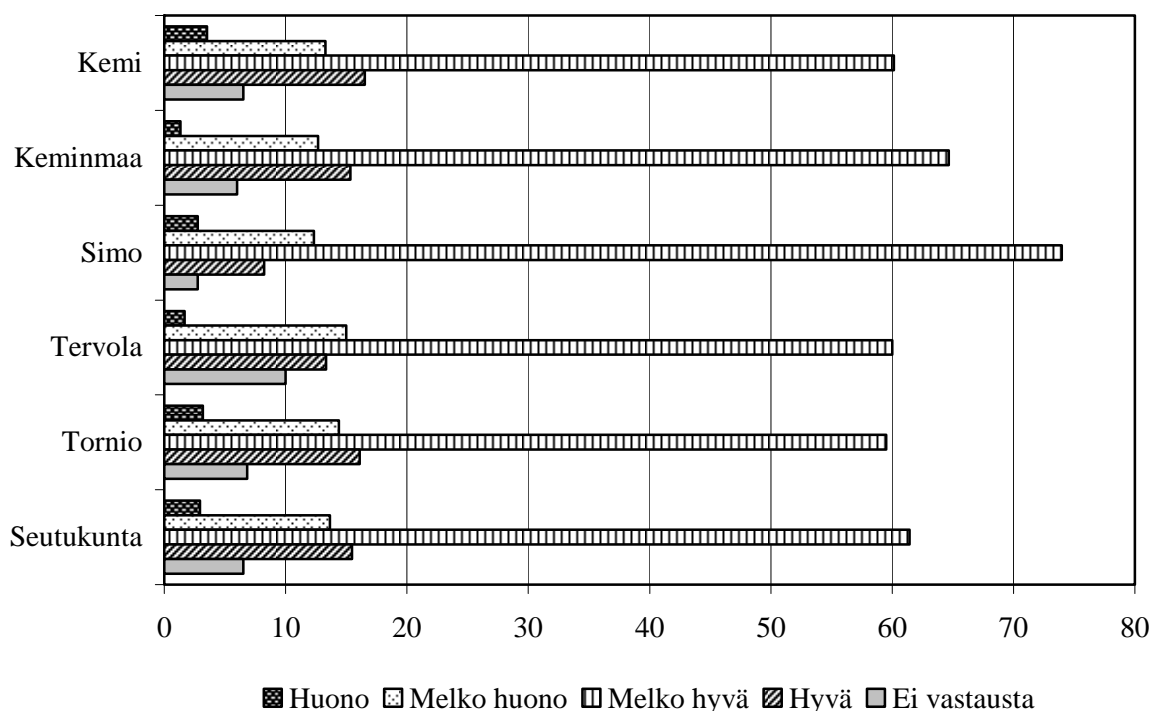
Kuvio 60. Kotitalouden taloudellinen tilanne viime vuoteen verrattuna. (Ks. myös Liitetaulukko 29.)

Suurin osa vastaajista katsoi, että heidän kotitaloutensa taloudellinen tilanne verrattuna edellisvuoteen (2004) oli joko pysynyt ennallaan (70,9 %) tai parantunut (15,8 %). Eniten niitä, jotka katsoivat kotitaloutensa taloudellisen tilanteen parantuneen edellisvuoteen (2004) verrattuna (parempi + selvästi parempi), oli Tornion vastaajissa (20,7 %), ja niitä, jotka katsoivat sen huonontuneen (huonompi), oli Kemin vastaajissa (10,5 %).

Kotitalouden taloudellisen tilanteen kehitys

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millainen heidän kotitaloutensa taloudellinen tilanne on kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna, kysymyksellä ”Arvioikaa, millainen kotitaloutenne taloudellinen tilanne tulee olemaan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna?”

Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 61.

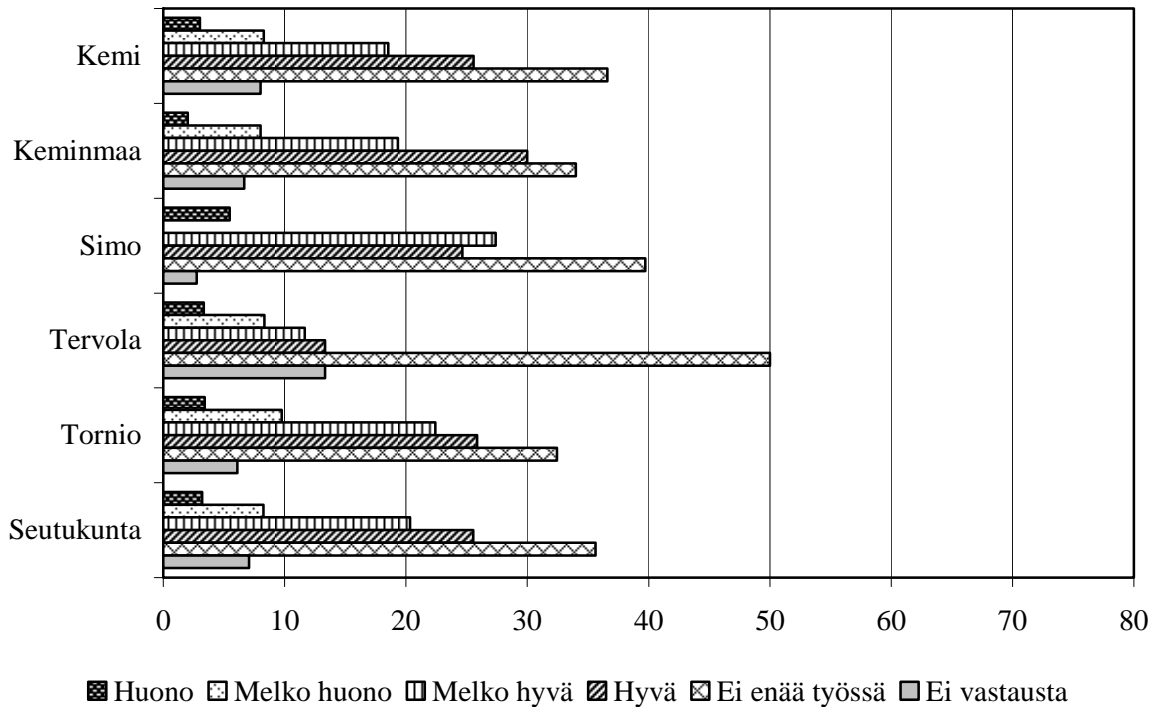

Kuvio 61. Kotitalouden taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetaulukko 30.)

Suurin osa vastaajista katsoi kotitaloutensa taloudellisen tilanteen olevan joko melko hyvän (61,4 %) tai hyvän (15,5 %) kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna. Eniten niitä, jotka katsoivat kotitaloutensa taloudellisen tilanteen olevan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna joko melko hyvän tai hyvän, oli Simon vastaajissa (82,2 %) ja niitä, jotka katsoivat sen olevan huonon tai melko huonon, oli Tornion vastaajissa (17,6 %).

Vastaajan työllisyystilanteen kehitys

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millainen heidän työllisyystilanteensa on kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna, kysymyksellä ”Arvioikaa, millainen tulee olemaan oma työllisyystilanteenne kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 62.

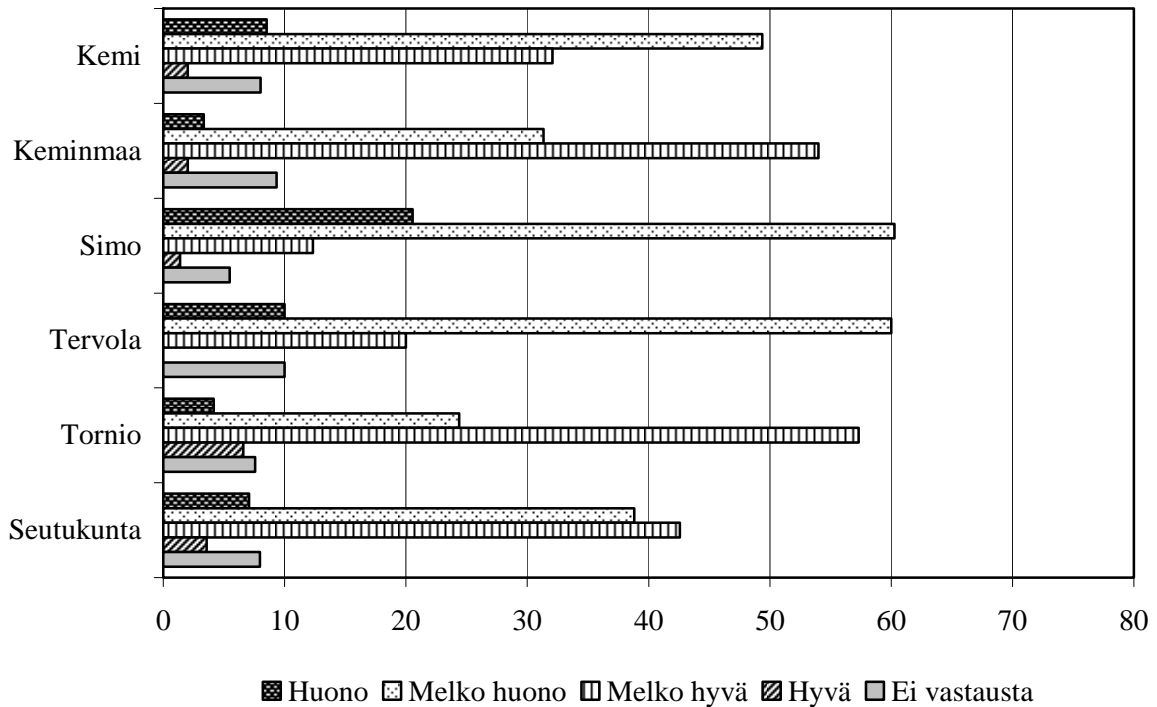
Kuvio 62. Vastaajan työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetaulukko 31.)

Suurin osa vastaajista katsoi työllisyystilanteensa olevan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna joko hyvän (25,5 %) tai melko hyvän (20,3 %). Eniten niitä, jotka katsoivat työllisyystilanteensa olevan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna hyvän tai melko hyvän, oli Simon vastaajissa (52,1 %), ja niitä, jotka katsoivat sen olevan huonon tai melko huonon, Tornion vastaajissa (13,2 %).

Asuinkunnan työllisyystilanteen kehitys

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millainen heidän asuinkuntansa työllisyystilanne on kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna, kysymyksellä ”Arvioikaa, millainen tulee olemaan asuinkuntanne työllisyystilanteenne kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 63.

Kuvio 63. Asuinkunnan työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetaulukko 32.)

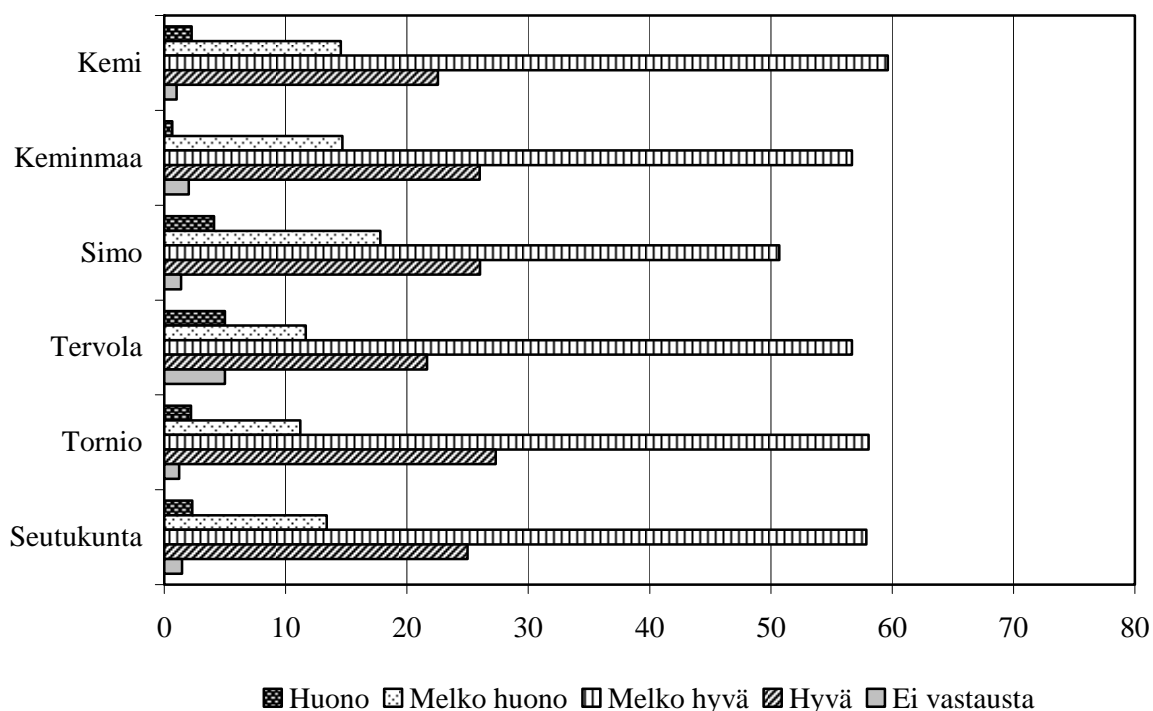
Suurin osa vastaajista arvioi asuinkuntansa työllisyystilanteen olevan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna joko melko hyvän (42,6 %) tai melko huonon (38,8 %). Eniten niitä, jotka arvioivat asuinkuntansa työllisyystilanteen olevan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna joko melko hyvän tai hyvän, oli Tornion vastaajissa (63,9 %) ja niitä, jotka arvioivat sen olevan huonon tai melko huonon, Simon vastaajissa (80,8 %).

Koettu fyysinen ja psyykkinen terveys

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millaiseksi he kokevat fyysisen ja psyykkisen terveytensä, kysymyksellä ”*Millaisiksi koette seuraavat terveyttänne koskevat asiat tällä hetkellä?*”

Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 64.–65.

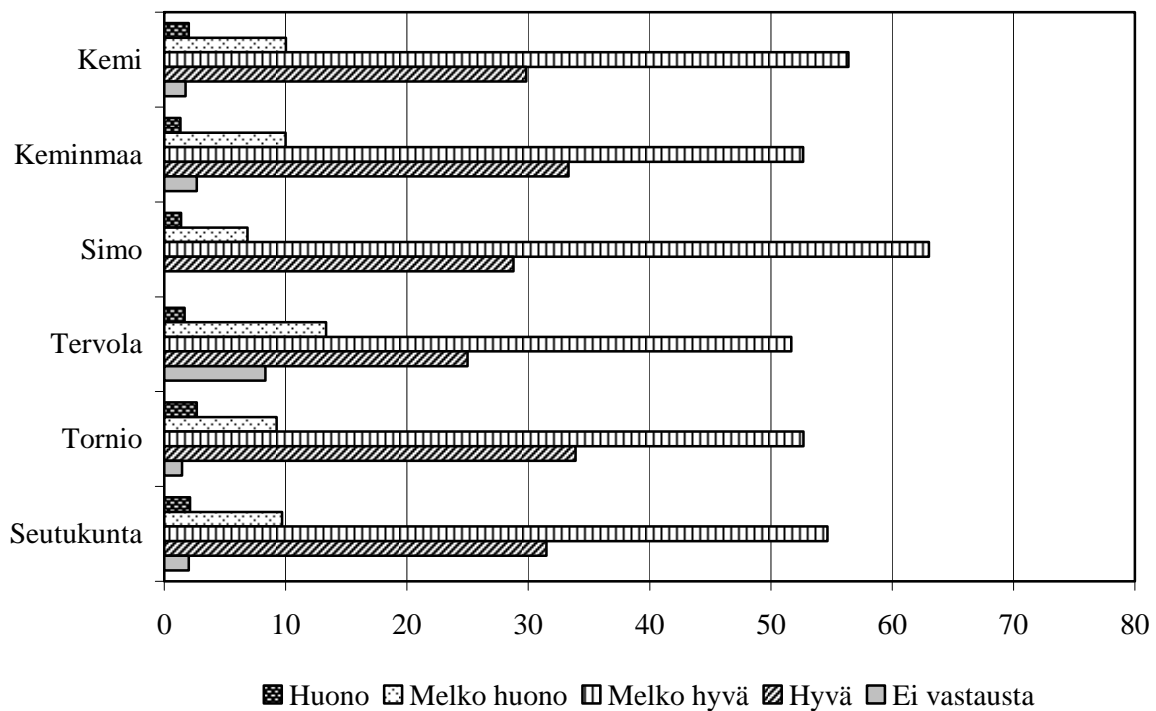
Fyysinen terveys ja toimintakyky

Kuvio 64. Fyysinen terveys ja toimintakyky. (Ks. myös Liitetaulukko 33.)

Suurin osa vastaajista arvioi nykyisen fyysisen terveytensä ja toimintakykynsä joko melko hyväksi (57,9 %) tai hyväksi (25,0 %). Eniten melko hyvänä tai hyvänä fyysistä terveyttään ja toimintakykyään pitäneitä oli Tornion vastaajissa (85,3 %) ja eniten niitä huonona tai melko huonona pitäneitä Simon vastaajissa (21,9 %).

Henkinen vireys ja mieliala

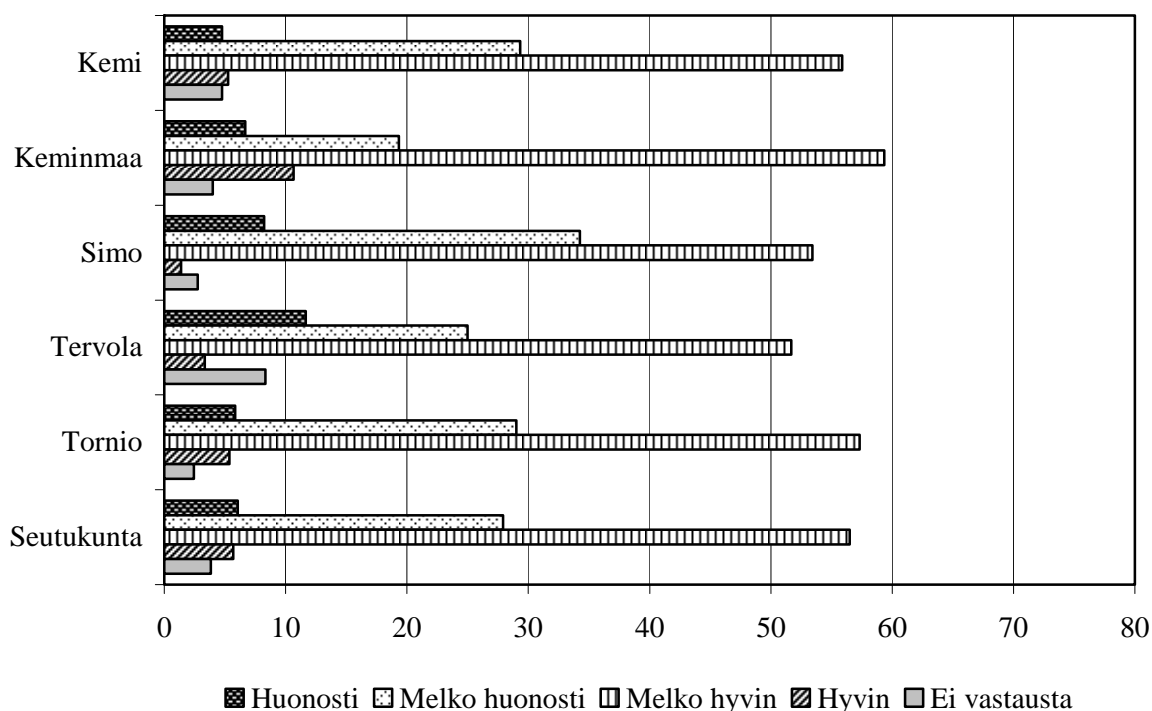

Kuvio 65. Henkinen vireys ja mieliala. (Ks. myös Liitetaulukko 34.)

Suurin osa vastaajista arvioi nykyisen vireytensä ja mielialansa joko melko hyväksi (54,7 %) tai hyväksi (31,5 %). Eniten melko hyvänä tai hyvänä vireyttään ja mielialaansa pitäneitä oli Simon vastaajissa (91,8 %) ja eniten niitä huonona tai melko huonona pitäneitä Tervolan vastaajissa (15,0 %).

Asuinkunta yleisten elämisen edellytysten takaajana

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka hyvin heidän asuinkuntansa on huolehtinut kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä, kysymyksellä ”*Kuinka hyvin oma asuinkuntanne on huolehtinut kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä ja mahdollisuuksista?*” Vastusten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 66.

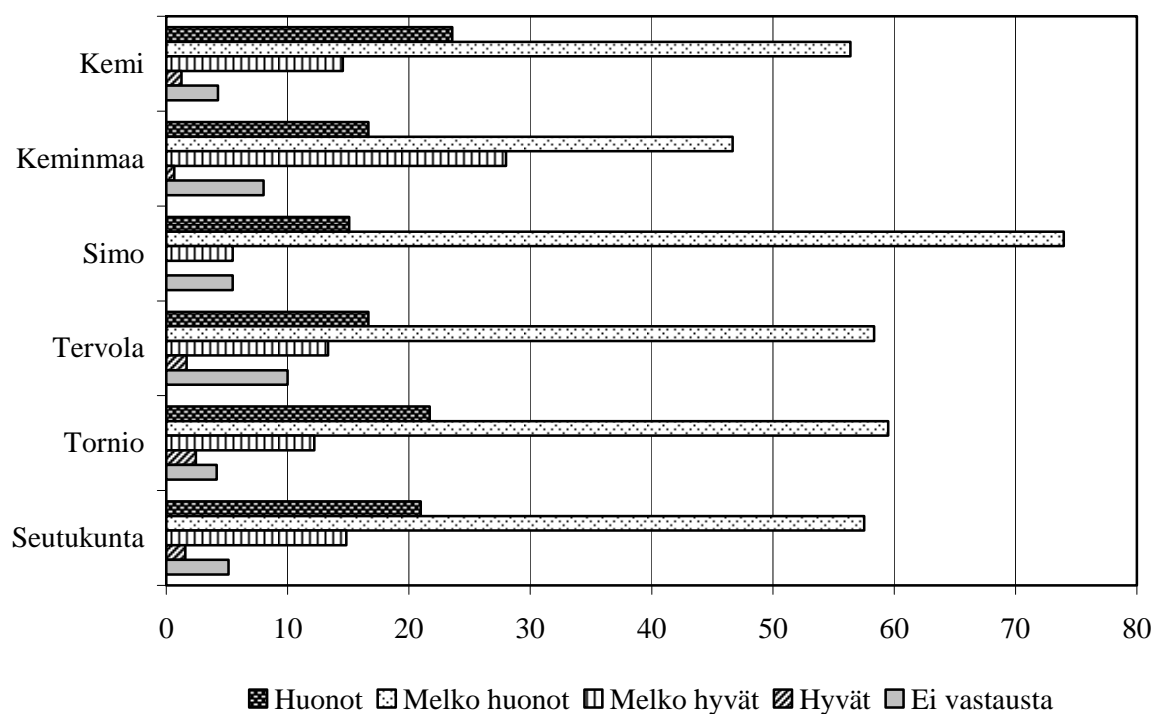

Kuvio 66. Asuinkunnan huolehtiminen kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä. (Ks. myös Liitetaulukko 35.)

Suurin osa katsoi asuinkuntansa huolehtineen kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä joko melko hyvin (56,5 %) tai melko huonosti (27,9 %). Eniten niitä, jotka katsoivat asuinkuntansa huolehtineen kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä joko melko hyvin tai hyvin, oli Kemijärven vastaajissa (70,0 %) ja niitä, jotka katsoivat asuinkuntansa huolehtineen niistä huonosti tai melko huonosti, oli Simon vastaajissa (42,4 %).

Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millaiset ovat heidän mahdollisuutensa vaikuttaa kuntansa kehittämiseen, kysymyksellä ”*Millaiset ovat omat mahdollisuutenne vaikuttaa kuntanne kehittämiseen?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 67.

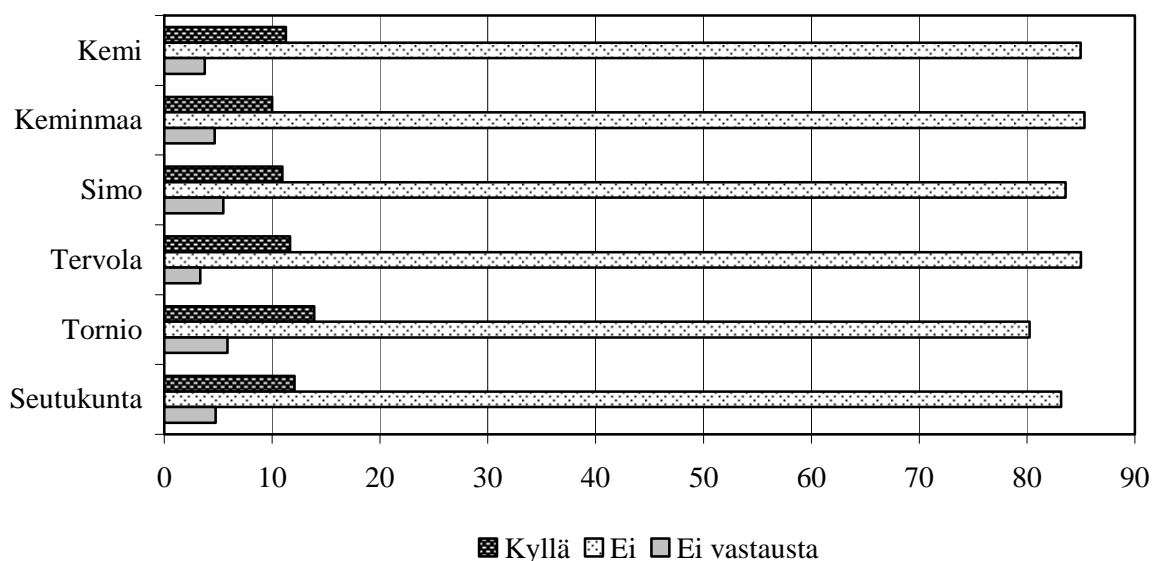

Kuvio 67. Mahdollisuudet vaikuttaa asuinkunnan kehittämiseen. (Ks. myös Liitetaulukko 36.)

Suurin osa vastaajista arvioi mahdollisuutensa vaikuttaa asuinkuntansa kehittämiseen joko melko huonoiksi (57,5 %) tai huonoiksi (21,0 %). Eniten mahdollisuuksiaan vaikuttaa asuinkuntansa kehittämiseen joko melko hyvinä tai hyvinä pitäneitä oli Keminmaan vastaajissa (28,7 %) ja niitä huonoina tai melko huonoina pitäneitä Simon vastaajissa (89,1 %).

Seutukunnasta muualle muuttosuunnitelmat

Seutukuntalaisilta tiedusteltiin, olivatko he suunnitelleet muuttamista pois seutukunnasta kuluneen vuoden aikana (vuosi 2005), kysymyksellä ”Oletteko harkinneet kuluvan vuoden aikana muuttamista pois Kemi-Tornion seutukunnan alueelta (Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan, Tornion kunnat)?”³⁴ Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 68.

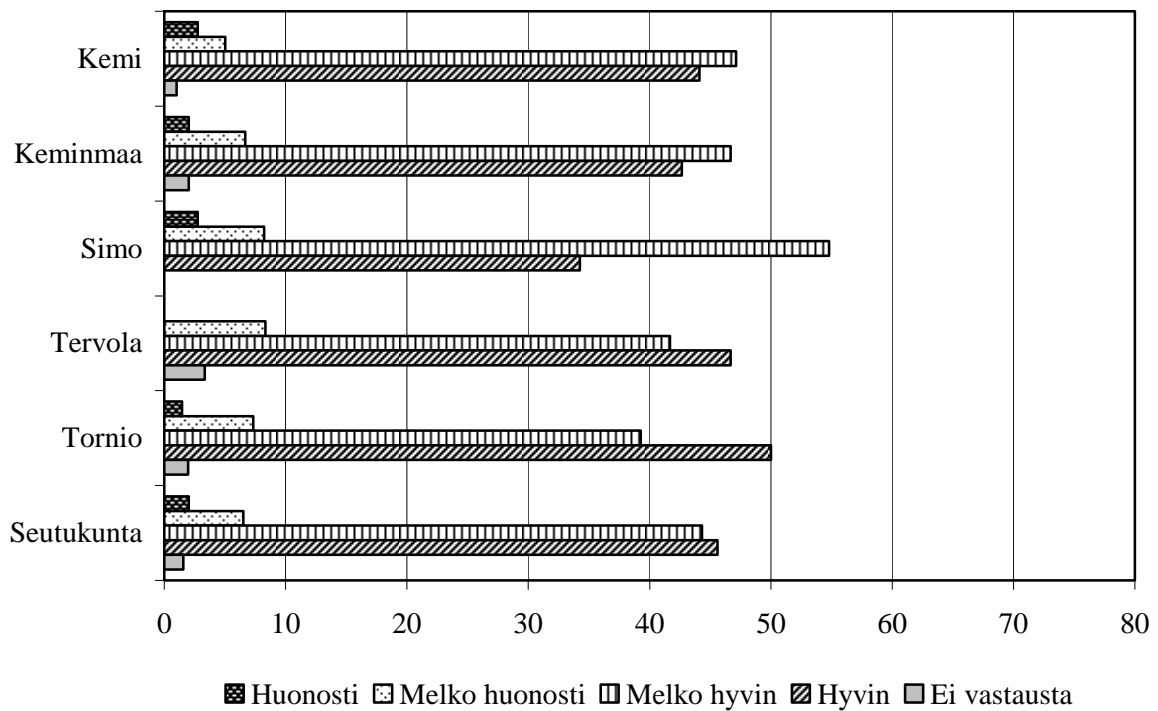
Kuvio 68. Harkinnut muuttamista pois seutukunnasta. (Ks. myös Liitetaulukko 37.)

Suurin osa vastaajista (83,2 %) ilmoitti, ettei ollut harkinnut kuluvan vuoden aikana muuttamista pois Kemi-Tornion seutukunnan alueelta. Eniten kuluvan vuoden aikana Kemi-Tornion seutukunnan alueelta pois muuttamista harkinneita oli Tornion vastaajissa (13,9 %) ja vähiten Keminmaan vastaajissa (10,0 %).

³⁴ Tätä kysymystä ei ole koodattu SPSS-tiedostoon vuoden 2003 Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrissa. Kysymystä on analysoitu tuolloin laadullisena aineistona. (Ks. Savikuja & Tissari 2004, 66.)

Kiinnittyminen asuinpaikkakuntaan

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, miten he ovat kiinnittyneet nykyiseen asuinpaikkakuntaansa, kysymyksellä ”Miten olette kiinnittyneet nykyiseen asuinpaikkakuntaanne?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 69.

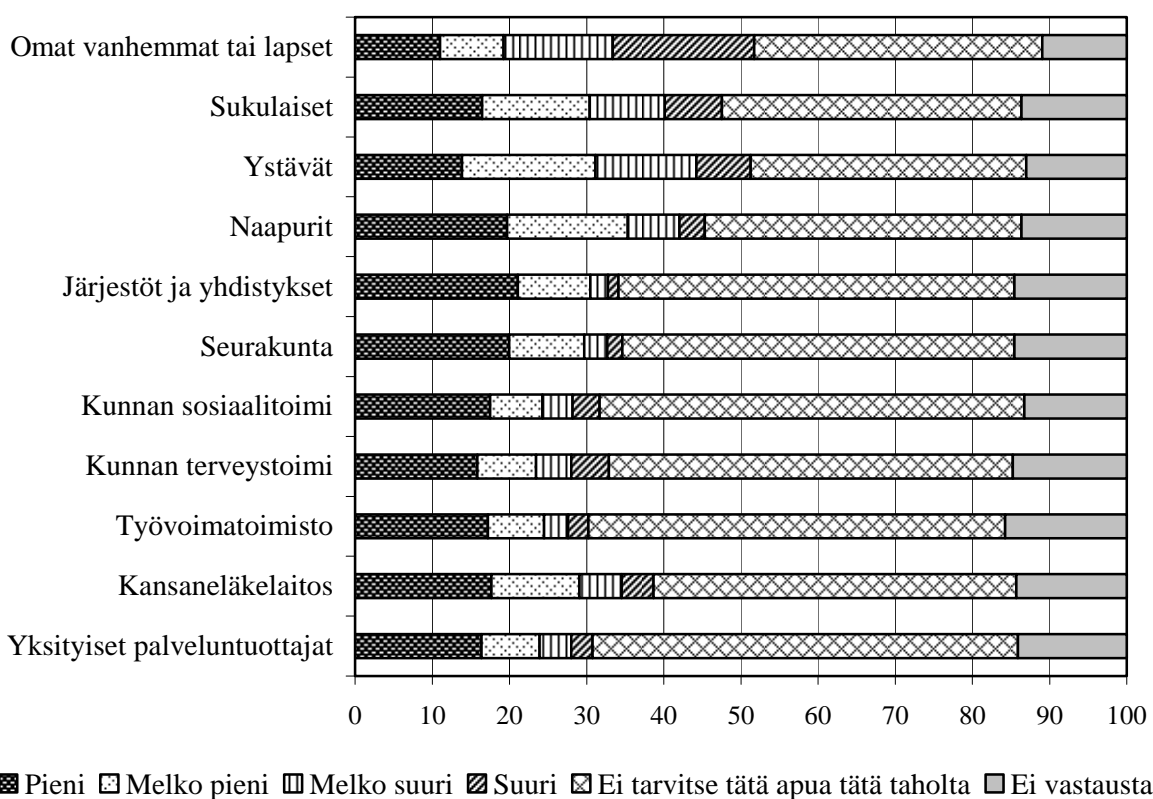
Kuvio 69. Kiinnittynyt nykyiseen asuinkuntaansa. (Ks. myös Liitetaulukko 38.)

Suurin osa arvioi kiinnittyneensä nykyiseen asuinpaikkakuntaansa joko hyvin (45,6 %) tai melko hyvin (44,3 %). Eniten niitä, jotka arvioivat kiinnittyneensä nykyiseen asuinpaikkakuntaansa melko hyvin tai hyvin, oli Kemin vastaajissa (91,2 %) ja eniten niitä, jotka arvioivat kiinnittyneensä siihen huonosti tai melko huonosti, oli Simon vastaajissa (10,9 %).

3.3 Seutukuntalaisten arviot hyvinvointipalveluista ja tukimuodoista³⁵

Eri tahojen merkitys työ- tai hoitoavun antajana

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millainen merkitys 11 eri taholla on heille, mikäli he tarvitsevat tilapäistä tai jatkuvampaa työ- tai hoitoapua, kysymyksellä ”*Millainen merkitys seuraavilla tahoilla on Teille, kun tarvitsette tilapäistä tai jatkuvampaa työ- tai hoitoapua (esimerkiksi siivoukseen, lastenhoitoon, kaupassa käyntiin)?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 70.

Kuvio 70. Eri tahojen merkitys tilapäisen tai jatkuvamman työ- tai hoitoavun antajana. (Ks. myös Liitetaulukko 39.)

Vastaajat pitivät tilapäisen tai jatkuvamman työ- tai hoitoavun antajana suuressa merkityksessä olevana tahona useimmin omia vanhempia tai lapsia (18,3 %) ja vastaavasti pienessä merkityksessä olevana tahona useimmin järjestöjä (21,1 %). Muiden tahojen kuin omat vanhemmat ja lapset sekä ystävät kohdalla yli puolet vastaajista joko ilmoitti, ettei ollut kyseisen ta-

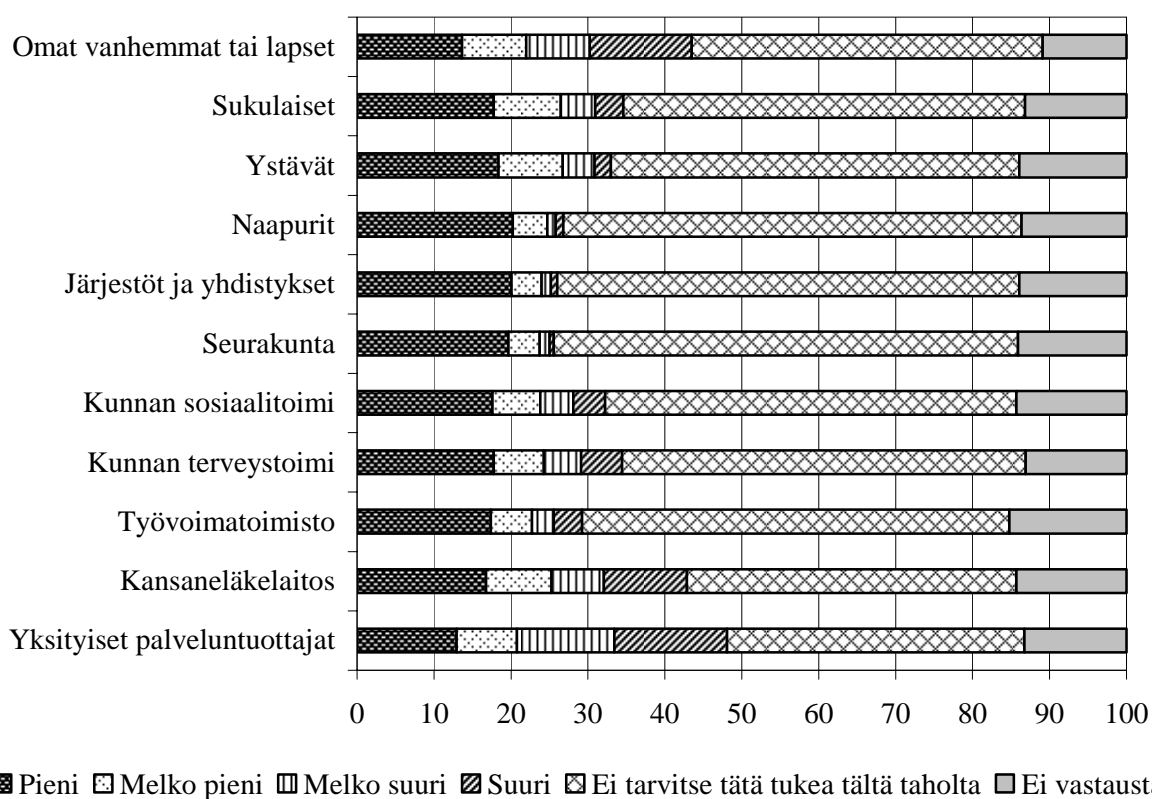
³⁵ Tämän osion tulokset esitämme seutukuntatasolla, koska jokaisessa Kemi-Tornion seutukunnan kunnassa ei ole välttämättä kaikkia palveluja (esim. työvoimatoimisto) saatavilla.

hon antaman tilapäisen tai jatkuvamman työ- tai hoitoavun tarpeessa, tai ei vastannut kyseiseen kohtaan, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

Eri tahojen merkitys taloudellisen avun antajana

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millainen merkitys 11 eri taholla on heille, mikäli he tarvitsevat tilapäistä tai jatkuvampaa taloudellista tukea kysymyksellä ”*Millainen merkitys seuraavilla tahoilla on Teille, kun tarvitsette tilapäistä tai pitempiaikaista taloudellista tukea?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 71.

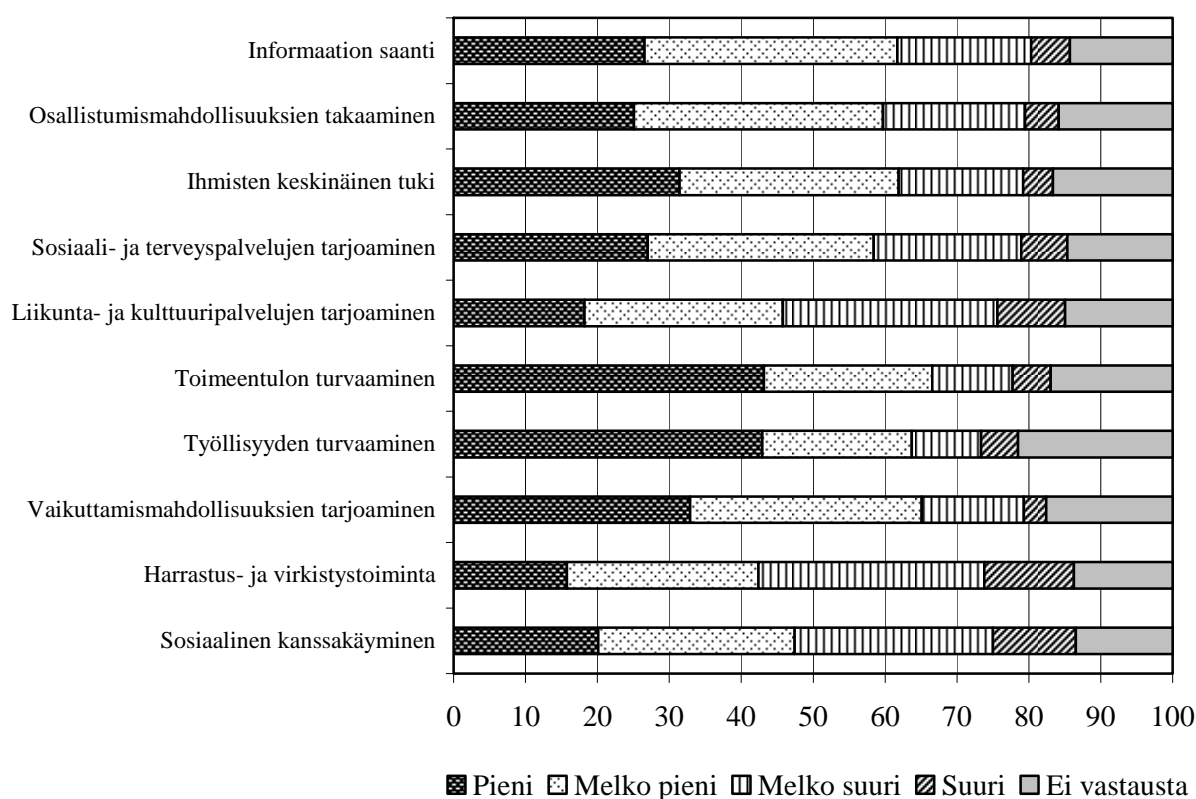
Kuvio 71. Eri tahojen merkitys tilapäisen tai jatkuvamman taloudellisen tuen antajana. (Ks. myös Liitetaulukko 40.)

Vastaajat pitivät tilapäisen tai jatkuvamman taloudellisen tuen antajana suuressa merkityksessä olevana tahona useimmin yksityisiä palvelun tuottajia (14,7 %) ja vastaavasti pienessä merkityksessä olevana tahona useimmin naapureita (20,2 %). Muiden tahojen kuin omat vanhemmat ja lapset sekä yksityiset palvelun tuottajat kohdalla yli puolet vastaajista joko ilmoitti, ettei ollut kyseisen tahon antaman tilapäisen tai jatkuvamman taloudellisen tuen tarpeessa, tai

ei vastannut kyseiseen kohtaan, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

Kansalaistoiminnan merkitys

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, millaisena he näkevät järjestöjen, yhdistysten ja muun kansalaistoiminnan merkityksen itselleen 10 eri asiassa, kysymyksellä ”*Millaisena näette järjestöjen, yhdistysten ja muun kansalaistoiminnan merkityksen itsellenne seuraavissa asioissa?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 72.

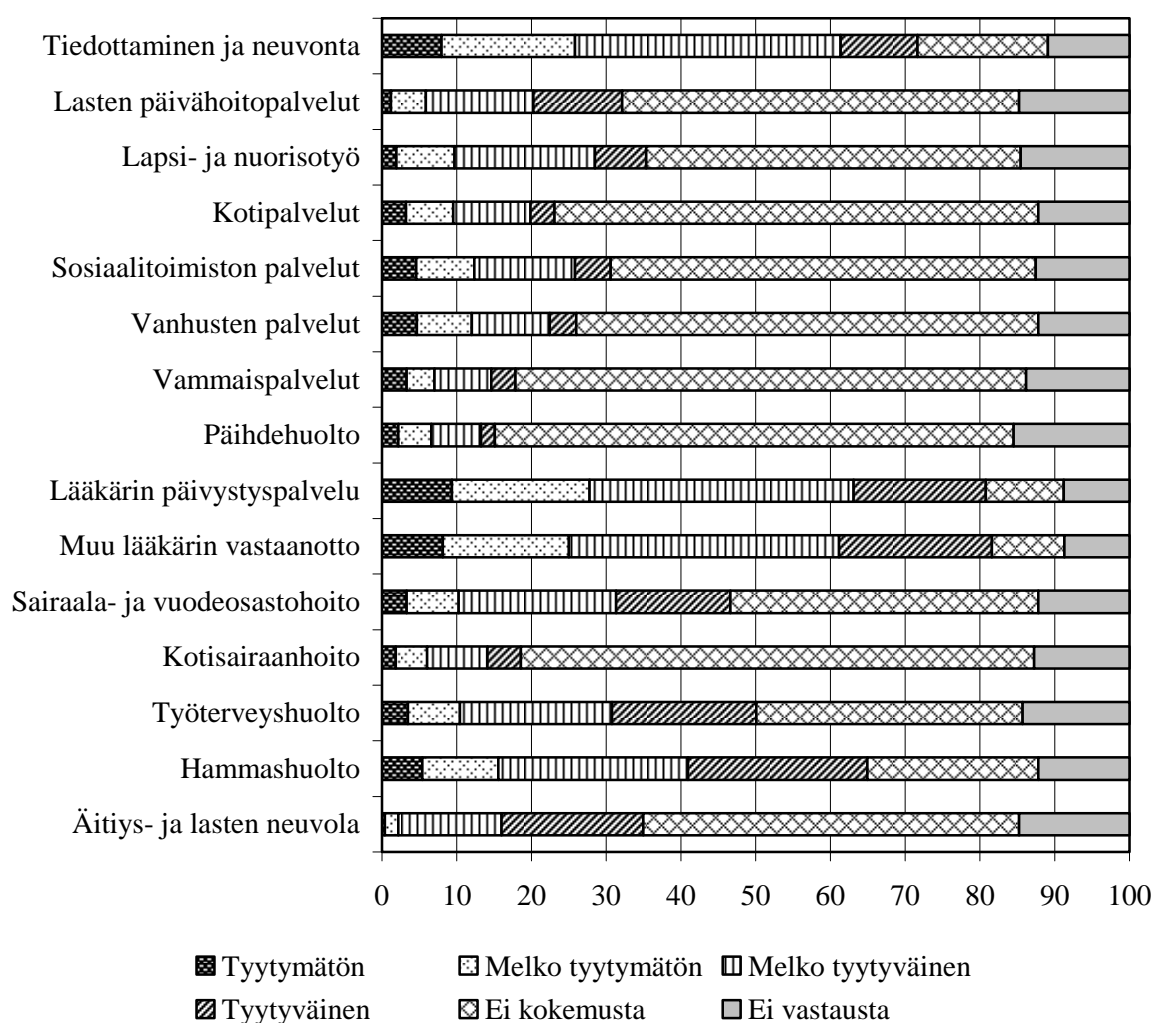

Kuvio 72. Järjestöjen, yhdistysten ym. kansalaistoiminnan merkitys. (Ks. myös Liitetaulukko 41.)

Vastaajat pitivät järjestöjen, yhdistysten ym. kansalaistoiminnan merkitystä itselleen suurena useimmin harrastus- ja virkistystoiminnassa (12,5 %) ja harvimmin toimeentulon turvaamisessa (43,1 %). Varsin huomattava osa vastaajista ei vastannut tämän kysymyksen eri kohtiin mitään, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

Tyytyväisyys sosiaali- ja terveystalveihin

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat olleet 15 eri sosiaali- ja terveystalveeseen, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväisiä olette olleet seuraaviin sosiaali- ja terveystalveisiin?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 73.

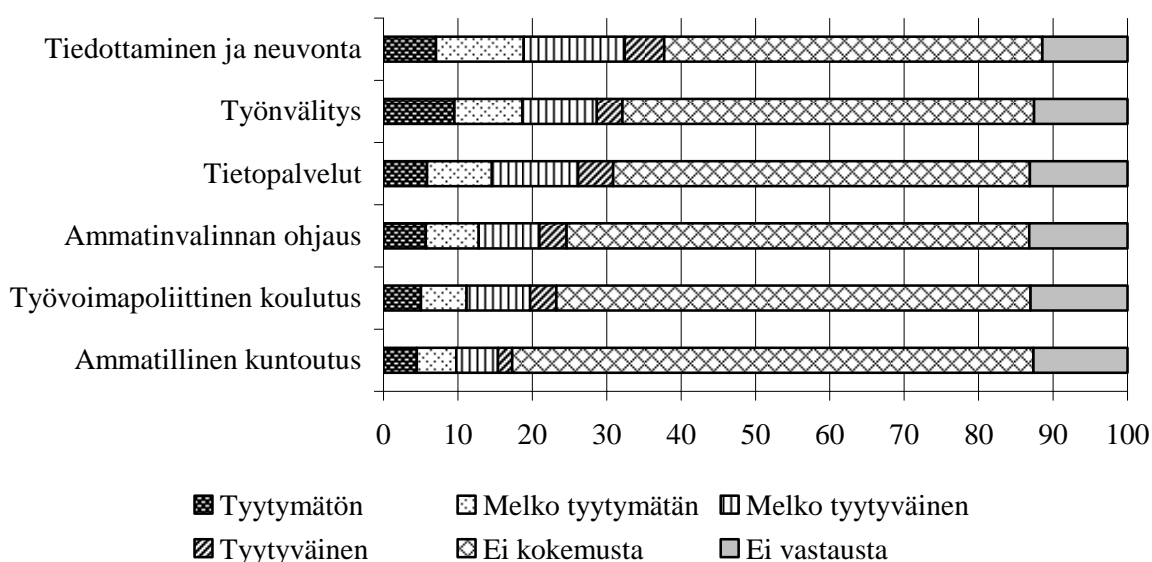

Kuvio 73. Tyytyväisyys eri sosiaali- ja terveystalveisiin. (Ks. myös Liitetaulukko 42.)

Eniten mainintoja tyytyväisyydestään eräisiin sosiaali- ja terveystalveisiin vastaajat antoivat hammashuollon kohdalla (24,0 %) ja vastaavasti eniten mainintoja tyytymättömyydestään lääkärin päivystyspalvelujen kohdalla (9,3 %). Muiden palvelujen kuin tiedottaminen ja neuvonta, lääkärin päivystyspalvelu, muu lääkärin vastaanotto ja hammashuolto kohdalla yli puolet vastaajista joko ilmoitti, ettei hänellä ollut kokemusta kyseisestä palvelusta, tai ei vastannut kyseiseen kohtaan, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

Tyytyväisyys työvoimatoimiston palveluihin

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat olleet kuuteen työvoimatoimiston palveluun, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväisiä olette olleet seuraaviin työvoimatoimiston tarjoamiin palveluihin?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 74.

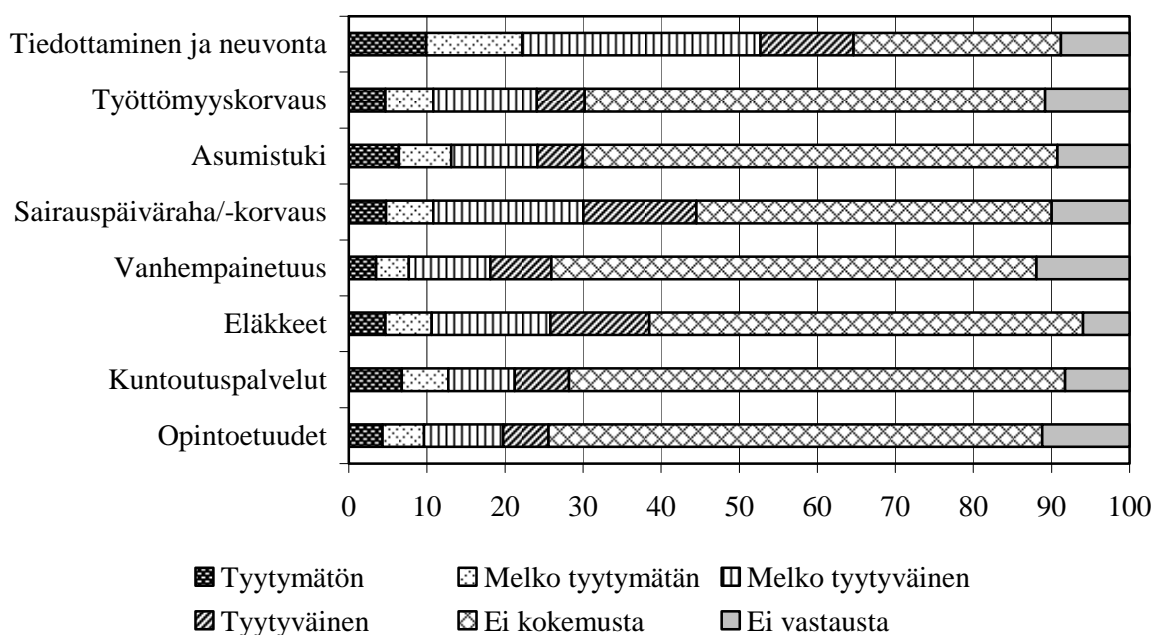

Kuvio 74. Tyytyväisyys eri työvoimatoimiston palveluihin. (Ks. myös Liitetaulukko 43.)

Eniten mainintoja tyytyväisyydestään eräisiin työvoimatoimiston palveluihin vastaajat antoivat tiedottamisen ja neuvonnan kohdalla (5,3 %) ja vastaavasti tyytymättömyydestään työnvälityksen kohdalla (9,5 %). Kaikkien palvelujen kohdalla yli puolet vastaajista joko ilmoitti, ettei hänellä ollut kokemusta kyseisestä palvelusta, tai ei vastannut kyseiseen kohtaan, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

Tyytyväisyys Kansaneläkelaitoksen palveluihin

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat olleet kahdeksaan Kansaneläkelaitoksen palveluun, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväisiä olette olleet seuraaviin Kelan tarjoamiin palveluihin?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 75.

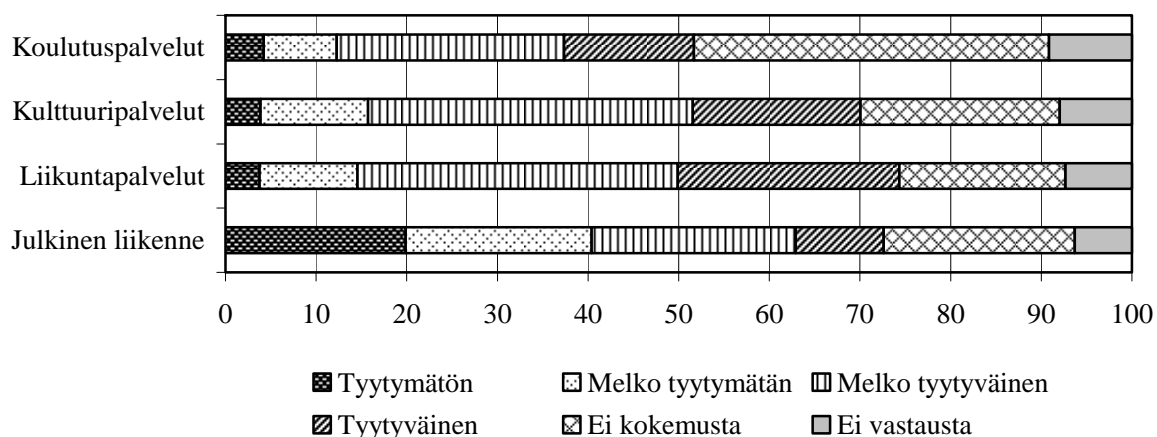

Kuvio 75. Tyytyväisyys eri Kansaneläkelaitoksen palveluihin. (Ks. myös Liitetaulukko 44.)

Eniten mainintoja tyytyväisyydestään eräisiin Kansaneläkelaitoksen palveluihin vastaajat antoivat sairauspäivärahan/-korvauksen kohdalla (14,5 %) ja vastaavasti tyytymättömyydestään tiedottamisen kohdalla (9,9 %). Muiden palvelujen kuin tiedottaminen ja neuvonta kohdalla yli puolet vastaajista joko ilmoitti, ettei hänellä ollut kokemusta kyseisestä palvelusta, tai ei vastannut kyseiseen kohtaan, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

Tyytyväisyys kunnassa tai seutukunnassa järjestettyihin palveluihin

Seutukuntalaisia pyydettiin arvioimaan, kuinka tyytyväisiä he ovat olleet neljään kunnan tai seutukunnan alueella järjestettyyn palveluun, kysymyksellä ”*Kuinka tyytyväinen olette ollut seuraaviin kunnan tai seutukunnan alueella järjestettyihin palveluihin?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 76.

Kuvio 76. Tyytyväisyys eri kunnan tai seutukunnan palveluihin. (Ks. myös Liitetaulukko 45.)

Eniten mainintoja tyytyväisyydestään eräisiin kunnan tai seutukunnan alueella järjestettyihin palveluihin vastaajat antoivat liikuntapalvelujen kohdalla (24,5 %) ja vastaavasti tyytymättömyydestään julkisen liikenteen kohdalla (19,9 %). Kaikkien palvelujen kohdalla varsin huomattava osa vastaajista joko ilmoitti, ettei hänellä ollut kokemusta kyseisestä palvelusta, tai ei vastannut kyseiseen kohtaan, mikä pitää huomioida tulosten tulkinnassa ja niistä johtopäätöksiä tehtäessä.

4. KEMI-TORNION SEUTUKUNTA ASiantuntijakyselyn VALOSSA

Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin ohjaus- ja asiantuntijaryhmät määrittivät ne teemat, joita Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyn avulla tuli kartoittaa, samoin kuin ne tekivät barometrin kuntalaiskyselyn teemojen osalta (ks. Savikuja & Tissari 2004, SAATTEEKSI). Näiksi teemoiksi ryhmät määrittivät Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin, hyvinvointipalvelut, seutukunnan yleiset väestön kannalta keskeiset kehitystrendit ja elämisen olosuhteet (ks. Liite 2.). Teemat liittyvät yksilön hyvinvoinnin tasoista sekä toiminnan tasolle että ulkoiselle tasolle, mutta eivät yksilön ja perheen tasolle. Toiminnan tasolla asiantuntijat osallistuvat ja vaikuttavat toiminta-alueellaan asuvien ihmisten hyvinvointiin yhdessä alueen lähiyhteisön, yhdyskunnan ja paikallisen palvelujärjestelmän kanssa. Näitä teemoja kartoitetaan asiantuntijakyselyssä muun muassa kysymysten 6, 7, 16, 17, 18, 19 avulla. Uloimpaan tasoon eli hyvinvoinnin toteutumista raamittaviin ulkoisiin tekijöihin liittyviä teemoja asiantuntijakyselyssä kartoitetaan puolestaan muun muassa kysymysten 10, 11, 12, 20, 21 avulla. (Ks. tark. Kurkinen 2004, 33.)

Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyn saajia valittaessa käytettiin samaa kriteeriä kuin vuoden 2003 hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyn saajia valittaessa. Kyselyn saajaksi valitulla organisaatiolla tai yksittäisellä henkilöllä tuli olla oman toimintansa tuomaa asiantuntemukseen perustuvaa tietoa seutukunnallisen hyvinvointibarometrin teemoista. Kriteerin soveltaminen edellytti toisaalta asiantuntijoiden edustamien taustayhteisöjen tai organisaatioiden toimi- ja toiminta-alueen rajojen arvioimista ja toisaalta asiantuntijoiden organisatorisen aseman selvittämistä. (Savikuja & Tissari 2004, 100.) Käytettävissämme olleen vuoden 2003 hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyn saaneiden nimet ja osoitteet sisältäneen listan perustalta (lisäsimme listaan vain yhden edellä kuvatun kriteerin mukaisen organisaation) muodostuneeseen vuoden 2005 hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyn saaneiden vastaajajoukon numerukseksi tuli 78. Vaikka kyselyyn vastanneiden määrä oli selvästi alle 100 (36 vastaajaa, vastausprosentti 46,1), olemme yhtenäisyyden vuoksi esittäneet myös asiantuntijakyselyssä annetut vastaukset kussakin kysymyksessä olleiden vastausvaihtoehtojen %-osuudet kaikista kysymykseen annetusta vastauksista ilmaisevina kuvioina. Kuntalaiskyselyn tavoin esitämme myös asiantuntijakyselyn vastausten jakautumisen eri vastausvaihtoehtojen kesken sekä %-osuuksina että absoluuttisina arvoina liitteessä 6. (Taulukko 10.; ks. myös Taulukko 2.; Taulukko 4.).

Taulukko 10. Asiantuntijakyselyn saaneet, vastanneet ja vastausprosentti vuosina 2003 ja 2005.

Kunta	Kyselyn saaneita		Kyselyyn vastanneita		Vastausprosentti (%)	
	2003	2005	2003	2005	2003	2005
Kemi	29	37	12	17	41	45,9
Keminmaa	12	5	10	3	83	60,0
Simo	8	3	8	2	100	66,6
Tervola	9	2	7	0	78	0
Tornio	24	25	14	12	58	48,0
Muu (Rovaniemi)		6		2		33,3
Yhteensä	82	78	51	36	62	46,1

Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyn vastausprosentti jäi 16 %-yksikköä alemmaksi kuin vuonna 2003 tehdyssä vastaavassa asiantuntijakyselyssä. Esimerkiksi Tervolan seitsemästä asiantuntijasta ei yksikään vastannut vuoden 2005 kyselyyn. Lukumääräisesti eniten asiantuntijoiden vastauksia tuli Kemistä ja Tornioista. Vastausaktiivisuus laski vuoteen 2003 verrattuna muissa kunnissa paitsi Kemissä, jossa se nousi. Koska kyselyyn vastasi vain 36 asiantuntijaa, on yhtenäisyyden vuoksi tekstissä olevien vastausten jakaumat %-osuuksina esittävien kuvioden perusteella tehtävien johtopäätösten kanssa oltava varovainen. Johtopäätöksiä on syytä tehdä ensisijaisesti liitteen 6. mukaisia vastausten jakaumat sekä absoluuttisina lukuina että %-osuuksina esittäviä taulukoita hyödyntäen. Esitämme taulukossa 11. myös vuoden 2005 asiantuntijakyselystä pelkkää vastausprosenttia tarkemman katoanalyysin.

Taulukko 11. Vuoden 2005 asiantuntijakyselyn katoanalyysi.

POTENTIAALINEN NUMERUS	78
KATO YHTEENSÄ	42
Kadon syy	
Osoite tuntematon	3
Osoite epäselvä	1
Vastaaja väärä	1
Ei vastannut	37
FAKTUAALINEN NUMERUS	36

Suurin yksittäinen asiantuntijakyselyyn vastaamattomuuden syy oli postin vastaamattomina palauttamien lomakkeiden mukaan kuoressa ollut väärä osoite. Yhden vastaamattoman lomakkeen posti palautti epäselvän postiosoitteen vuoksi. Lisäksi yhden asiantuntijana vuonna 2003 olleen organisaation puolesta vastanneen henkilön työtehtävät olivat muuttuneet siinä määrin, ettei hän katsonut voivansa vastata vuoden 2005 kyselyyn.

4.1 Taustamuuttajat

Samoin kuin hahmotimme vuoden 2005 Kemi-Tornion hyvinvointibarometrin kuntalaiskyselyn vastaajien profiilia (ks. Taulukot 6.–9.) hahmotamme asiantuntijakyselyyn vastanneiden profiilia heiltä kysytyjen taustamuuttajien avulla (ks. Taulukko 12.). Niiden esittäminen auttaa asettamaan asiantuntijakyselyn pohjalta tehtävät kuntakohtaiset ja seutukuntatasoiset johtopäätökset oikeisiin mittasuhteisiin.

Taulukko 12. Asiantuntijakyselyyn vastanneiden taustaorganisaation ”yhteiskunnallinen asema” ja toimiala sekä vastaajan asema organisaatiossa.

			Kemi	Kemin- maa	Simo	Tervola	Tornio	Muu	Yhteensä
Organisaation ”yhteiskunnallinen asema”	Kunta	lkm	0	0	1	0	1	0	2
		%	0,0	0,0	50,0	0,0	8,3	0,0	5,6
	Kuntayhtymä	lkm	1	0	0	0	0	1	2
		%	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	5,6
	Valtio	lkm	4	0	0	0	0	1	5
		%	23,5	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	13,9
	Järjestö	lkm	11	3	1	0	10	0	25
%		64,7	100,0	50,0	0,0	83,3	0,0	69,4	
Seurakunta	lkm	1	0	0	0	0	0	1	
	%	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	
Muu	lkm	0	0	0	0	1	0	1	
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0	2,8	
Organisaation toimiala	Sosiaali- toimi	lkm	9	2	0	0	8	0	19
		%	52,9	66,7	0,0	0,0	66,7	0,0	52,8
	Terveystoimi	lkm	5	0	1	0	3	0	9
		%	29,4	0,0	50,0	0,0	25,0	0,0	25,0
	Työvoimatoimi	lkm	2	1	0	0	1	0	4
%		11,8	33,3	0,0	0,0	8,3	0,0	11,1	
Koulu-, sivistys- ja nuoritoimi	lkm	0	0	0	0	0	1	1	
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	2,8	
Muu	lkm	1	0	1	0	0	1	3	
	%	5,9	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	8,3	
Vastaajan asema organisaatiossa	Hallinnollinen johtaja	lkm	6	0	1	0	1	1	9
		%	35,3	0,0	50,0	0,0	8,3	50,0	25,0
	Toiminnallinen johtaja	lkm	8	3	1	0	8	1	21
%		47,1	100,0	50,0	0,0	66,7	50,0	58,3	
Muu asiantuntija	lkm	3	0	0	0	3	0	6	
	%	17,6	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	16,7	
Yhteensä		lkm	17	3	2	0	12	2	36
		%	100,0	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	100,0

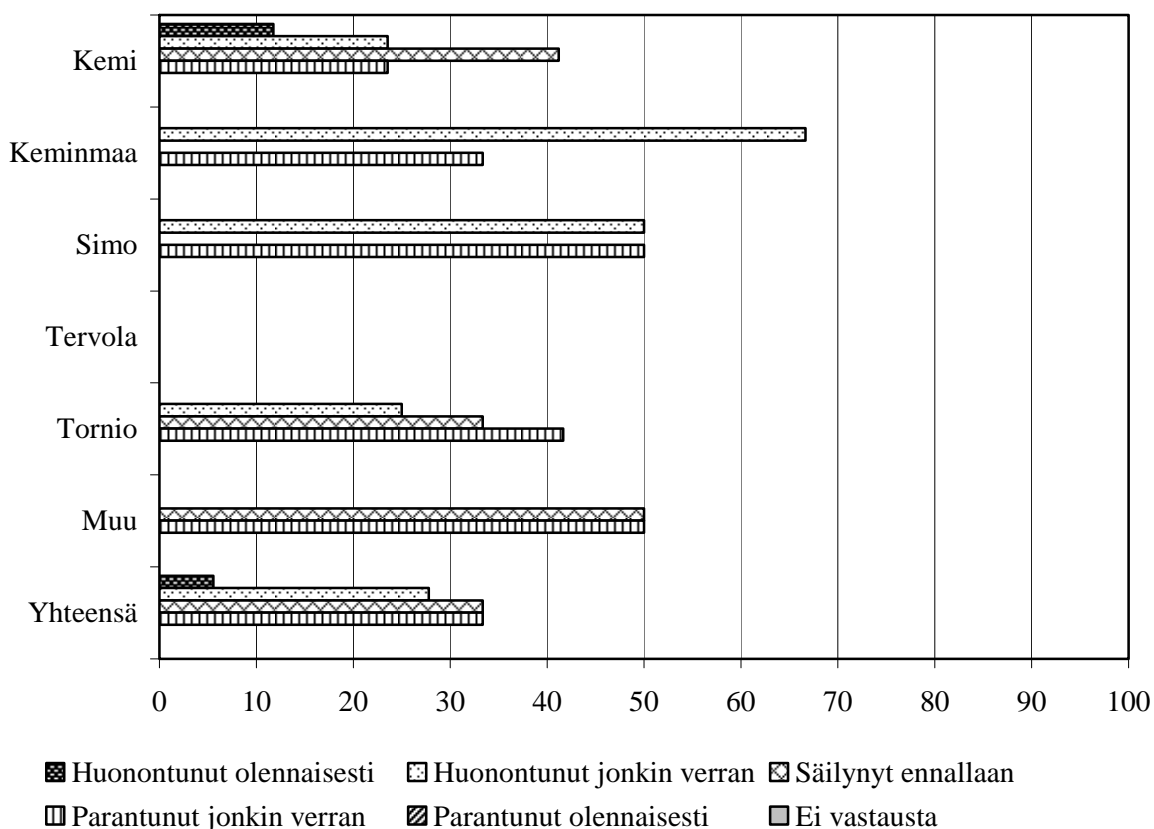
Kyselyyn vastanneista 36 asiantuntijasta 17 edusti organisaatiota, jonka kotipaikkana oli Kemi. Vastaajista 25 edusti ”yhteiskunnalliselta asemaltaan” kolmanteen sektoriin kuuluvaa jär-

jestöä ja 19 toimialaltaan sosiaalitoimen organisaatiota. Heistä 21 toimi organisatorisen asemansa puolesta toiminnallisena johtajana.

4.2 Asiantuntijoiden arviot seutukunnan väestön hyvinvoinnista

Seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin muutos

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten Kemi-Tornion seutukunnan väestön nykyinen yleinen hyvinvoinnin tila on muuttunut kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna, kysymyksellä ”Mikä on käsityksenne Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin nykyisestä tilanteesta verrattuna kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 77.

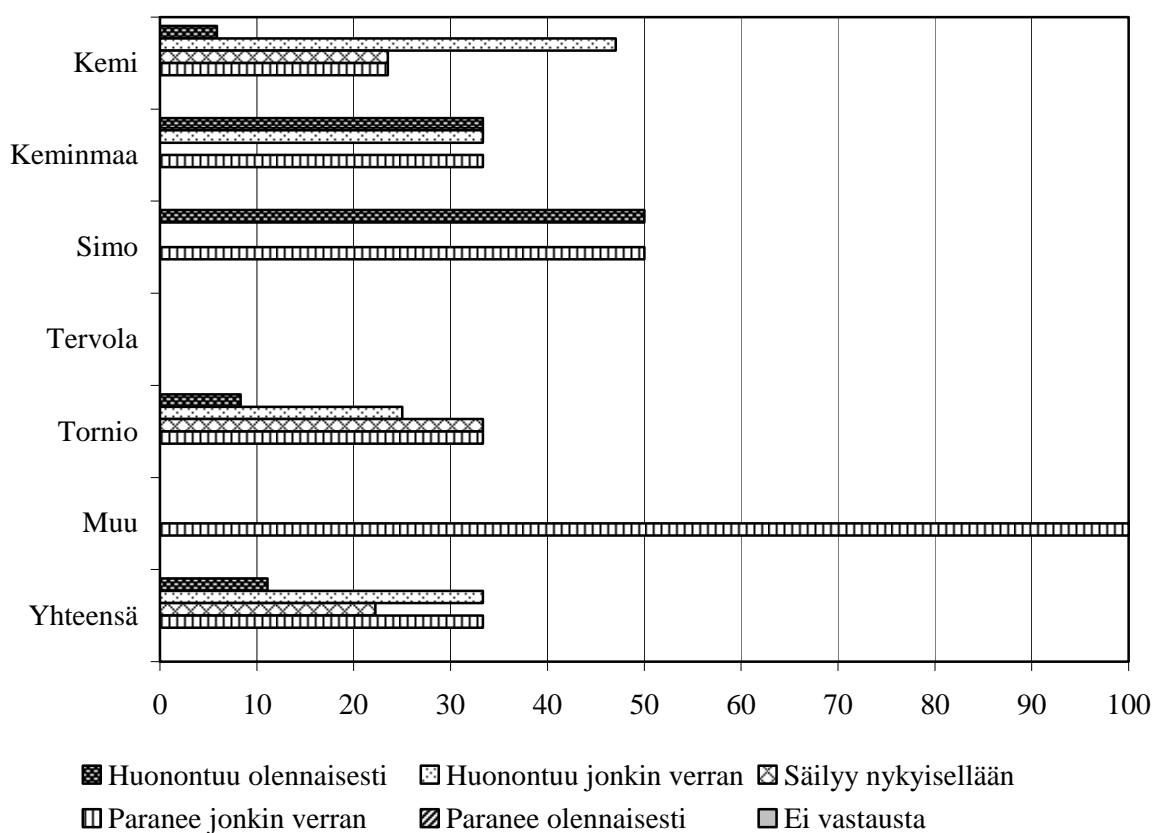
Kuvio 77. Väestön yleinen hyvinvointi kolmen vuoden takaiseen verrattuna. (Ks. myös Liite-
taulukko 46.)

Kaikista kysymykseen vastanneista asiantuntijoista 2 arvioi Kemi-Tornion seutukunnan väestön nykyisen yleisen hyvinvoinnin huonontuneen olennaisesti, 10 huonontuneen jonkin ver-

ran, 12 säilyneen ennallaan ja 12 parantuneen jonkin verran kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleinen hyvinvoinnin tila kehittyy seuraavien kolmen vuoden kuluessa, kysymyksellä ”Mihin suuntaan arvioitte Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin kehittyvän seuraavien kolmen vuoden kuluessa?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 78.

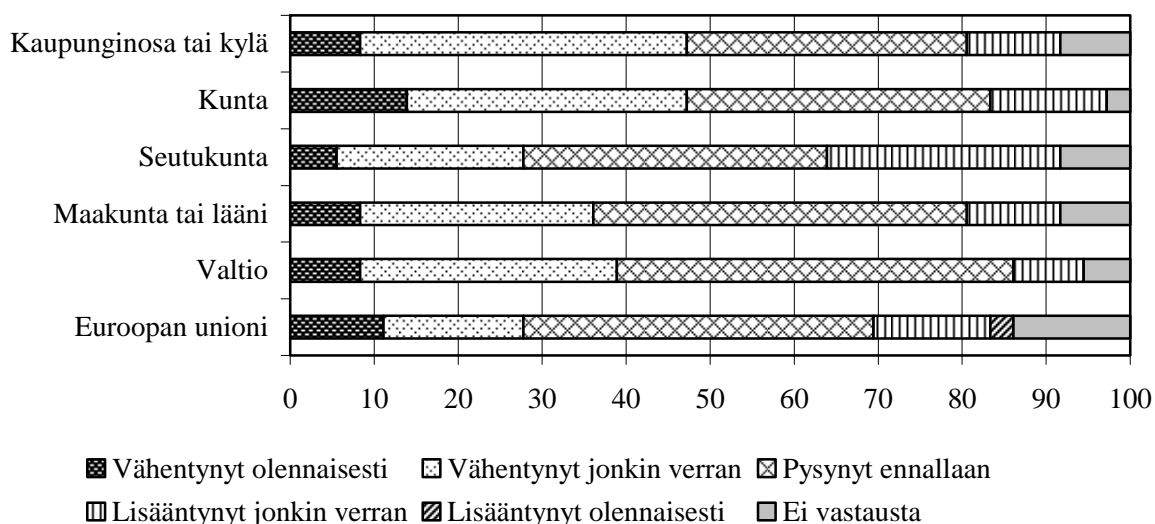
Kuvio 78. Väestön yleisen hyvinvoinnin kehitys seuraavien kolmen vuoden kuluessa. (Ks. myös Liitetaulukko 47.)

Kaikista kysymykseen vastanneista asiantuntijoista 4 arvioi Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin huonontuvan olennaisesti, 12 huonontuvan jonkin verran, 8 säilyvän ennallaan ja 12 parantuvan jonkin verran seuraavien kolmen vuoden kuluessa.

4.3 Asiantuntijoiden arviot seutukunnan hyvinvointipalveluista

Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkityksen muutos

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten kuuden paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta erilaisen alueellisen ja hallinnollisen organisaation merkitys on muuttunut kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna, kysymyksellä ”Mikä on käsityksenne paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta erilaisten alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden nykyisestä merkityksestä kolmen vuoden takaiseen verrattuna?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 79.

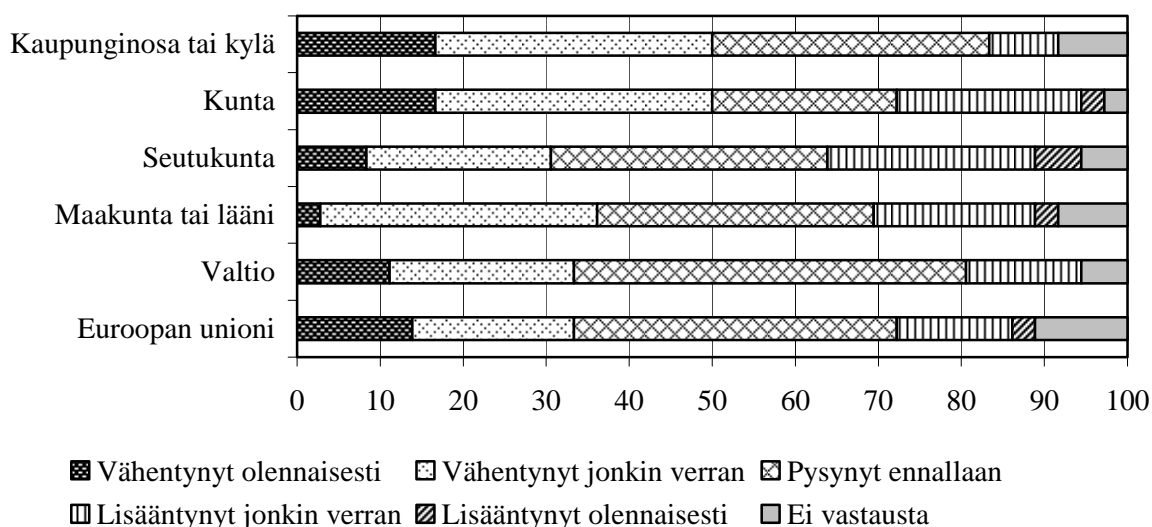

Kuvio 79. Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkitys väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden takaiseen verrattuna. (Ks. myös Liitetaulukko 48.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että kaupunginosan ja kylän merkitys on vähentynyt jonkin verran (14 asiantuntijaa) ja kunnan (13 asiantuntijaa), seutukunnan (13 asiantuntijaa), maakunnan tai läänin (16 asiantuntijaa), valtion (17 asiantuntijaa) sekä Euroopan unionin (15 asiantuntijaa) merkitys on pysynyt ennallaan paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkityksen kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, millaiseksi kuuden paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta erilaisen alueellisen ja hallinnollisen organisaation merkitys on kehittynyt kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna, kysymyksellä ”Mikä on käsityksenne paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta erilaisten alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkityksestä kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 80.

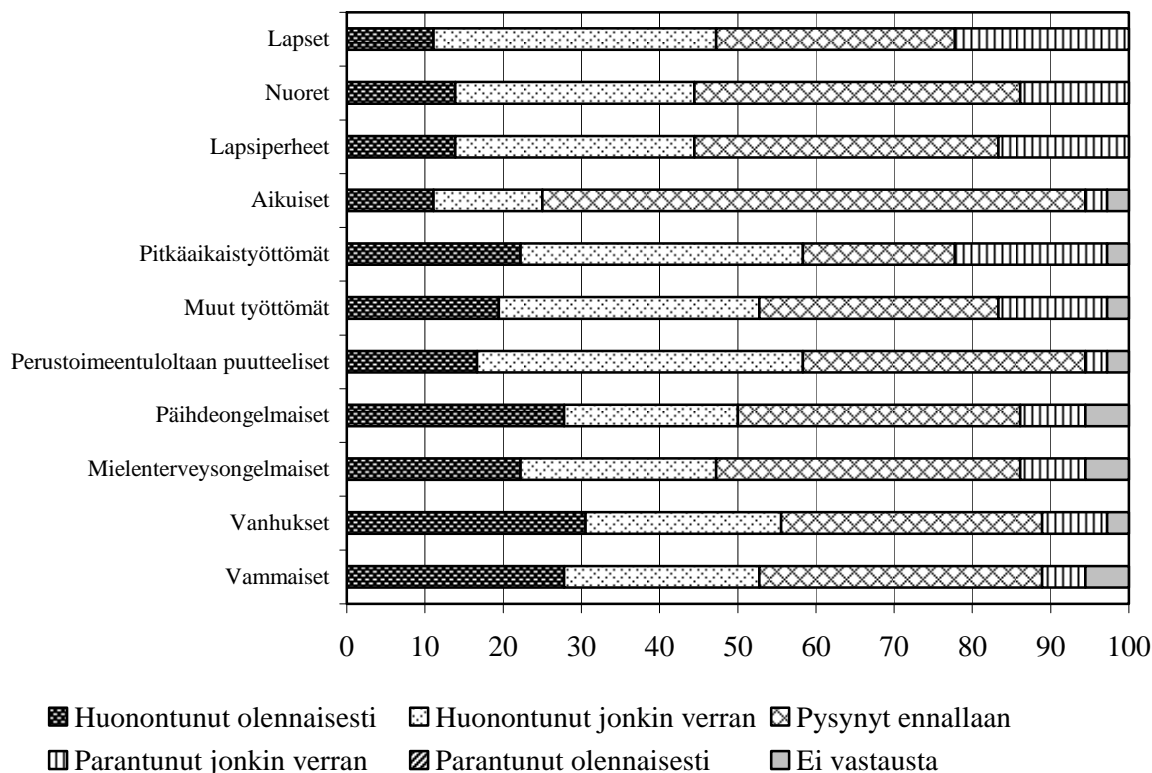

Kuvio 80. Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkitys väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetaulukko 49.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että kaupunginosan ja kylän merkitys on joko vähentynyt jonkin verran (12 asiantuntijaa) tai pysynyt ennallaan (12 asiantuntijaa), kunnan vähentynyt jonkin verran (12 asiantuntijaa), seutukunnan pysynyt ennallaan (12 asiantuntijaa), maakunnan tai läänin joko vähentynyt jonkin verran (12 asiantuntijaa) tai pysynyt ennallaan (12 asiantuntijaa) ja valtion (17 asiantuntijaa) sekä Euroopan unionin (14 asiantuntijaa) pysynyt ennallaan paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden kuluttua.

Seutukunnan eri väestöryhmien palvelutilanteen muutos

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten 11 eri väestöryhmän palvelutilanne on muuttunut kolmen vuoden takaiseen verrattuna, kysymyksellä ”Minkälaisena pidätte Kemi-Tornion seutukunnalla seuraavien väestöryhmien nykyistä palvelutilannetta verrattuna kolmen vuoden takaiseen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 81.

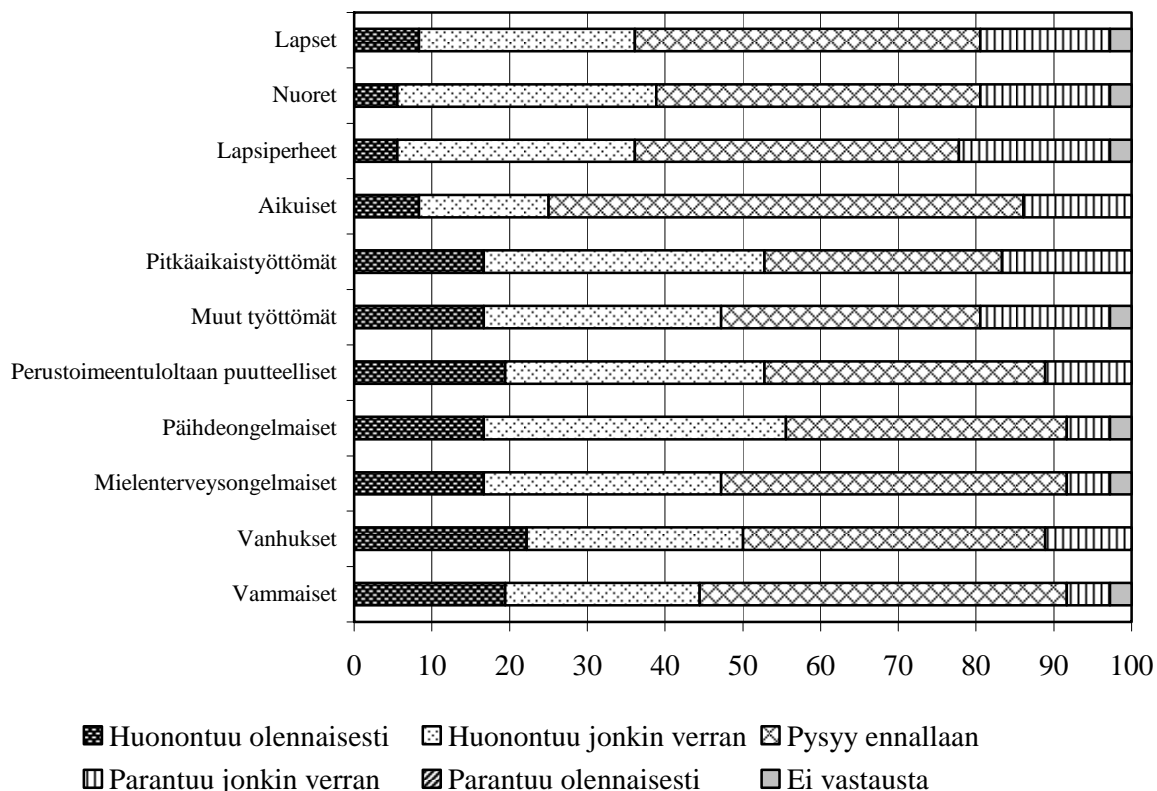

Kuvio 81. Eri väestöryhmien palvelutilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna. (Ks. myös Liitetaulukko 50.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että lasten palvelutilanne on huonontunut jonkin verran (13 asiantuntijaa), nuorten (15 asiantuntijaa), lapsiperheiden (14 asiantuntijaa) ja aikuisten (25 asiantuntijaa) pysynyt ennallaan, pitkäaikaistyöttömien (13 asiantuntijaa), muiden työttömien (12 asiantuntijaa) ja perustoimeentuloltaan puutteellisten (15 asiantuntijaa) huonontunut jonkin verran ja päihdeongelmaisten (13 asiantuntijaa), mielenterveysongelmaisten (14 asiantuntijaa), vanhusten (12 asiantuntijaa) sekä vammaisten (13 asiantuntijaa) pysynyt ennallaan kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Seutukunnan eri väestöryhmien palvelutilanteen kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten 11 eri väestöryhmän palvelutilanne kehittyy seuraavan kolmen vuoden kuluessa, kysymyksellä ”Minkälaiseksi arvioitte Kemi-Tornion seutukunnan seuraavien väestöryhmien palvelutilanteen muuttuvan kolmen vuoden kuluessa?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 82.

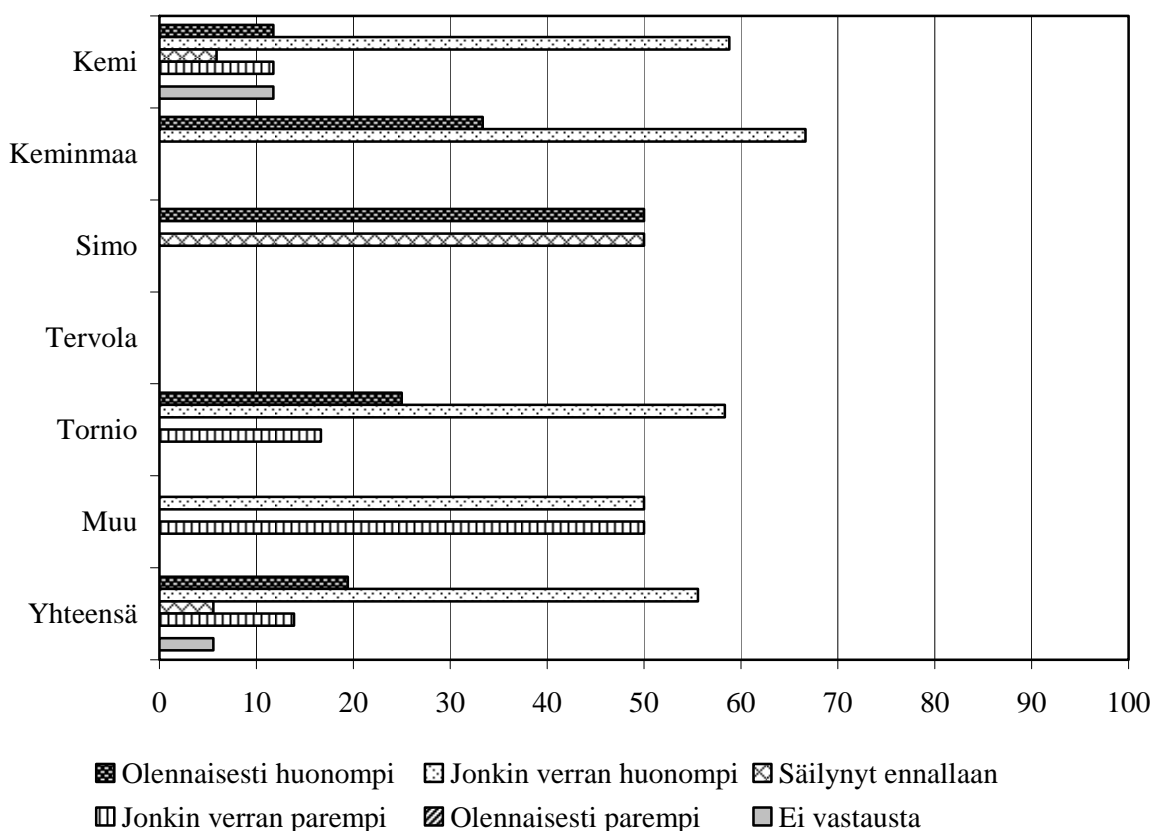
Kuvio 82. Eri väestöryhmien palvelutilanne kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetaulukko 51.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että lasten (16 asiantuntijaa), nuorten (15 asiantuntijaa), lapsiperheiden (15 asiantuntijaa) ja aikuisten (22 asiantuntijaa) palvelutilanne pysyy ennallaan, pitkäaikaistyöttömien huonontuu jonkin verran (13 asiantuntijaa), muiden työttömien (12 asiantuntijaa) ja perustoimeentuloltaan puutteellisten (13 asiantuntijaa) pysyy ennallaan, päihdeongelmaisten huonontuu jonkin verran (14 asiantuntijaa) ja mielenterveysongelmaisten (16 asiantuntijaa), vanhusten (14 asiantuntijaa) sekä vammaisten (17 asiantuntijaa) pysyy ennallaan seuraavan kolmen vuoden kuluessa.

4.4 Asiantuntijoiden arviot seutukunnan yleisestä kehityksestä

Seutukunnan yleisen taloudellisen tilanteen muutos

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, millaisena he pitävät Kemi-Tornion seutukunnan nykyistä yleistä taloudellista tilannetta kolmen vuoden takaiseen verrattuna, kysymyksellä ”Minkälaisena pidätte Kemi-Tornion seutukunnan nykyistä yleistä taloudellista tilannetta verrattuna kolmen vuoden takaiseen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuvioista 83.

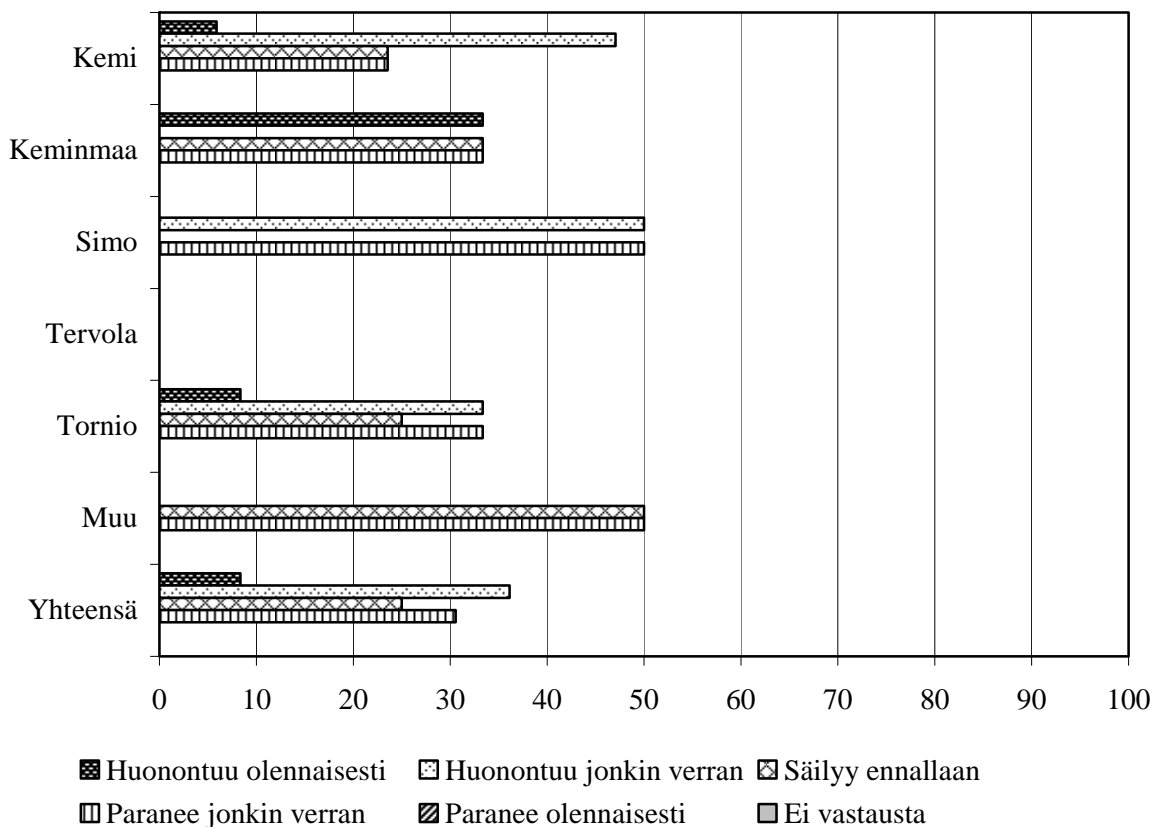
Kuvio 83. Yleinen taloudellinen tilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna. (Ks. myös Liite-
taulukko 52.)

Kaikista kyselyyn vastanneista asiantuntijoista 7 piti Kemi-Tornion seutukunnan nykyistä yleistä taloudellista tilannetta olennaisesti huonompana, 20 jonkin verran huonompana, 2 ennallaan säilyneenä ja 5 jonkin verran huonompana 5 kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna kahden heistä jättäessä vastaamatta tähän kysymykseen.

Seutukunnan yleisen taloudellisen tilanteen kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arviomaan, miten Kemi-Tornion seutukunnan yleinen taloudellinen tilanne kehittyy seuraavan kolmen vuoden kuluessa, kysymyksellä ”Mihin suuntaan arvelette Kemi-Tornion seutukunnan yleisen taloudellisen tilanteen muuttuvan seuraavien kolmen vuoden kuluessa?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 84.

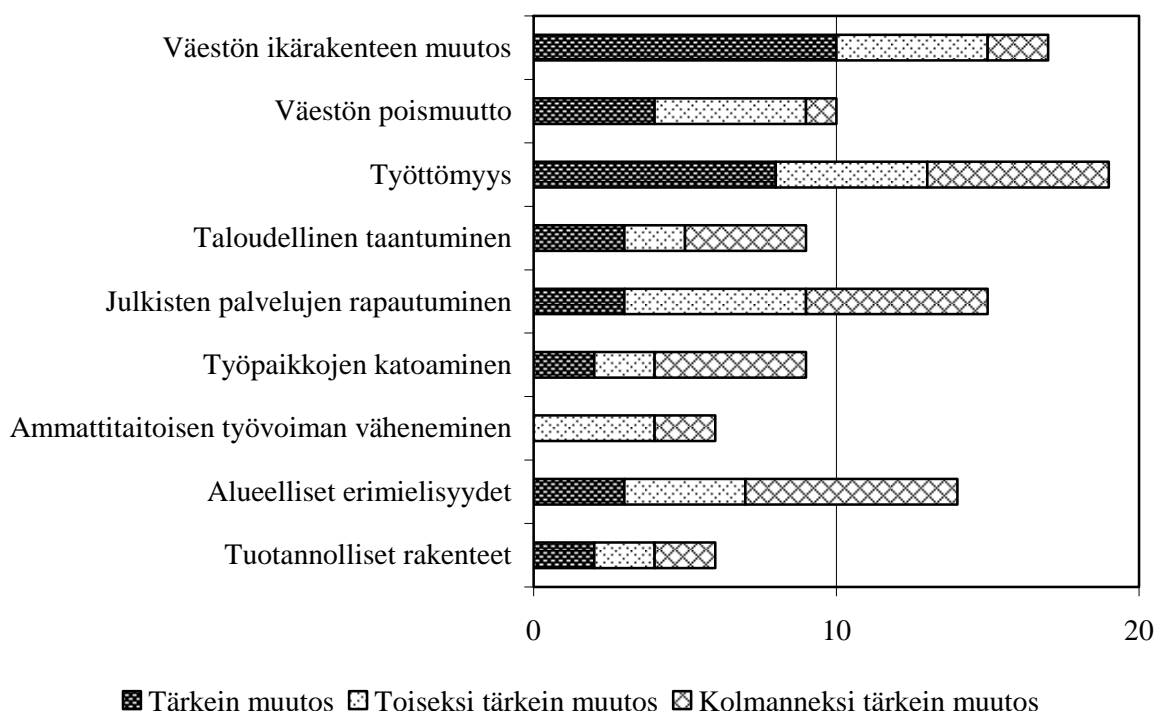

Kuvio 84. Yleinen taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetaulukko 53.)

Kaikista kyselyyn vastanneista asiantuntijoista 3 arvioi Kemi-Tornion seutukunnan yleisen taloudellisen tilanteen huonontuvan olennaisesti, 13 huonontuvan jonkin verran, 9 säilyvän ennallaan ja 11 paranevan jonkin verran kolmen vuoden kuluessa nykyiseen tilanteeseen verrattuna.

Seutukunnan kehitystä pahimmin uhkaavat muutokset

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, mitkä kysymyksessä vaihtoehtoina olleet yhdeksän muutosta uhkaavat heidän mielestään pahimmin Kemi-Tornion seutukunnan kehitystä, kysymyksellä ”Mitkä seuraavista muutoksista mielestänne pahimmin uhkaavat Kemi-Tornion seutukunnan kehitystä? Numeroikaa muutokset tärkeysjärjestyksessä.” Se, kuinka monta kertaa vastaajat mainitsivat kysymyksessä esitetyt muutokset yhtenä kolmen tärkeimmän joukossa olevana muutoksena, käy ilmi kuvioista 85.

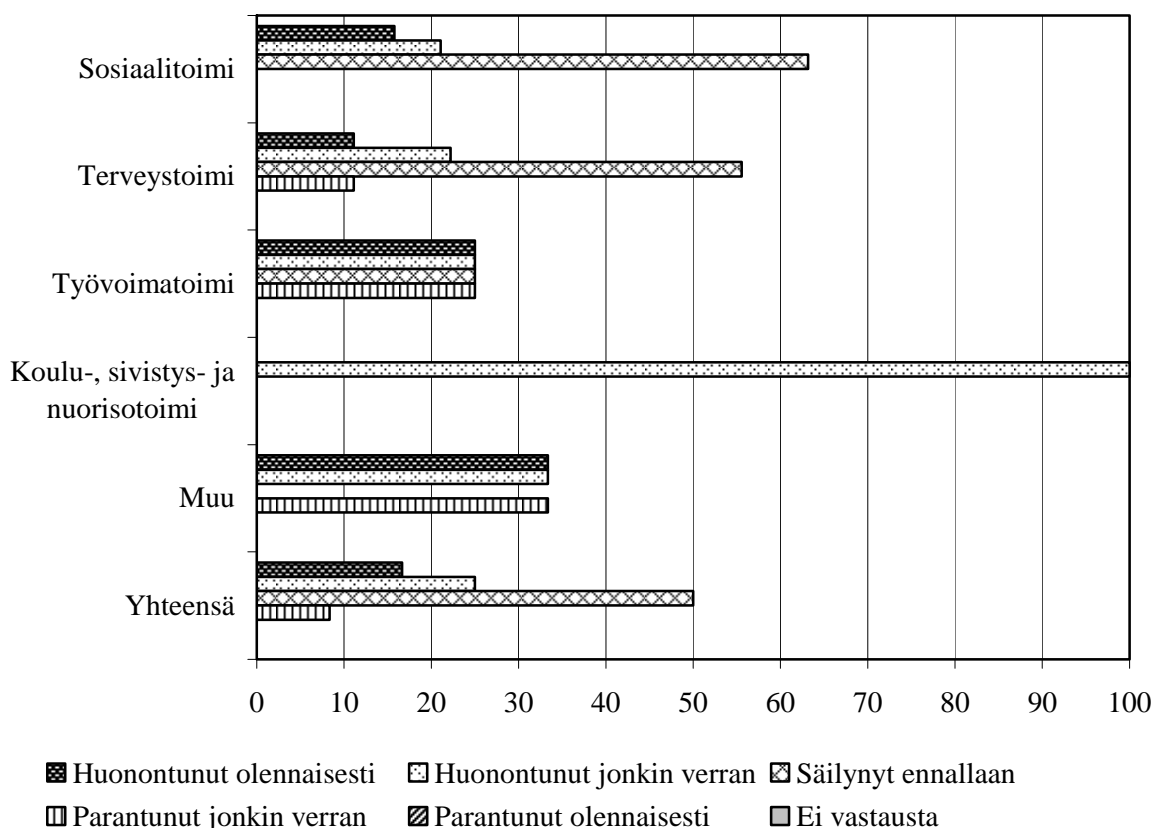

Kuvio 85. Seutukunnan kehitystä pahimmin uhkaavat muutokset. (Ks. myös Liitetaulukko 54.)

Yhdeksi kolmen tärkeimmän Kemi-Tornion seutukunnan kehitystä pahimmin uhkaavan muutoksen joukossa olevaksi muutokseksi asiantuntijat mainitsivat useimmin työttömyyden (19 asiantuntijaa), toiseksi useimmin väestön ikärakenteen muutoksen (17 asiantuntijaa), kolmanneksi useimmin julkisten palvelujen rapautumisen (15 asiantuntijaa), neljänneksi useimmin alueelliset erimielisyydet (14 asiantuntijaa) ja viidenneksi useimmin väestön poismuuton (10 asiantuntijaa). Loput neljä vaihtoehtoa tulivat mainituiksi alle 10 kertaa kolmen tärkeimmän joukossa olevana muutoksena.

Oman toimialan taloudellisen tilanteen muutos

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, millaisena he pitävät edustamansa toimialan nykyistä taloudellista tilannetta kolmen vuoden takaiseen verrattuna, kysymyksellä ”Minkälaisena pidätte oman toimialanne nykyistä taloudellista tilannetta verrattuna kolmen vuoden takaiseen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 86.

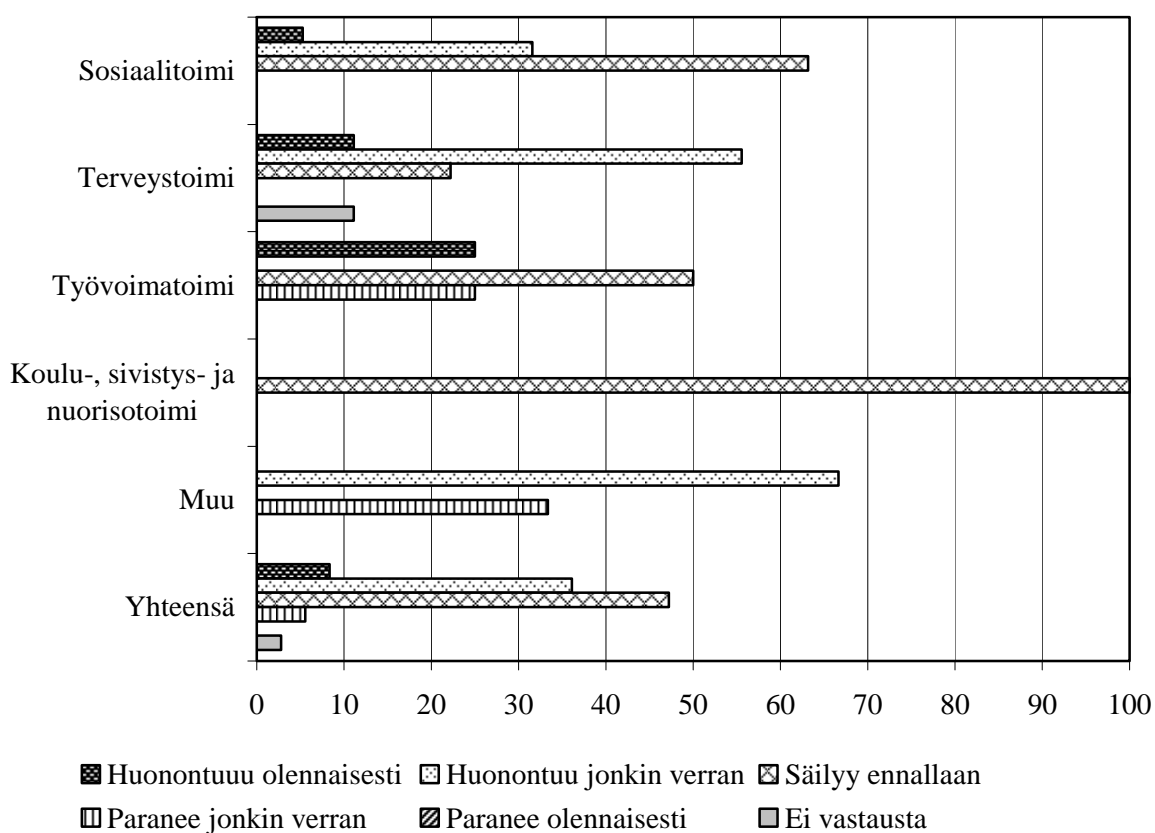
Kuvio 86. Oman toimialan taloudellinen tilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna. (Ks. myös Liitetaulukko 55.)

Suurin osa sosiaalitoimen 19 asiantuntijasta (12) ja terveystoimen 9 asiantuntijasta (5) arvioi oman toimialansa nykyisen taloudellisen tilanteen säilyneen ennallaan kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Työvoimatoimen 4 asiantuntijasta 1 arvioi toimialansa taloudellisen tilanteen huonontuneen olennaisesti, 1 huonontuneen jonkin verran, 1 säilyneen ennallaan ja 1 parantuneen jonkin verran kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Koulu-, sivistys- ja nuorisotoimen ainoa asiantuntija arvioi oman toimialansa taloudellisen tilanteen huonontuneen jonkin verran kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Toimialan ”Muu” 3 asiantuntijasta 1 arvioi toimialansa taloudellisen tilanteen huonontuneen olennaisesti.

ti, 1 huonontuneen jonkin verran ja 1 parantuneen jonkin verran kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Oman toimialan taloudellisen tilanteen kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten heidän edustamansa toimialan taloudellinen tilanne kehittyi seuraavien kolmen vuoden aikana, kysymyksellä ”Mihin suuntaan arvelette oman toimialanne taloudellisen tilanteen muuttuvan seuraavien kolmen vuoden aikana?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 87.

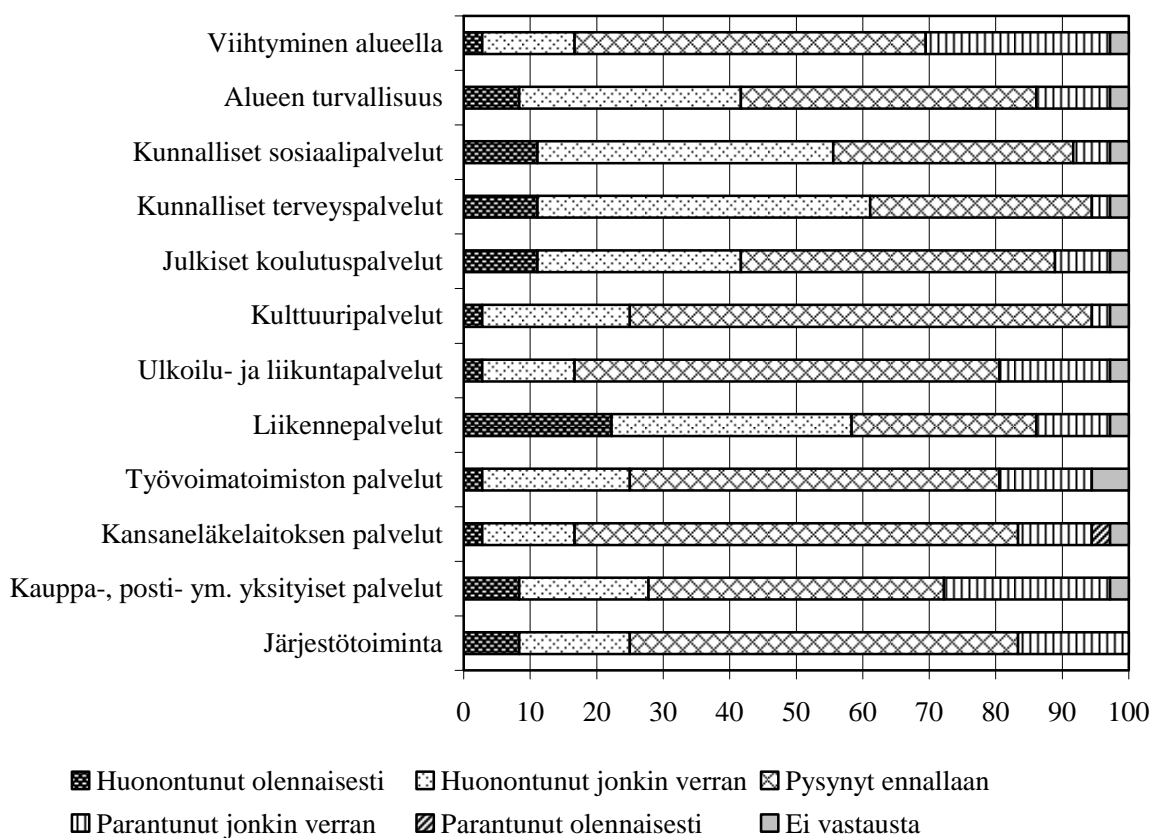

Kuvio 87. Oman toimialan taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetäulukko 56.)

Suurin osa sosiaalitoimen 19 asiantuntijasta (12) arvioi oman toimialansa nykyisen taloudellisen tilanteen säilyvän ennallaan, terveystoimen 9 asiantuntijasta (5) huonontuvan jonkin verran, työvoimatoimen 4 asiantuntijasta (2) säilyvän ennallaan ja toimialan ”Muu” 3 asiantuntijasta (2) huonontuvan jonkin verran seuraavien kolmen vuoden aikana. Ainoa koulu-, sivistys- ja nuorisotoimen asiantuntija arvioi oman toimialansa nykyisen taloudellisen tilanteen säilyvän ennallaan seuraavien kolmen vuoden aikana.

Asukastyytyväisyyden muutokset

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden tyytyväisyys 12 heidän hyvinvointiinsa liittyvään asiaan on muuttunut viimeisten kolmen vuoden kuluessa, kysymyksellä ”Mihin suuntaan arvelette Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden tyytyväisyyden muuttuneen viimeisten kolmen vuoden kuluessa seuraavien asioiden suhteen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 88.

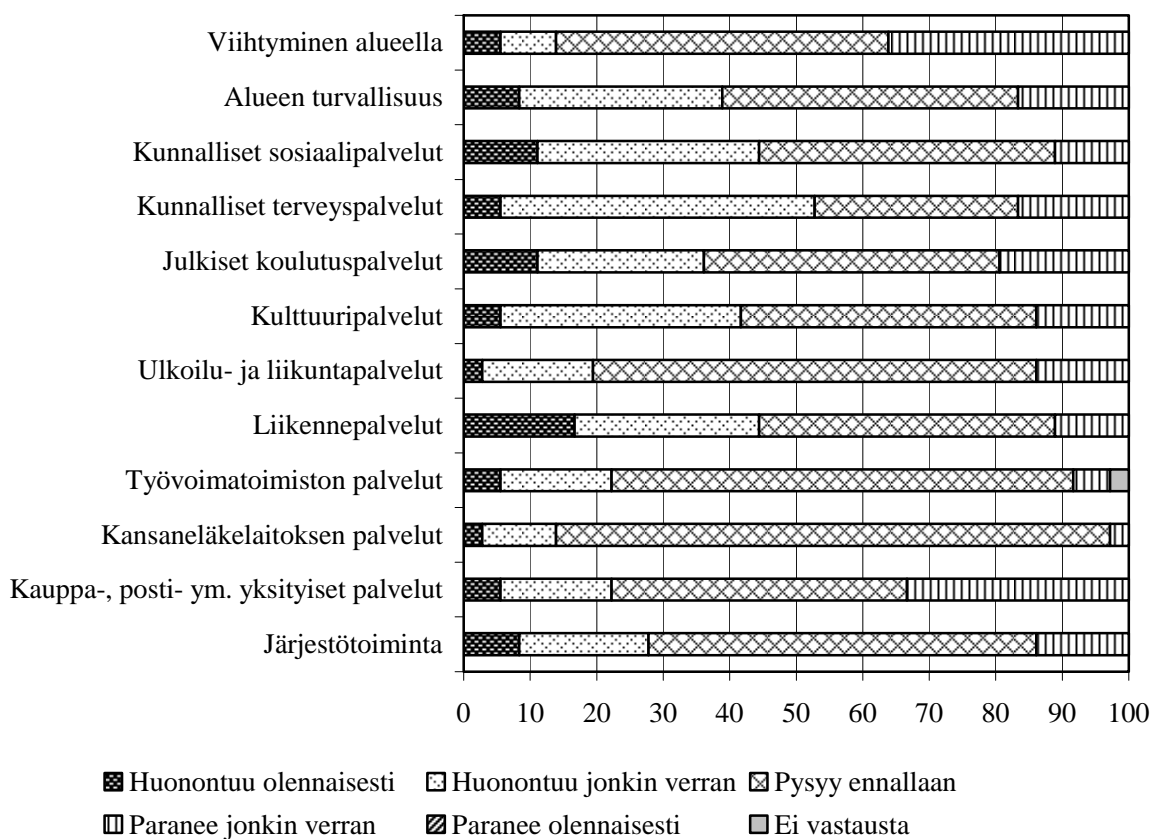
Kuvio 88. Asukkaiden tyytyväisyydessä hyvinvointiinsa vaikuttaviin eri asioihin viimeisten kolmen vuoden kuluessa tapahtuneet muutokset. (Ks. myös Liitetaulukko 57.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että asukkaiden tyytyväisyys alueella viihtymiseen (19 asiantuntijaa) ja alueen turvallisuuteen (16 asiantuntijaa) on pysynyt ennallaan, kunnallisiin sosiaali- (16 asiantuntijaa) ja terveyspalveluihin (18 asiantuntijaa) huonontunut jonkin verran, julkisiin koulutus- (17 asiantuntijaa), kulttuuri- (25 asiantuntijaa) sekä ulkoilu- ja liikuntapalveluihin (23 asiantuntijaa) pysynyt ennallaan, liikennepalveluihin huonontunut jonkin verran (13 asiantuntijaa) ja työvoimatoimiston (20 asiantuntijaa), Kansaneläkelaitoksen (24 asiantunti-

jaa), kauppa-, posti- ym. yksityisiin palveluihin (16 asiantuntijaa) sekä järjestötoimintaan (21 asiantuntijaa) pysynyt ennallaan viimeisten kolmen vuoden kuluessa.

Asukastyytyväisyyden kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden tyytyväisyys 12 heidän hyvinvointiinsa liittyvään asiaan muuttuu seuraavan kolmen vuoden kuluessa, kysymyksellä ”Mihin suuntaan arvelette Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden tyytyväisyyden muuttuvan kolmen vuoden kuluessa seuraavien asioiden suhteen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 89.

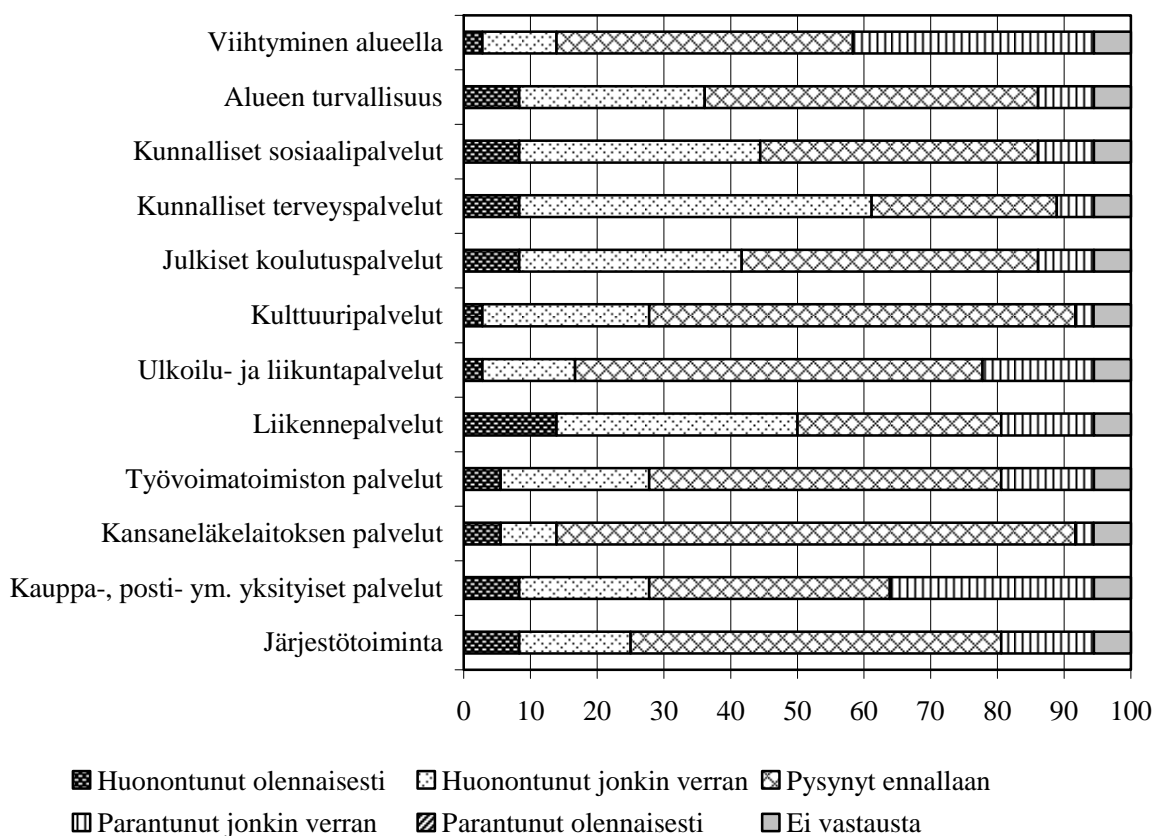
Kuvio 89. Asukkaiden tyytyväisyydessä hyvinvointiinsa vaikuttaviin eri asioihin seuraavien kolmen vuoden kuluessa tapahtuvat muutokset. (Ks. myös Liitetaulukko 58.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että asukkaiden tyytyväisyys alueella viihtymiseen (18 asiantuntijaa), alueen turvallisuuteen (16 asiantuntijaa) ja kunnallisiin sosiaalipalveluihin (16 asiantuntijaa) pysyy ennallaan, kunnallisiin terveystalveluihin (17 asiantuntijaa) huonontuu jonkin verran, julkisiin koulutus- (16 asiantuntijaa), kulttuuri- (16 asiantuntijaa), ulkoilu- ja liikunta- (24 asiantuntijaa), liikenne- (16 asiantuntijaa), työvoimatoimiston (25 asiantuntijaa),

Kansaneläkelaitoksen (30 asiantuntijaa) sekä kauppaa-, posti- ym. yksityisiin palveluihin (16 asiantuntijaa) ja järjestötoimintaan (21 asiantuntijaa) pysyy ennallaan seuraavan kolmen vuoden kuluessa.

Seutukunnan hyvinvointiin vaikuttavien asioiden muutos

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, mikä on Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointiin liittyvän 12 asian nykytila kolmen vuoden takaiseen verrattuna, kysymyksellä ”Mikä on arvioinne Kemi-Tornion seutukunnan seuraavien asioiden nykytilasta, kun sitä verrataan kolmen vuoden takaiseen?” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 90.

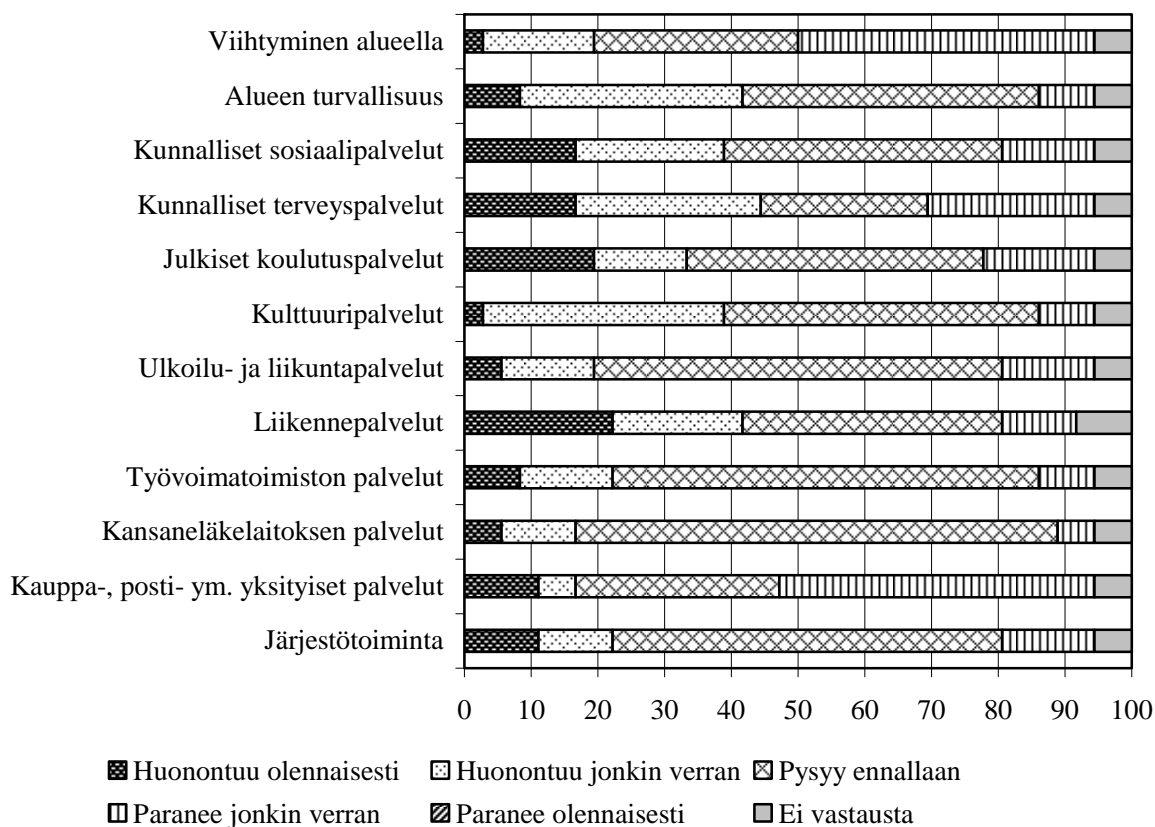
Kuvio 90. Asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavien eri asioiden tila kolmen vuoden takaiseen verrattuna. (Ks. myös Liitetaulukko 59.)

Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että viihtyminen alueella (16 asiantuntijaa), alueen turvallisuus (18 asiantuntijaa) ja kunnalliset sosiaalipalvelut (15 asiantuntijaa) ovat pysyneet ennallaan, terveyspalvelut ovat huonontuneet jonkin verran (19 asiantuntijaa), julkiset koulutus- (16 asiantuntijaa), kulttuuri- (23 asiantuntijaa) sekä ulkoilu- ja liikuntapalvelut (22 asiantuntijaa) ovat pysyneet ennallaan, liikennepalvelut ovat huonontuneet jonkin verran (13 asiantuntijaa).

jaa) ja työvoimatoimiston (19 asiantuntijaa), Kansaneläkelaitoksen (28 asiantuntijaa) ja kauppa-, posti- ym. yksityiset palvelut (13 asiantuntijaa) sekä järjestötoiminta (20 asiantuntijaa) ovat pysyneet ennallaan kolmen vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

Seutukunnan hyvinvointiin vaikuttavien asioiden kehitys

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, miten Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointiin liittyvät 12 asiaa muuttuvat seuraavan kolmen vuoden kuluessa, kysymyksellä ”*Millaiseksi arvioitte muutoksen Kemi-Tornion seutukunnalla kolmen vuoden kuluessa seuraavien asioiden suhteen?*” Vastausten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 91.

Kuvio 91. Asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavien eri asioiden tila kolmen vuoden kuluttua. (Ks. myös Liitetäulukko 60.)

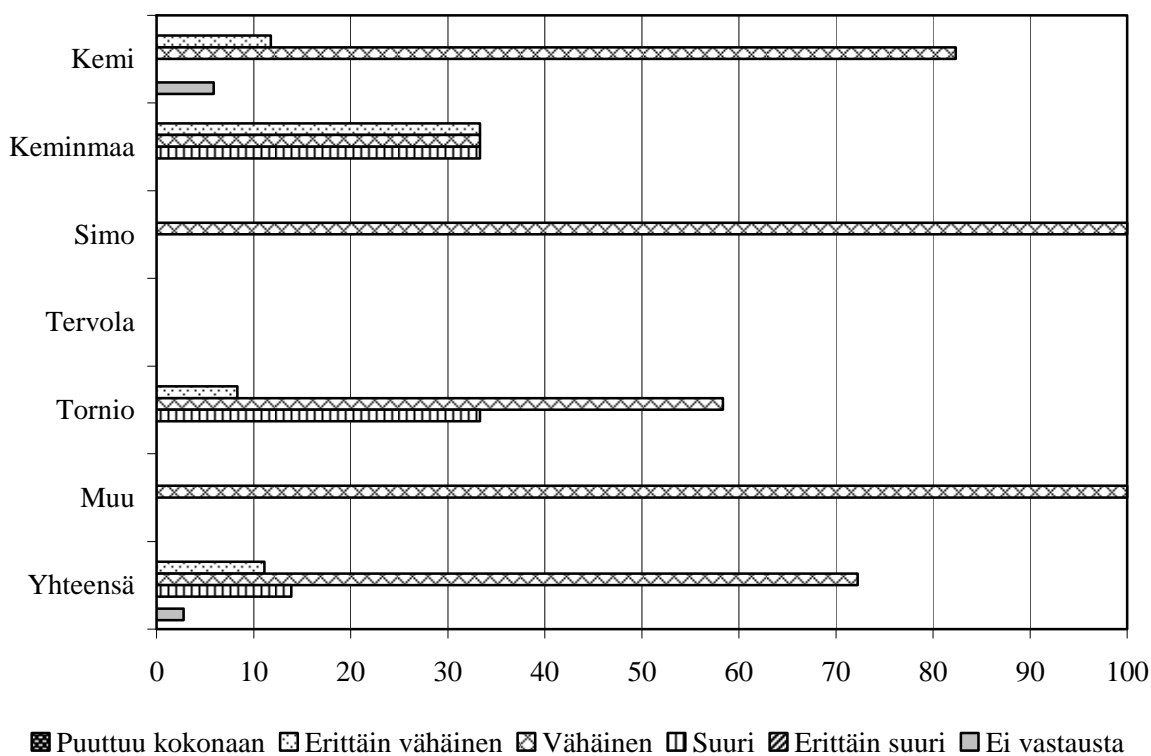
Yleisimmin asiantuntijat arvioivat, että viihtyminen alueella paranee jonkin verran (16 asiantuntijaa), alueen turvallisuus (16 asiantuntijaa) ja kunnalliset sosiaalipalvelut (15 asiantuntijaa) pysyvät ennallaan, kunnalliset terveyspalvelut (10 asiantuntijaa) huonontuvat jonkin verran, julkiset koulutus- (16 asiantuntijaa), kulttuuri- (17 asiantuntijaa), ulkoilu- ja liikunta- (22 asiantuntijaa), liikenne- (14 asiantuntijaa), työvoimatoimiston (23 asiantuntijaa) ja Kansanelä-

kelaitoksen palvelut (26 asiantuntijaa) pysyvät ennallaan, kauppa-, posti- ym. yksityiset palvelut (17 asiantuntijaa) paranevat jonkin verran ja järjestötoiminta (21 asiantuntijaa) pysyy ennallaan seuraavan kolmen vuoden kuluessa.

Seutukunnan yleinen vetovoimaisuus

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, millaisena he pitävät Kemi-Tornion seutukunnan yleistä vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta katsottuna, kysymyksellä ”Minkälaisena pidätte Kemi-Tornion seutukunnan yleistä vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta katsottuna?” Vastaus-ten jakaumat käyvät ilmi kuviosta 92.

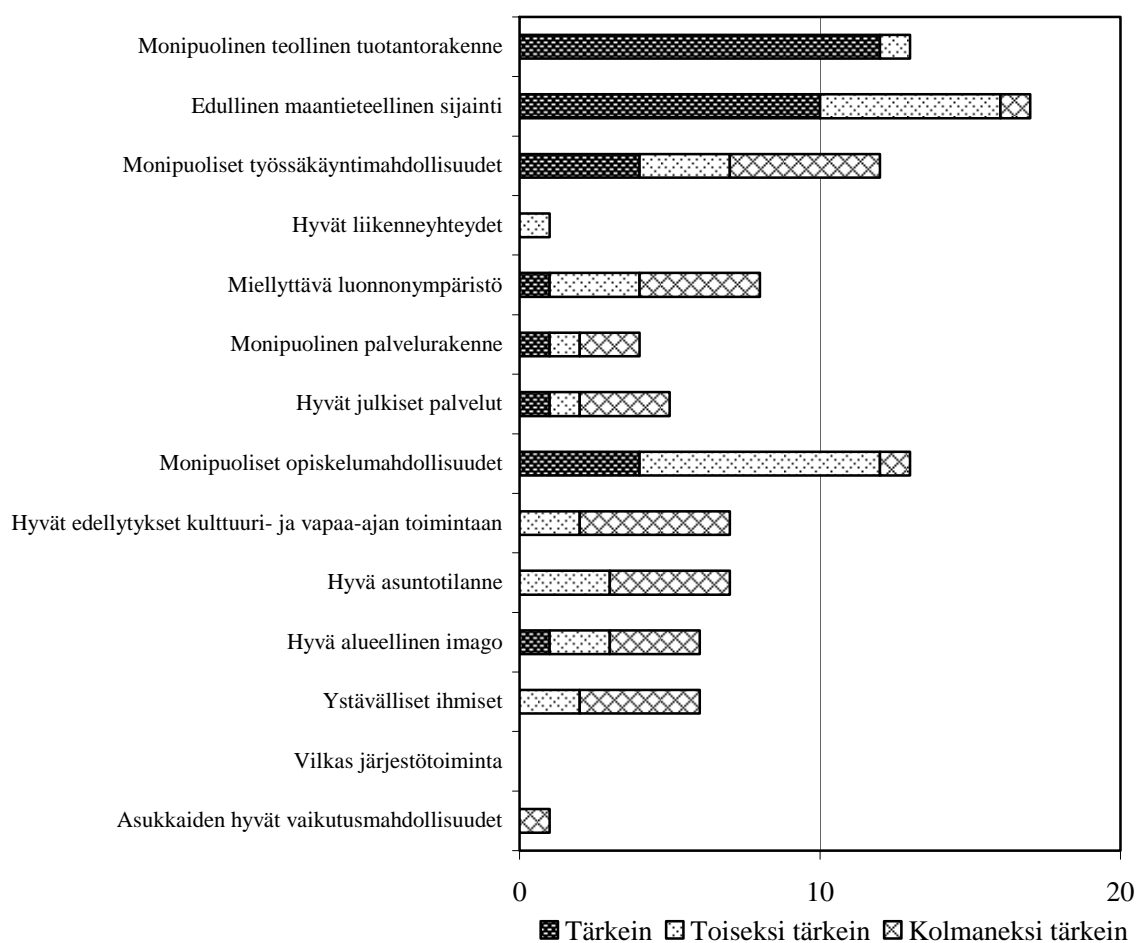

Kuvio 92. Seutukunnan yleinen vetovoimaisuus alueen ulkopuolelta katsottuna. (Ks. myös Liitetaulukko 61.)

Kaikista kyselyyn vastanneista asiantuntijoista 4 arvioi Kemi-Tornion seutukunnan yleisen vetovoimaisuuden alueen ulkopuolelta katsottuna olevan erittäin vähäinen, 26 vähäinen ja 5 suuri yhden heistä jättäessä vastaamatta tähän kysymykseen.

Keskeisimmät seutukunnan vetovoimaisuutta lisäävät tekijät

Asiantuntijoita pyydettiin arvioimaan, mitkä kysymyksessä esitetyistä 14 vaihtoehdosta ovat kolme keskeisintä Kemi-Tornion seutukunnan vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta nähtynä lisäävää tekijää, kysymyksellä ”Mitkä tekijät mielestänne lisäävät Kemi-Tornion seutukunnan yleistä vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta nähtynä? Numeroikaa kolme keskeisintä.” Se, kuinka monta kertaa vastaajat mainitsivat kysymyksessä esitetyt vaihtoehdot yhtenä kolmen keskeisimmän joukossa olevana tekijänä, käy ilmi kuviosta 93.

Kuvio 93. Keskeisimmät seutukunnan vetovoimaisuutta lisäävät tekijät. (Ks. myös Liitetaulukko 62.)

Yhdeksi kolmen keskeisimmän Kemi-Tornion seutukunnan vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta nähtynä lisääväksi tekijäksi asiantuntijat mainitsivat useimmin edullisen maantieteellisen sijainnin (17 asiantuntijaa), toiseksi useimmin sekä monipuolisen teollisen rakenteen että monipuoliset opiskelumahdollisuudet (13 asiantuntijaa) ja kolmanneksi useimmin monipuoliset työssäkäyntimahdollisuudet (12 asiantuntijaa). Loput 10 vaihtoehtoa tulivat mainituiksi alle 10 kertaa kolmen keskeisimmän joukossa olevana tekijänä.

5 VUODEN 2005 HYVINVOINTIBAROMETRIN SALDO

Tilasto-, kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen analyysin syvyys- vs. yleisyytensä ovat määrittäneet käytettävissämme olleet ajalliset ja rahalliset resurssit. Kuntalais- ja asiantuntijakyselyn ns. karhukierroksen vastauslomakkeiden viimeinen palautuspäivä oli 30.11.2005, minkä jälkeen viimeiset kyselylomakkeet voitiin koodata analyysissä käytetyksi ns. lopulliseksi SPSS-datatiedostoksi. Vuoden 2005 Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrissä esitettyjen tilastojen sekä kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen analyysit pitäytyvät siten ainoastaan kuvailulla, pääpiirteittäisellä tasolla (vrt. Savikuja & Tissari 2004).

Hyvinvointibarometrin kaltaisissa toistettavissa kartoituksissa on olennaista tietojen keräämisen ja esittämisen systemaattisuus toisaalta barometrin tulosten optimaalisen hyödyntämisen takaamiseksi niin yksittäisten kuntalaisten, viranomaisten, toimihenkilöiden kuin poliittisten päättäjienkin keskuudessa ja toisaalta barometrin toistoprosessin takaamiseksi. On tärkeää, että barometrin tulokset esitetään riittävän havainnollisesti, tarkasti ja yksinkertaisesti, jotta barometriä käyttävien tutkintotasot ja -alat eivät estäisi sen hyödyntämistä.

5.1 Barometrin tulosten arviointi

Nyt julkistettavan toisen Kemi-Tornion hyvinvointibarometrin laatimisen jälkeen pitäisi käsitteäksemme arvioida rakentavan kriittisesti erityisesti kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen kysymysten lukumäärää ja sisällöllisiä painopisteitä. Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin kuntalais- ja asiantuntijakyselyn tuloksia hyödynnettäessä on syytä muistaa etenkin kyselyjen matalat vastausprosentit, jotka asettavat omat reunaehdonsa tuloksista tehtäville johtopäätöksille (Taulukko 13.).

Taulukko 13. Kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit ja vastaajien määrät vuosina 2003 ja 2005.

	2003		2005	
	Vastausprosentti	Vastaajia	Vastausprosentti	Vastaajia
Kuntalaiskysely	(N=2150) 46 %	992	(N=2357) 46,3 %	1092
Asiantuntijakysely	(N=82) 62 %	51	(N=78) 46,0 %	36

Katoanalyysin perusteella kyselyihin vastaamattomuuden pääasialliset syyt ovat samantyyppisiä kuin esimerkiksi Raahen seutua koskeneessa vastaavantyyppisessä tutkimuksessa (Kur-

kinen 2004, 42–44). Kyselyjen matalien vastausprosenttien vuoksi onkin ollut tärkeää kartoittaa Kemi-Tornion seutukunnan kuntalaisten hyvinvoinnin tilaa myös keskeisten tilastollisten indikaattorien avulla. Se luo ns. kontekstuaalisen tulkinta- ja ymmärtämisperustan kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastauksille. Relevanteiksi katsomiemme tilastojen valitsemisen ja esittämisen taustana ovat pohjosmaisessa hyvinvointitutkimustraditiossa yleisesti käytetty tapa jakaa ihmisen hyvinvointi having-, loving- ja being-ulottuvuuksiin (ks. Allardt 1976; 1989; 1998; ks. myös Ek ym. 2004). Hyvinvoinnin having-ulottuvuutta (esim. elintaso, terveydentila) ja being-ulottuvuutta (esim. yleissivistävä ja ammatillinen tutkintotaso) kuvaamme tässä vuoden 2005 Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrissä sekä tilastojen että kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen avulla. Tilastojen käyttämisen tähän tarkoitukseen on mahdollistanut käyttäjäystävällisistä SOTKANetin verkkopalveluperustaisesta indikaattori-pankista (www.sotkanet.fi) ja Tilastokeskuksen tilastopalvelu StatFin (www.statfin.stat.fi) ilmaiseksi saatavien tietojen hyödyntäminen. Hyvinvoinnin loving-ulottuvuutta kuvaamme tässä hyvinvointibarometrissä erityisesti kuntalaiskyselyjen avulla.

Tilastojen saldo

Kemi-Tornion hyvinvointibarometrin tilastokavalkadi, jossa kuvaamme keskeisissä hyvinvointi-indikaattoreissa koko maassa, Lapin maakunnassa ja Kemi-Tornion seutukunnassa sekä sen muodostavissa kunnissa tapahtuneista muutoksia, auttaa ymmärtämään hyvinvointibarometrin kuntalais- ja asiantuntijakyselyissä saatuja vastauksia. Esittämämme tilastot kattavat pääasiassa ajanjakson 1995–2004. Tilastoja valitessamme olemme pyrkineet siihen, että emme esittäisi niin aihealueen kuin tarkasteluajanjaksonkin osalta päällekkäisiä tilastoja muiden alueellisia ja seutukunnallisia tilastoja esittävien tahojen kanssa (ks. Lapin liiton tilastotori 2005; Kotisatama numeroina 2005).

Kun Kemi-Tornion seutukuntaa verrataan Lapin maakuntaan ja koko maahan, näyttää se varsin omalaatuiselta alueelta niin bruttokansatuotteensa, koulutus- ja työmarkkinoittensa, demografisen väestörakenteensa kuin väestön koulutustasonsa osalta (ks. myös Lapin Liiton tilastotori 2005; Kotisatama numeroina 2005; Honkakoski 2006). Seutukunnan väestö on vähentynyt ja vanhentunut ja sen sairastavuus on lisääntynyt, huoltosuhde noussut ja koulutustaso pysynyt niin Lapin lääniä kuin koko maata matalampana. Seutukunnan ja sen muodostavien kuntien käyttötalouden nettokustannukset sekä sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset ovat nousseet. Muiden kuin väestökehityksen, nettomuuton ja työvoiman määrän muutosten ku-

vaamisessa käyttämiemme indikaattorien osalta seutukunnan kehitys myötäilee koko maassa vuosina 1995–2004 tapahtunutta kehitystä.

Kuntalaiskyselyn saldo

Kemi-Tornion hyvinvointibarometrin kuntalaiskyselyyn vastanneet seutukuntalaiset olivat varsin tyytyväisiä nykyiseen elämäntilanteeseensa, yleiseen elintasoonsa sekä fyysiseen ja psyykkiseen terveydentilaansa ja suhtautuvat luottavaisesti tulevaan taloudelliseen ja työllisyystilanteeseensa. Suurin osa heistä piti asuinolojaan vähintään tyydyttävänä ja vain murtoosa ilmoitti kokeneensa turvattomuutta asuinalueellaan. Myös yksinäisyyskokemukset olivat heidän keskuudessaan verraten harvinaisia, eikä kovinkaan merkittävä määrä heistä ollut harkinnut asuinpaikkakunnan vaihtamista. Moni heistä ilmoitti perhepiirin (vanhemmat, lapset, ystävät) tuen olevan tärkeää, mikäli he olivat tilapäisen tai jatkuvamman avun tarpeessa. Mahdollisuuksiinsa vaikuttaa asuinkuntansa kehittämiseen kyselyyn vastanneista seutukuntalaisista varsin moni oli varsin tyytymätön. Moni koki tyytymättömyyttä myös sosiaali- ja terveyspalveluista tiedottamiseen ja neuvontaan sekä lääkärin vastaanotolla käyntiin.

Kuntalaiskyselyn toteuttamisesta saamiemme kokemusten mukaan olisi barometrin seuraavilla toteutuskerroilla hyvä toimia siten, että jo kuntalaiskyselyä varten tarvittavia osoitetietoja hankittaessa pyydetäisiin kaikki osoitetiedot luovuttavalta viranomaiselta saatavat tiedot (ikä, sukupuoli jne.). Tällöin vastaajan taustatietojen kysyminen ei rasittaisi kyselyn kohdejoukkoon valikoituneita potentiaalisia vastaajia ja kyselystä muodostuisi mahdollisimman kustannus-tehokas (ks. esim. Sarantakos 1993; Alastalo 2005; Kyselylomakkeen laatiminen 2005). Seutukuntalaisten valikoiva vastaaminen heille esitettyihin kysymyksiin antaa myös aihetta kyselylomakkeen muokkaamistarpeiden pohtimiseen. Tämä tuli esille erityisesti erilaisten palvelujen käyttämistä kartoittavien kysymysten (esim. kysymykset 18, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37) kohdalla. Varsin monet jättivät vastaamatta niihin (ks. Liite 5.), vaikka olivat vastanneet useimpiin kyselylomakkeen kysymyksiin ja vastausvaihtoehtoina olivat myös ”*en tarvitse tätä tukea tältä taholta*” tai ”*ei kokemusta*”.

Asiantuntijakyselyn saldo

Useimmat Kemi-Tornion hyvinvointibarometrin asiantuntijakyselyyn vastanneet asiantuntijat arvioivat, että Kemi-Tornion seutukunnan väestön hyvinvointia välillisesti tai välittömästi

rakenteistavat tekijät pysyvät ennallaan katsoen, ettei mikään osatekijä tule huonontumaan tai parantumaan dramaattisesti. Eniten asiantuntijat kantoivat huolta jo syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien väestöryhmien hyvinvointipalveluiden toimivuudesta ja riittävydestä sekä kunnallisissa sosiaali- ja terveystalveissa tapahtuvista muutoksista. Lisäksi asiantuntijat olivat varsin huolestuneita työttömyyden, väestön vanhentumisesta sekä julkisten palveluiden rapautumisesta. Nämä asiantuntijakyselyssä saadut vastaukset kietoutuvat Kemi-Tornion seutukuntaa uhkaavan kustannuksellisen noidankehän realisoitumiseen, jossa hyvinvointipalvelujärjestelmän infrastruktuuria olisi uudelleenrakenteistettava *rakenteellisten pakkojen* (kuten työttömyyden, ikävinoutuneen muuttoliikkeen sekä väestön ikärakenteen vinoutumisen) sanelemana. Asiantuntijakyselyssä saatujen vastausten perusteella onkin aiheellista kysyä, mitä tällainen kehitys merkitsisi Kemi-Tornion seutukunnan väestön hyvinvoinnin perusedellytyksille?

Vuoden 2005 hyvinvointibarometrin asiantuntijakysely pyrittiin lähettämään samoille asiantuntijoille kuin vuonna 2003 hyödyntämällä edellisen kyselykerran osoitetietoja ja lisäämällä kyselyn saaviin yksi asiantuntija, joka edusti kokonaan uutta asiantuntijaosaorganisaatiota. Kursorisen katoanalyysin perusteella osoitetietojen ja yhteyshenkilöiden tarkistaminen näyttää olevan perusedellytys, jotta kyselyn vastausprosentti ei jäisi yhtä matalaksi kuin se tällä kertaa jäi. Lisäksi on syytä pohtia, onko hyvä, että kyselyyn vastaisivat aina samat asiantuntijat, vai onko parempi soveltaa esimerkiksi Tilastokeskuksen useissa tutkimuksissaan hyödyntämää paneeliasetelman ideaa, jolloin osa vastaajista pysyy samoina ja osa vaihtuu kyselyä toistettaessa.

5.2 Barometrin laatimisprosessin arviointi

Arvioimme vuoden 2005 Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin laatimisprosessia tarkastelemalla kuntalais- ja asiantuntijakyselylomakkeiden toimivuuteen, relevanttien tilastodokumenttien saamiseen kohtuullisin hinnoin kohtuullisessa ajassa, kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen ajoittamiseen sekä barometrin laatimiseen tarvittavaan resurssointiin ja konkreettiseen hyödyntämiseen liittyviä kysymyksiä

Hyvinvointibarometrin laatimisessa onnistumisen **ensimmäinen** keskeinen reunaehto on, että kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen teossa käytettävät lomakkeet ovat toimivia ja vastaamaan

motivoivia. Niitä nykyistä toimivammaksi, validimmaksi ja reliabiliteetimmaksi kehitettäessä voidaan hyödyntää barometrikavalkadissa esittämämme barometriä (ks. s. 12) meta-analyysiä. Tutkimusapulaisina toimineet opiskelijat dokumentoivat lomakkeiden vastauksia SPSS-tiedostoiksi koodatessaan systemaattisesti erilliselle dokumentointipohjalle (Liite 7.) ongelmia aiheuttaneet kehittämistä vaativat kysymykset. Taulukkoon 14. olemme koonneet heidän dokumentoinnin perusteella kysymykset, jotka 1) vaatisivat uudelleen muotoilua, 2) tulisi poistaa kokonaan ja 3) tulisi esittää vain, jos kysymysten analysoimiseen on käytettävissä riittävästi resursseja.

Taulukko 14. Kuntalais- ja asiantuntijakyselylomakkeiden uudelleenmuokkaustarpeet.

	Uudelleen muotoiltavat kysymykset	Kokonaan poistettavat kysymykset	Harkinnanvaraisesti poistettavat kysymykset
Kuntalaiskysely	6, 9, 10	7, 11, 21, 22, 23	27 perusteluosa, 29, 30, 38
Asiantuntijakysely	1, 2, 3, 21	5, 7, 9, 11, 14, 17, 19, 20	

Vastaajat ymmärsivät *uudelleenmuotoiltavat kysymykset* jossain määrin väärin. Tätä voidaan vähentää täsmentämällä kysymyksen muotoilua. *Kokonaan poistettavat kysymykset* eivät toimineet toivotulla tavalla. Esimerkiksi kysymysten, joissa vastaajaa pyydetään arvioimaan tulevaisuutta kolme vuotta eteenpäin, toimivuus pitäisi arvioida uudelleen. Tämä johtuu esimerkiksi siitä, että niin seutukuntalaiset kuin asiantuntijatkin elävät varsin nopeatempoisissa ja ennalta arvaamattomissa elämis-, kokemus- ja systeemimaailmoissa, minkä vuoksi heidän on melko vaikeaa arvioida tulevaisuutta kovin monen vuoden päähän. Mikäli vastaajien halutaan arvioivan, miten nykyhetki poikkeaa menneestä ja tulevaisuus nykyhetkestä, voisi sopiva muistelu- ja ennakoitajakso olla lyhyempi kuin kolme vuotta. Esimerkiksi vuosi voisi olla relevantimpi ajanjakso. *Harkinnanvaraisesti poistettavat kysymykset* olivat sinänsä toimivia, mutta niihin liittyviä avovastauksia ei voitu analysoida barometrin laatimisen aikataulullisten ja taloudellisten reunaehtojuoksi. 2 357 seutukuntalaisen ja 78 asiantuntijan avovastauksen analysoiminen olisi edellyttänyt, että hyvinvointibarometrin laatimiseen olisi ollut käytettävissä huomattavasti enemmän resursseja kuin niitä oli tällä kertaa varattu.

Toinen hyvinvointibarometrin laatimisessa onnistumisen keskeinen reunaehto on ns. turhan vastauskadon eliminoiminen. Vastauskatoa voivat aiheuttaa esimerkiksi kyselylomakkeen pituus, kysymysten painottuminen joko vaihtoehto- tai avokysymyksiin ja osoitetietojen oikeellisuus. Erityisesti asiantuntijakyselyn osalta näyttäisi olevan tarpeen, että kyselyn saavat asiantuntijat ja heidän yhteystietonsa päivitetään barometrikohtaisesti. Tämä vaatii mahdolli-

simman tarkkaa asiantuntijatahojen ja muun muassa niiden organisatorinen aseman ja osoitetietojen dokumentointia. Esimerkiksi kolmannen sektorin organisaatioissa kuten yhdistyksissä, jotka osallistuvat hyvinvointipalvelujen tuottamiseen tai toimivat niiden tuottamiseen vaikuttamaan pyrkivänä edunvalvojina, toimitaan usein vapaaehtoisina. Tämä vuoksi niiden yhteyshenkilöt voivat vaihtua hyvinkin nopeasti, kun niitä verrataan esimerkiksi julkisiin organisaatioihin. Syytä näyttäisi olevan myös arvioida sitä, onko asiantuntijakyselyä tarpeen lähettää seutukunnan ulkopuolisille asiantuntijoille. Kuntalaiskyselyssä tarvittut osoitetiedot hankittiin sekä edellisellä että tällä barometrin laatimiskerralla maistraatista. Vaihtoehtona olisi hankkia ne esimerkiksi Tilastokeskuksesta. Kustannusten minimoimisen vuoksi olisikin hyvä pyytää osoitetietojen toimitustarjous maistraatin lisäksi Tilastokeskukselta.

Kolmas hyvinvointibarometrin laatimisessa onnistumisen keskeinen reunaehto on kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen teon ajoittaminen vastaajien kannalta niin, että seutukuntalaisilla ja asiantuntijoilla olisi ”aito” kyselyyn vastaamisen mahdollisuus. Kyselyjen tekeminen pitää sovittaa yhteen toisaalta kansalaisten ja asiantuntijoiden vuotuisten ennakoitavissa olevien kiireiden ja toisaalta Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opiskeluun ja henkilökunnan työhön liittyvien kiireiden kanssa. Opiskelijoiden kannalta näyttäisi syyslukukausi olevan lukuvuoden kiireisintä opiskeluaikaa. Paras tutkimusapulaisena toimimisen ajankohta heille olisi siten kesäloma, jolloin he saisivat tehdä barometrin laatimiseen liittyvän työn kesätyönään. Vastaajien näkökulmasta parasta kyselyjen tekoaikaa näyttäisi olevan helmikuuhuhtikuun välinen ajanjakso. Esimerkiksi vuotuiset lomajaksot ja budjettien yms. laadinta eivät häiritse enempää seutukuntalaisten kuin asiantuntijoidenkaan kyselyyn vastaamiseen keskittymistä.

Hyvinvointibarometrin laatimisessa onnistumisen **neljännen** keskeisen reunaehdon muodostavat barometrin laatimiseen osallistuvien käytettävissä olevat ajalliset, taloudelliset ja taidolliset resurssit. Kyselylomakkeiden postitus-, niiden ja raportin painatus- sekä barometrin tekoon osallistuvien palkkakustannukset muodostavat perustan barometrin laatimiseen tarvittavalle budjetille. On tärkeää tehdä kustannus-hyöty -analyysille perustuvia ratkaisuja esimerkiksi kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen otoskoosta ja kyselylomakkeiden laajuudesta, jotta lomakkeiden postituksesta, painatuksesta ja SPSS-tiedostoiksi koodaamisesta aiheutuvat työmäärä ja kustannukset eivät olisi vinoutuneessa suhteessa barometrin analyysivaiheen toteuttamisen vaatimaan työmäärään ja kustannuksiin. Riittävä henkilömäärä ja realistinen aikataulu luovat yhdessä realistisen budjetin kanssa peruspuitteet barometrin onnistuneelle toteutta-

miselle. Kuviossa 15. esitämme hyvinvointibarometrin toteuttamisen ”strategisten osavaiheiden kuukausittaisen ideaaliajoituksen”, jota noudattamalla niin kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen vastausprosentit saisi mahdollisimman korkeiksi kuin niillä kerättyjen vastausten analysoinnit laadukkaiksi (ks. osavaiheiden tarkempi esittely liitteestä 8.).

KUUKAUSI:	Tammi →	Helmi →	Maalis →	Huhti →	Touko →	Kesä →	Heinä →	Elo →	Syys
OSAVAIHE:									
Käynnistys	-----								
* <i>Osavaiheet 1.–3.</i>									
Kyselyjen teko		-----							
<i>Osavaiheet 4.–6.</i>									
Koodaus			-----						
* <i>Osavaihe 7.</i>									
Kirjoitus		-----							
* <i>Osavaiheet 8.–9.</i>									
Julkaisu								-----	
* <i>Osavaiheet 10.–11.</i>									
Arkistointi								-----	
* <i>Osavaihe 12.</i>									

Kuvio 94. Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin laatimisen strategisten osavaiheiden ideaaliajoitus.

Kuviossa esittämämme osavaiheiden ideaaliajoitus perustuu kokemuksiin, joita Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointibarometrin laatimisesta on saatu sekä ensimmäisellä (vuosina 2003–2004) että toisella (vuosina 2005–2006) kerralla. Näitä organisatorisesti ja käytettävissä olleiden resurssien osalta toisistaan poikkeavia hyvinvointibarometrin laatimiskertoja vertailevan taulukon (ks. sivulla 9 oleva Taulukko 1.) ja barometrin laatimisen osavaiheistamisen (ks. Liite 8.) perusteella katsomme, että barometrin laatiminen on syytä resurssoida niin, että sen tekemiseen on käytettävissä:

- aikaa 7-9 kuukautta
- 1 kokoaikainen tai 2 osa-aikaista tutkijaa
- 4–6 tutkimusapulaista
- ¼-aikainen projektisihteeri (ns. ”perusinfrahenkilö”, joka tekee barometrin laatimiseen liittyviä toimistotöitä).

Hyvinvointibarometrin laatimisen kannalta on tärkeää myös, että kunkin osavaiheen päävastuullinen toteuttaja ja yhteyshenkilö taustaorganisaatioineen ja työpaikkahierarkkisine asemineen ovat tiedossa, jotta barometriä tekevä tutkija voi ottaa yhteyttä osavaiheiden toteuttamisen kannalta oikeisiin henkilöihin (ks. Liite 8.). Tärkeää on myös pohtia, kuinka laajan tilastoston sekä kuntalais- ja asiantuntijakyselyn myöhemmät barometrit sisältävät. Syytä on pohtia

muun muassa, mitä tuloksia ja miten (vastausten jakaumat vain absoluuttisina, suhteellisina vai molempina lukuina esittäen) on syytä raportoida. Esimerkiksi raportoidaanko

1. ennalta tarkoin määriteltyihin kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen kysymyksiin saadut vastaukset ilman tutkijan tekemää alustavaakaan analyysiä jättäen tulosten analysointi jokaisen barometriä käyttävän (kuntalainen, asiantuntijan jne.) huoleksi ("**tekninen barometri**", *tekoai-ka: 5 kk*),
2. barometriä tekevän tutkijan mielenkiintoisiksi arvioimat kyselyjen tulokset ja niiden tueksi tarvittavat tilastot ("**kursorinen barometri**", *tekoai-ka: n. 7 kk*) vai
3. Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin ohjaus- ja asiantuntijaryhmissä määriteltyjen kuntalais- ja asiantuntijakyselyjen jokaiseen kysymykseen saatujen vastausten alustavat analyysit hankkien niiden tueksi tarvittavat tilastot ("**varsinainen barometri**", *tekoai-ka: n. 9 kk*).

Viides hyvinvointibarometrin laatimisessa onnistumisen keskeinen reunaehto on, pystyvätkö seutukunnan hyvinvointipalveluja tuottavat ja hyvinvoinnin kannalta tärkeät toimijat hyödyntämään sitä. Tämän vuoksi olisi ennen mahdollista seuraavaa barometrin laatimiseen ryhtymistä syytä kartoittaa, kuinka ne ovat hyödyntäneet kahta ensimmäistä barometriä. Samalla niiltä voitaisiin pyytää esityksiä kuntalais- ja asiantuntijakyselyissä käytettäviin lomakkeisiin tehtävistä sisällöllisistä ja kysymysten määrään liittyvistä muutoksista. Koska näille toimijoille on järjestetty jo Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin aikana vuosina 2003–2004 ennakoivaa barometrin tulosten hyödyntämistä edistävää koulutusta (ks. Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin...2003.), olisi sitä syytä jatkaa pureutumalla barometrin tulosten konkreettiseen hyödyntämiseen. Barometrin laatimisen jatkossa rahoittavat ja toteuttavat tahot voisivat yhdessä organisoida esimerkiksi päivän mittaisia informaatio- ja koulutuspäiviä, miten barometrissä saatuja tuloksia voidaan hyödyntää seutukunnan hyvinvointipalvelujen kehittämisessä (vrt. Kurkinen 2004). Tällaisiin päiviin voitaisiin kutsua kuntalais- ja asiantuntijakyselyihin vastanneiden lisäksi seutukunnan hyvinvointipalveluiden tuottamiseen vaikuttavia päätöksiä tekeviä viranomaisia. Kuntalais- ja asiantuntijakyselyihin voitaisiin liittää kysymys, jolla tiedusteltaisiin vastaajien halukkuutta osallistua informaatio- ja koulutuspäiviin.

Edellä mainittujen informaatio- ja koulutuspäiviä järjestettäessä voitaisiin hyödyntää liitteessä 9. esitettyjä yksilön yhteisöllisen toiminnan rakennetta kuvaavaa toimintajärjestelmää ja SWOT-analyysin nelikenttää. Niiden avulla voidaan yhdessä koulutettavien kanssa analysoida hyvinvointipalvelujen kysynnän ja tarjonnan sekä seutukunnallista että kuntakohtaista kohtaantoa sekä pohtia, kuinka hyvinvointibarometriä voidaan hyödyntää palvelujen kehittämisessä. Kehittävän työntutkimuksen toimintajärjestelmän sekä toiminnan kehittämisessä tarvittavan kolmen eritasoisen innovaation eli ratkaisuinnovaation, prosessi-innovaation ja järjestelmäinnovaation (Engeström 2004, 7–31) yhdistäminen perinteiseen, toisinaan liian mekanis-

tiseksi miellettyyn, SWOT-analyysiin on riittävän yksiselitteinen ja sovellutusarvoltaan toimiva työväline sellaisiin hyvinvointi-interventionistisiin koulutus- ja kehittämishankkeisiin, joissa kvalifikaatioitaan varsin heterogeenisetkin toimijatahot pyrkivät yhdessä tapahtuvaan hyvinvointipalvelujen kehittämiseen (esim. Pohjola & Saari & Viinamäki 2001; Suikkanen & Saari & Viinamäki 2004; ks. myös Mabry 1997; Stringer 1999).

Edellisiä kohtia periaatteellisemmalla tasolla oleva kysymys on, miten seutukunnallisia hyvinvointibarometreja voidaan hyödyntää seutukuntatasoa laajemmin. Olisiko esimerkiksi STAKES:in www-sivustolle tarpeen koota ns. valtakunnallinen hyvinvointibarometripankki samaan tapaan kuin on jo toimittu hyvinvointikertomuksen osalta (ks. Hyvinvointikertomus n.d.). Tällaisessa pankissa oli keskitetysti luetteloituna valmistuneita hyvinvointibarometreja niiden toteuttamiseen liittyvine tietoineen. Näin voitaisiin vähentää riskiä, että jokainen uusi hyvinvointibarometriä kehittävä hanke aloittaa kehittämistyön alusta ja tekee siten samat oppimisprosessiin liittyvät virheet kuin aikaisemmat hankkeet.

Toinen periaatteellisempi kysymys liittyy osallisuuden idean mukaisesti siihen, miten hyvinvointipalvelujen tuottamisessa voidaan huomioida niiden suunnitteluvaiheesta lähtien seudullisuus ja sen tuomat synergiaedut. Sen kannalta on tärkeää kartoittaa seutukunnan sosiaalipalveluja tuottavan henkilöstön tosiasiallinen (sosiaalialan tutkinnon suorittaneet ja sosiaalialalla työskentelevät) ja muodollinen määrä (sosiaalialan tutkinnon suorittaneet, mutta joko eri alalla työtä tekevät tai esimerkiksi työttömänä olevat) sekä suhteuttaa ne seudulliseen sosiaalialan henkilöstön työvoimatarve-ennusteeseen (esim. hyvinvointibarometriin vastanneet asiantuntijat) ja seudulliseen hyvinvointipalvelujen kysyntään (esim. hyvinvointibarometriin vastanneet seutukuntalaiset ja tilastollisiin laskelmiin perustuvat ennusteet). Tällainen seudullinen kartointus voitaisiin toteuttaa esimerkiksi ns. Delphi-analyysiä soveltaen, jolloin sosiaalipalvelujen ja niiden uudelleenkohdentamisen tarvetta ja laajuutta arvioisivat yksittäiset kansalaiset, julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla toimivat hyvinvointipalvelujen tuottajat sekä poliittiset päättäjät (Shera & Wells 1999; Ahlquist 2003; HumanNet. Kemi-Tornion seutukunnan...2003; Viinamäki & Rantanen & Toikko 2005). Erilaisten sosiaalipalvelujen kyky ehkäistä tai pysäyttää yksilön huono-osaisuuskierteen eteneminen ajoissa on sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta mielekkäämpää kuin jo syrjäytyneiden integroiminen takaisin yhteiskunnan jäseniksi. Syrjäytyminen ja sen uhka tulee nähdä asioiksi, joihin eri seudulliset intressiryhmät voivat vaikuttaa tasavertaista yhteistyötä tekemällä.

LÄHTEET

- Ahlquist, Toni 2003.** Avainteknologiat ja tulevaisuus. Yhteiskunnallisia tarkasteluja nousevien teknologioiden ja kvalifikaatioiden yhteyksistä. Tulostettu 23.10.2003 osoitteesta URL: <http://www.minedu.fi/julkaisut/koulutus/2003/opm2/opm2.pdf>.
- Ahvenjärvi, Hannu 2001.** Pohjois- ja Itä-Suomen taajamajärjestelmän kehitysvaihtoehdot ja aluetaloudelliset vaikutukset. Teoksessa Niemelä, Pauli & Naukkarinen, Arvo & Urponen, Kyösti & Pamilo, Sirkka-Liisa (toim.). Uusi tutkimukseen perustuva suunnittelukäytäntö Pohjoisen Periferian harvaan asutuilla alueilla – NRBK-projekti. Kuopion yliopiston selvityksiä E, Yhteiskuntatieteet 29, Kuopio, 39–131.
- Alastalo, Marja 2005.** Metodisuhdanteiden mahti. Lomaketutkimus suomalaisessa sosiologiassa. Vastapaino, Tampere.
- Allardt, Erik 1976.** Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. WSOY, Porvoo.
- Allardt, Erik 1989.** An updated indicator system: having, loving, being. Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen työselostuksia 48. Helsinki.
- Allardt, Erik 1998.** Hyvinvointitutkimus ja elämänpolitiikka. Teoksessa Roos, J-P. & Hoikkala, Tommi (toim.). Elämänpolitiikka. Gaudeamus, Tampere, 34–53.
- Antikainen, Janne & Vartiainen, Perttu 2001.** Kemi-Tornion seudun aluekehityksen tila. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja A. Raportteja ja tutkimuksia 2/2001, Kemi.
- Anttonen, Anneli & Sipilä, Jorma 2000.** Suomalaista sosiaalipolitiikkaa. Vastapaino, Tampere.
- Bourdieu, Pierre 1986.** The forms of capital. Julkaisussa Richardson, J.G. (ed.). Handbook of theory and research for sociology of education. Greenwood, Westport.
- Bourdieu, Pierre 1998.** Järjen käytännöllisyys. Vastapaino, Tampere.
- Castells, Manuel & Himanen, Pekka 2001.** Suomen tietoyhteiskuntamalli. Sitran julkaisuja 242, WSOY, Helsinki.
- Ek, Ellen & Saari, Erkki & Viinamäki, Leena & Sovio, Ulla & Järvelin, Marjo-Riitta 2004.** Nuorten aikuisten työelämästä syrjäytyminen ja sosiaaliturvan käyttö. Kansaneläkelaitos, Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 76, 2004, Helsinki.
- Esping-Andersen, Gøsta 2002.** Towards the Good Society, Once Again? Teoksessa Esping-Andersen, Gøsta & Gallie, Duncan & Hemerijck, Anton & Myles, John (eds.). Why We Need a New Welfare State. Univesity Press, Oxford, 1–25.
- Engeström, Yrjö 2004.** Ekspansiivinen oppiminen ja yhteiskehittely työssä. Vastapaino, Tampere.
- Heikkilä, Matti 2002.** Eettisiä ongelmia yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa. Teoksessa Karjalainen, Sakari & Launis, Veikko & Pelkonen, Risto & Pietarinen, Juhani (toim.). Tutkijan eettiset valinnat. Gaudeamus, Tampere, 165–176.
- Honkakoski, Arja 2006.** Kemi-Tornion seutukunnan PARAS malli. Kunta- ja palvelurakennuudistuksen seutuvaiheen raportti. Käsikirjoitus.
- HumanNet.** Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointipalvelujen osaamisverkosto – hyvinvointiosaamisen kehittäminen v. 2002–2004. Tulostettu 1.12.2003 osoitteesta URL: http://www.token.fi/sosis/TUTK__KEHITTAMINEN/tutk__kehittaminen.html.
- Hytti, Helka 1998.** Kansaneläkelaitoksen rekisterien käyttö väestö- ja terveystutkimuksessa. Teoksessa Valkonen, Tapani & Koskinen, Seppo & Martelin, Tuija (toim.). Rekisteriaineistot yhteiskunta- ja terveystutkimuksessa. Gaudeamus, Helsinki, 111–127.
- Hyvinvointikertomus n.d.** Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL: <http://www.stakes.fi/hyvinvointi/khs/hvkertomus/>.
- Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projektin vuosiraportti 2003.** Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL: <http://www.token.fi/sosis/humannet/vuosiraportti2003.doc>.

- Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen 2002.** Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Tulostettu 9.1.2005 osoitteesta URL: <http://pro.tsv.fi/tenk/htkfi.pdf>.
- Julkunen, Raija & Kangas, Olli & Kinnunen, Petri & Sipilä, Jorma & Suikkanen, Asko & Urponen, Kyösti 1993.** Kasvusta vastuuseen – sosiaalipolitiikan tulevaisuus. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja C. Katsauksia ja puheenvuoroja 16.
- Junntanen, Pasi 2004.** Swot analyysi. Oppiminen Turun ammattikorkeakoulussa. Hops työn perustaksi. Tulostettu 15.2.2004 osoitteesta URL: <http://hyvinvointipalvelut.turkuamk.fi/kauneudenhoitoalankoulutusohjelma/liitteet/1>.
- Kainulainen, Sakari & Rintala, Taina & Heikkilä, Matti 2001.** Hyvinvoinnin alueellinen erilaistuminen 1990-luvun Suomessa. Kahtia jakautuva Suomi? -tutkimusprojektin julkaisu. STAKES, Tutkimuksia 114, Helsinki.
- Kantola, Anu & Kautto, Mikko 2002.** Hyvinvoinnin valinnat. Suomen malli 2000-luvulla.
- Keinänen, Päivi 1998a.** Mikä työvoimatutkimuksessa muuttui? Teoksessa Työ, aika ja elämänvaiheet. Suomen EU-työvoimatutkimus 1995–97. SVT, Työmarkkinat 1998:9. Tilastokeskus, Helsinki, 5–9.
- Keinänen, Päivi 1998b.** Työn luokitus työnä. Paananen, Seppo & Junnto, Anneli & Sauli, Hannele (toim.). Faktajuttu. Tilastollisen sosiaalitutkimuksen käytännöt. Vastapaino, Tampere, 43–58.
- Kinnunen, Petri 1998.** Hyvinvoinnin ruletti – tutkimus sosiaalisen tuen verkostojen jäsentymisestä 1990-luvun lopun Suomessa. Acta Universitatis Lapponiensis 20. Lapin yliopisto, Rovaniemi.
- Kotisatama numeroina 2005.** Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL: <http://www.kemitornioregion.fi/web/easypagepro/viewer.php?id=15>.
- Kujala, Jukka & Lehtinen, Pirkko 2001.** Yritysten ja julkisen sektorin avainhenkilöiden näkemyksiä Kemi-Tornion seutukunnan työmarkkinoista ja koulutuksesta. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja E. Työpapereita, Kemi.
- Kuopion lähiörakenteen elinvoimaisuus – asuntoalueiden seurantajärjestelmä 1999.** Kuopion kaupunkiohjelma. ER 1999:8. Kuopion kaupunki, Kuopio.
- Kurkinen, Jorma 2004.** Raahan seudun hyvinvointi. Kansalaisten kokemuksia hyvinvoinnista ja palveluista. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisusarja 11. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Oulu.
- Kyselylomakkeen laatiminen 2005.** Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>.
- Lapin Liiton tilastotori 2005.** Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL:<http://www.lapinliitto.fi/tilastotkuvat/index.html>.
- Layder, Derek 1993.** New Strategies in Social Research. An Introduction and Guide. Polity Press, Cambridge.
- Lehtinen, Pirkko & Myllylä, Yrjö & Suikkanen, Asko 2001.** Osaaminen, koulutus ja ennakointi – Kemi-Tornio -alue 2010. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja A. Raportteja ja tutkimuksia 1/2001, Kemi.
- Mabry, Linda 1997.** Advantages in Program Evaluation. Evaluation and the Postmodern Dilemma. Vol 3. Jai Press INC, London.
- Melin, Harri 1999.** Katosivatko luokat? Teoksessa Blom, Raimo (toim.). Mikä Suomessa muuttui? Sosiologinen kuva 1990-luvusta. Gaudeamus, Helsinki, 21–48.
- OECD-maiden koulutuspolitiikan analyysi 1997.** Laukkanen, Reijo (toim.). Opetushallitus, Helsinki.
- Paananen, Seppo & Junnto, Anneli & Sauli, Hannele (toim.) 1998.** Faktajuttu. Tilastollisen sosiaalitutkimuksen käytännöt. Vastapaino, Tampere.
- Palmgrén, Marko 2006.** Opiskelijoiden syrjäytymisen arvoitus? -kansalais- ja aluelähtöinen kehittämishanke Kemi-Tornion ammattioipistossa. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 2/2006.

- Pietarinen, Juhani 2002.** Eettiset perusvaatimukset tutkimustyössä. Teoksessa Karjalainen, Sakari & Launis, Veikko & Pelkonen, Risto & Pietarinen, Juhani (toim.). Tutkijan eettiset valinnat. Gaudeamus, Tampere, 58–69.
- Pohjola, Anneli & Saari, Erkki & Viinamäki, Leena (toim.) 2001.** Yhteistyöllä työttömien elämän hallintaan? Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja C 40, Rovaniemi.
- Puhakka, Tiina 2006.** VS: Milloin indikaattoripankki SOTKANet on avattu ns. suurelle yleisölle? Tulostettu 27.2.2006 osoitteesta Tiina.Puhakka@stakes.fi.
- Puuronen, Vesa 2004.** Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta tienhaarassa. Joensuun yliopisto, Karjalan tutkimuslaitoksen raportteja 8/2004. Joensuu.
- Raitasalo, Raimo 1995.** Elämänhallinta sosiaalipolitiikan tavoitteena. Kansaneläkelaitos, Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia 1, Helsinki.
- Rantalaiho, Liisa 1998.** Paljaita faktoja? Teoksessa Paananen, Seppo & Juntto, Anneli & Sauli, Hannele (toim.). Faktajuttu. Tilastollisen sosiaalitutkimuksen käytännöt. Vastapaino, Tampere, 11-21.
- Raivio, Kari 2001.** Eriarvoistuvassa Suomessa kaikki on keskimääräisesti hyvin. Tulostettu 1.12.2003 osoitteesta URL: <http://www.stakes.fi/dialogi/01/dia20016/60108.htm>.
- Rinne, Risto & Vanttaja, Markku 1999.** Suomalaista aikuiskoulutuspolitiikkaa. Muutoksia ja jännitteitä 1980- ja 1990-luvuilla. Opetusministeriö, Koulutus- ja tiedepolitiikan osaston julkaisusarja, Helsinki.
- Rolin, Kristina 2002.** Tieteen etiikka metodologian näkökulmasta. Teoksessa Karjalainen, Sakari & Launis, Veikko & Pelkonen, Risto & Pietarinen, Juhani (toim.). Tutkijan eettiset valinnat. Gaudeamus, Tampere, 92–104.
- Saari, Erkki & Viinamäki, Leena 2003.** Nuorten asema Suomen koulutus- ja työmarkkinoilla 1990-luvulla. Teoksessa Viinamäki, Leena & Saari, Erkki (toim.). Kuusi puheenvuoroa nuorten koulutus- ja työmarkkinoilla siirtymisen uusista ulottuvuuksista 1990-luvulla. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun julkaisuja Sarja A. Raportteja ja tutkimuksia. Kemi, 13–54.
- Saari, Erkki 2004.** Keitä ja mihin osallisuushankkeet osallistavat? Teoksessa Pylkkönen, Mia & Ulvinen, Veli-Matti (toim.). TUHTI 2004. Pohjoinen nuorisotyön, tutkimuksen ja hallinnon ulottuvuus. Nuorisotutkimusverkosto. Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL: <http://cc.oulu.fi/~vulvinen/tuju2004.pdf>.
- Sarantakos, Sotiros 1993.** Social Research. The Macmillan Press LTD. Basingstoke.
- Satka, Mirja & Karvinen-Niinikoski, Synnove & Nylund, Marianne & Hoikkala, Susanna 2005.** Sosiaalityön käytäntötutkimus. Palmenia-kustannus, Helsinki.
- Savikuja, Jari & Tissari, Jukka 2004.** Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvoinnin tila. HumanNet – Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointipalvelujen osaamisverkosto, Hyvinvointiosaamisen kehittäminen -projekti, Kemi.
- Seudullinen hyvinvointi Oulunkaarella ja Vaalassa vuoteen 2005.** Oulunkaaren seutukunta. Julkaisematon luonnos.
- Shera, Wes & Wells, Lilian, M. (toim.) 1999.** Empowerment Practice in Social Work. Developing Richer Conceptual Frameworks. Canadian Scholars' Press, Inc, Toronto.
- Simonsuuri-Sorsa, Marja 2002.** Tutkimusetiikka tutkijankoulutuksessa. Teoksessa Karjalainen, Sakari & Launis, Veikko & Pelkonen, Risto & Pietarinen, Juhani (toim.). Tutkijan eettiset valinnat. Gaudeamus, Tampere, 118–125.
- Siurala, Lasse 1995.** Nuorisobarometrit, vaalit ja muut kampanjat nuorisopolitiikan välineinä. Nuorisotyö 4/1995, 3.
- SOTKANet indikaattoripankki.** URL: <http://www.sotkanet.fi>.
- Suikkanen, Asko & Viinamäki, Leena 1999.** New dimensions of labour market citizenship. Teoksessa Ferrie, Jane, E. & Marmot, Michael, G. & Griffiths, John & Ziglio, Eerio (eds.). Labour market changes and job insecurity: a challenge for social welfare and health promotion. WHO Regional Publications, European Series, No. 81, Denmark, 31–58.

- Suikkanen, Asko & Saari, Erkki & Viinamäki, Leena 2004.** Nuorista täysivaltaisia kansalaisia. Sosiaalivakuutus 3/2004, 8–11.
- Stringer, Ernest T. 1999.** Action Research. Sage. Thousand Oaks, London, New Delhi.
- Taipale, Vappu 2004.** Ennakoiva sosiaali- ja terveydenhuolto tulevaisuuden tuottavuutta turvaamassa. Tulostettu 6.12.2005 osoitteesta URL: http://www.mol.fi/mol/pdf/fi/03_tutkimus_ja_kehittaminen/04_ennakointi/Ennakoiva_sosiaali_ja_terveydenhoito_tulevaisuuden_tuottavuutta_turvaamassa._Taipale.pdf.
- Tilastokeskuksen tilastopalvelu StatFin.** URL: <http://www.statfin.stat.fi>.
- Valkonen, Tapani & Koskinen, Seppo & Martelin, Tuija 1998.** Hallinnolliset ja tilastolliset tietorekisterit tutkimusaineistona. Teoksessa Valkonen, Tapani & Koskinen, Seppo & Martelin, Tuija (toim.). Rekisteriaineistot yhteiskunta- ja terveystutkimuksessa. Gaudeamus, Helsinki, 13-20.
- Viinamäki, Leena & Saari, Erkki 2001.** Nuorten opiskelu- ja nuorten aikuisten työssäkäyntiratkaisut – valintoja vai pakkovalintoja? Teoksessa Pohjola, Anneli & Saari, Erkki & Viinamäki, Leena (toim.). Vaihtoehtoja työstä syrjäytyneille. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteellisiä julkaisuja C. Työpapereita 41. Lapin yliopisto. Rovaniemi, 10–41.
- Viinamäki, Leena & Rantanen, Teemu & Toikko, Timo 2005.** Tavoitteena sosiaalialan kriittinen kehittäjä. Teoksessa Okkonen, Eila (toim.). Ammattikorkeakoulun jatkotutkinto – tulokset ja tulevaisuus. Julkaisu 3. Hämeenlinna, 143–151.
- Vähäkainu, Osmo 2003.** Eläköitymisestä johtuva julkisen sektorin työvoimatarpeen kartoitus Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 2002–2020. Lapin yliopisto, Meri-Lappi Instituutti.
- Vähätalo, Kari 1998.** Työttömyys ja suomalainen yhteiskunta. Gaudeamus, Helsinki.

Liite 1. Kuntalaiskyselyn lomake.

14.10.2005

Arvoisa kuntalainen!

Lähetämme Teille Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueella tuotettavien hyvinvointipalvelujen riittävyttä kartoittavaan **vuoden 2005 hyvinvointibarometriin** liittyvän **kuntalaiskyselyn**. Pyydämme Teitä vastaamaan kyselylomakkeen kysymyksiin onnistuaksemme tavoitteessamme laatia **barometri**, joka tukee Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointipalvelujen kehittämistä siten, että niitä tuotetaan huomioimalla entistä paremmin alueen asukkaiden eri palvelujen määrään ja laatuun kohdistamat tarpeet.

Kyselyn postittamisessa tarvitsemamme nimi- ja osoitetietonne olemme saaneet Kemin maistraatista³⁶. Se on poiminut satunnaisotannalla Väestötietokeskuksen ja maistraattien ylläpitämästä väestötietojärjestelmästä nimi- ja osoitetiedot Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan ja Tornion kunnissa poimintahetkellä asuviksi merkityistä 18-vuotiaista ja sitä vanhemmista henkilöistä. Nimi- ja osoitetiedot kattavat viisi prosenttia kunkin kunnan vuoden 2004 lopulla lasketusta asukasmäärästä.

Kyselylomakkeen vastauksia käsittelemme tilastollisesti niin, ettei antamianne vastauksia voida yhdistää nimeenne. Esitämme vastauksia analysoimalla saatavat tulokset pitäytyen pääosin koko Kemi-Tornion seutukuntaa koskevassa tarkastelussa. Osan tuloksista esitämme kuitenkin tarkastelemalla vastauksia kunnittain. Nimi- ja osoitetietonne tuhoamme noudattaen tutkimusta varten muodostettujen rekisterien arkistoinnista annettuja määräyksiä ja Kemin maistraatista saamiamme ohjeita.

Pyydämme Teitä vastaamaan kyselyyn **30.10.2005 mennessä** kuten käy ilmi myös lomakkeen loppuun laittamastamme muistutustekstistä. **Ympyröikää mielipidettänne parhaimmin vastaavaa vaihtoehtoa osoittava numero tai kirjoittakaa vastauksenne sitä varten varattuun tilaan.**

Mikäli haluatte lisätietoja kyselystä ja hyvinvointibarometristä ennen kyselyyn vastaamista koskevaa päätöstänne tai sen jälkeen, voitte ottaa yhteyttä allekirjoittaneisiin. Vastaamme mielellämme kysymyksiinne.

Kiitämme kyselyymme vastaamisesta jo etukäteen.

Leena Leväsvirta
toimialajohtaja
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
puh. (016) 258 603 tai 258 431
sp. leena.levasvirta@tokem.fi

Erkki Saari
tutkija
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
puh. (016) 258 660
sp. erkki.saari@tokem.fi

³⁶ Tietolähde: Väestötietojärjestelmä, Kemin maistraatti, Valtakatu 28, 94101 KEMI

HYVINVOINTIKYSELY

Ympyröikää tilannettanne **tai** mielipidettänne **vastaavan vaihtoehdon** numero **tai** kirjoittakaa vastaus sille varatulle riville.

Havaintotunnus: _____

I Taustatiedot

1. **Mikä on sukupuolenne?**   1 nainen   2 mies
2. **Minkä ikäinen olette?**   _____ vuotta
3. **Mikä on asuinkuntanne?**   1 Kemi   2 Keminmaa   3 Simo   4 Tervola   5 Tornio
4. **Kuinka pitkä matka Teillä on asuinkuntanne keskusta?**
  - 1 asun keskustassa
  - 2 alle 3 kilometriä
  - 3 3 - 10 kilometriä
  - 4 10 - 20 kilometriä
  - 5 yli 20 kilometriä
5. **Miten asutte?**
  - 1 vanhempien kanssa
  - 2 yksin
  - 3 avio- / avopuolison kanssa
  - 4 avio- / avopuolison ja lapsen / lasten kanssa
  - 5 lapsen tai lasten kanssa
  - 6 jonkun muun / muiden kanssa, kenen? _____
6. **Perheenjäsenten lukumäärä**
  - a) Montako henkilöä kotitaloudessanne asuu? _____
  - b) Kuinka moni heistä on alle 7-vuotias? _____
  - c) Kuinka moni heistä on 7-17 -vuotias? _____
  - d) Kuinka moni heistä on yli 65 vuotta? _____
7. **Onko asuntonne?**
  - 1 velaton omistusasunto
  - 2 asuntovelkainen omistusasunto
  - 3 vuokra-asunto
  - 4 joku muu
8. **Oletteko tällä hetkellä?**
  - 1 kokopäivätyössä
  - 2 osa-aikatyössä
  - 3 lomautettu
  - 4 työtön
  - 5 kotona äitiys- tai vanhempainlomalla tai hoitovapaalla
  - 6 päätoiminen opiskelija
  - 7 eläkeläinen
  - 8 muu, mikä? _____

9. Onko työsuhteenne? 1 vakinainen 2 määräaikainen 3 en ole työssä

10. Montako työsuhdetta Teillä on ollut viimeisen kolmen vuoden aikana? _____

11. Mikäli Teillä on avo- / aviopuoliso, onko hän?

- 1 kokopäivätyössä
- 2 osa-aikatyössä
- 3 lomautettu
- 4 työtön
- 5 kotona äitiys- tai vanhempainlomalla tai hoitovapaalla
- 6 päätoiminen opiskelija
- 7 eläkeläinen
- 8 muu, mikä?

12. Mikä on ammatillinen koulutuksenne?

- 1 ei ammatillista koulutusta
- 2 ammatillinen kurssi
- 3 kansanopistotutkinto
- 4 ammattikoulututkinto
- 5 opistotason tutkinto
- 6 ammattikorkeakoulu, korkeakoulu- tai yliopistotasoinen tutkinto

II Arviot hyvinvoinnista

13. Kuinka tyytyväinen olette elämäntilanteeseenne tällä hetkellä?

- 1 tyytymätön 2 melko tyytymätön 3 melko tyytyväinen 4 tyytyväinen

14. Kuinka tyytyväinen olette nykyiseen asumiseenne?

	tyyty- mätön	melko tyyty- mätön	melko tyyty- väinen	tyyty- väinen
• asuntonne asumisväljyys	1	2	3	4
• asuntonne varustetaso	1	2	3	4
• asuntonne sijainti	1	2	3	4
• asuinalueenne viihtyisyys	1	2	3	4
• asuinalueenne rauhallisuus	1	2	3	4
• asuinalueenne virkistys- ja harrastusmahdollisuudet	1	2	3	4

15. Kuinka tyytyväinen olette asuinalueenne ihmisten väliseen kanssakäymiseen?

	tyyty- mätön	melko tyyty- mätön	melko tyyty- väinen	tyyty- väinen
• naapurisuhteet	1	2	3	4
• asuinalueenne yhteishenki	1	2	3	4

16. Kuinka usein tunnette itsenne yksinäiseksi?

1 usein   2 melko usein   3 melko harvoin   4 en koskaan

17. Kuinka usein tunnette asuinalueellanne turvattomuutta seuraavien asioiden suhteen?

	usein	melko usein	melko harvoin	en koskaan
• omaisuusrikokset (koti, polkupyörä jne.)	1	2	3	4
• väkivaltarikokset	1	2	3	4
• alkoholin käyttö	1	2	3	4
• huumeiden käyttö	1	2	3	4
• järjestyshäiriöt	1	2	3	4

18. Kuinka helppoa Teillä on käyttää tai saada seuraavia palveluja?

	vaikea	melko vaikea	melko helppo	helppo
• kauppapalvelut	1	2	3	4
• pankkipalvelut	1	2	3	4
• postipalvelut	1	2	3	4
• koulutuspalvelut	1	2	3	4
• kulttuuripalvelut	1	2	3	4
• liikuntapalvelut	1	2	3	4
• terveyspalvelu	1	2	3	4
• apteekkipalvelu	1	2	3	4
• työvoimatoimiston palvelut	1	2	3	4
• Kelan palvelut	1	2	3	4
• sosiaalipalvelut	1	2	3	4
• julkinen liikenne	1	2	3	4

19. Millaisena pidätte kotitaloutenne tämän hetkistä taloudellista tilannetta?

1 huonona   2 melko huonona   3 melko hyvänä   4 hyvänä

20. Onko kotitaloutenne nykyinen taloudellinen tilanne verrattuna viime vuoteen?

1 huonompi   2 pysynyt ennallaan   3 parempi   4 selvästi parempi

21. Arvioikaa, millainen kotitaloutenne taloudellinen tilanne tulee olemaan kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna.

1 huono   2 melko huono   3 melko hyvä   4 hyvä

22. Arvioikaa, millainen tulee olemaan oma työllisyystilanteenne kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna.

1 huono   2 melko huono   3 melko hyvä   4 hyvä   5 en ole enää työelämässä

23. Arvioikaa, millainen tulee olemaan asuinkuntanne työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua nykyiseen verrattuna.

1 huono   2 melko huono   3 melko hyvä   4 hyvä

24. Millaisiksi koette seuraavat terveyttänne koskevat asiat tällä hetkellä?

	huonoksi	melko huonoksi	melko hyväksi	hyväksi
• fyysinen terveytenne ja toimintakykynne	1	2	3	4
• henkinen vireytenne ja mielialanne	1	2	3	4

25. Kuinka hyvin oma asuinkuntanne on huolehtinut kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä ja mahdollisuuksista?

1 huonosti   2 melko huonosti   3 melko hyvin   4 hyvin

26. Millaiset ovat omat mahdollisuutenne vaikuttaa kuntanne kehittämiseen?

1 huonot   2 melko huonot   3 melko hyvät   4 hyvät

27. Oletteko harkinneet kuluvan vuoden aikana muuttamista pois Kemi-Tornion seutukunnan alueelta (Kemin, Keminmaan, Simon, Tervolan, Tornion kunnat)?

1 kyllä, miksi?

---

2 ei, miksi?

---

28. Miten olette kiinnittyneet nykyiseen asuinpaikkakuntaanne?

1 huonosti   2 melko huonosti   3 melko hyvin   4 hyvin

29. Mitkä asiat ylläpitävät hyvinvointianne tällä hetkellä?

---

30. Mitkä asiat heikentävät hyvinvointianne tällä hetkellä?

III Palveluiden ja eri tukimuotojen arviointi

31. Millainen merkitys seuraavilla tahoilla on Teille, kun tarvitsette tilapäistä tai jatkuvampaa työ- tai hoitoapua (esimerkiksi siivoukseen, lastenhoitoon, kaupassakäyntiin)?

	pieni	melko pieni	melko suuri	suuri	en tarvitse tätä tukea tältä taholta
• omat vanhemmat tai lapset	1	2	3	4	5
• sukulaiset	1	2	3	4	5
• ystävät	1	2	3	4	5
• naapurit	1	2	3	4	5
• järjestöt ja yhdistykset	1	2	3	4	5
• seurakunta (esim. kerhot)	1	2	3	4	5
• kunnan sosiaalityö (esim. kotipalvelut)	1	2	3	4	5
• kunnan terveystoimi (esim. kotisairaanhoido)	1	2	3	4	5
• työvoimatoimisto	1	2	3	4	5
• Kela (esim. kuntoutuspalvelut)	1	2	3	4	5
• yksityiset palveluntuottajat (esim. kodinhoito, lastenhoito)	1	2	3	4	5

32. Millainen merkitys seuraavilla tahoilla on Teille, kun tarvitsette tilapäistä tai pidempiaikaista taloudellista tukea?

	pieni	melko pieni	melko suuri	suuri	en tarvitse tätä tukea tältä taholta
• omat vanhemmat tai lapset	1	2	3	4	5
• sukulaiset	1	2	3	4	5
• ystävät	1	2	3	4	5
• naapurit	1	2	3	4	5
• järjestöt ja yhdistykset	1	2	3	4	5
• seurakunta	1	2	3	4	5
• kunnan sosiaalityö	1	2	3	4	5
• kunnan terveystoimi	1	2	3	4	5
• työvoimatoimisto	1	2	3	4	5
• Kela	1	2	3	4	5
• yksityiset palveluntuottajat (esim. pankkilaina)	1	2	3	4	5

33. Millaisena näette järjestöjen, yhdistysten ja muun kansalaistoiminnan merkityksen itsellenne seuraavissa asioissa?

	pieni	melko pieni	melko suuri	suuri
• informaation saanti	1	2	3	4
• osallistumismahdollisuuksien takaaminen	1	2	3	4
• ihmisten keskinäinen tuki (vertaistuki)	1	2	3	4
• sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjoaminen	1	2	3	4
• liikunta- ja kulttuuripalvelujen tarjoaminen	1	2	3	4
• toimeentulon turvaaminen	1	2	3	4
• työllisyyden turvaaminen	1	2	3	4
• vaikuttamismahdollisuuksien tarjoaminen	1	2	3	4
• harrastus- ja virkistystoiminta	1	2	3	4
• sosiaalinen kanssakäyminen	1	2	3	4

34. Kuinka tyytyväisiä olette olleet seuraaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin?

	tyyty- mätön	melko tyyty- mätön	melko tyyty- väinen	tyyty- väinen	ei koke- musta
• palveluista tiedottaminen ja neuvonta	1	2	3	4	5
• lasten päivähoitopalvelut	1	2	3	4	5
• lapsi- ja nuorisotyö	1	2	3	4	5
• kotipalvelut	1	2	3	4	5
• sosiaalitoimiston palvelut	1	2	3	4	5
• vanhusten palvelut	1	2	3	4	5
• vammaispalvelut	1	2	3	4	5
• päihdehuolto	1	2	3	4	5
• lääkärin päivystyspalvelu	1	2	3	4	5
• muu lääkärin vastaanotto	1	2	3	4	5
• sairaala- ja vuodeosastohoito	1	2	3	4	5
• kotisairaanhoido	1	2	3	4	5
• työterveyshuolto	1	2	3	4	5
• hammashuolto	1	2	3	4	5
• äitiys- ja lasten neuvola	1	2	3	4	5

35. Kuinka tyytyväisiä olette olleet seuraaviin työvoimatoimiston tarjoamiin palveluihin?

	tyyty- mätön	melko tyyty- mätön	melko tyyty- väinen	tyyty- väinen	ei koke- musta
• palveluista tiedottaminen ja neuvonta	1	2	3	4	5
• työnvälitys	1	2	3	4	5
• tietopalvelut	1	2	3	4	5
• ammatinvalinnan ohjaus	1	2	3	4	5
• työvoimapolitiittinen koulutus	1	2	3	4	5
• ammatillinen kuntoutus	1	2	3	4	5

36. Kuinka tyytyväisiä olette olleet seuraaviin Kelan tarjoamiin palveluihin?

	tyyty- mätön	melko tyyty- mätön	melko tyyty- väinen	tyyty- väinen	ei koke- musta
• palveluista tiedottaminen ja neuvonta	1	2	3	4	5
• työttömyyskorvausasiat	1	2	3	4	5
• asumistukiasiat	1	2	3	4	5
• sairauspäiväraha ja korvaus	1	2	3	4	5
• vanhempainetuus	1	2	3	4	5
• eläkeasiat	1	2	3	4	5
• kuntoutuspalvelut	1	2	3	4	5
• opintoetuudet	1	2	3	4	5

37. Kuinka tyytyväinen olette olleet seuraaviin kunnan tai seutukunnan alueella järjestettyihin palveluihin?

	tyyty- mätön	melko tyyty- mätön	melko tyyty- väinen	tyyty- väinen	ei koke- musta
• koulutuspalvelut	1	2	3	4	5
• kulttuuripalvelut	1	2	3	4	5
• liikuntapalvelut	1	2	3	4	5
• julkinen liikenne	1	2	3	4	5

38. Koetteko tarvitsevanne jotakin apua/tukea, jota ette nyt saa? Jos koette, mitä?

KIITÄMME VASTAUKSISTANNE!

Toivomme Teidän vastaavan viimeistään 31.10.2005 mennessä.

Voitte palauttaa lomakkeen oheisessa palautuskuoressa.
Kuoren postimaksu on maksettu.

Liite 2. Asiantuntijakyselyn lomake.

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

14.10.2005

Arvoisa asiantuntija!

Lähetämme Teille Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueella tuotettavien hyvinvointipalvelujen riittävyttä kartoittavaan **vuoden 2005 hyvinvointibarometriin liittyvän asiantuntijakyselyn**. Pyydämme Teitä vastaamaan kyselylomakkeen kysymyksiin onnistuaksemme tavoitteessamme laatia barometri, joka tukee Kemi-Tornion seutukunnan hyvinvointipalvelujen kehittämistä siten, että niitä tuotetaan huomioimalla entistä paremmin alueen asukkaiden eri palvelujen määrään ja laatuun kohdistamat tarpeet.

Barometrin laatimisessa tarvitsemiamme tietoja keräämme sekä Kemi-Tornion seutukunnan asukkailta että Teiltä eri alojen asiantuntijoilta siksi, että barometri kuvastaisi mahdollisimman laajasti niitä näkemyksiä, joita seutukunnan asukkaiden ja heidän tarvitsemiaan hyvinvointipalveluja tuottavien tahojen keskuudessa vallitsee hyvinvointipalvelujen määrällisestä ja laadullisesta riittävydestä suhteessa niiden tarpeeseen. **Pyydämme, että Te vastaisitte kyselyyn edustamanne organisaation ja sen toimialan näkökulmasta.**

Kyselylomakkeella kertyneitä vastauksia käsittelemme tilastollisesti niin, ettei antamianne vastauksia voida yhdistää nimeenne tai edustamaanne organisaatioon. Esitämme saamiimme vastauksiin perustuvat tulokset pitäytyen pääosin koko Kemi-Tornion seutukuntaa koskevassa tarkastelussa. Osan tuloksista esitämme kuitenkin tarkastelemalla saamiamme vastauksia kunnittain.

Pyydämme Teitä vastaamaan kyselyymme 30.10.2005 mennessä kuten käy ilmi myös lomakkeen loppuun laittamastamme muistutustekstistä. **Ympyröikää mielipidettänne parhaimmin vastaavaa vaihtoehtoa osoittava numero tai kirjoittakaa vastauksenne sitä varten varattuun tilaan.**

Mikäli haluatte lisätietoja kyselystä tai laadittavasta hyvinvointibarometristä yleisemmin ennen kyselyymme vastaamista koskevaa päätöstänne tai sen jälkeen, voitte ottaa yhteyttä allekirjoittaneisiin. Vastaamme mielellämme kysymyksiinne.

Kiitämme kyselyymme vastaamisesta jo etukäteen.

Leena Leväsvirta
toimialajohtaja
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
puh. (016) 258 603
sp. leena.levasvirta@tokem.fi

Erkki Saari
tutkija
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala
puh. (016) 258 660
sp. erkki.saari@tokem

HYVINVOINTIKYSELY

Havaintotunnus: _____

Ympyröikää mielipidettänne vastaavan vaihtoehdon numero tai **kirjoittakaa vastaus** sille varatulle riville.

1. **Edustamanne organisaatio:** _____
2. **Edustamanne organisaation toimiala:** _____
3. **Asemanne edustamassanne organisaatiossa:** _____
4. **Mikä on käsityksenne Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin nykyisestä tilanteesta verrattuna *kolmen vuoden takaiseen*? Tilanne on**

1. huonontunut olennaisesti
2. huonontunut jonkin verran
3. säilynyt ennallaan
4. parantunut jonkin verran
5. parantunut olennaisesti

5. **Mihin suuntaan arvioitte Kemi-Tornion seutukunnan väestön yleisen hyvinvoinnin kehittyvän seuraavien *kolmen vuoden kuluessa*? Tilanne**

1. huonontuu olennaisesti
2. huonontuu jonkin verran
3. säilyy nykyisellään
4. paranee jonkin verran
5. paranee olennaisesti

6. **Mikä on käsityksenne paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta erilaisten alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden nykyisestä merkityksestä *kolmen vuoden takaiseen* verrattuna? Merkitys on**

	vähentynyt olennaisesti	vähentynyt jonkin verran	pysynyt ennallaan	lisääntynyt jonkin verran	lisääntynyt olennaisesti
• kaupunginosa tai kylä	1	2	3	4	5
• kunta	1	2	3	4	5
• seutukunta	1	2	3	4	5
• maakunta tai lääni	1	2	3	4	5
• valtio	1	2	3	4	5
• Euroopan Unioni	1	2	3	4	5

7. **Mikä on käsityksenne paikallisen väestön hyvinvointipalvelujen kannalta erilaisten alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkityksestä *kolmen vuoden kuluttua* nykyiseen verrattuna? Merkitys**

	vähentynyt olennaisesti	vähentynyt jonkin verran	pysynyt ennallaan	lisääntynyt jonkin verran	lisääntynyt olennaisesti
• kaupunginosa tai kylä	1	2	3	4	5
• kunta	1	2	3	4	5
• seutukunta	1	2	3	4	5
• maakunta tai lääni	1	2	3	4	5
• valtio	1	2	3	4	5
• Euroopan Unioni	1	2	3	4	5

8. Minkälaisena pidätte Kemi-Tornion seutukunnalla seuraavien väestöryhmien nykyistä palvelutilannetta verrattuna *kolmen vuoden takaiseen*? Tilanne on

	huonontunut olennaisesti	huonontunut jonkin verran	pysynyt ennallaan	parantunut jonkin verran	parantunut olennaisesti
• lapset	1	2	3	4	5
• nuoret	1	2	3	4	5
• lapsiperheet	1	2	3	4	5
• aikuisväestö	1	2	3	4	5
• pitkäaikais- työttömät	1	2	3	4	5
• muut työttömät	1	2	3	4	5
• perustoimeentuloltaan puutteelliset	1	2	3	4	5
• päihdeongelmaiset	1	2	3	4	5
• mielenterveys- ongelmaiset	1	2	3	4	5
• vanhukset	1	2	3	4	5
• vammaiset	1	2	3	4	5

**9. Minkälaiseksi arvioitte Kemi-Tornion seutukunnan seuraavien väestöryhmien palvelutilan-
teen muuttuvan *kolmen vuoden kuluessa*? Tilanne**

	huonontunut olennaisesti	huonontunut jonkin verran	pysynyt ennallaan	parantunut jonkin verran	parantunut olennaisesti
• lapset	1	2	3	4	5
• nuoret	1	2	3	4	5
• lapsiperheet	1	2	3	4	5
• aikuisväestö	1	2	3	4	5
• pitkäaikais- työttömät	1	2	3	4	5
• muut työttömät	1	2	3	4	5
• perustoimeentuloltaan puutteelliset	1	2	3	4	5
• päihdeongelmaiset	1	2	3	4	5
• mielenterveys- ongelmaiset	1	2	3	4	5
• vanhukset	1	2	3	4	5
• vammaiset	1	2	3	4	5

**10. Minkälaisena pidätte Kemi-Tornion seutukunnan nykyistä yleistä taloudellista tilannetta ver-
rattuna *kolmen vuoden takaiseen*? Tilanne on**

1. olennaisesti huonompi
2. jonkin verran huonompi
3. säilynyt ennallaan
4. onkin verran parempi
5. olennaisesti parempi

11. Mihin suuntaan arvelette Kemi-Tornion seutukunnan yleisen taloudellisen tilanteen muuttuvan seuraavien *kolmen vuoden kuluessa*? Tilanne

1. huonontuu nykyisestään olennaisesti
2. huonontuu nykyisestään jonkin verran
3. säilyy nykyisellään
4. paranee nykyisestään jonkin verran
5. paranee nykyisestään olennaisesti

12. Mitkä seuraavista muutoksista mielestänne pahimmin uhkaavat Kemi-Tornion seutukunnan kehitystä? Numeroikaa muutokset tärkeysjärjestyksessä.

- ___ väestön ikärakenteen muutokset
- ___ poismuutto
- ___ työttömyys
- ___ taloudellinen taantuminen
- ___ julkisten palvelujen rapautuminen
- ___ työpaikkojen katoaminen
- ___ ammattitaitoisen työvoiman väheneminen
- ___ alueelliset erimielisyydet
- ___ tuotannolliset rakennemuutokset

13. Minkälaisena pidätte oman toimialanne nykyistä taloudellista tilannetta verrattuna *kolmen vuoden takaiseen*? Tilanne on

- 1 huonontunut olennaisesti
2. huonontunut jonkin verran
3. säilynyt ennallaan
4. parantunut jonkin verran
- 5 parantunut olennaisesti

14. Mihin suuntaan arvelette oman toimialanne taloudellisen tilanteen muuttuvan seuraavien *kolmen vuoden aikana*?

1. huonontuu olennaisesti nykyisestään
2. huonontuu jonkin verran nykyisestään
3. säilyy nykyisellään
4. paranee jonkin verran nykyisestään
5. paranee olennaisesti nykyisestään

15. Mainitkaa kolme mielestänne keskeisintä oman toimialanne tulevaisuuden-näkymiin vaikuttavaa muutosta.

1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____

16. Mihin suuntaan arvelette Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden tyytyväisyyden muuttuneen viimeisten *kolmen vuoden kuluessa* seuraavien asioiden suhteen? Tyytyväisyys on

	huonontunut olennaisesti	huonontunut jonkin verran	pysynyt ennallaan	parantunut jonkin verran	parantunut olennaisesti
• viihtyminen alueella	1	2	3	4	5
• alueen turvallisuus	1	2	3	4	5
• kunnalliset sosiaali- palvelut	1	2	3	4	5
• kunnalliset terveys- palvelut	1	2	3	4	5
• julkiset koulutus- palvelut	1	2	3	4	5
• kulttuuripalvelut	1	2	3	4	5
• ulkoilu- ja liikunta- palvelut	1	2	3	4	5
• liikennepalvelut	1	2	3	4	5
• työvoimatoimiston palvelut	1	2	3	4	5
• KELAn palvelut	1	2	3	4	5
• kauppa-, posti-, ym. yksityiset palvelut	1	2	3	4	5
• järjestötoiminta	1	2	3	4	5

17. Mihin suuntaan arvelette Kemi-Tornion seutukunnan asukkaiden tyytyväisyyden muuttuvan kolmen vuoden kuluessa seuraavien asioiden suhteen? Tyytyväisyys

	huonontuu olennaisesti	huonontuu jonkin verran	pysyy ennallaan	paranee jonkin verran	paranee olennaisesti
• viihtyminen alueella	1	2	3	4	5
• alueen turvallisuus	1	2	3	4	5
• kunnalliset sosiaali- palvelut	1	2	3	4	5
• kunnalliset terveys- palvelut	1	2	3	4	5
• julkiset koulutus- palvelut	1	2	3	4	5
• kulttuuripalvelut	1	2	3	4	5
• ulkoilu- ja liikunta- palvelut	1	2	3	4	5
• liikennepalvelut	1	2	3	4	5
• työvoimatoimiston palvelut	1	2	3	4	5
• KELAn palvelut	1	2	3	4	5
• kauppa-, posti-, ym. yksityiset palvelut	1	2	3	4	5
• järjestötoiminta	1	2	3	4	5

18. Mikä on arvionne Kemi-Tornion seutukunnan seuraavien asioiden nykytilasta, kun sitä verrataan *kolmen vuoden takaiseen*? Tilanne on

	huonontunut olennaisesti	huonontunut jonkin verran	pysynyt ennallaan	parantunut jonkin verran	parantunut olennaisesti
• viihtyminen alueella	1	2	3	4	5
• alueen turvallisuus	1	2	3	4	5
• kunnalliset sosiaali- palvelut	1	2	3	4	5
• kunnalliset terveys- palvelut	1	2	3	4	5
• julkiset koulutus- palvelut	1	2	3	4	5
• kulttuuripalvelut	1	2	3	4	5
• ulkoilu- ja liikunta- palvelut	1	2	3	4	5
• liikennepalvelut	1	2	3	4	5
• työvoimatoimiston palvelut	1	2	3	4	5
• KELAn palvelut	1	2	3	4	5
• kauppa-, posti-, ym. yksityiset palvelut	1	2	3	4	5
• järjestötoiminta	1	2	3	4	5

19. Minkälaiseksi arvioitte muutoksen Kemi-Tornion seutukunnalla *kolmen vuoden kuluessa* seuraavien asioiden suhteen? Tilanne

	huonontuu olennaisesti	huonontuu jonkin verran	pysyy ennallaan	paranee jonkin verran	paranee olennaisesti
• viihtyminen alueella	1	2	3	4	5
• alueen turvallisuus	1	2	3	4	5
• kunnalliset sosiaali- palvelut	1	2	3	4	5
• kunnalliset terveys- palvelut	1	2	3	4	5
• julkiset koulutus- palvelut	1	2	3	4	5
• kulttuuripalvelut	1	2	3	4	5
• ulkoilu- ja liikunta- palvelut	1	2	3	4	5
• liikennepalvelut	1	2	3	4	5
• työvoimatoimiston palvelut	1	2	3	4	5
• KELAn palvelut	1	2	3	4	5
• kauppa-, posti-, ym. yksityiset palvelut	1	2	3	4	5
• järjestötoiminta	1	2	3	4	5

20. Minkälaisena pidätte Kemi-Tornion seutukunnan yleistä vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta katsottuna? Vetovoimaisuus on

1. puuttuu kokonaan
2. erittäin vähäinen
3. vähäinen
4. suuri
5. erittäin suuri

21. Mitkä tekijät mielestänne lisäävät Kemi-Tornion seutukunnan yleistä vetovoimaisuutta alueen ulkopuolelta nähtynä? Numeroikaa kolme keskeisintä.

- monipuolinen teollinen tuotantorakenne
- edullinen maantieteellinen sijainti
- monipuoliset työssäkäyntimahdollisuudet
- hyvät liikenneyhteydet
- miellyttävä luonnonympäristö
- monipuolinen palvelurakenne
- hyvät julkiset palvelut
- monipuoliset opiskelumahdollisuudet
- hyvät edellytykset kulttuuri- ja vapaa-ajantoimintaan
- hyvä asuntotilanne
- hyvä alueellinen imago
- ystävälliset ihmiset
- vilkas järjestötoiminta
- asukkaiden hyvät vaikutusmahdollisuudet

KIITÄMME VASTAUKSISTANNE!

Toivomme Teidän vastaavan viimeistään 31.10.2005 mennessä.

Voitte palauttaa lomakkeen oheisessa palautuskuoressa.

Kuoren postimaksu on maksettu.

Liite 3. Maistraattiin toimitettu osoitetietojen pyyntöä koskeva lomake.

Lomake palautetaan osoitteella:

TIETOPALVELUTILAUS**Tilaamme väestötietojärjestelmään talletettuja tietoja seuraavasti:**

- Tilatut tiedot Nimi ja osoite Lukumääräselvitys
- Tietojen käyttötarkoitus Suoramarkkinointi ja mainonta Tutkimus (mielipide-, markkinatutkimus yms.)
- Muu, mikä

POIMINTAPERUSTEET**HENKILÖT**

- Ikä 18-vuotiaat ja sitä vanhemmat
- Sukupuoli
- Aluerajaus (esim. postinumero, kaupunginosa, kotikunta, lähiosoite tms.)
Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio

RAKENNUKSET

- Rakennusten ja huoneistojen ominaisuustiedot

Poimintatapa

- Kaikki Tasaväliotanta Satunnaisotanta
5 %:n otos

Tulostusjärjestys

- Aakkosjärjestys nimen mukaan Ikäjärjestys Postinumerojärjestys
- Muu **Nimet kunnittain jaoteltuina**

Tulostusmuoto

- Tarrat + CD-levy Luettelo Lukumääräselvitys

TOIMITUSAJANKOHTA

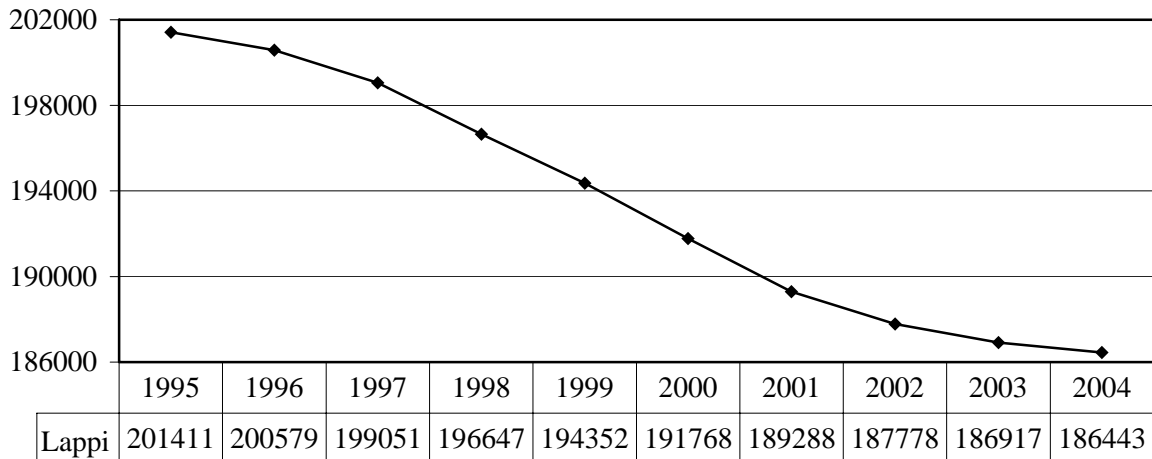
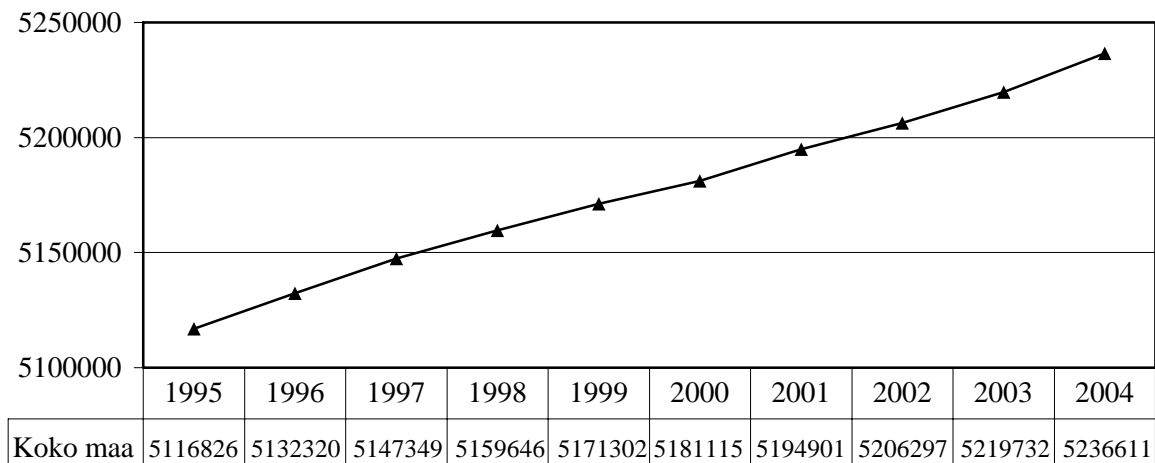
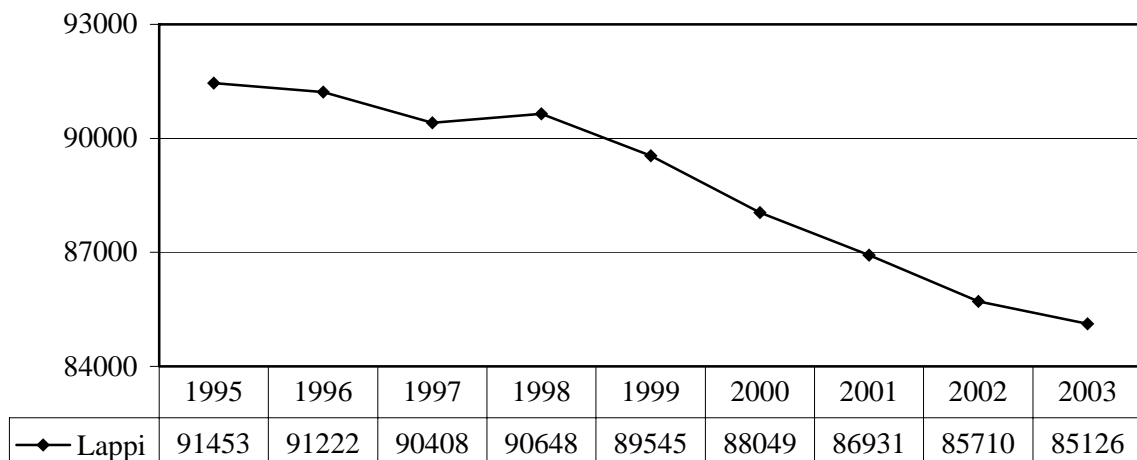
Tilauksesi on sitova vasta, kun
sopimus maistraatin kanssa on
tehty

Tilaaaja **Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu / Sosiaalialan koulutusyksikkö**Tilaaajan osoite **PL 504, 94101 KEMI**Yhteyshenkilö, nimi ja puhelin **Erkki Saari, 016 258 660**Laskutusosoite **Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun kuntayhtymä, PL 193, 94101 KEMI**Paikka ja päivämäärä **Kemi 28.9.2005**

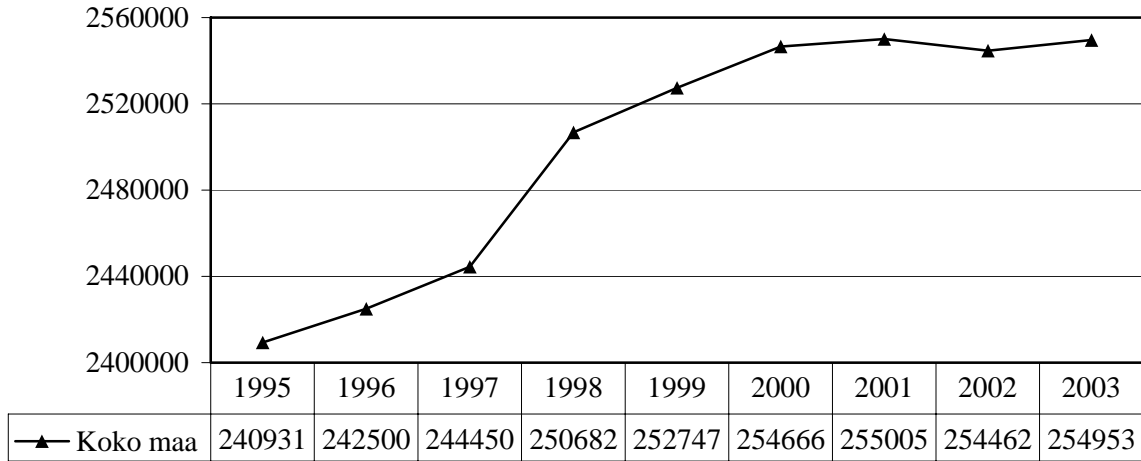
Paikallisista tietopalveluista saat
tietoja maistraateista.

Lomake palautetaan maistraatille

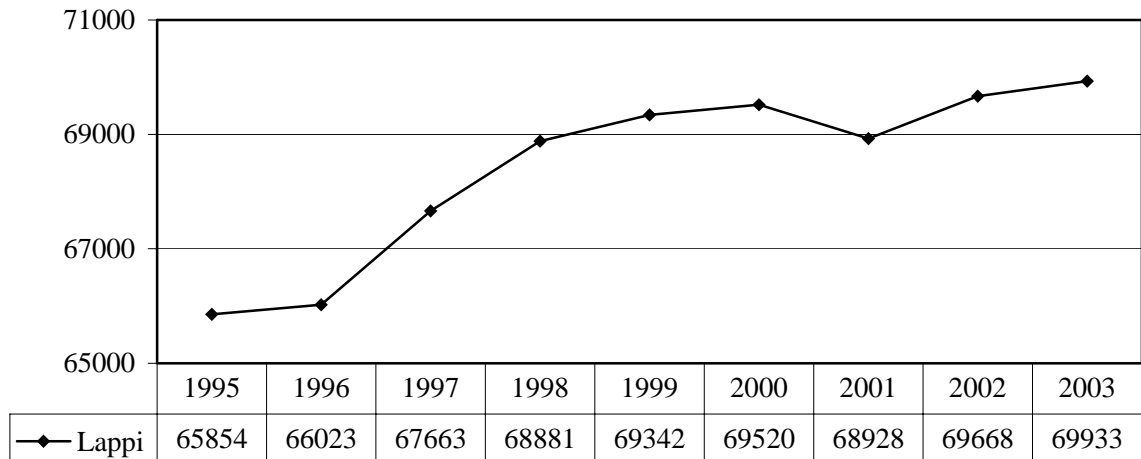
Tilaaajan allekirjoitus

Liite 4. Tilastokatsauksen liitekuviot.**Liitekuvio 1.** Lapin maakunnan väestö (31.12.) vuosina 1995–2004.**Liitekuvio 2.** Koko maan väestö (31.12.) vuosina 1995–2004.**Liitekuvio 3.** Lapin maakunnan työvoima vuosina 1995–2003.

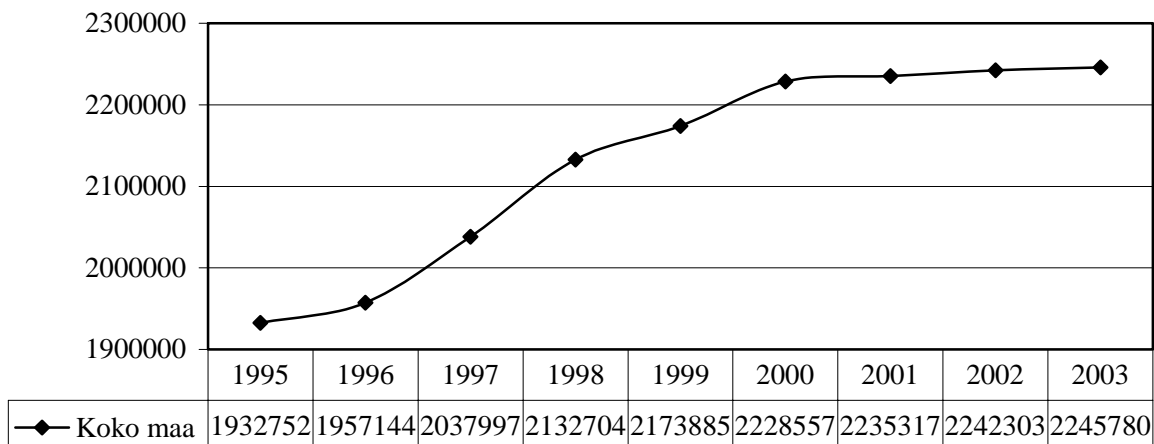

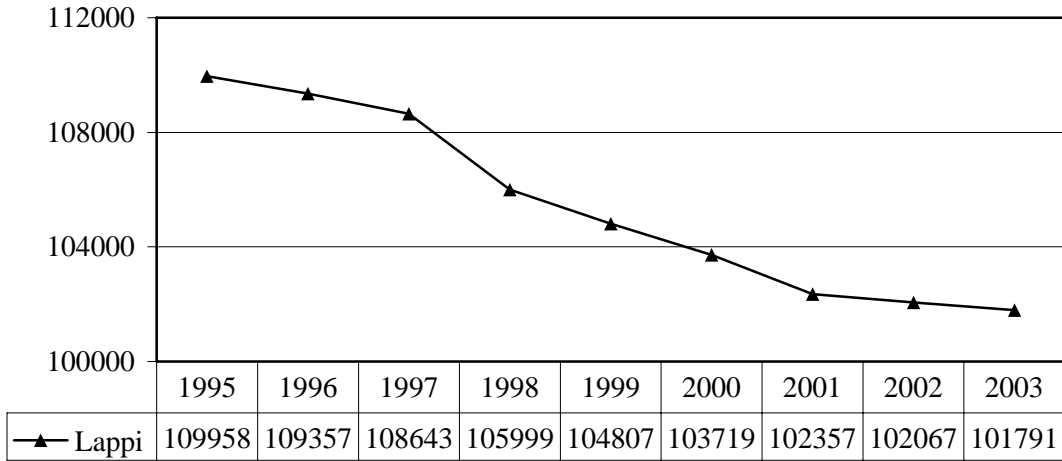
Liitekuvio 4. Koko maan työvoima vuosina 1995–2003.

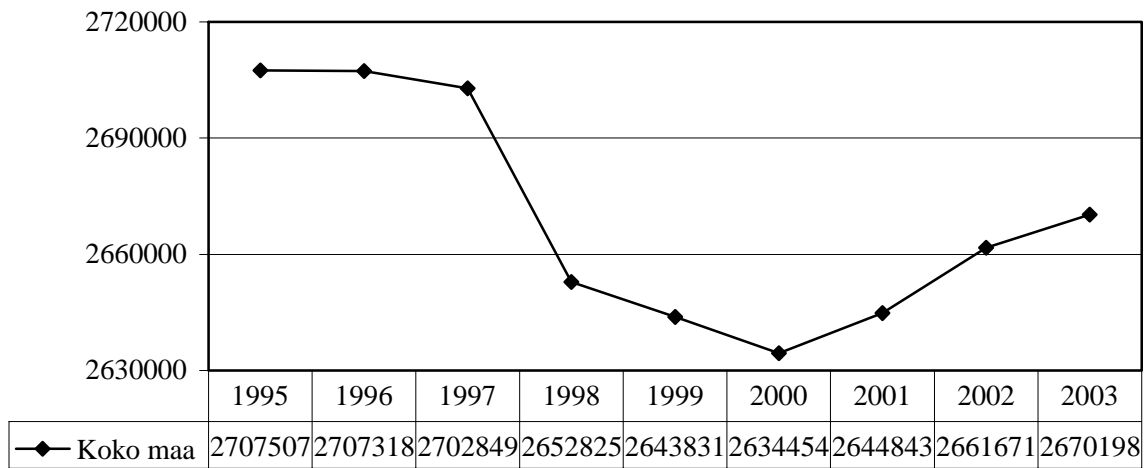
Liitekuvio 5. Lapin maakunnan työlliset vuosina 1995–2003.

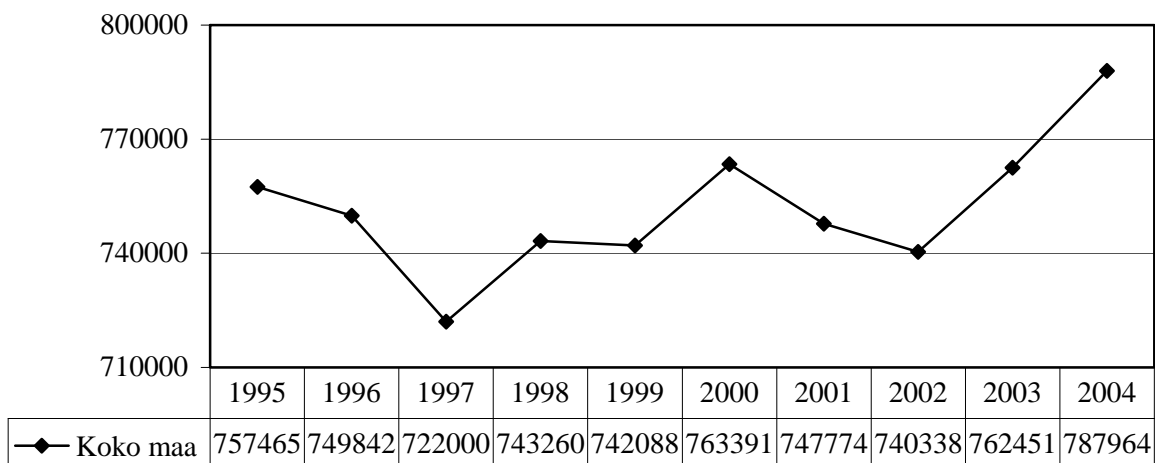
Liitekuvio 6. Koko maan työlliset vuosina 1995–2003.

Liitekuvio 7. Lapin maakunnan työvoiman ulkopuolella olevat vuosina 1995–2003.

Liitekuvio 8. Koko maan työvoiman ulkopuolella olevat vuosina 1995–2003.

Liitekuvio 9. Koko maan kaikki poliisin tietoon tulleet rikokset vuosina 1995–2004.

Liite 5. Kuntalaiskyselyn liitetaulukot.**Liitetaulukko 1.** Tyytyväisyys nykyiseen elämäntilanteeseen.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyy- tymätön	Melko tyy- tyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm %	7 1,8	29 7,3	207 51,9	142 35,6	14 3,5
Keminmaa N = 150	lkm %	1 0,7	6 4,0	71 47,3	64 42,7	8 5,3
Simo N = 73	lkm %	1 1,4	8 11,0	37 50,7	26 35,6	1 1,4
Tervola N = 60	lkm %	4 6,7	1 1,7	33 55,0	17 28,3	5 8,3
Tornio N = 410	lkm %	6 1,5	27 6,6	212 51,7	150 36,6	15 3,7
Seutukunta N = 1092	lkm %	19 1,7	71 6,5	560 51,3	399 36,5	43 3,9

Liitetaulukko 2. Tyytyväisyys nykyiseen asumisväljyyteen.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyy- tymätön	Melko tyy- tyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm %	9 2,3	30 7,5	104 26,1	244 61,2	12 3,0
Keminmaa N = 150	lkm %	1 0,7	4 2,7	34 22,7	106 70,7	5 3,3
Simo N = 73	lkm %	2 2,7	3 4,1	20 27,4	45 61,6	3 4,1
Tervola N = 60	lkm %	1 1,7	0 0,0	15 25,0	40 66,7	4 6,7
Tornio N = 410	lkm %	4 1,0	15 3,7	105 25,6	279 68,0	7 1,7
Seutukunta N = 1092	lkm %	17 1,6	52 4,8	278 25,5	714 65,4	31 2,8

Liitetaulukko 3. Tyytyväisyys nykyiseen asunnon varustetasoon.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyy- tymätön	Melko tyy- tyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm %	4 1,0	23 5,8	158 39,6	197 49,4	17 4,3
Keminmaa N = 150	lkm %	0 0,0	5 3,3	61 40,7	76 50,7	8 5,3
Simo N = 73	lkm %	2 2,7	4 5,5	34 46,6	29 39,7	4 5,5
Tervola N = 60	lkm %	0 0,0	4 6,7	23 38,3	28 46,7	5 8,3
Tornio N = 410	lkm %	5 1,2	21 5,1	162 39,5	204 49,8	18 4,4
Seutukunta N = 1092	lkm %	11 1,0	57 5,2	438 40,1	534 48,9	52 4,8

Liitetaulukko 4. Tyytyväisyys nykyiseen asunnon sijaintiin.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyytymätön	Melko tyytyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	1	18	104	259	17
	%	0,3	4,5	26,1	64,9	4,3
Keminmaa N = 150	lkm	1	1	48	89	11
	%	0,7	0,7	32,0	59,3	7,3
Simo N = 73	lkm	1	8	29	32	3
	%	1,4	11,0	39,7	43,8	4,1
Tervola N = 60	lkm	3	2	16	35	4
	%	5,0	3,3	26,7	58,3	6,7
Tornio N = 410	lkm	7	12	128	246	17
	%	1,7	2,9	31,2	60,0	4,1
Seutukunta N = 1092	lkm	13	41	325	661	52
	%	1,2	3,8	29,8	60,5	4,8

Liitetaulukko 5. Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen viihtyisyyteen.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyytymätön	Melko tyytyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	3	30	158	194	14
	%	0,8	7,5	39,6	48,6	3,5
Keminmaa N = 150	lkm	3	3	52	82	10
	%	2,0	2,0	34,7	54,7	6,7
Simo N = 73	lkm	2	5	31	29	6
	%	2,7	6,8	42,5	39,7	8,2
Tervola N = 60	lkm	1	4	24	28	3
	%	1,7	6,7	40,0	46,7	5,0
Tornio N = 410	lkm	9	19	169	198	15
	%	2,2	4,6	41,2	48,3	3,7
Seutukunta N = 1092	lkm	18	61	434	531	48
	%	1,6	5,6	39,7	48,6	4,4

Liitetaulukko 6. Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen rauhallisuuteen.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyytymätön	Melko tyytyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	3	27	126	225	18
	%	0,8	6,8	31,6	56,4	4,5
Keminmaa N = 150	lkm	1	5	39	99	6
	%	0,7	3,3	26,0	66,0	4,0
Simo N = 73	lkm	1	4	22	39	7
	%	1,4	5,5	30,1	53,4	9,6
Tervola N = 60	lkm	0	0	10	46	4
	%	0,0	0,0	16,7	76,7	6,7
Tornio N = 410	lkm	8	17	123	247	15
	%	2,0	4,1	30,0	60,2	3,7
Seutukunta N = 1092	lkm	13	53	320	656	50
	%	1,2	4,9	29,3	60,1	4,6

Liitetaulukko 7. Tyytyväisyys nykyisiin asuinalueen virkistys- ja harrastusmahdollisuuksiin.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyy- tymätön	Melko tyy- tyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	15	68	171	121	24
	%	3,8	17,0	42,9	30,3	6,0
Keminmaa N = 150	lkm	10	30	58	42	10
	%	6,7	20,0	38,7	28,0	6,7
Simo N = 73	lkm	6	18	40	7	2
	%	8,2	24,7	54,8	9,6	2,7
Tervola N = 60	lkm	7	10	28	9	6
	%	11,7	16,7	46,7	15,0	10,0
Tornio N = 410	lkm	31	79	167	114	19
	%	7,6	19,3	40,7	27,8	4,6
Seutukunta N = 1092	lkm	69	205	464	293	61
	%	6,3	18,8	42,5	26,8	5,6

Liitetaulukko 8. Tyytyväisyys nykyisiin asuinalueen naapurisuhteisiin.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyy- tymätön	Melko tyy- tyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	7	31	190	164	7
	%	1,8	7,8	47,6	41,1	1,8
Keminmaa N = 150	lkm	7	8	63	71	1
	%	4,7	5,3	42,0	47,3	0,7
Simo N = 73	lkm	2	1	44	26	0
	%	2,7	1,4	60,3	35,6	0,0
Tervola N = 60	lkm	1	1	30	27	1
	%	1,7	1,7	50,0	45,0	1,7
Tornio N = 410	lkm	16	40	162	190	2
	%	3,9	9,8	39,5	46,3	0,5
Seutukunta N = 1092	lkm	33	81	489	478	11
	%	3,0	7,4	44,8	43,8	1,0

Liitetaulukko 9. Tyytyväisyys nykyiseen asuinalueen yhteishenkeen.

Kunta/ Vastaajia		Tyytymätön	Melko tyy- tymätön	Melko tyy- tyväinen	Tyytyväinen	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	14	51	214	105	15
	%	3,5	12,8	53,6	26,3	3,8
Keminmaa N = 150	lkm	5	20	77	44	4
	%	3,3	13,3	51,3	29,3	2,7
Simo N = 73	lkm	2	4	46	20	1
	%	2,7	5,5	63,0	27,4	1,4
Tervola N = 60	lkm	1	5	30	21	3
	%	1,7	8,3	50,0	35,0	5,0
Tornio N = 410	lkm	23	56	197	115	19
	%	5,6	13,7	48,0	28,0	4,6
Seutukunta N = 1092	lkm	45	136	564	305	42
	%	4,1	12,5	51,6	27,9	3,8

Liitetaulukko 10. Yksinäisyyden tunteminen.

Kunta/ Vastaajia		Usein	Melko usein	Melko har- voin	Ei koskaan	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	6	48	213	123	9
	%	1,5	12,0	53,4	30,8	2,3
Keminmaa N = 150	lkm	2	15	86	42	5
	%	1,3	10,0	57,3	28,0	3,3
Simo N = 73	lkm	1	6	40	25	1
	%	1,4	8,2	54,8	34,2	1,4
Tervola N = 60	lkm	4	6	35	13	2
	%	6,7	10,0	58,3	21,7	3,3
Tornio N = 410	lkm	13	40	222	123	12
	%	3,2	9,8	54,1	30,0	2,9
Seutukunta N = 1092	lkm	26	115	596	326	29
	%	2,4	10,5	54,6	29,9	2,7

Liitetaulukko 11. Omaisuusrikosten aiheuttama turvattomuus.

Kunta/ Vastaajia		Usein	Melko usein	Melko har- voin	Ei koskaan	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	8	46	224	109	12
	%	2,0	11,5	56,1	27,3	3,0
Keminmaa N = 150	lkm	3	11	79	52	5
	%	2,0	7,3	52,7	34,7	3,3
Simo N = 73	lkm	2	5	46	19	1
	%	2,7	6,8	63,0	26,0	1,4
Tervola N = 60	lkm	0	3	24	24	9
	%	0,0	5,0	40,0	40,0	15,0
Tornio N = 410	lkm	10	41	217	130	12
	%	2,4	10,0	52,9	31,7	2,9
Seutukunta N = 1092	lkm	23	106	590	334	39
	%	2,1	9,7	54,0	30,6	3,6

Liitetaulukko 12. Väkivaltarikosten aiheuttama turvattomuus.

Kunta/ Vastaajia		Usein	Melko usein	Melko har- voin	Ei koskaan	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	5	11	188	179	16
	%	1,3	2,8	47,1	44,9	4,0
Keminmaa N = 150	lkm	0	4	54	85	7
	%	0,0	2,7	36,0	56,7	4,7
Simo N = 73	lkm	0	2	23	46	2
	%	0,0	2,7	31,5	63,0	2,7
Tervola N = 60	lkm	0	0	20	28	12
	%	0,0	0,0	33,3	46,7	20,0
Tornio N = 410	lkm	5	16	147	226	16
	%	1,2	3,9	35,9	55,1	3,9
Seutukunta N = 1092	lkm	10	33	432	564	53
	%	0,9	3,0	39,6	51,6	4,9

Liitetaulukko 13. Alkoholin käytön aiheuttama turvattomuus.

Kunta/ Vastaajia		Usein	Melko usein	Melko har- voin	Ei koskaan	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	11	35	193	147	13
	%	2,8	8,8	48,4	36,8	3,3
Keminmaa N = 150	lkm	1	8	67	67	7
	%	0,7	5,3	44,7	44,7	4,7
Simo N = 73	lkm	0	2	36	34	1
	%	0,0	2,7	49,3	46,6	1,4
Tervola N = 60	lkm	0	2	18	29	11
	%	0,0	3,3	30,0	48,3	18,3
Tornio N = 410	lkm	8	27	161	199	15
	%	2,0	6,6	39,3	48,5	3,7
Seutukunta N = 1092	lkm	20	74	475	476	47
	%	1,8	6,8	43,5	43,6	4,3

Liitetaulukko 14. Huumeiden käytön aiheuttama turvattomuus.

Kunta/ Vastaajia		Usein	Melko usein	Melko har- voin	Ei koskaan	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	10	16	155	201	17
	%	2,5	4,0	38,8	50,4	4,3
Keminmaa N = 150	lkm	0	1	48	94	7
	%	0,0	0,7	32,0	62,7	4,7
Simo N = 73	lkm	0	2	19	50	2
	%	0,0	2,7	26,0	68,5	2,7
Tervola N = 60	lkm	0	2	13	34	11
	%	0,0	3,3	21,7	56,7	18,3
Tornio N = 410	lkm	3	13	112	263	19
	%	0,7	3,2	27,3	64,1	4,6
Seutukunta N = 1092	lkm	13	34	347	642	56
	%	1,2	3,1	31,8	58,8	5,1

Liitetaulukko 15. Järjestyshäiriöiden aiheuttama turvattomuus.

Kunta/ Vastaajia		Usein	Melko usein	Melko har- voin	Ei koskaan	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	8	25	191	165	10
	%	2,0	6,3	47,9	41,4	2,5
Keminmaa N = 150	lkm	0	5	58	82	5
	%	0,0	3,3	38,7	54,7	3,3
Simo N = 73	lkm	0	3	25	43	2
	%	0,0	4,1	34,2	58,9	2,7
Tervola N = 60	lkm	1	0	17	34	8
	%	1,7	0,0	28,3	56,7	13,3
Tornio N = 410	lkm	4	22	137	233	14
	%	1,0	5,4	33,4	56,8	3,4
Seutukunta N = 1092	lkm	13	55	428	557	39
	%	1,2	5,0	39,2	51,0	3,6

Liitetaulukko 16. Kauppapalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	2	17	97	270	13
	%	0,5	4,3	24,3	67,7	3,3
Keminmaa N = 150	lkm	2	11	48	88	1
	%	1,3	7,3	32,0	58,7	0,7
Simo N = 73	lkm	4	7	40	22	0
	%	5,5	9,6	54,8	30,1	0,0
Tervola N = 60	lkm	3	6	20	28	3
	%	5,0	10,0	33,3	46,7	5,0
Tornio N = 410	lkm	3	19	121	258	9
	%	0,7	4,6	29,5	62,9	2,2
Seutukunta N = 1092	lkm	14	60	326	666	26
	%	1,3	5,5	29,9	61,0	2,4

Liitetaulukko 17. Pankkipalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	3	23	129	228	16
	%	0,8	5,8	32,3	57,1	4,0
Keminmaa N = 150	lkm	8	7	47	84	4
	%	5,3	4,7	31,3	56,0	2,7
Simo N = 73	lkm	3	11	37	20	2
	%	4,1	15,1	50,7	27,4	2,7
Tervola N = 60	lkm	3	8	16	27	6
	%	5,0	13,3	26,7	45,0	10,0
Tornio N = 410	lkm	4	30	144	220	12
	%	1,0	7,3	35,1	53,7	2,9
Seutukunta N = 1092	lkm	21	79	373	579	40
	%	1,9	7,2	34,2	53,0	3,7

Liitetaulukko 18. Postipalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	3	20	129	226	21
	%	0,8	5,0	32,3	56,6	5,3
Keminmaa N = 150	lkm	5	9	49	80	7
	%	3,3	6,0	32,7	53,3	4,7
Simo N = 73	lkm	1	5	40	25	2
	%	1,4	6,8	54,8	34,2	2,7
Tervola N = 60	lkm	2	7	24	22	5
	%	3,3	11,7	40,0	36,7	8,3
Tornio N = 410	lkm	9	39	159	190	13
	%	2,2	9,5	38,8	46,3	3,2
Seutukunta N = 1092	lkm	20	80	401	543	48
	%	1,8	7,3	36,7	49,7	4,4

Liitetaulukko 19. Koulutuspalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaaja		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	11	38	125	141	84
	%	2,8	9,5	31,3	35,3	21,1
Keminmaa N = 150	lkm	2	26	63	29	30
	%	1,3	17,3	42,0	19,3	20,0
Simo N = 73	lkm	9	17	29	5	13
	%	12,3	23,3	39,7	6,8	17,8
Tervola N = 60	lkm	4	8	17	12	19
	%	6,7	13,3	28,3	20,0	31,7
Tornio N = 410	lkm	17	52	160	112	69
	%	4,1	12,7	39,0	27,3	16,8
Seutukunta N = 1092	lkm	43	141	394	299	215
	%	3,9	12,9	36,1	27,4	19,7

Liitetaulukko 20. Kulttuuripalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaaja		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	12	48	150	148	41
	%	3,0	12,0	37,6	37,1	10,3
Keminmaa N = 150	lkm	6	32	76	19	17
	%	4,0	21,3	50,7	12,7	11,3
Simo N = 73	lkm	13	25	25	3	7
	%	17,8	34,2	34,2	4,1	9,6
Tervola N = 60	lkm	5	14	20	7	14
	%	8,3	23,3	33,3	11,7	23,3
Tornio N = 410	lkm	26	89	167	89	39
	%	6,3	21,7	40,7	21,7	9,5
Seutukunta N = 1092	lkm	62	208	438	266	118
	%	5,7	19,0	40,1	24,4	10,8

Liitetaulukko 21. Liikuntapalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaaja		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	11	36	146	160	46
	%	2,8	9,0	36,6	40,1	11,5
Keminmaa N = 150	lkm	5	19	71	37	18
	%	3,3	12,7	47,3	24,7	12,0
Simo N = 73	lkm	3	20	38	7	5
	%	4,1	27,4	52,1	9,6	6,8
Tervola N = 60	lkm	7	9	19	15	10
	%	11,7	15,0	31,7	25,0	16,7
Tornio N = 409	lkm	20	58	165	135	31
	%	4,9	14,2	40,3	33,0	7,6
Seutukunta N = 1091	lkm	46	142	439	354	110
	%	4,2	13,0	40,2	32,4	10,1

Liitetaulukko 22. Terveyspalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	30	83	144	121	21
	%	7,5	20,8	36,1	30,3	5,3
Keminmaa N = 150	lkm	5	19	69	49	8
	%	3,3	12,7	46,0	32,7	5,3
Simo N = 73	lkm	2	14	47	7	3
	%	2,7	19,2	64,4	9,6	4,1
Tervola N = 60	lkm	4	11	28	12	5
	%	6,7	18,3	46,7	20,0	8,3
Tornio N = 410	lkm	32	72	184	106	16
	%	7,8	17,6	44,9	25,9	3,9
Seutukunta N = 1092	lkm	73	199	472	295	53
	%	6,7	18,2	43,2	27,0	4,9

Liitetaulukko 23. Apteekkipalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	7	25	117	229	21
	%	1,8	6,3	29,3	57,4	5,3
Keminmaa N = 150	lkm	9	15	60	56	10
	%	6,0	10,0	40,0	37,3	6,7
Simo N = 73	lkm	3	8	39	19	4
	%	4,1	11,0	53,4	26,0	5,5
Tervola N = 60	lkm	2	6	25	17	10
	%	3,3	10,0	41,7	28,3	16,7
Tornio N = 410	lkm	9	35	165	182	19
	%	2,2	8,5	40,2	44,4	4,6
Seutukunta N = 1092	lkm	30	89	406	503	64
	%	2,7	8,2	37,2	46,1	5,9

Liitetaulukko 24. Työvoimatoimiston palvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	16	47	116	111	109
	%	4,0	11,8	29,1	27,8	27,3
Keminmaa N = 150	lkm	12	24	51	23	40
	%	8,0	16,0	34,0	15,3	26,7
Simo N = 73	lkm	6	19	23	2	23
	%	8,2	26,0	31,5	2,7	31,5
Tervola N = 60	lkm	3	6	17	14	20
	%	5,0	10,0	28,3	23,3	33,3
Tornio N = 410	lkm	15	40	150	110	95
	%	3,7	9,8	36,6	26,8	23,2
Seutukunta N = 1092	lkm	52	136	357	260	287
	%	4,8	12,5	32,7	23,8	26,3

Liitetaulukko 25. Kansaneläkelaitoksen palvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	12	52	159	134	42
	%	3,0	13,0	39,8	33,6	10,5
Keminmaa N = 150	lkm	12	28	64	25	21
	%	8,0	18,7	42,7	16,7	14,0
Simo N = 73	lkm	6	23	32	3	9
	%	8,2	31,5	43,8	4,1	12,3
Tervola N = 60	lkm	4	7	23	14	12
	%	6,7	11,7	38,3	23,3	20,0
Tornio N = 410	lkm	17	46	192	124	31
	%	4,1	11,2	46,8	30,2	7,6
Seutukunta N = 1092	lkm	51	156	470	300	115
	%	4,7	14,3	43,0	27,5	10,5

Liitetaulukko 26. Sosiaalipalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	29	64	139	96	71
	%	7,3	16,0	34,8	24,1	17,8
Keminmaa N = 150	lkm	10	21	66	22	31
	%	6,7	14,0	44,0	14,7	20,7
Simo N = 73	lkm	8	16	34	1	14
	%	11,0	21,9	46,6	1,4	19,2
Tervola N = 60	lkm	3	12	23	11	11
	%	5,0	20,0	38,3	18,3	18,3
Tornio N = 410	lkm	21	65	173	88	63
	%	5,1	15,9	42,2	21,5	15,4
Seutukunta N = 1092	lkm	71	178	435	218	190
	%	6,5	16,3	39,8	20,0	17,4

Liitetaulukko 27. Julkisten liikennepalvelujen käyttäminen.

Kunta/ Vastaajia		Vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Helppoa	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	80	88	125	65	41
	%	20,1	22,1	31,3	16,3	10,3
Keminmaa N = 150	lkm	41	37	46	13	13
	%	27,3	24,7	30,7	8,7	8,7
Simo N = 73	lkm	7	25	32	6	3
	%	9,6	34,2	43,8	8,2	4,1
Tervola N = 60	lkm	19	15	13	5	8
	%	31,7	25,0	21,7	8,3	13,3
Tornio N = 410	lkm	84	108	121	62	35
	%	20,5	26,3	29,5	15,1	8,5
Seutukunta N = 1092	lkm	231	273	337	151	100
	%	21,2	25,0	30,9	13,8	9,2

Liitetaulukko 28. Kotitalouden nykyinen taloudellinen tilanne.

Kunta/ Vastaajia		Huono	Melko huono	Melko hyvä	Hyvä	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	12	60	220	101	6
	%	3,0	15,0	55,1	25,3	1,5
Keminmaa N = 150	lkm	1	16	96	36	1
	%	0,7	10,7	64,0	24,0	0,7
Simo N = 73	lkm	1	8	52	12	0
	%	1,4	11,0	71,2	16,4	0,0
Tervola N = 60	lkm	1	8	41	7	3
	%	1,7	13,3	68,3	11,7	5,0
Tornio N = 410	lkm	16	56	231	103	4
	%	3,9	13,7	56,3	25,1	1,0
Seutukunta N = 1092	lkm	31	148	640	259	14
	%	2,8	13,6	58,6	23,7	1,3

Liitetaulukko 29. Kotitalouden taloudellinen tilanne viime vuoteen verrattuna.

Kunta/ Vastaajia		Huonompi	Pysynyt ennallaan	Parempi	Selvästi parempi	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	42	280	58	13	6
	%	10,5	70,2	14,5	3,3	1,5
Keminmaa N = 150	lkm	11	112	25	1	1
	%	7,3	74,7	16,7	0,7	0,7
Simo N = 73	lkm	7	56	7	1	2
	%	9,6	76,7	9,6	1,4	2,7
Tervola N = 60	lkm	5	44	10	0	1
	%	8,3	73,3	16,7	0,0	1,7
Tornio N = 410	lkm	39	282	73	12	4
	%	9,5	68,8	17,8	2,9	1,0
Seutukunta N = 1092	lkm	104	774	173	27	14
	%	9,5	70,9	15,8	2,5	1,3

Liitetaulukko 30. Kotitalouden taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua.

Kunta/ Vastaajia		Huono	Melko huono	Melko hyvä	Hyvä	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	14	53	240	66	26
	%	3,5	13,3	60,2	16,5	6,5
Keminmaa N = 150	lkm	2	19	97	23	9
	%	1,3	12,7	64,7	15,3	6,0
Simo N = 73	lkm	2	9	54	6	2
	%	2,7	12,3	74,0	8,2	2,7
Tervola N = 60	lkm	1	9	36	8	6
	%	1,7	15,0	60,0	13,3	10,0
Tornio N = 410	lkm	13	59	244	66	28
	%	3,2	14,4	59,5	16,1	6,8
Seutukunta N = 1092	lkm	32	149	671	169	71
	%	2,9	13,6	61,4	15,5	6,5

Liitetaulukko 31. Vastaajan työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua.

Kunta/ Vastaajia		Huono	Melko huono	Melko hyvä	Hyvä	Ei enää työssä	Ei vas- tausta
Kemi N = 399	lkm	12	33	74	102	146	32
	%	3,0	8,3	18,5	25,6	36,6	8,0
Keminmaa N = 150	lkm	3	12	29	45	51	10
	%	2,0	8,0	19,3	30,0	34,0	6,7
Simo N = 73	lkm	4	0	20	18	29	2
	%	5,5	0,0	27,4	24,7	39,7	2,7
Tervola N = 60	lkm	2	5	7	8	30	8
	%	3,3	8,3	11,7	13,3	50,0	13,3
Tornio N = 410	lkm	14	40	92	106	133	25
	%	3,4	9,8	22,4	25,9	32,4	6,1
Seutukunta N = 1092	lkm	35	90	222	279	389	77
	%	3,2	8,2	20,3	25,5	35,6	7,1

Liitetaulukko 32. Asuinkunnan työllisyystilanne kolmen vuoden kuluttua.

Kunta/ Vastaajia		Huono	Melko huono	Melko hyvä	Hyvä	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	34	197	128	8	32
	%	8,5	49,4	32,1	2,0	8,0
Keminmaa N = 150	lkm	5	47	81	3	14
	%	3,3	31,3	54,0	2,0	9,3
Simo N = 73	lkm	15	44	9	1	4
	%	20,5	60,3	12,3	1,4	5,5
Tervola N = 60	lkm	6	36	12	0	6
	%	10,0	60,0	20,0	0,0	10,0
Tornio N = 410	lkm	17	100	235	27	31
	%	4,1	24,4	57,3	6,6	7,6
Seutukunta N = 1092	lkm	77	424	465	39	87
	%	7,1	38,8	42,6	3,6	8,0

Liitetaulukko 33. Fyysinen terveys ja toimintakyky.

Kunta/ Vastaajia		Huono	Melko huono	Melko hyvä	Hyvä	Ei vas- tausta
Kemi N = 399	lkm	9	58	238	90	4
	%	2,3	14,5	59,6	22,6	1,0
Keminmaa N = 150	lkm	1	22	85	39	3
	%	0,7	14,7	56,7	26,0	2,0
Simo N = 73	lkm	3	13	37	19	1
	%	4,1	17,8	50,7	26,0	1,4
Tervola N = 60	lkm	3	7	34	13	3
	%	5,0	11,7	56,7	21,7	5,0
Tornio N = 410	lkm	9	46	238	112	5
	%	2,2	11,2	58,0	27,3	1,2
Seutukunta N = 1092	lkm	25	146	632	273	16
	%	2,3	13,4	57,9	25,0	1,5

Liitetaulukko 34. Henkinen vireys ja mieliala.

Kunta/ Vastaajia		Huono	Melko huono	Melko hyvä	Hyvä	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	8	40	225	119	7
	%	2,0	10,0	56,4	29,8	1,8
Keminmaa N = 150	lkm	2	15	79	50	4
	%	1,3	10,0	52,7	33,3	2,7
Simo N = 73	lkm	1	5	46	21	0
	%	1,4	6,8	63,0	28,8	0,0
Tervola N = 60	lkm	1	8	31	15	5
	%	1,7	13,3	51,7	25,0	8,3
Tornio N = 410	lkm	11	38	216	139	6
	%	2,7	9,3	52,7	33,9	1,5
Seutukunta N = 1092	lkm	23	106	597	344	22
	%	2,1	9,7	54,7	31,5	2,0

Liitetaulukko 35. Asuinkunnan huolehtiminen kuntalaisten yleisistä elämisen edellytyksistä.

Kunta/ Vastaajia		Huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Hyvin	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	19	117	223	21	19
	%	4,8	29,3	55,9	5,3	4,8
Keminmaa N = 150	lkm	10	29	89	16	6
	%	6,7	19,3	59,3	10,7	4,0
Simo N = 73	lkm	6	25	39	1	2
	%	8,2	34,2	53,4	1,4	2,7
Tervola N = 60	lkm	7	15	31	2	5
	%	11,7	25,0	51,7	3,3	8,3
Tornio N = 410	lkm	24	119	235	22	10
	%	5,9	29,0	57,3	5,4	2,4
Seutukunta N = 1092	lkm	66	305	617	62	42
	%	6,0	27,9	56,5	5,7	3,8

Liitetaulukko 36. Mahdollisuudet vaikuttaa asuinkunnan kehittämiseen.

Kunta/ Vastaajia		Huonot	Melko huonot	Melko hyvät	Hyvät	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	94	225	58	5	17
	%	23,6	56,4	14,5	1,3	4,3
Keminmaa N = 150	lkm	25	70	42	1	12
	%	16,7	46,7	28,0	0,7	8,0
Simo N = 73	lkm	11	54	4	0	4
	%	15,1	74,0	5,5	0,0	5,5
Tervola N = 60	lkm	10	35	8	1	6
	%	16,7	58,3	13,3	1,7	10,0
Tornio N = 410	lkm	89	244	50	10	17
	%	21,7	59,5	12,2	2,4	4,1
Seutukunta N = 1092	lkm	229	628	162	17	56
	%	21,0	57,5	14,8	1,6	5,1

Liitetaulukko 37. Harkinnut muuttamista pois seutukunnasta.

Kunta/ Vastaajia		Kyllä	Ei	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	45	339	15
	%	11,3	85,0	3,8
Keminmaa N = 150	lkm	15	128	7
	%	10,0	85,3	4,7
Simo N = 73	lkm	8	61	4
	%	11,0	83,6	5,5
Tervola N = 60	lkm	7	51	2
	%	11,7	85,0	3,3
Tornio N = 410	lkm	57	329	24
	%	13,9	80,2	5,9
Seutukunta N = 1092	lkm	132	908	52
	%	12,1	83,2	4,8

Liitetaulukko 38. Kiinnittynyt nykyiseen asuinkuntaansa.

Kunta/ Vastaajia		Huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Hyvin	Ei vastausta
Kemi N = 399	lkm	11	20	188	176	4
	%	2,8	5,0	47,1	44,1	1,0
Keminmaa N = 150	lkm	3	10	70	64	3
	%	2,0	6,7	46,7	42,7	2,0
Simo N = 73	lkm	2	6	40	25	0
	%	2,7	8,2	54,8	34,2	0,0
Tervola N = 60	lkm	0	5	25	28	2
	%	0,0	8,3	41,7	46,7	3,3
Tornio N = 410	lkm	6	30	161	205	8
	%	1,5	7,3	39,3	50,0	2,0
Seutukunta N = 1092	lkm	22	71	484	498	17
	%	2,0	6,5	44,3	45,6	1,6

Liitetaulukko 39. Eri tahojen merkitys tilapäisen tai jatkuvamman työ- tai hoitoavun antajana.

Taho		Pieni	Melko pieni	Melko suuri	Suuri	Ei tarvitse apua	Ei vastausta	Yhteensä
Omat vanhemmat tai lapset	N	120	90	154	200	407	119	1090
	%	11,0	8,3	14,1	18,3	37,3	10,9	100,0
Sukulaiset	N	180	152	106	81	424	149	1092
	%	16,5	13,9	9,7	7,4	38,8	13,6	100,0
Ystävät	N	151	189	143	77	390	142	1092
	%	13,8	17,3	13,1	7,1	35,7	13,0	100,0
Naapurit	N	215	171	73	36	448	149	1092
	%	19,7	15,7	6,7	3,3	41,0	13,6	100,0
Järjestöt ja yhdistykset	N	230	103	25	15	560	159	1092
	%	21,1	9,4	2,3	1,4	51,3	14,6	100,0
Seurakunta	N	218	106	33	21	555	159	1092
	%	20,0	9,7	3,0	1,9	50,8	14,6	100,0
Kunnan sosiaalitoimi	N	191	74	43	38	601	145	1092
	%	17,5	6,8	3,9	3,5	55,0	13,3	100,0
Kunnan terveystoimi	N	173	83	50	53	572	161	1092
	%	15,8	7,6	4,6	4,9	52,4	14,7	100,0
Työvoimatoimisto	N	188	79	34	29	589	172	1091
	%	17,2	7,2	3,1	2,7	54,0	15,8	100,0
Kansaneläkelaitos	N	193	124	60	45	513	156	1091
	%	17,7	11,4	5,5	4,1	47,0	14,3	100,0
Yksityiset palveluntuottajat	N	179	82	45	30	602	154	1092
	%	16,4	7,5	4,1	2,7	55,1	14,1	100,0

Liitetaulukko 40. Eri tahojen merkitys tilapäisen tai jatkuvamman taloudellisen tuen antajana.

Taho		Pieni	Melko pieni	Melko suuri	Suuri	Ei tarvitse tukea	Ei vastausta	Yhteensä
Omat vanhemmat tai lapset	N	149	91	90	145	498	119	1092
	%	13,6	8,3	8,2	13,3	45,6	10,9	100,0
Sukulaiset	N	194	95	49	40	570	144	1092
	%	17,8	8,7	4,5	3,7	52,2	13,2	100,0
Ystävät	N	201	91	45	23	580	152	1092
	%	18,4	8,3	4,1	2,1	53,1	13,9	100,0
Naapurit	N	221	49	12	11	650	149	1092
	%	20,2	4,5	1,1	1,0	59,5	13,6	100,0
Järjestöt ja yhdistykset	N	219	43	13	9	656	152	1092
	%	20,1	3,9	1,2	0,8	60,1	13,9	100,0
Seurakunta	N	215	44	14	6	659	154	1092
	%	19,7	4,0	1,3	0,5	60,3	14,1	100,0
Kunnan sosiaalitoimi	N	192	68	47	45	584	156	1092
	%	17,6	6,2	4,3	4,1	53,5	14,3	100,0
Kunnan terveystoimi	N	194	71	53	58	573	143	1092
	%	17,8	6,5	4,9	5,3	52,5	13,1	100,0
Työvoimatoimisto	N	190	58	31	40	607	166	1092
	%	17,4	5,3	2,8	3,7	55,6	15,2	100,0
Kansaneläkelaitos	N	183	93	74	118	468	156	1092
	%	16,8	8,5	6,8	10,8	42,9	14,3	100,0
Yksityiset palveluntuottajat	N	141	86	138	160	422	145	1092
	%	12,9	7,9	12,6	14,7	38,6	13,3	100,0

Liitetaulukko 41. Järjestöjen, yhdistysten ym. kansalaistoiminnan merkitys.

Asia		Pieni	Melko pieni	Melko suuri	Suuri	Ei vastausta	Yhteensä
Informaation saanti	N	290	384	203	59	156	1092
	%	26,6	35,2	18,6	5,4	14,3	100,0
Osallistumismahdollisuuksien takaaminen	N	274	378	216	51	173	1092
	%	25,1	34,6	19,8	4,7	15,8	100,0
Ihmisten keskinäinen tuki	N	343	333	189	45	182	1092
	%	31,4	30,5	17,3	4,1	16,7	100,0
Sosiaali- ja terveyspalvelujen tarjoaminen	N	295	343	224	70	160	1092
	%	27,0	31,4	20,5	6,4	14,7	100,0
Liikunta- ja kulttuuripalvelujen tarjoaminen	N	199	301	326	103	163	1092
	%	18,2	27,6	29,9	9,4	14,9	100,0
Toimeentulon turvaaminen	N	471	256	122	58	185	1092
	%	43,1	23,4	11,2	5,3	16,9	100,0
Työllisyyden turvaaminen	N	469	227	105	56	235	1092
	%	42,9	20,8	9,6	5,1	21,5	100,0
Vaikuttamismahdollisuuksien tarjoaminen	N	359	352	155	34	192	1092
	%	32,9	32,2	14,2	3,1	17,6	100,0
Harrastus- ja virkistystoiminta	N	172	291	343	136	150	1092
	%	15,8	26,6	31,4	12,5	13,7	100,0
Sosiaalinen kanssakäyminen	N	220	298	301	126	147	1092
	%	20,1	27,3	27,6	11,5	13,5	100,0

Liitetaulukko 42. Tyytyväisyys eri sosiaali- ja terveystalveluihin.

Palvelu		Tyyty- mätön	Melko tyyty- mätön	Melko tyyty- väinen	Tyyty- väinen	Ei ko- kemusta	Ei vas- tausta	Yhteen- sä
Tiedottaminen ja neuvonta	N %	87 8,0	195 17,9	388 35,5	112 10,3	191 17,5	119 10,9	1092 100,0
Lasten päivähoi- topalvelut	N %	13 1,2	51 4,7	157 14,4	130 11,9	580 53,1	161 14,7	1092 100,0
Lapsi- ja nuori- sotyö	N %	21 1,9	85 7,8	205 18,8	75 6,9	547 50,1	159 14,6	1092 100,0
Kotipalvelut	N %	35 3,2	69 6,3	113 10,3	35 3,2	707 64,7	133 12,2	1092 100,0
Sosiaalitoimis- ton palvelut	N %	50 4,6	85 7,8	147 13,5	52 4,8	621 56,9	137 12,5	1092 100,0
Vanhusten palvelut	N %	51 4,7	80 7,3	114 10,4	39 3,6	675 61,8	133 12,2	1092 100,0
Vammais- palvelut	N %	36 3,3	41 3,8	83 7,6	35 3,2	746 68,3	151 13,8	1092 100,0
Päihdehuolto	N %	24 2,2	48 4,4	73 6,7	20 1,8	758 69,4	169 15,5	1092 100,0
Lääkärin päi- vystyspalvelu	N %	102 9,3	201 18,4	386 35,3	193 17,7	114 10,4	96 8,8	1092 100,0
Muu lääkärin vastaanotto	N %	89 8,2	184 16,8	395 36,2	223 20,4	106 9,7	95 8,7	1092 100,0
Sairaala- ja vuo- deosastohoito	N %	36 3,3	76 7,0	230 21,1	167 15,3	450 41,2	133 12,2	1092 100,0
Kotisairaanhoido	N %	20 1,8	46 4,2	88 8,1	49 4,5	750 68,7	139 12,7	1092 100,0
Työterveys- huolto	N %	38 3,5	76 7,0	222 20,3	211 19,3	389 35,6	156 14,3	1092 100,0
Hammas- huolto	N %	59 5,4	111 10,2	277 25,4	262 24,0	250 22,9	133 12,2	1092 100,0
Äitiys- ja las- ten neuvola	N %	4 0,4	20 1,8	151 13,8	207 19,0	549 50,3	161 14,7	1092 100,0

Liitetaulukko 43. Tyytyväisyys eri työvoimatoimiston palveluihin.

Palvelu		Tyyty- mätön	Melko tyyty- mätön	Melko tyyty- väinen	Tyyty- väinen	Ei ko- kemusta	Ei vas- tausta	Yhteen- sä
Tiedottaminen ja neuvonta	N %	77 7,1	129 11,8	148 13,6	58 5,3	555 50,8	125 11,4	1092 100,0
Työnvälitys	N %	104 9,5	100 9,2	109 10,0	38 3,5	604 55,3	137 12,5	1092 100,0
Tietopalvelut	N %	64 5,9	95 8,7	127 11,6	51 4,7	612 56,0	143 13,1	1092 100,0
Ammatinva- linnan ohjaus	N %	62 5,7	78 7,1	89 8,2	40 3,7	679 62,2	144 13,2	1092 100,0
Työvoimapolii- tinen koulutus	N %	55 5,0	67 6,1	93 8,5	39 3,6	696 63,7	142 13,0	1092 100,0
Ammatillinen kuntoutus	N %	49 4,5	58 5,3	61 5,6	21 1,9	765 70,1	138 12,6	1092 100,0

Liitetaulukko 44. Tyytyväisyys eri Kansaneläkelaitoksen palveluihin.

Palvelu		Tyyty- mätön	Melko tyyty- mätön	Melko tyyty- väinen	Tyyty- väinen	Ei ko- kemusta	Ei vas- tausta	Yhteensä
Tiedottaminen ja neuvonta	N	108	135	333	130	290	96	1092
	%	9,9	12,4	30,5	11,9	26,6	8,8	100,0
Työttömyyskorva- us	N	51	67	145	67	644	118	1092
	%	4,7	6,1	13,3	6,1	59,0	10,8	100,0
Asumistuki	N	70	73	121	63	664	101	1092
	%	6,4	6,7	11,1	5,8	60,8	9,2	100,0
Sairauspäiväraha/ -korvaus	N	52	66	210	158	497	109	1092
	%	4,8	6,0	19,2	14,5	45,5	10,0	100,0
Vanhempainetus	N	38	46	114	85	679	130	1092
	%	3,5	4,2	10,4	7,8	62,2	11,9	100,0
Eläkkeet	N	51	65	166	138	607	65	1092
	%	4,7	6,0	15,2	12,6	55,6	6,0	100,0
Kuntoutuspalvelut	N	74	65	93	76	694	90	1092
	%	6,8	6,0	8,5	7,0	63,6	8,2	100,0
Opintoetuudet	N	47	58	111	63	691	122	1092
	%	4,3	5,3	10,2	5,8	63,3	11,2	100,0

Liitetaulukko 45. Tyytyväisyys eri kunnan tai seutukunnan palveluihin.

Palvelu		Tyyty- mätön	Melko tyyty- mätön	Melko tyyty- väinen	Tyyty- väinen	Ei ko- kemusta	Ei vas- tausta	Yhteensä
Koulutuspalvelut	N	46	88	274	156	428	100	1092
	%	4,2	8,1	25,1	14,3	39,2	9,2	100,0
Kulttuuripalvelut	N	42	130	391	202	240	87	1092
	%	3,8	11,9	35,8	18,5	22,0	8,0	100,0
Liikuntapalvelut	N	41	118	386	267	200	80	1092
	%	3,8	10,8	35,3	24,5	18,3	7,3	100,0
Julkinen liikenne	N	217	224	246	106	230	69	1092
	%	19,9	20,5	22,5	9,7	21,1	6,3	100,0

Liite 6. Asiantuntijakyselyn liitetaulukot**Liitetaulukko 46.** Väestön yleinen hyvinvointi kolmen vuoden takaiseen verrattuna.

Kunta/ Vastaajia		Huonon- tunut olennai- sesti	Huonon- tunut jon- kin verran	Säilynyt ennallaan	Parantu- nut jonkin verran	Parantu- nut olen- naisesti	Ei vas- tausta
Kemi N = 17	lkm	2	4	7	4	0	0
	%	11,8	23,5	41,2	23,5	0,0	0,0
Keminmaa N = 3	lkm	0	2	0	1	0	0
	%	0,0	66,7	0,0	33,3	0,0	0,0
Simo N = 2	lkm	0	1	0	1	0	0
	%	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Tervola N = 0	lkm	0	0	0	0	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tornio N = 12	lkm	0	3	4	5	0	0
	%	0,0	25,0	33,3	41,7	0,0	0,0
Muu N = 0	lkm	0	0	1	1	0	0
	%	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Yhteensä N = 36	lkm	2	10	12	12	0	0
	%	5,6	27,8	33,3	33,3	0,0	0,0

Liitetaulukko 47. Väestön yleisen hyvinvoinnin kehitys seuraavien kolmen vuoden kuluessa.

Kunta/ Vastaajia		Huonon- tuu olen- naisesti	Huonon- tuu jonkin verran	Säilyy ennallaan	Parantuu jonkin verran	Parantuu olennai- sesti	Ei vas- tausta
Kemi N = 17	lkm	1	8	4	4	0	0
	%	5,9	47,1	23,5	23,5	0,0	0,0
Keminmaa N = 3	lkm	1	1	0	1	0	0
	%	33,3	33,3	0,0	33,3	0,0	0,0
Simo N = 2	lkm	1	0	0	1	0	0
	%	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Tervola N = 0	lkm	0	0	0	0	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tornio N = 12	lkm	1	3	4	4	0	0
	%	8,3	25,0	33,3	33,3	0,0	0,0
Muu N = 2	lkm	0	0	0	2	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Yhteensä N = 36	lkm	4	12	8	12	0	0
	%	11,1	33,3	22,2	33,3	0,0	0,0

Liitetaulukko 48. Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkitys väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden takaiseen verrattuna.

Organisaatio		Vähentynyt olennaisesti	Vähentynyt jonkin verran	Pysynyt ennallaan	Lisäntynyt jonkin verran	Lisäntynyt olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Kaupunginosa tai kylä	N	3	14	12	4	0	3	36
	%	8,3	38,9	33,3	11,1	0,0	8,3	100,0
Kunta	N	5	12	13	5	0	1	36
	%	13,9	33,3	36,1	13,9	0,0	2,8	100,0
Seutukunta	N	2	8	13	10	0	3	36
	%	5,6	22,2	36,1	27,8	0,0	8,3	100,0
Maakunta tai lääni	N	3	10	16	4	0	3	36
	%	8,3	27,8	44,4	11,1	0,0	8,3	100,0
Valtio	N	3	11	17	3	0	2	36
	%	8,3	30,6	47,2	8,3	0,0	5,6	100,0
Euroopan unioni	N	4	6	15	5	1	5	36
	%	11,1	16,7	41,7	13,9	2,8	13,9	100,0

Liitetaulukko 49. Alueellisten ja hallinnollisten organisaatioiden merkitys väestön hyvinvointipalvelujen kannalta kolmen vuoden kuluttua.

Organisaatio		Vähentyy olennaisesti	Vähentyy jonkin verran	Pysynyt ennallaan	Lisäntyy jonkin verran	Lisäntyy olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Kaupunginosa tai kylä	N	6	12	12	3	0	3	36
	%	16,7	33,3	33,3	8,3	0,0	8,3	100,0
Kunta	N	6	12	8	8	1	1	36
	%	16,7	33,3	22,2	22,2	2,8	2,8	100,0
Seutukunta	N	3	8	12	9	2	2	36
	%	8,3	22,2	33,3	25,0	5,6	5,6	100,0
Maakunta tai lääni	N	1	12	12	7	1	3	36
	%	2,8	33,3	33,3	19,4	2,8	8,3	100,0
Valtio	N	4	8	17	5	0	2	36
	%	11,1	22,2	47,2	13,9	0,0	5,6	100,0
Euroopan unioni	N	5	7	14	5	1	4	36
	%	13,9	19,4	38,9	13,9	2,8	11,1	100,0

Liitetaulukko 50. Eri väestöryhmien palvelutilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna.

Väestöryhmä		Huonontunut olennaisesti	Huonontunut jonkin verran	Pysynyt ennallaan	Parantunut jonkin verran	Parantunut olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Lapset	N	4	13	11	8	0	0	36
	%	11,1	36,1	30,6	22,2	0,0	0,0	100,0
Nuoret	N	5	11	15	5	0	0	36
	%	13,9	30,6	41,7	13,9	0,0	0,0	100,0
Lapsiperheet	N	5	11	14	6	0	0	36
	%	13,9	30,6	38,9	16,7	0,0	0,0	100,0
Aikuiset	N	4	5	25	1	0	1	36
	%	11,1	13,9	69,4	2,8	0,0	2,8	100,0
Pitkäaikaisyöttömät	N	8	13	7	7	0	1	36
	%	22,2	36,1	19,4	19,4	0,0	2,8	100,0
Muut työttömät	N	7	12	11	5	0	1	36
	%	19,4	33,3	30,6	13,9	0,0	2,8	100,0
Perustoimeentulotaan puutteelliset	N	6	15	13	1	0	1	36
	%	16,7	41,7	36,1	2,8	0,0	2,8	100,0
Päihdeongelmaiset	N	10	8	13	3	0	2	36
	%	27,8	22,2	36,1	8,3	0,0	5,6	100,0
Mielenterveysongelmaiset	N	8	9	14	3	0	2	36
	%	22,2	25,0	38,9	8,3	0,0	5,6	100,0
Vanhukset	N	11	9	12	3	0	1	36
	%	30,6	25,0	33,3	8,3	0,0	2,8	100,0
Vammaiset	N	10	9	13	2	0	2	36
	%	27,8	25,0	36,1	5,6	0,0	5,6	100,0

Liitetaulukko 51. Eri väestöryhmien palvelutilanne kolmen vuoden kuluttua.

Väestöryhmä		Huonontuu olennaisesti	Huonontuu jonkin verran	Pysyennallaan	Parantuu jonkin verran	Parantuu olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Lapset	N	3	10	16	6	0	1	36
	%	8,3	27,8	44,4	16,7	0,0	2,8	100,0
Nuoret	N	2	12	15	6	0	1	36
	%	5,6	33,3	41,7	16,7	0,0	2,8	100,0
Lapsiperheet	N	2	11	15	7	0	1	36
	%	5,6	30,6	41,7	19,4	0,0	2,8	100,0
Aikuiset	N	3	6	22	5	0	0	36
	%	8,3	16,7	61,1	13,9	0,0	0,0	100,0
Pitkäaikaisyöttömät	N	6	13	11	6	0	0	36
	%	16,7	36,1	30,6	16,7	0,0	0,0	100,0
Muut työttömät	N	6	11	12	6	0	1	36
	%	16,7	30,6	33,3	16,7	0,0	2,8	100,0
Perustoimeentulotaan puutteelliset	N	7	12	13	4	0	0	36
	%	19,4	33,3	36,1	11,1	0,0	0,0	100,0
Päihdeongelmaiset	N	6	14	13	2	0	1	36
	%	16,7	38,9	36,1	5,6	0,0	2,8	100,0
Mielenterveysongelmaiset	N	6	11	16	2	0	1	36
	%	16,7	30,6	44,4	5,6	0,0	2,8	100,0
Vanhukset	N	8	10	14	4	0	0	36
	%	22,2	27,8	38,9	11,1	0,0	0,0	100,0
Vammaiset	N	7	9	17	2	0	1	36
	%	19,4	25,0	47,2	5,6	0,0	2,8	100,0

Liitetaulukko 52. Yleinen taloudellinen tilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna.

Kunta/ Vastaajia		Olennaisesti huonompi	Jonkin verran huonompi	Säilynyt ennallaan	Jonkin verran parempi	Olennaisesti parempi	Ei vastausta
Kemi N = 17	lkm	2	10	1	2	0	2
	%	11,8	58,8	5,9	11,8	0,0	11,8
Keminmaa N = 3	lkm	1	2	0	0	0	0
	%	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Simo N = 2	lkm	1	0	1	0	0	0
	%	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0
Tervola N = 0	lkm	0	0	0	0	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tornio N = 12	lkm	3	7	0	2	0	0
	%	25,0	58,3	0,0	16,7	0,0	0,0
Muu N = 2	lkm	0	1	0	1	0	0
	%	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Yhteensä N = 36	lkm	7	20	2	5	0	2
	%	19,4	55,6	5,6	13,9	0,0	5,6

Liitetaulukko 53. Yleinen taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua.

Kunta/ Vastaajia		Huonon- tuu olen- naisesti	Huonon- tuu jonkin verran	Säilyy ennallaan	Paranee jonkin verran	Paranee olennai- sesti	Ei vas- tausta
Kemi N = 17	lkm	1	8	4	4	0	0
	%	5,9	47,1	23,5	23,5	0,0	0,0
Keminmaa N = 3	lkm	1	0	1	1	0	0
	%	33,3	0,0	33,3	33,3	0,0	0,0
Simo N = 2	lkm	0	1	0	1	0	0
	%	0,0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0
Tervola N = 0	lkm	0	0	0	0	0	0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tornio N = 12	lkm	1	4	3	4	0	0
	%	8,3	33,3	25,0	33,3	0,0	0,0
Muu N = 2	lkm	0	0	1	1	0	0
	%	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Yhteensä N = 36	lkm	3	13	9	11	0	0
	%	8,3	36,1	25,0	30,6	0,0	0,0

Liitetaulukko 54. Seutukunnan kehitystä pahimmin uhkaavat muutokset.

Muutos		Tärkein	Toiseksi tärkein	Kolman- neksi tär- kein	Yhteensä
Väestön ikärakenteen muutos	N	10	5	2	17
	%	58,8	29,4	11,8	100,0
Väestön poismuutto	N	4	5	1	10
	%	40,0	50,0	10,0	100,0
Työttömyys	N	8	5	6	19
	%	42,1	26,3	31,6	100,0
Taloudellinen taantuminen	N	3	2	4	9
	%	33,3	22,2	44,4	100,0
Julkisten palvelujen rapautuminen	N	3	6	6	15
	%	20,0	40,0	40,0	100,0
Työpaikkojen katoaminen	N	2	2	5	9
	%	22,2	22,2	55,6	100,0
Ammattitaitoisen työvoiman väheneminen	N	0	4	2	6
	%	0,0	66,7	33,3	100,0
Alueelliset erimielisyydet	N	3	4	7	14
	%	21,4	28,6	50,0	100,0
Tuotannolliset rakenteet	N	2	2	2	6
	%	33,3	33,3	33,3	100,0

Liitetaulukko 55. Oman toimialan taloudellinen tilanne kolmen vuoden takaiseen verrattuna.

Toimiala/ Vastaajia		Huonon- tunut olennai- sesti	Huonon- tunut jonkin verran	Säilynyt ennallaan	Parantu- nut jonkin verran	Parantu- nut olen- naisesti	Ei vas- tausta
Sosiaalitoimi N = 19	lkm %	3 15,8	4 21,1	12 63,2	0 0,0	0 0,0	0 0,0
Terveystoimi N = 9	lkm %	1 11,1	2 22,2	5 55,6	1 11,1	0 0,0	0 0,0
Työvoimatoimi N = 4	lkm %	1 25,0	1 25,0	1 25,0	1 25,0	0 0,0	0 0,0
Koulu-, sivistys- ja nuorisotoimi N = 1	lkm %	0 0,0	1 100,0	0 0,0	0 0,0	0 0,0	0 0,0
Muu N = 3	lkm %	1 33,3	1 33,3	0 0,0	1 33,3	0 0,0	0 0,0
Yhteensä N = 36		6 16,7	9 25,0	18 50,0	3 8,3	0 0,0	0 0,0

Liitetaulukko 56. Oman toimialan taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluttua.

Toimiala/ Vastaajia		Huonon- tuu olen- naisesti	Huonon- tuu jonkin verran	Säilyy ennallaan	Paranee jonkin verran	Paranee olennai- sesti	Ei vas- tausta
Sosiaalitoimi N = 19	lkm %	1 5,3	6 31,6	12 63,2	0 0,0	0 0,0	0 0,0
Terveystoimi N = 9	lkm %	1 11,1	5 55,6	2 22,2	0 0,0	0 0,0	1 11,1
Työvoimatoimi N = 4	lkm %	1 25,0	0 0,0	2 50,0	1 25,0	0 0,0	0 0,0
Koulu-, sivistys- ja nuorisotoimi N = 1	lkm %	0 0,0	0 0,0	1 100,0	0 0,0	0 0,0	0 0,0
Muu N = 3	lkm %	0 0,0	2 66,7	0 0,0	1 33,3	0 0,0	0 0,0
Yhteensä N = 36	lkm %	3 8,3	13 36,1	17 47,2	2 5,6	0 0,0	1 2,8

Liitetaulukko 57. Asukkaiden tyytyväisyydessä hyvinvointiinsa vaikuttaviin eri asioihin viimeisten kolmen vuoden kuluessa tapahtuneet muutokset.

Asia		Huonontunut olennaisesti	Huonontunut jonkin verran	Pysynyt ennallaan	Parantunut jonkin verran	Parantunut olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Viihtyminen alueella	N %	1 2,8	5 13,9	19 52,8	10 27,8	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Alueen turvallisuus	N %	3 8,3	12 33,3	16 44,4	4 11,1	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Kunnalliset sosiaalipalvelut	N %	4 11,1	16 44,4	13 36,1	2 5,6	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Kunnalliset terveyspalvelut	N %	4 11,1	18 50,0	12 33,3	1 2,8	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Julkiset koulutuspalvelut	N %	4 11,1	11 30,6	17 47,2	3 8,3	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Kulttuuripalvelut	N %	1 2,8	8 22,2	25 69,4	1 2,8	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Ulkoilu- ja liikuntapalvelut	N %	1 2,8	5 13,9	23 63,9	6 16,7	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Liikennepalvelut	N %	8 22,2	13 36,1	10 27,8	4 11,1	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Työvoimatoimiston palvelut	N %	1 2,8	8 22,2	20 55,6	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kansaneläkelaitoksen palvelut	N %	1 2,8	5 13,9	24 66,7	4 11,1	1 2,8	1 2,8	36 100,0
Kauppa-, posti- ym. yksityiset palvelut	N %	3 8,3	7 19,4	16 44,4	9 25,0	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Järjestötoiminta	N %	3 8,3	6 16,7	21 58,3	6 16,7	0 0,0	0 0,0	36 100,0

Liitetaulukko 58. Aukkaiden tyytyväisyydessä hyvinvointiinsa vaikuttaviin eri asioihin seuraavien kolmen vuoden kuluessa tapahtuvat muutokset.

Asia		Huonontuu olennaisesti	Huonontuu jonkin verran	Pysyennallaan	Paranee jonkin verran	Paranee olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Viihtyminen alueella	N %	2 5,6	3 8,3	18 50,0	13 36,1	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Alueen turvallisuus	N %	3 8,3	11 30,6	16 44,4	6 16,7	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Kunnalliset sosiaalipalvelut	N %	4 11,1	12 33,3	16 44,4	4 11,1	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Kunnalliset terveystpalvelut	N %	2 5,6	17 47,2	11 30,6	6 16,7	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Julkiset koulutuspalvelut	N %	4 11,1	9 25,0	16 44,4	7 19,4	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Kulttuuripalvelut	N %	2 5,6	13 36,1	16 44,4	5 13,9	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Ulkoilu- ja liikuntapalvelut	N %	1 2,8	6 16,7	24 66,7	5 13,9	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Liikennepalvelut	N %	6 16,7	10 27,8	16 44,4	4 11,1	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Työvoimatoimiston palvelut	N %	2 5,6	6 16,7	25 69,4	2 5,6	0 0,0	1 2,8	36 100,0
Kansaneläkelaitoksen palvelut	N %	1 2,8	4 11,1	30 83,3	1 2,8	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Kauppa-, posti- ym. yksityiset palvelut	N %	2 5,6	6 16,7	16 44,4	12 33,3	0 0,0	0 0,0	36 100,0
Järjestötoiminta	N %	3 8,3	7 19,4	21 58,3	5 13,9	0 0,0	0 0,0	36 100,0

Liitetaulukko 59. Asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavien eri asioiden tila kolmen vuoden takaiseen verrattuna.

Asia		Huonontunut olennaisesti	Huonontunut jonkin verran	Pysynyt ennallaan	Parantunut jonkin verran	Parantunut olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Viihtyminen alueella	N %	1 2,8	4 11,1	16 44,4	13 36,1	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Alueen turvallisuus	N %	3 8,3	10 27,8	18 50,0	3 8,3	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kunnalliset sosiaalipalvelut	N %	3 8,3	13 36,1	15 41,7	3 8,3	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kunnalliset terveyspalvelut	N %	3 8,3	19 52,8	10 27,8	2 5,6	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Julkiset koulutuspalvelut	N %	3 8,3	12 33,3	16 44,4	3 8,3	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kulttuuripalvelut	N %	1 2,8	9 25,0	23 63,9	1 2,8	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Ulkoilu- ja liikuntapalvelut	N %	1 2,8	5 13,9	22 61,1	6 16,7	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Liikennepalvelut	N %	5 13,9	13 36,1	11 30,6	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Työvoimatoimiston palvelut	N %	2 5,6	8 22,2	19 52,8	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kansaneläkelaitoksen palvelut	N %	2 5,6	3 8,3	28 77,8	1 2,8	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kauppa-, posti- ym. yksityiset palvelut	N %	3 8,3	7 19,4	13 36,1	11 30,6	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Järjestötoiminta	N %	3 8,3	6 16,7	20 55,6	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0

Liitetaulukko 60. Asukkaiden hyvinvointiin vaikuttavien eri asioiden tila kolmen vuoden kuluttua.

Asia		Huonontuu olennaisesti	Huonontuu jonkin verran	Pysyennallaan	Paranee jonkin verran	Paranee olennaisesti	Ei vastausta	Yhteensä
Viihtyminen alueella	N %	1 2,8	6 16,7	11 30,6	16 44,4	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Alueen turvallisuus	N %	3 8,3	12 33,3	16 44,4	3 8,3	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kunnalliset sosiaalipalvelut	N %	6 16,7	8 22,2	15 41,7	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kunnalliset terveystalvet	N %	6 16,7	10 27,8	9 25,0	9 25,0	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Julkiset koulutalvet	N %	7 19,4	5 13,9	16 44,4	6 16,7	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kulttuuri-talvet	N %	1 2,8	13 36,1	17 47,2	3 8,3	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Ulkoilu- ja liikuntatalvet	N %	2 5,6	5 13,9	22 61,1	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Liikenne-talvet	N %	8 22,2	7 19,4	14 38,9	4 11,1	0 0,0	3 8,3	36 100,0
Työvoimatoimiston talvet	N %	3 8,3	5 13,9	23 63,9	3 8,3	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kansaneläkelaitoksen talvet	N %	2 5,6	4 11,1	26 72,2	2 5,6	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Kauppa-, posti- ym. yksityiset talvet	N %	4 11,1	2 5,6	11 30,6	17 47,2	0 0,0	2 5,6	36 100,0
Järjestötoiminta	N %	4 11,1	4 11,1	21 58,3	5 13,9	0 0,0	2 5,6	36 100,0

Liitetaulukko 61. Seutukunnan yleinen vetovoimaisuus alueen ulkopuolelta katsottuna.

Kunta/ Vastaajia		Puuttuu kokonaan	Erittäin vähäinen	Vähäinen	Suuri	Erittäin suuri	Ei vastausta
Kemi N = 17	lkm	0	2	14	0	0	1
	%	0	11,8	82,4	0,0	0	5,9
Keminmaa N = 3	lkm	0	1	1	1	0	0
	%	0	33,3	33,3	33,3	0	0,0
Simo N = 2	lkm	0	0	2	0	0	2
	%	0	0,0	100,0	0,0	0	100,0
Tervola N = 0	lkm	0	0	0	0	0	0
	%	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
Tornio N = 12	lkm	0	1	7	4	0	0
	%	0	8,3	58,3	33,3	0	0,0
Muu N = 2	lkm	0	0	2	0	0	0
	%	0	0,0	100,0	0,0	0	0,0
Yhteensä N = 36	lkm	0	4	26	5	0	1
	%	0	11,1	72,2	13,9	0	2,8

Liitetaulukko 62. Keskeisimmät seutukunnan vetovoimaisuutta lisäävät tekijät.

Tekijä		Tärkein	Toiseksi tärkein	Kolmanneksi tärkein	Yhteensä
Monipuolinen teollinen tuotantorakenne	N %	12 92,3	1 7,7	0 0,0	13 100,0
Edullinen maantieteellinen sijainti	N %	10 58,8	6 35,3	1 5,9	17 100,0
Monipuoliset työssäkäyntimahdollisuudet	N %	4 33,3	3 25,0	5 41,7	12 100,0
Hyvät liikenneyhteydet	N %	0 0,0	1 100,0	0 0,0	1 100,0
Miellyttävä luonnonympäristö	N %	1 12,5	3 37,5	4 50,0	8 100,0
Monipuolinen palvelurakenne	N %	1 25,0	1 25,0	2 50,0	4 100,0
Hyvät julkiset palvelut	N %	1 20,0	1 20,0	3 60,0	5 100,0
Monipuoliset opiskelumahdollisuudet	N %	4 30,8	8 61,5	1 7,7	13 100,0
Hyvät edellytykset kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan	N %	0 0,0	2 28,6	5 71,4	7 100,0
Hyvä asuntotilanne	N %	0 0,0	3 42,9	4 57,1	7 100,0
Hyvä alueellinen imago	N %	1 16,7	2 33,3	3 50,0	6 100,0
Ystävälliset ihmiset	N %	0 0,0	2 33,3	4 66,7	6 100,0
Vilkas järjestötoiminta	N %	0 0,0	0 0,0	0 0,0	0 0,0
Asukkaiden hyvät vaikutusmahdollisuudet	N %	0 0,0	0 0,0	1 100,0	1 100,0

Liite 7. Hyvinvointibarometrin laatimisesta saatujen kokemusten dokumentointiin käytetyt lomakkeet.

Hyvinvointibarometrin kyselylomakkeiden koodaamisessa esiin tulleita ongelmia

- *tutkimusapulaiset täyttävät näitä lomakkeita*

KUNTALAISKYSELY		
Hav.tunnus:	Kysymysnro:	Ongelma:

ASiantuntijakysely		
Hav.tunnus:	Kysymysnro:	Ongelma:

Hyvinvointibarometrin laatimisprosessin etenemisen aikana esiin tulleita ongelmia

- *tutkija täyttää tätä lomaketta*

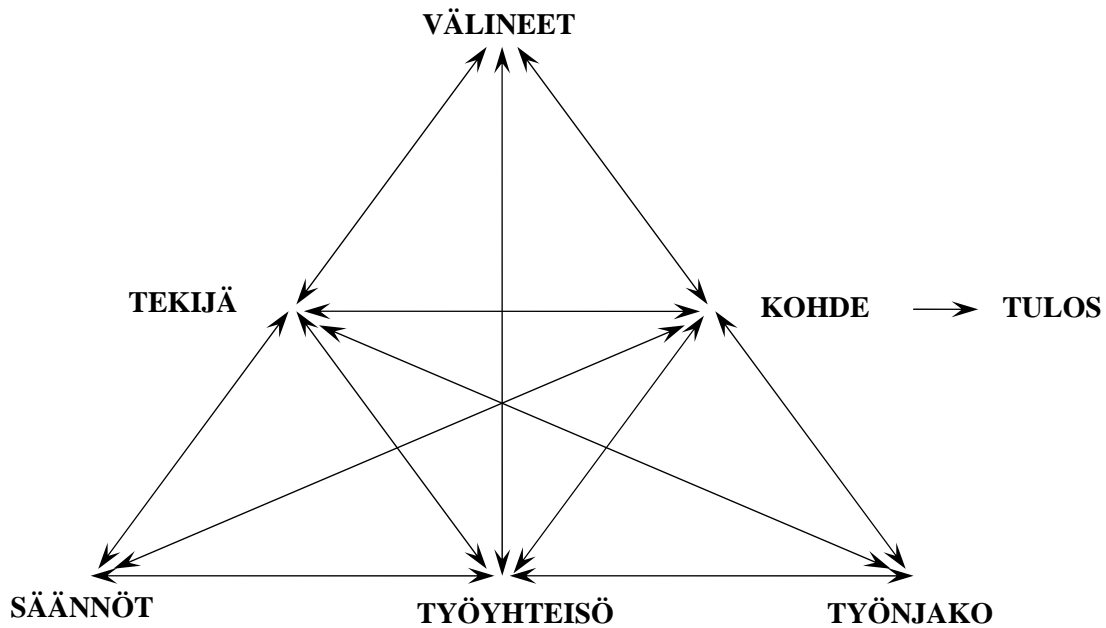
ONGELMA:	KORJAUSEHDOTUS:

Liite 8. Hyvinvointibarometrin toisen laatimiskerran osavaiheet.

Osavaihe	Yhteyshenkilö(t)	Käytetty aika
1. Barometrin tekijä- ja opiskelijarekrytointi	<i>Leena Leväsvirta</i> (toimialajohtaja) & <i>Heli Arola</i> (koulutusohjelmavastaava)	
2. Hyvinvointibarometrin tekijöiden työskentelyolosuhteiden organisointi	<i>Leena Leväsvirta</i> & <i>Jaana Huhtala</i> (ATK-tukihenkilö)	
3. Osoitetietojen haku	<i>Erkki Saari</i> (tutkija) & <i>Pirkko Leskiö</i> (maistraatti)	
4. Kansalais- ja asiantuntijakyselylomakkeiden, saatekirjeiden ja kirjekuorien muokkaus ja kopiointi	<i>Erkki Saari</i> & <i>Mika Rajaniemi</i> (pdf-muotoon saattaja) & <i>Jouko Hast</i> (Länsi-Pohjan kirjapaino)	
5. Kansalais- ja asiantuntijakyselyn postitus	<i>Erkki Saari</i> & <i>Pertti Lilja</i> (taloustoimisto) & <i>Mika Rajaniemi</i> & <i>Anne Pohjolainen</i> (Suomen Posti)	
6. Kansalais- ja asiantuntijakyselyn karhukierros	Katso osavaihe 4.	
7. Kansalais- ja asiantuntijalomakkeiden koodaaminen SPSS-tiedostoksi sekä SPSS-koulutus	<i>Erkki Saari</i> & <i>Pauliina Akola</i> , <i>Terhi Paldanius</i> , <i>Simo Rasmussen</i> , <i>Markus Runtti</i> ja <i>Laura Siiri</i> , <i>Hannu Alaniemi</i> (tutkimus-apulaiset) & <i>Tarja Pernu</i> (ATK-opettaja)	
8. Hyvinvointibarometrin kirjoittaminen	<i>Erkki Saari</i> & <i>Leena Viinamäki</i> (yliopettaja)	
9. Hyvinvointibarometrin taittaminen	<i>Erkki Saari</i>	
10. Hyvinvointibarometrin julkaiseminen	<i>Anutiina Tervonen-Aho</i> (toimistos sihteeri, T&K-toiminta)	
11. Hyvinvointibarometrin tiedottaminen	<i>Leena Leväsvirta</i> & <i>Heli Lohi</i> (K-TAMK:n tiedottaja). Kuntien yhteyshenkilöt (perusturvajohtajat) & muiden yhteistyötahojen yhteyshenkilöt: <ul style="list-style-type: none"> • Kemi: <i>Liisa Stähle</i> • Keminmaa: <i>Sinikka Kaakkuriniemi</i> • Simo: <i>Helena Huhtala</i> • Tervola: <i>Helena Hartikainen</i> • Tornio: <i>Tuomo Hokkinen</i> • Kehittämiskeskus: <i>Martti Ruotsalainen</i> • KELA: <i>Eila Härmä</i> • 3. sektori: <i>Sinikka Hokkanen</i> • Lapin liitto: <i>Ritva Kauhanen</i> • Lapin lääninhallitus: <i>Eine Heikkinen</i> • Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri: <i>Riitta Luosujärvi</i> • Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus: <i>Kaisa Kostamo-Pääkkö</i> • Työhallinto: <i>Ann-Marie Turja</i> 	
12. Arkistointi (CD-romppu sekä paperitulosteet arkistointimappin sisällysluettelon mukaisesti)	<i>Anutiina Tervonen-Aho</i>	

Liite 9. Informaatio- ja koulutuspäivän ”työvälineet”.

Liitekuvio 1. Yksilön yhteisöllisen toiminnan rakenne (vrt. Engeström 1995, 47)

		TULEVAISUUS	
		Mahdollisuudet	Uhat
NYKYISYYS	Vahvuudet	<u>Menestymisstrategia</u> (mitä?, miten?)	<u>Varautumisstrategia</u> (mitä?, miten?)
	Heikkoudet	<u>Kehittämisstrategia</u> (mitä?, miten?)	<u>Selviytymisstrategia</u> (mitä?, miten?)

Liitekuvio 2. SWOT-analyysin toimintastrategioita. (vrt. Junttanen 2004, 5–9; ks. myös Palmgrén 2006).